

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
ENSTİTÜLER VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ BAŞKANLIĞI
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSTANBUL'UN TARİHİ KORULARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ

GÜLCAN NAİR

ÇEVRE TASARIMI BÖLÜMÜ

Danışman
Prof.Dr. Ahmet EYÜCE

İSTANBUL, 2006

BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Çevre Tasarımı Yüksek Lisans Programı Başkanı Prof. Dr. Tülin GÖRGÜLÜ

Çevre Tasarımı Tezleri Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Sema SOYGENİŞ

İRİNİ DIMITRIYADIS
Müdür

Bu tezde Çevre Tasarımı Yüksek Lisans Programının tüm koşullarının ve isteklerinin yerine getirildiğini onaylarım.

Prof. Dr. Ahmet EYÜCE
Mimarlık Fakültesi Dekanı

Bu tez okunup nitelik ve içerik açısından tümü ile yeterli olup, Çevre Tasarımı Yüksek Lisans Programını için uygun olduğu onaylanmıştır.

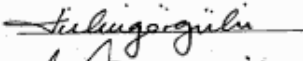
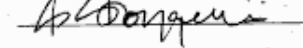
Prof. Dr. Ahmet EYÜCE

Supervisor

Jüri Üyeleri

~~Prof.~~ ^{Doç.} Dr. Tülin GÖRGÜLÜ

Doç. Dr. Sema SOYGENİŞ

İÇİNDEKİLER

ÖZET	V
ABSTRACT	VII
ŞEKİL DİZİNİ	IX
BÖLÜMLER	
1. GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Amacı	1
1.2. Çalışmanın Kapsamı	1
1.3. Çalışmanın Yöntemi	2
2. GENEL TANIMLAR	4
2.1. Park	4
2.2. Bahçe	4
2.3. Orman	5
2.4. Koru	6
3. İSTANBUL'DA BAHÇE VE KORULARLA İLGİLİ TARİHSEL SÜREÇ VE GÜNÜMÜZE ULAŞAN KORULAR	9
3.1. 1453-1699 Arası	10
3.2. 1699-1923 arası	14
3.3. 1923 ve sonrası	21
3.4. İstanbul'da günümüze ulaşan tarihi bahçe ve korular	23
4. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NİN SORUMLULUĞUNDAKİ TARİHİ KORULAR	29
4.1. Abrahampaşa Korusu	30
4.2. Büyük Çamlıca Korusu	31
4.3. Emirgan Korusu	35
4.4. Fethipaşa Korusu	43
4.5. Florya Korusu	45
4.6. Gülhane Korusu	50
4.7. Hıdiv Korusu	60
4.8. Küçük Çamlıca Korusu	66

4.9. Yıldız Korusu	68
5. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MÜLKİYETİNDEKİ TARİHİ KORULARIN PLANLANMASI VE İŞLETİLMESİ İLE İLGİLİ ÖLÇÜTLER VE YÖNTEMLER	78
5.1. Mevcut durumun analizi	78
5.1.1. Flora Yapısı	78
5.1.2. Fauna Yapısı	90
5.1.3. İ.B.B. sorumluluğundaki tarihi koruları koruma altına alan kanunlar:	91
5.1.4. Tarihi korularda bulunan tesisler, işletmeler, fonksiyon üniteleri ve düzenlenen sosyal etkinlikler	95
5.1.5. Korularda bulunan tarihi yapılar	98
5.1.6. İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda olan tarihi korularda kullanıcı yoğunluğu	99
5.2. Sentez	101
5.2.1. Flora Yapısının değerlendirilmesi	102
5.2.2. Fauna Yapısının değerlendirilmesi	106
5.2.3. İ.B.B. sorumluluğundaki tarihi koruları koruma altına alan kanunların değerlendirilmesi	107
5.2.4. Tarihi korularda bulunan tesisler, işletmeler, fonksiyon üniteleri ve düzenlenen sosyal etkinliklerin değerlendirilmesi	108
5.2.5. Korularda bulunan tarihi yapıların değerlendirilmesi	111
5.2.6. İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda olan tarihi korularda kullanıcı yoğunluğunun değerlendirilmesi	113
5.3. İ.B.B. mülkiyetinde bulunan tarihi koruların planlanması ve işletilmesi ile ilgili önerilebilecek hususlar	114
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	116
KAYNAKLAR	122
EKLER	131
TEŞEKKÜR	244
ÖZGEÇMİŞ	245

ÖZET

Geçmişten günümüze kadar uzanan zaman içinde, insan eliyle düzenlenerek dikimi yapılmış bitkilerden oluşan; içerdiği bu bitkilerin yıllar içinde büyümesiyle şehrin dokusuna önemli ölçüde renk katmış olan; toz tutması, oksijen üretmesi ve zararlı karbon gazlarını absorbe etmesiyle doğaya, oluşturduğu siluet etkisiyle turizme ve çevrelerindeki çarpık yapılaşmaya karşı sarıp sarmaladığı insanların rekreasyon gereksinmelerine olan faydaları, korularımızın ne kadar önemli olduklarını gösteren nedenlerden bazılarıdır.

İstanbul kentinin yoğun iş ve konut yerleşimi olan alanlarına baktığımızda yeşil dokunun büyük bir kısmını, tarihten günümüze ulaşabilmiş koruların oluşturduğu görülmektedir. Geçmişte saray bahçesi, avlusu veya av sahası olarak kullanılan korular, iskanlaşan kentte günümüze kadar ulaşabilmiş, kentin çirkin yapıları arasına sıkışmış yapay orman parçaları olarak varlıklarını devam ettirmiştir. Bu çalışmanın amacı İstanbul'un tarihe şahitlik etmiş doğal ve turistik hazinesi olan korularının sürekliliğini tehdit eden faktörleri tespit ederek gelecekte de var olmalarını sağlayacak teknik ve idari konularda öneriler getirmektir.

6 ana bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümde araştırmanın amaç, kapsam ve yöntemi belirtilmiştir.

İkinci bölümde, park, bahçe, orman ve koru kavramları üzerinde durulmuştur.

Üçüncü bölümde, Osmanlı döneminden günümüze kadar geçen süre içinde İstanbul'da var olan bahçe ve korularla ilgili tarihsel süreç incelenerek günümüze ulaşan tarihi koruların mevcudiyeti araştırılmıştır. İstanbul'un tarihi koruları, geçmişten günümüze kadar geçirdiği gelişim süreci içinde kullanım şekline göre bazı dönemlerde bahçe veya park kavramlarıyla anılmışlardır. Bu nedenle çalışmada, koruların tarihsel gelişimi incelenirken İstanbul'un tarih içindeki bahçe varlığına da değinilmiştir.

Dördüncü bölümde, günümüze ulaşan tarihi korulardan İ.B.B. mülkiyetinde olan Abrahampaşa, Hidiv, Büyükçamlıca, Küçükçamlıca, Emirgan, Fethipaşa, Gülhane, Yıldız, Florya Atatürk Korularının, kuruluş dönemlerinden günümüze kadar olan

süre içindeki gelişim ve kullanım biçimleri ile özel kullanımdan kamu kullanımına açılış süreçleri ve günümüzdeki durumları koru başlıkları altında değerlendirilmiştir.

Beşinci bölümde, İ.B.B. mülkiyetindeki kamuya açık tarihi koruların planlanması ve işletilmesi ile ilgili kriterlerin belirlenmesi amacıyla bu koruların günümüzdeki durumu incelenmiş, bu inceleme sırasında, flora ve fauna yapısı, içerdikleri tesisler, işletmeler, fonksiyon üniteleri, gerçekleştirilen sosyal etkinlikler, içerdikleri tarihi yapılar ele alınmış, bu alanların korunması için alınan hukuksal tedbirler sıralanmış ve bu tedbirler ile uygulamalarının irdelemesi yapılmıştır. Koruların flora yapısı incelenirken ana dokuyu oluşturan ağaç ve ağaçcık türleri, koruların genelindeki mevcudiyet durumları açısından ele alınmış ve koruların genelinde bulunan türlerin özelliklerine kısaca değinilmiştir. Çalışmada ayrıca korularda ele alınan konularla ilgili olarak fotoğraflar çekilmiştir.

Son bölüm olan altıncı bölümde ise çalışmada elde edilen sonuçlar ve öneriler ortaya konmaya çalışılmıştır.

Geçmiş dönemlerin yaşayış şeklini bize anlatan ve canlı müze niteliğinde olan tarihi koruların varlıklarının sürdürülebilmesi için, öncelikle zaman içinde oluşmuş ekolojik dengenin, flora ve fauna yapısının korunarak devamının sağlanması gerekmektedir. Çevresel etki nedeniyle meydana gelen yapısal bozulmalar ve koru varlığının, içerdği ağaçların ömürleriyle sınırlı kalması, belli dönemler halinde hazırlanacak teknik planlar ışığı altında yapılacak müdahale ve işlemlerle kısmen de olsa engellenebilir. Korularda uygulanan işletme ve kullanım şekillerini yeniden ele almak ve kullanıcılar için, özellikle piknik amaçlı yeni yeşil alanlar oluşturmak, tarihi önemi olan bu değerlerimizin üzerindeki kullanıcı baskısını hafifleten önlemler olarak sayılabilir. Bütün bu teknik ve idari uygulamalarla birlikte, mevcut yasal düzenlemelerin yeniden gözden geçirilmesi, yetki karmaşası yaratan çoklu denetimin sadeleştirilmesi ve eksik tarafların tamamlanması da alınabilecek bir diğer önlem olarak sayılabilir.

Anahtar Kelimeler: İstanbul, tarihi korular, yeşil alanlar, koruma ve sürdürülebilirlik.

ABSTRACT

In the time till up to now, plants which are consisted of by arranging and planting by mankind, made a great coherence to the tissue of the city by growing up in years, by obtaining dust, producing oxygen, and absorbing hazardous carbon gasses, tourism by creating a silhouette affection, supporting benefits to the recreation requirements of the residents who live in the asymmetric developed cities, some of the reasons, how important our groves.

When we take a fresh look to the dense business and resident areas of Istanbul, it is seen that, most of the green areas are consisted of the historical groves that inherited us from the history. In the past, groves that used as, palace garden, court or hunting place, now continuing their existence as artificial forest pieces, which squeezed the ugly structures of the city. The purpose of this study is, determining the factors which thread sustainability of groves that is always has a testimony of nature and being a touristic treasure and bringing them some technical and management suggestion to be have existence in the future.

The study which consisted of 6 main sections, it is indicated study's purpose, concept and management in the firs section.

Park, garden, forest and grove concepts are mentioned in the second part.

In the third part, it is studied that the existence of historical groves by determining historical period which is interested in garden and groves that are in Istanbul at the time from Ottoman till now. According to using way, the groves named as garden or park in the development period from past till now. For this reason while researching the historical development of the groves, the garden existence of Istanbul is also mentioned with the groves.

In the forth part, the historical groves under the responsibility of the Metropolitan Municipality of Istanbul (Abrahampaşa, Hidiv, Büyükçamlıca, Küçükçamlıca, Emirgan, Fethipaşa, Gülhane, Yıldız, Florya Atatürk) are examined on the usage way, historical development of them and how they become public areas in the time.

In the fifth part, for identifying planning and operating criteria of the historical groves which are open to the public and under the responsibility of the Metropolitan Municipality of Istanbul, present situations of them are studied. Flora and fauna, included facilities, function units, social activities, included historical buildings, legislative precautions for protection of the groves are examined. The features of the trees, which mostly faced in these groves, are indicated and also photos of them are taken.

In the last part of the study, the results and suggestions are given.

Key words: Istanbul, historical groves, green areas, protection and sustainability.

Şekil Dizini

Sayfa No:

Şekil 3.1. Tokat Bahçesi	11
Şekil 3.2. Melling tarafından çizilen Baron de Hübsch Yalısı'nın gravürü	15
Şekil 3.3. Hatice Sultan (Neşatabat) Sarayı'nın Melling tarafından yapılan gravürü	16
Şekil 3.4. 1800-1830 yılları arasında Boğaziçi'ndeki yerleşimi gösterir harita	17
Şekil 3.5. Küçük köşkün Avusturya Sefirine verildiği ve içinin tezyininden dolayı Avusturya sefirinin teşekkürlerini iletildiği 1898 yılına ait belge	25
Şekil 4.1. Koruların genel görünümü	29
Şekil 4.2. Abrahampaşa Korusu Hava fotoğrafı ve krokisi	30
Şekil 4.3. 1980 yılında Büyükçamlıca Korusu'nda rekreasyon kullanımı amacıyla yapılan düzenleme çalışmaları	33
Şekil 4.4. Büyükçamlıca Korusu Hava fotoğrafı	34
Şekil 4.5. Pembe Köşk'ün 1975 yılında başlatılan restorasyon çalışmasından bir görüntü	37
Şekil 4.6. Emirgan Korusu'nda 2005 yılı Nisan ayında oluşturulmuş lale parterlerinden bir görüntü.	38
Şekil 4.7. Emirgan Korusunda yol kenarlarında bordür ve ferfoje çalışması.	39
Şekil 4.8. Emirgan Korusu Şefliğine ait idare bina	39
Şekil 4.9. Emirgan Korusu Hava fotoğrafı	40
Şekil 4.10. Emirgan Korusu'nda bulunan tarihi köşkler.	42
Şekil 4.11. Emirgan Korusu'nda bulunan Osmanlı dönemine ait ahırıklar.	42
Şekil 4.12. Fethipaşa Korusu Hava fotoğrafı	44

Şekil 4.13. Florya Atatürk Korusu tesis edilirken rüzgar perdesi oluşturacak şekilde dikilen servi ağaçları	46
Şekil 4.14. Florya Atatürk Ormanı'nda durdurulan hayvanat bahçesi tesisi sırasında inşa edilen yarım kalmış yapılar	48
Şekil 4.15. Florya Atatürk Korusu Hava fotoğrafı	49
Şekil 4.16. Gülhane Parkı'nın 1914 yılına ait krokisi, burada Topkapı Parkı olarak adlandırılmıştır	53
Şekil 4.17. Gülhane Korusu'nda yeniden düzenleme çalışmasında, yenilenen döşeme taşları.	55
Şekil 4.18. Gülhane Korusuna 2000 yılına yerleştirilen pergolalar ve çöp kutuları.	55
Şekil 4.19. Topkapı Sarayı'nın yıkılan duvarının Gülhane Korusu içinde yürütülen restorasyon çalışması.	56
Şekil 4.20. Yeniden düzenleme çalışmalarından sonra İstanbul Turizm Atölyesi'ne dönüştürülen eski Park ve Bahçeler Müdürlüğü binası.	57
Şekil 4.21. Gülhane Korusu Hava fotoğrafı	58
Şekil 4.22. Gülhane Korusu'nda bulunan tarihi yapılar.	59
Şekil 4.23. Gülhane Korusunda 2000 yılında çalışmalar sırasında ortaya çıkan eski mezar.	60
Şekil 4.24. Hıdiv Korusu'na bitişik olan ve koru alanıyla bütünlük teşkil eden diğer arazi parçaları.	62
Şekil 4.25. Hıdiv Korusu'nda yeniden düzenlenen gül bahçesi ve içerisindeki mermer havuz.	63
Şekil 4.26. Hıdiv Korusu Hava fotoğrafı	64
Şekil 4.27. Hıdiv Korusu'nda bulunan tarihi Hıdiv Kasrı	65
Şekil 4.28. Küçükçamlıca Korusu'nda bulunan Sofa, Cihannüma ve Topkapı Köşkleri.	66
Şekil 4.29. Küçükçamlıca Korusu Hava fotoğrafı	67

Şekil 4.30. 1885 yılında II. Abdülhamid tarafından Yıldız Köşkü'nün de içinde bulunduğu saray kompleksinin olduğu bölgede ve Çadır Köşkünün önünde tesis ettirilen bahçe ve havuz	69
Şekil 4.31. Yıldız Çini Fabrikasının bulunduğu yer.	70
Şekil 4.32. 1999 yılında hazırlanan projede Yıldız Korusunda Botanik Bahçesi teisi için önerilen bölge.	72
Şekil 4.33. Yıldız Korusu'nda 1980 yılında tesis edilen Pembe Seranın düzenlemeden önceki ve sonraki hali	73
Şekil 4.34. Yıldız Korusu'nda 1983 yılında tesis edilen Yeşil Seranın düzenlemeden önceki ve sonraki hali	73
Şekil 4.35. Koruda Yıldız Köşküne giden yol üzerinde çöken köprünün onarım çalışmaları.	74
Şekil 4.36. Yıldız Korusu Hava fotoğrafı	75
Şekil 4.37. Yıldız Korusu'nda bulunan tarihi yapılar.	77
Şekil 5.1. İ.B.B. Sorumluluğunda olan tarihi korularda mevcut olan bazı ağaç ve çalı türleri	79-84
Şekil 5.2. Yıldız korusunda ağaç gövdesinde bir sincap	91
Şekil 5.3. Boğaziçi görünümünü etkileyen İ.B.B. mülkiyetindeki Korular	93
Şekil 5.4 . Yıldız Korusu'nda restoran olarak hizmet veren tarihi Malta Köşkü.	96
Şekil 5.5. Emirgan Korusu'nda bulunan, restoran ve kafe olarak halka hizmet veren tarihi Beyaz Köşk.	96
Şekil 5.6 . Küçükçamlıca köşklere.	97
Şekil 5.7 . Fethipaşa Korusu'nda havuz çevresinde bulunan kır kahvesi.	97
Şekil 5.8 . Emirgan Korusunda bulunan çocuk oyun grupları.	98
Şekil 5.9. Yıllara göre İstanbul'daki aktif yeşil alan durumu	100
Şekil 5.10. Kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı	100

Şekil 5.11. Tarihi koruların aktif yeşil alan içindeki durumu	101
Şekil 5.12. Orman veya Koruları oluşturan ağaç topluluklarında kapalılık dereceleri	102
Şekil 5.13. Florya Atatürk Korusu'nda aşırı sıklık nedeniyle cılız ve yatık büyüyen çam ağaçları.	103
Şekil 5.14. Yıldız Korusu'nda, korunun Güney Doğusu'nda bulunan, 1999 yılında Botanik Bahçesi olarak tasarlanan kısımda, tamamen Kokarağaç türünün istilasına uğrayan, kendi haline bırakılmış tarihi çeşme ve bitkisel doku.	104
Şekil 5.15. Emirgan Korusunda 2004 yılında, içi boşaldığı için dev dallarını taşıyamayarak yıkılan ve bir kullanıcının ölümüne neden olan Atkestanesi ağacı.	106
Şekil 5.16. Abrahampaşa Korusu'nda bulunan bir kır kahvesi.	109
Şekil 5.17. Koruda bulunan ve farklı malzemelerden imal edilmiş çöp kutuları, piknik masaları ve çocuk oyun grupları.	110
Şekil 5.18. Florya Atatürk Korusu'na piknik amaçlı gelen kullanıcılar.	111
Şekil 5.19. Osmanlı döneminde Yıldız Korusu'nu Çırağan Sarayı'na bağlayan tarihi köprü.	112
Şekil 5.20. Yıldız Korusu'nda bulunan ve Kokar ağaçlarının istilasına uğrayan tarihi çeşme.	112
Şekil 5.21. Emirgan Korusu'nda bulunan Osmanlı dönemine ait ahırlıklar.	113

1. GİRİŞ

İstanbul'un son yıllarda gösterdiği hızlı ve yoğun kentleşme, düzensiz yapılanmayı da beraberinde getirmiştir. Bu çarpık yapılanma arasında sıkışıp kalmış olan korular, halkın kısa yoldan kaçıp sığınabilecekleri yegane doğa parçalarıdır. Koruların, her zaman korunmaya ve gözetilmeye ihtiyaçları vardır. Çünkü bu yerler kent içerisinde, çoğunlukla da Boğaziçi gibi değeri çok yüksek alanlarda olduğundan dolayı her zaman tehdit altındadırlar. Sahip çıkılmadığı takdirde konutlarla kaplanıp yok edildiği veya çeşitli işlemlerce çevrelenerek işgal edildiği bir çok örnekte görülmektedir. Bununla birlikte yeşil alan olarak kullanılsa bile, yeşil alanların kısıtlı olduğu yoğun yapılaşma sisteminde kaçılacak tek yer oldukları için, yoğun baskı altında zarar görmekte, bilinçsiz kullanımlar yüzünden tarihi ve doğal güzelliklerimiz tamamen savunmasız kalarak zamanla yok olmaktadır.

1.1. Çalışmanın Amacı

İstanbul'da yoğun göçün etkisiyle hızla artan nüfus ve bunun sonuçlarından biri olan hızlı yapılaşma, kentin yeşil dokusunu büyük ölçüde tahrip etmektedir. Yeşil alanın tahribine neden olan bu nüfus artışı karşısında rekreasyon ihtiyacı da günden güne artış göstermektedir.

İstanbul kentinin yoğun iş ve konut yerleşimi olan alanlarına baktığımızda yeşil dokunun büyük bir kısmını, tarihten günümüze ulaşabilmiş koruların oluşturduğu görülmektedir. Geçmişte saray bahçesi, avlusu veya av sahası olarak kullanılan korular, iskanlaşan kentte kendilerini koruyabilmiş, kentin çirkin yapıları arasına sıkışmış yapay orman parçaları olarak varlıklarını devam ettirmiştir.

Bu çalışmanın amacı İstanbul'un tarihe şahitlik etmiş doğal ve turistik hazinesi olan korularının sürekliliğini tehdit eden faktörleri tespit ederek gelecekte de var olmalarını sağlayacak teknik ve idari konularda öneriler getirmektir.

1.2. Çalışmanın Kapsamı:

İstanbul'un tarihi koruları, geçmişten günümüze kadar geçirdiği gelişim süreci içinde kullanım şekline göre bazı dönemlerde bahçe veya park kavramlarıyla anılmışlardır.

Bu nedenle çalışmada, koruların tarihsel gelişimi incelenirken İstanbul'un tarih içindeki bahçe varlığına da değinilmiştir. Çalışmada öncelikle bahçe, park, orman ve koru kavramlarının tanımları üzerinde durularak, İstanbul'un fethinden itibaren kentte yaşanan bahçe, koru ve park olgusunun gelişimi, bunların belli bir kronolojik süreç içindeki mevcudiyetleri ve kullanımları araştırılacak ve özel kullanımdan kamu kullanımına geçen İstanbul Büyükşehir Belediyesi mülkiyetindeki Tarihi Korulara ayrıntılı olarak değinilecektir.

1.3. Çalışmanın Yöntemi:

Çalışmada, ilk önce, Osmanlı döneminden günümüze kadar geçen süre içinde İstanbul'da var olan bahçe ve korularla ilgili tarihsel süreç, kronolojik olarak incelenerek günümüze ulaşan tarihi koruların mevcudiyeti araştırılmıştır.

Daha sonra, günümüze ulaşan tarihi korulardan İ.B.B. mülkiyetinde olanlarının, kuruluş dönemlerinden günümüze kadar olan süre içindeki gelişim ve kullanım biçimleri ile özel kullanımdan kamu kullanımına açılış süreçleri ve günümüzdeki durumları koru başlıkları altında değerlendirilmiştir.

İ.B.B. mülkiyetindeki kamuya açık tarihi koruların planlanması ve işletilmesi ile ilgili kriterlerin belirlenmesi amacıyla bu koruların flora ve fauna yapısı, içerdikleri tesisler, işletmeler, fonksiyon üniteleri, gerçekleştirilen sosyal etkinlikler, içerdikleri tarihi yapılar ele alınmış, bu alanların korunması için alınan hukuksal tedbirler sıralanmış ve bu tedbirler ile uygulamalarının irdelemesi yapılmıştır. Koruların flora yapısı incelenirken ana dokuyu oluşturan ağaç ve ağaçcık türleri, koruların genelindeki mevcudiyet durumları açısından ele alınmış ve koruların genelinde bulunan türlerin özelliklerine kısaca değinilmiştir. Çalışmada ayrıca korularda, ele alınan konularla ilgili olarak fotoğraflar çekilmiştir.

Bu çalışma yapılırken sadece kaynak araştırması değil, başta Anıtlar Yüksek Kurulu olmak üzere İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Merkez, İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü İlgili Bölge Şeflikleri (her korunun sorumlu olduğu ayrı şeflik vardır), İ.B.B. Boğaziçi İmar Müdürlüğü, İ.B.B. Atatürk Kütüphanesi, İ.B.B. Harita Müdürlüğü, İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü, T.B.M.M. Milli Saraylar Genel Müdürlüğü , Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü gibi kurumlarda da ilgililerle

görüŖülerek arŖiv taramaları yapılmıŖtır. Özellikle Devlet ArŖivleri Genel Müdürlüğü arŖivinde yapılan araŖtırmalarla korularla ilgili, tarih içinde yaŖanan kullanım Ŗekli veya mülkiyetleri gibi deęiŖim ve geliŖmeler hakkında deęiŖik kaynaklarda edinilen bilgilerin belgelendirilerek kuvvetlendirilmesi amaçlanmıŖtır.

2. GENEL TANIMLAR

2.1. Park:

Parklar en geniş anlamı ile kent içindeki yeşil alanlardır. Yeşil alanlar aynı zamanda kent insanının doğa ile bütünleşmesini sağlayan en önemli çevre objeleridir (Sezgin, 1996).

PAMAY'a göre park, '*Halkın dinlenme, görme, gezme, spor yapma ve oyun oynama gibi çeşitli ihtiyaçları ile sağlığı için kent veya kasabalar içinde kurulan yeşil sahalar*'dır. Parklar halkın rekreasyon ihtiyacını karşılamak üzere şehir içinde küçük veya büyük boyutlarda tesis edilebilirler (PAMAY, B., 1979).

Bir başka deyişle Park, şehir karmaşasında yaşayan halkın, rekreasyon ihtiyacını gidermek için kullandığı, gezinti yolları, çocuk oyun grupları, spor üniteleri, pergola, bank vb. elemanlarla fonksiyonlandırılan, dinlenme, oyun, spor gibi aktivitelerin yapıldığı yeşil alanlar olarak da tanımlanabilir.

Parklar kent parkları, semt parkları ve mahalle parkları olmak üzere üçe ayrılmıştır. Kent parkları büyük ölçekte tesis edilen parklardır ve genellikle kentin tümünün rekreatif ihtiyaçlarını karşılamak üzere işlevler yüklenmiştir. Küçük boyutlarda tesis edilen semt parkları bu semtlerde yaşayan halkın yakınında, kolayca ulaşım faydalanaabilecekleri mekanlardır.

Kent içi parklar, konutlar arasında yaşayan insanların dinlenme, eğlenme, yenilenme gibi ihtiyaçlarını gidermelerini sağlar. Kentliler için boş zamanları değerlendirme mekanlarıdır (Tantan, 1996).

2.2. Bahçe

Özel veya kamu mülkiyetindeki konutları çevreleyen, belirgin sınıрыyla diğer mekanlardan ayrılan, sahip veya sorumlu kişilerin kendi gayretleriyle bitkilendirdikleri, sadece çevrelediği konutlarda bulunan kişilerin kullanımında olan yeşil alanlardır; veya özel bir konu üzerine tesis edilmiş, halkın kullanımına açık fakat diğer ortak kullanım alanlarına göre giriş-çıkışların daha kontrollü olduğu, özel

bakım gerektiren yeşil alanlardır; bu alanlara Botanik Bahçeleri, Soğanlı Bitki Bahçeleri, Tıbbi Bitki Bahçeleri, Gül Bahçeleri, Ülke Bahçeleri örnek verilebilir.

Tarihi Konut Bahçesi, yarı doğal olarak veya tamamen insan eliyle ağaçlandırılmış, şehrin yapılaşması sırasında yok olan kısımları hariç, geçmişten günümüze ulaşabilmiş, etrafı çevrilerek koruma altına alınmış, şahıs veya kurum mülkiyetindeki konutları çevreleyen, sadece burada yaşayan veya çalışan kişilerin faydalandığı, halkın rekreatif kullanıma kapalı tarihi yeşil alanlardır. Bunlardan daha önceden hazineye ait olanları hanedan üyelerine, üst düzey kişilere (paşa v.b.) veya dış ülke temsilciliklerine hediye edilerek özelleştirilen bahçelerdir.

2.3. Orman:

Yasal olarak orman, doğal olarak yetişen ve emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır. Ancak; sazlıklar, parklar, kent mezarlıklarıyla kasaba ve köylerin hudutları içerisinde bulunan eski mezarlıklardaki ağaç ve ağaçlıklarla örtülü yerler, sahipli arazide bulunan ve civarındaki ormanlarda tabii olarak yetişmiyen ağaç ve ağaççık nevelerinin bulunduğu yerler, yüzölçümü üç hektarı aşmayan sahipli arazideki her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler orman tanımı dışında tutulmuştur (http://www.ogm.gov.tr/kanun/6831_e.htm).

Eraslan'a göre orman, *'Belirli yetişme ortamlarında var olan ve gelişen, ana elemanı ağaç ve ağaççık olmak üzere, diğer bitkisel, hayvansal ve mineral elemanlardan oluşan, bu elemanlar arasında karşılıklı etkileri ve kendine özgü yaşam birliği olan bir doğa varlığı, topluma orman ürünleri ile diğer fonksiyon ve hizmetler sağlayan ulusal bir servet'*dir. (ERASLAN İ., 1983)

Bir başka deyişle orman; *'Baskın elemanı ağaç ve ağaççıklardan oluşan otsu ve odunsu bitkilerin diğer mikro ve makro organizmalarla birlikte meydana getirdiği bir yaşam birliğidir'* (ASAN Ü., 1999).

Bütün bu tanımlar ışığında 'orman' tanımının şu şekilde yapılması da mümkündür, Orman, bulunduğu bölgede doğal olarak yetişebilen odunsu ve otsu bitkilerden oluşan, bunun yanında, çeşitli mineraller ve fauna topluluklarını da içeren, mülkiyet sınırlaması yapılmaksızın yapısal olarak 3 ha'dan büyük yeşil alanlardır.

2.4. Korum:

Koruyu YALTIRIK, kent içinde ya da yakın çevresinde yer alan, etrafı çevrilerek güvenliği sağlanmış ve uzun bir süreden beri koruma altında tutulmuş büyük ağaç topluluğu, küçük bir orman parçası ya da yollarla bölünmüş bir parkın gezinti yeri olarak düzenlenmiş ağaçlık kısmıdır şeklinde, PAMAY ise kentlerin içinde kalmış doğal orman parçaları ya da suni olarak ağaçlandırılmış yoğun plantasyon sahaları şeklinde tanımlamıştır (YALTIRIK, F., 1994) (PAMAY, B., 1979) (ATAY, İ., 1988).

Diğer bir tanımla koru, yarı doğal olarak veya tamamen insan eliyle ağaçlandırılarak oluşmuş, bu nedenle de doğal türlerin yanında ithal bitkilerin de kullanıldığı, etrafı çevrilerek koruma altına alınmış, flora yapısında odunsu bitkilerin, özellikle de ağaçların çoğunlukta olduğu, bu ağaçların tepe taçlarıyla belli bir kapalılık teşkil ettiği ve içerdiği flora ve faunasıyla¹ zamanla kendine has bir ekolojik denge kuran, şehir içinde kalmış 3 hektardan büyük alanlardır.

Buna göre bir yerin koru olarak tanımlanması için gerekli ölçütleri şöyle sıralayabiliriz:

- a- İskanlaşan kent sistemi içinde kalmış olması,
- b- Bitkisel varlığının büyük kısmını ağaçların oluşturması
- c- İçerdiği ağaçların belli bir oranda kapalılığa² sahip olması
- d- Yarı doğal olarak veya tamamen insan eliyle kurulmuş olması
- e- Kent içinde kalmasına rağmen zamanla oluşturduğu mikro klima, flora ve faunasıyla kendine has bir ekolojik denge kurması

¹ Fauna: belli bir yaşama çevresindeki hayvan türlerinin tümüdür; Flora: Belli bir bölgede doğal veya yarı doğal olarak yetişen bitki türlerinin tümüdür (BÜYÜK LAROUSSE, 1992).

² Kapalılık: ağaçlarla kaplı bir alanda, komşu ağaç tepelerinin birbirlerine yakınlık derecesini veya toprağı siperleme derecesini ifade eder (ATAY, İ., 1988).

f- 3 ha'dan büyük olması olarak sıralanabilir.

Koruyla orman arasındaki fark, koru olarak sayılan yerlerde bölgeye özgü doğal türlerin yanında farklı yerlerden getirilerek alana dikilen egzotik bitki türlerinin de varlığı söz konusudur. Orman alanlarda ise yapay olarak bitki dikimleri yapılmasına rağmen yapılan ağaçlandırma çalışmalarında bölgeye özgü doğal türler kullanılmaktadır. Ormanlara göre çok daha kent ve insan etkisi ve baskısı altında kalan koruları, kentin yapay ormanları olarak da tanımlamak mümkün olabilir.

Korular mülkiyet açısından 2 çeşide ayrılır. Bunlar:

a- Kamu mülkiyetinde bulunan korular

b- Özel mülkiyette bulunan korulardır.

Korular işlevi açısından ise:

a- Park olarak kullanılan korular

b- Bahçe olarak kullanılan korular olarak sınıflandırılabilir.

Bu korulardan kamu mülkiyetinde olanlar, genellikle halkın rekreasyon ihtiyacını karşılamak amacıyla içerisinde, yürüme yolları, çocuk oyun grupları, spor üniteleri, banklar, pergolalar gibi çeşitli fonksiyon ünitelerinin oluşturulduğu alanlardır ve bazen 'park' kavramıyla birlikte anılırlar. Emirgan Korusu, Gülhane Korusu ve Yıldız korusu bu tip korulara örnek olarak verilebilir.

Özel mülkiyette olan korular ise mülkiyet sahibinin tasarrufunda olan ve çevreledikleri konut veya işyerinde (konsolosluk, hastane, üniversite v.s.) yaşayan veya çalışan kişilerin kullanımındaki alanlardır. Bu nedenle özel mülkiyetteki korular ise bazen 'bahçe' kavramı içinde anılabilmektedirler. Koruları 'park' veya 'bahçe' kavramına yaklaştıran faktörler, aşırı insan müdahalesi ve yapılaşma olarak açıklanabilir.

Günümüzde koru olarak adlandırılan bir çok alan, çevre etkisi ve aşırı insan müdahalesi nedeniyle bu özelliğini yitirmiş durumdadır. Kentin içinde insan eliyle yarı doğal veya tamamen yapay olarak oluşturulan bu yerlerin Anıtlar Kurulu, İlçe ve

Büyükşehir Belediyesi, Orman İdaresi gibi sorumlu kurumlardan ve Üniversitelerden oluşturulacak heyetlerle yeniden tespit edilerek gerçek statülerinin belirlenmesi uygun olacaktır. Böylece ‘Tarihi Park’, ‘Tarihi Bahçe’ veya ‘Tarihi Koru’ olarak ayrımı yapılacak bu yerler için koruma ve bakım gereklilikleri teknik olarak tam ve net bir şekilde ortaya konulabilir, böylece korunmaları ve sürdürülebilir olmaları için gerekli teknik veya hukuki tedbirler daha etkili bir şekilde alınabilir.

Günümüzde İstanbul Büyükşehir Belediyesi mülkiyetinde olan tarihi korulardan Yıldız, Emirgan ve Gülhane Koruları Park olarak adlandırılırsa da hala koru özelliğini yitirmemiş sadece kısmi olarak parka dönüştürülmüşlerdir. İçerdikleri flora ve fauna yapısı gün geçtikçe zarar görse de varlığını sürdürmektedir. Ayrıca, içerdikleri ağaç topluluklarının kapalılık derecesi de bu tanımlama için uygundur.

Bu tanımlamaların fonksiyon özelliğinden çok teknik yapı odaklı olmaları, yani ister park olarak ister bahçe olarak kullanılsın, koru nitelikli olup olmadıklarının belirlenmesi, sürekliliği sağlayacak teknik tedbirler açısından önemlidir. Çünkü belli bir ekolojik denge kurmuş sistemlerde öncelikle bireysel değil bütüncül düşünülerek teknik müdahale yapılır. Diğerlerinde ise bireysel çözümler yeterlidir.

3. İSTANBUL'DA BAHÇE VE KORULARLA İLGİLİ TARİHSEL SÜREÇ VE GÜNÜMÜZE ULAŞAN KORULAR

Bahçe ve kuru tesis etmek, kentleşme olgusunun insanoğlundaki doğaya özlemin dışı vurumudur. Tarih boyunca, inşa edilen yapılarla birlikte bu yapıları çevreleyen bahçe ve korular da her zaman kent yapısı içinde yerini almıştır. Bir kentin bahçe ve kuru varlığının tarihçesi, o kentin tarih içindeki kültürel, sosyal ve yapısal gelişimi ile doğrudan ilişkilidir.

Ortaçağ boyunca en kalabalık nüfusa sahip olan İstanbul'un Bizans dönemindeki yerleşim merkezi, Sarayburnu ile Unkapanı arasında bulunmaktadır. Bu dönemlerde Galata ve Boğaziçi'nin bazı yerlerinde çok küçük yerleşimler vardır (ORTAYLI İ., 2004). Benzerine çok ender rastlanan tabiat güzelliğiyle eskiden beri insanları büyüleyen ve uğruna bir çok savaş yapılan Boğaziçi, Bizans döneminde pek rağbet görmese de geniş mekanları ve doğayla iç içe olmayı seven Osmanlı'ların eline geçmesinden sonra iskanlaştırılarak eşsiz mimari eserler ve bahçelerle donatılmıştır (ARSEVEN, C.E., 1989) (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997). Bugün, geçmişten günümüze ulaşan kuru ve bahçelerin çoğunu içinde barındıran Boğaziçi, kentin tarihi bahçe ve korularını sergileyen bir açık hava müzesi gibidir.

İstanbul'da tarih boyunca var olan bahçe ve korularla ilgili fazla kaynak bulunmamaktadır. Tarihi değerlerin yok olmaya başladığı dönemlerde konuyla ilgili ilk ciddi çalışmayı yapan Sedat Hakkı Eldem'in yayınlarından ve daha sonra geliştirilen çalışmalardan, Osmanlı döneminde yazılan seyahatnamelerden ve arşivlerden İstanbul'un tarih içinde sahip olduğu bahçe ve koruları hakkında bilgi edinilebilmektedir.

Bir çok bahçe, süreç içinde elden ele geçerek kullanıcıya göre farklı adlarla anılmıştır. Tarihi kaynaklarda ünlendikleri dönemlere göre, saray hanedanları tarafından kullanılan, padişah tarafından ileri gelir kişilerin kullanımına sunulan veya varlıklı kişilere ait sayısız bahçe ve koruların isimlerine rastlanmaktadır. Fakat mevcut kaynaklardan, bu bahçeler hakkında aynı derecede ayrıntılı bilgi edinilememekte, çoğu bahçe ve korunun sadece adına rastlanılmaktadır.

Bu bölümde İstanbul'un, fetihten sonraki bahçe ve korularla ilgili tarihsel süreç kronolojik olarak incelenerek günümüze ulaşan tarihi koruların mevcudiyeti araştırılmıştır.

3.1. 1453-1699 Arası

Bu dönemde İstanbul, Osmanlılar tarafından fethedilmiş, böylece kent farklı bir kültürün etkisine girerek Osmanlı tarzına göre değişim yaşamaya başlamıştır.

Fetihden sonra İmparatorluk, Saray kurmak için mekan arayışına girmiş, İstanbul'daki ilk sarayını bugünkü İstanbul Üniversitesi Rektörlük binasının ve Selimiye külliyesinin içinde bulunduğu alanı da kapsayan kısımda yaptırmıştır. Sarayburnu'nda ise 1472 yılında, Yeni Saray olarak da adlandırılan ve daha sonraki dönemlerde bünyesine bir çok yapı, bahçe ve av sahası eklenen Topkapı Sarayı'nın ilk oluşumu olan Çinili Köşk yapılmıştır (EVYAPAN, G., 1972).

Bizanslılar döneminde kent yerleşimi genelde sur içinde kalmıştır. Muhtemelen ulaşım güçlüğü nedeniyle pek yerleşim olmayan Boğaziçi'nde ise sadece küçük balıkçı köyleri kurulmuştur (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997). İstanbul'un fethiyle birlikte geniş ve doğal mekanları seven Osmanlılar, Boğaziçi'nde kendileri için zaman geçirecekleri geniş bahçeli av köşkleri, kasırlar ve saraylar tesis etmeye başlamışlardır.

Fetihden sonra Boğaziçi'nde tesis edilen ilk bahçe Tokat bahçesidir (Şekil 3.1.). Fatih Sultan Mehmet o tarihlerde çok sık bir ormanlık alan olan Beykoz'da avlanırken Mahmut Paşa'nın Tokat'ı aldığını öğrenince çok sevinmiş ve bulunduğu yere '*hadika-i rennuma*' inşa edilmesini, adına da Tokat Bahçesi denilmesini emretmiştir (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997) (ERDOĞAN, M., 1958).

Şekil 3.1. Tokat Bahçesi (ELDEM, S. H., 1973)

Boğaziçi'nde kendileri için özel yerler imar eden padişahlar sevdikleri ve değer verdikleri kişilere de Boğaziçi'nin en güzel yerlerinde bulunan arazileri tahsis etmişlerdir.

Örneğin bugün Emirgan Korusu'nun bulunduğu bölge III.Mehmet (1567 – 1603) tarafından, Nişancı Feridun Paşa'ya verilmiştir. Feridun Bey buraları imar etmiş, Hırvat ustalar getirerek yazlık bir köşk bir de av kasrı yaptırmış ve bahçe tesis ettirmiştir. Bu bölge uzun bir dönem Feridun Bey bahçesi olarak anılmıştır (GÜLERSOY, Ç., 1970). Bugün Emirgan Korusu olarak adlandırılan alan bu dönemde özel kullanımda olduğu için 'bahçe' olarak adlandırılmıştır.

Fetihten sonra kentte, Saray bahçelerinin dışında varlıklı kişilere ait yalılar ve köşkler de bahçeleriyle birlikte tesis edilmeye başlamış, zamanla sayıları artmıştır. Doğal su kaynaklarının bolluğu ve Kırkçeşme sularının kentin içine getirilmesiyle özellikle Boğaziçi, 16.yüzyılın ikinci yarısında insan eliyle oluşturulan bahçelerle donatılmıştır (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997).

Göçebe hayatından gelen Osmanlılar, İstanbul'da da geniş ve ferah çayırlıklarda doğa ile iç içe yaşama alışkanlıklarını devam ettirmişlerdir. Bu yüzden ki Osmanlı saray hanedanları ve varlıklı kişilere Bizans yerleşimi olan Sur içi bölgesinin aksine Boğaziçi'nin sahip olduğu yeşillikler ve doğal güzellikler daha cazip gelmiş ve buralara büyük bahçeleriyle birlikte yalılar, köşkler ve saraylar yaptırmışlardır. İlk

Sarayı Beyazıt'da yaptıran Osmanlı hanedanları, avlanıp eğlenceli vakit geçirecekleri yeni mekanları Boğaziçi ve Haliç kıyılarından seçmişlerdir.

Evliya Çelebinin seyahatnamesinde anlattığına göre bu dönemde var olan bahçelerden Saraya ait olanları Sarayburnu Has Bahçesi, Tersane Bahçesi, Karaağaç Bahçesi, Çamlıca Bahçesi, Mirgun Bahçesi, Halkalı Bahçesi, Siyavuş Paşa Bahçesi, Fitneköy bahçesi, Davutpaşa Bahçesi, Silivri Bahçesi, Haramidere Bahçesi, İskender Çelebi Bahçesi, Dolma Bahçe, Büyükdere Korusu, Tokat Bahçesi, Sultaniye Bahçesi, Çubuklu Bahçesi, Kandilli bahçesi, İstavroz Bahçesi, Üsküdar Bahçesi, Fener Bahçesi, Cihan Bağı (Büyükçamlıca mesiresinde), Haydarpaşa Bahçesidir (MEHMETZİLLİOĞLU, E. Ç., 1969).

Saray hanedanları ve varlıklı kişiler büyük bahçeler içinde köşk, saray ve yalılar tesis ederek doğayla iç içe yaşarken, bahçeli evlere sahip olamayan halk ise boş zamanlarında hazineye ait çayırıkları ve mesire yerlerini kendilerine mesken tutmuştur. Halkın sosyal hayatında büyük yeri olan bu yerler ünlendikleri dönemlerde romanlara ve şiirlere konu olmuştur.

Evliya Çelebi'nin seyahatnamesinde anlattığı, o dönemde rağbet gören, halkın gezip dolaşabildiği bahçe ve mesire alanlarını Yenikapı Mevlevihane Tekkesi Mesiresi, Bayram Paşa Bağları, Kasım Ağa Bağları, Eyüp Bahçesi, Alibey Köyü mesiresi, Lalezar Mesiresi, İmrahor Köşkü Mesiresi, Kağıthane Mesiresi, Levend Çiftliği, Emirgüne Bahçesi Mesiresi (Emirgüne Bahçesi'nin dışındaki civar bölge), Cendereci Köyü Mesiresi, Çaybaşı Gezinti Yeri, Su Kemerleri Gezinti Yeri, Sultan Osman Gezinti Yeri, Istranca Dağları Mesiresi, Selimhan Mandrası Mesiresi, Çekmece Gölleri Mesiresi, Akbaba Sultan Mesiresi, Al-i Bahadır Mesiresi, Dereseki Mesiresi, Alemdağı Mesiresi, Kayışpınarı Mesiresi, Büyük Çamlıca Mesiresi, Küçük Çamlıca Mesiresi, Göksu Mesiresi olarak sıralamıştır (MEHMETZİLLİOĞLU, E. Ç., 1969).

Büyük Çamlıca Mesiresi Evliya Çelebi döneminden de önce halk arasında bilinen ve rağbet gören gezinti yerlerinden biridir. Padişahlar görüp beğendikleri bu yerde kendileri için 'Cihan Bağı' adında bir bahçe yaptırmışlardır. Evliya Çelebi seyahatnamesinde bu yer için '*Göklere baş kaldırmış bir yüksek dağın ta tepesinde*

bir tekke idi. Orada padişahımız kendilerine mahsus (Cihan Bağı) adıyla bir büyük bahçe tanzim ettirdi...' diye bahsetmektedir (MEHMETZİLLİOĞLU, E. Ç., 1969).

O dönemde halkın rağbet ettiği ünlü Büyükçamlıca Mesiresi'nde tesis edilen Cihan Bağı, ELDEM'in Türk Bahçelerini anlattığı kitabında IV. Murat zamanında adı geçtiği için muhtemelen bu dönemde tesis edilmiştir (ELDEM, S. H., 1973). Bugün bu bölge Büyük Çamlıca Korusu olarak anılmaktadır ve halkın rağbet ettiği İstanbul'un önemli rekreasyon alanlarından biridir.

Evliya Çelebi Küçük Çamlıca Mesiresinden ise '*Büyük Çamlıca'dan biraz aşağıda, çimenlik, av yeri, çınar ağaçlarıyla süslü bir vadidir.*' diye söz etmektedir (MEHMETZİLLİOĞLU, E. Ç., 1969). Muhtemelen bugünkü Küçük Çamlıca Korusu'nun bulunduğu bu yer Evliya Çelebi döneminde halka açık mesire alanı olarak kullanılmıştır.

1635 yılında Sultan IV. Murad Revan seferinden dönerken, kendisine Revan Kalesi'nin kapılarını açan Emirgün oğlunu da İstanbul'a getirmiş; Emirgan'da, Nişancı Feridun Bey'in bahçesini, içerisinde bulunan köşk ve kasırla birlikte bu kişiye hediye etmiştir, bu nedenle bundan sonra bahçe Emirgüne adıyla anılmıştır. Bu gün Emirgan Korusunun adı 'Emirgun'dan gelmektedir. Evliya Çelebi Seyahatnamesinde bu bahçenin dışında binlerce büyük ağaç olduğundan ve gölgelerinde aşıkların oturduğundan bahsetmektedir (MEHMETZİLLİOĞLU, E. Ç., 1969) (KÖMÜRÇİYAN, E. Ç., 1988). Buradan Emirgan Korusu'nun ve civar bölgenin bu dönemden beri halk arasında bilinen bir rekreasyon alanı olduğu anlaşılmaktadır.

III.Murat'ın zamanını geçirdiği Kandilli Has Bahçesinin güneyinde Papaz Korusu denilen yeri IV. Mehmet, Vani Efendiye vermiştir (MEHMETZİLLİOĞLU, E. Ç., 1969) Günümüzde bu koru özel mülkiyette bulunmaktadır.

Selim I zamanında ünlenen Çubuklu Bahçe bu dönemde de padişahlar tarafından kullanılmıştır. Evliya Çelebi buranın kızılıcıklarıyla ünlü olduğundan bahsetmektedir. (MEHMETZİLLİOĞLU, E. Ç., 1969) (ATSIZ, H.N., 2001). Bugün halk arasında

Çubuklu Korusu olarak tanınan Hıdiv Korusu'nun bu bahçenin kurulduğu bölgede olduğu söylenebilir.

Göksu Mesiresi o dönemde aşıkların rağbet ettiği ağaçlarla kaplı, içinden geçen nehirde kayıklarla gezintilerin yapıldığı bir yer olmuştur (MEHMETZİLLİOĞLU, E. Ç., 1969). 16.yy'ın sonunda Göksu çayırının yerinde bir hasbahçe tesis edilmiştir. (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997)

Genel olarak hazineye ait olan ve o dönemlerde kentte yaşayan halkın gezip eğlendiği mesire alanları hiçbir düzenleme yapılmadan doğal haliyle insanların rekreatif ihtiyaçlarını karşılamış, insanlar için buluşma noktası olmuşlardır.

3.2. 1699-1923 arası

Bu dönem Osmanlının batılılaşma sürecine girdiği dönemdir. ORTAYLI'ya göre Avrupa tarzının Osmanlı toplum hayatında, mimarisinde ve giyiminde etkili olması, 1699 yılında Kutsal Birlik³ ile imzalanan Karlofça antlaşmasından sonra olmuştur. Bu antlaşma sonucunda Batı ile ticari ve diplomatik ilişkisi artan Osmanlının batıya karşı sempatisi de artmaya başlamıştır (ORTAYLI İ., 2004).

Osmanlıda hayat tarzındaki bu değişim, kendini bahçe sanatında da göstermiştir. 18. yy.'ın ortalarına kadar şekillendirmeden uzak ferah bir yapıya sahip olan Türk bahçeleri yabancı bahçıvanların ve mimarların etkisi ile batılılaşma sürecine girmiştir. Çiçek ve bahçe sevgisi de bu yüzyılda en yüksek seviyeye çıkmış, laleler arasında şiir ve müzik dinletileri yapılmıştır.

Ğ. İncicyan'ın XVII.yüzyılın İstanbul'unu anlattığı kitabında bu döneme ait ünlü bahçerin adı geçmektedir. Bu bahçeler Sadabad Mesiresi, Kırkağaç Mevkii, Tersane Bahçesi (Aynalıkavak Kasrı), Dolmabahçe, Levend Çiftliği, Emirganoğlu Bahçesi (Eski Feridun Bahçesi), Kalender Bahçesi, İshak Ağa Bahçesi (Eski Hasanağa Bahçesi), Macar Bahçesi, Tokat Bahçesi, Sultaniye, Burun Bahçesi, Büyük Çubuklu, Küçük Çubuklu, Mürver Yeri, Çay-Körfez Bahçesi, Kavacık, Göksu, Kandilli Bahçe,

³ Kutsal Birlik:Türklerin Viyana'yı kuşatması üzerine 1683 yılında papa İnnocentinus XI'un yardımıyla Avusturya, Polonya ve Venediklilerden oluşan Hristiyan birlik. (BÜYÜK LAROUSSE, 1992)

Papaz Bahçesi (IV. Mehmet Vani Efendiye vermiştir), Narlı Bahçe (Kuleli Bahçe), İstavroz Bahçesi, Eski Çamlıca, Yeni Çamlıca, İbrahim Hanzade Bahçesi, Kaya Sultan Bahçesi, Üsküdar Bahçesi (İNCİCYAN, Ğ., 1976).

Batı etkisinin yaşandığı bu dönemlerde, 18. yüzyıl sonlarında Danimarka diplomatı Hubsch'in Büyükdere'deki villasını (Şekil 3.2.) ziyaret eden III.Selim'in kız kardeşi Hatice Sultan, bahçenin batı tarzındaki tasarımını beğendiği için Mimar Meling'den Neşatabat sahil sarayının (Şekil 3.3.) bahçesini bu tarzda düzenlemesini istemiş, Meling de burada bitkilerle labirent şekli oluşturularak formal bir bahçe düzenlemiştir. III.Selim kız kardeşini ziyarete geldiğinde cariyeleri buraya salarak kayboluşlarını zevkle izlemişlerdir (ŞEHSUVAROĞLU, H.).

Şekil 3.2. Meling tarafından çizilen Baron de Hübsch Yalısı'nın gravürü. (ARSLAN, N., 1992)

Şekil 3.3. Hatice Sultan (Neşatabat) Sarayı'nın Melling tarafından yapılan gravürü (ARSLAN, N., 1992)

III.Selim İpsilanti Korusunu, 1807'de dönemin Fransız Büyükelçisi General Sebastiani'ye elçiliğin yazlığı olarak kullanılmak üzere hediye edilmiştir (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997).

Bir çok Osmanlı padişahı, diğer ülkelerle iyi ilişkiler kurmak için Boğaziçi'nde bulunan değerli yerleri bu ülkelerin konsolosluklarına hediye etmişlerdir. Günümüzde bu koruların hemen hemen tamamı varlığını sürdürmektedir ve elçiliklerin mülkiyetinde bulunmaktadır.

19. yüzyılda artan batılılaşma süreciyle birlikte aynı yüzyılın sonlarından itibaren Osmanlı'da dağılma süreci başlasa da, kentte bulunan yalılar, kasırlar ve köşkler bahçeleriyle birlikte yıkılarak batı tarzında yeniden inşa edilmeye devam etmiştir. 19. yüzyılın başlarında hazırlanan haritada da (Şekil 3.4) görüldüğü gibi Osmanlıların kenti fethetmesinden itibaren iskanlaşan Boğaziçi, baştan başa yalı, köşk, saray, bahçe ve korularla donatılarak gözde bir mekan haline gelmiştir.

Şekil 3.4. 1800-1830 yılları arasında Boğaziçi'ndeki yerleşimi gösterir harita (KAYRA C. ; ÜYEPAZARCI E., 1992).

1835 yılında babasıyla İstanbul'a gelen Miss.Pardoe, Boğaziçi'ndeki bahçelerden övgüyle bahsetmiştir. *'Kıyılardaki yüksek ağaçların titreşen tepeleri, gümüş gibi parlayan çevreye sonsuz bir güzellik verir. Bu belki de, dünyada eşi bulunmayan bir görünüşdür. Keşke Shakespare, Romeo ve Juliet'in bahçe sahnesini yazmadan önce, Boğaziçi'ni görmüş olsaydı!..'* diyerek o dönemdeki Boğaziçi'ni çok güzel tanımlamıştır (PARDOE, Miss J., 1997)

III.Selim, bugün o dönemde Çırağan Sarayı'nın Koruluğu olarak kullanılan bugünkü Yıldız Korusu'nda ilk köşkü annesi Mihrişah Sultan için yaptırmıştır. II. Mahmut ise koruda Yıldız Köşkünü yaptırmıştır. II.Mahmut yaz aylarında burada askerlerin talimlerini izlemiştir. Yıldız Korusun'da 1842 yılında Abdülmecit'in annesi Beyzmialem Sultan, Dilkuşa Kasrı'nı yaptırmıştır (EVYAPAN, G.A., 1972). Abdülaziz ise Çadır, Şale ve Merasim Köşkü'nü yaptırmıştır. Koru bu dönemde *'Mabeyn Bahçesi'* adını almıştır (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997). Yıldız Korusu en büyük gelişimini II. Abdülhamit döneminde yaşamıştır. Bir dönem sadece Çırağan Sarayı'nın koruluk kısmı olarak kullanılan yer Osmanlının son zamanlarında bir saray topluluğu haline dönüştürülmüştür. II. Abdülhamit 1877'de sarayı Dolmabahçe'den Yıldız'a taşımış, koru alanını, çevredeki arazi ve bağları katarak genişletmiş ve burada Çit Köşkünü ve Acem Köşkünü yaptırmıştır. Ayrıca koruda bu dönemde, kütüphane, tiyatro, atolyeler, porselen yapımevi, hayvanat bahçesi, kuşluklar, inek ve at ahırları tesis ettirilmiş, Yıldız Korusunun tepe kısmında Yıldız Sarayının da içinde bulunduğu yapı kompleksinin bulunduğu kısımda II.Abdülhamid döneminde bahçe düzenlemesi yapılmıştır. Yapılan düzenlemede dere şeklinde, ortasında adacık bulunan yapay bir göl tesis edilmiş ve bahçe düzenlemesi yapılmıştır. Bu çalışmalar sırasında 7.453 Osmanlı Lirası harcanmıştır (EK:1). (EVYAPAN, G. A., 1972) (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997). 1909 yılında Yıldız Korusu'nun bağlantılı olduğu Çırağan Sarayı'nın iç kısmı yanmıştır (EVYAPAN, G. A., 1972).

Ihlamur Kasrı Bahçesi, daha önceki dönemlerde III.Ahmet döneminde Tersane eminliği yapan Hüseyin Ağa'nın mülkiyetinde olduğu için *'Hacı Hüseyin Bağları'* olarak bilinmektedir. Bu bağ devleti dolandırdığı düşüncesiyle Hüseyin Ağa'nın elinden alınmış ve kendisi de idam edilmiştir. Böylece hazineye geçen Hacı Hüseyin Bağında, Abdülmecit tarafından eski yapıları yıkılarak Dolmabahçenin artan

malzemesiyle bir kasır yaptırılmış, adına da ‘*Nüzhetiye Kasrı*’ denmiştir. Fakat Abdülmecit bu yeri fazla kullanamadan 3 yıl sonra vefat etmiştir. Abdülmecit’in ölümünden sonra kasır bakımsız ve ilgisiz kalmış, daha sonra muhtar kızı ve şair Abdülhak Şinasi’nin annesi Neyyir’in devletten alacağı küçük miktardaki para karşılığında tüm Ihlamur Mesiresi bu şahısların mülkiyetine geçirilmiştir. Daha sonra ise bu kişilerce Vitali Levi adında birine satılmıştır (GÜLERSOY, Ç., 1983).

Ihlamur Kasrı, terk edilen ve bakımsız bırakılan bu gibi yerlerin nasıl yok edildiğine bir örnektir. Abdülmecid tarafından iyi bütçelerle yaptırılan kasır ve koruluğu, sadece 3 yıl kullanıldıktan sonra padişahın ölümü ile terk edilmiş, Osmanlı’nın son dönemlerindeki idare boşluğu ve devlet memurlarının bilinçli veya bilinçsiz hataları ile şahıs mülkiyetine geçirilmiştir. Günümüzde, Ihlamur Kasrı ve çok sayıdaki hissedarlarından istimlak edildiği kadarıyla, çevresinde bulunan bahçesi T.B.M.M. Milli Saraylar Genel Müdürlüğü’ne aittir.

ELDEM’in Türk Bahçelerini anlattığı kitabında Abdülaziz’in döneminde adı geçen İsmailpaşa Bahçesi, daha önceki dönemlerde Feridunbey Bahçesi ve Emirgüne Bahçesi olarak bilinen bugünkü Emirgan Korusu’nun bulunduğu yerdir (ELDEM S.H., 1973). Bu yer Abdülaziz tarafından Mısır Hıdivi İsmail Paşa’ya verilmiştir ve bu dönemde ‘İsmailpaşa Bahçesi’ olarak anılmıştır (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997)

II. Abdülhamit döneminde Abrahampaşa Korusu, Ermeni kökenli Türk olan Abraham Paşa’ya aitken 1887 yılında, askeri önemden dolayı II. Abdülhamid tarafından kamulaştırılıp hazineye devredilmiştir (EK:2) (BÜYÜK LAROUSSE, 1992) (GÜLERSOY, Ç., 1970) (YALTIRIK, F., 1994).

Boğaz’da yaşayan saray hanedanları ve zenginler, yaşadıkları konutlara Batı tarzında yenilikler getirirken Belediyecilik anlamında da yenilikler ve gelişmeler yaşanmaya başlamıştır. Kentte başlayan rekreasyon ihtiyacıyla birlikte, zengin kesimin dışında halkın da yararlanabileceği park alanlarının tesisi, batı etkisinin kamuya açık alanlarda da kendini göstermesi olarak yorumlanabilir. Kendi haline bırakılmış geniş çayırıklar veya kent içinde bulunan yapılar yıkılıp, mezarlıklar taşınarak park şeklinde düzenlenmiş ve halkın kullanımına sunulmuştur. Bu yeni oluşturulan rekreasyon alanları ilk zamanlarda “bağçe” adıyla anılmıştır.

Üsküdar Çamlıca'da '*Sarıkaya*', Beyoğlu Tepebaşı'nda '*Tepebaşı Bağçesi*' ve Beyoğlu'nda '*Topçu Kışla-i Hümayunu*'na ait yerde düzenlenen '*Taksim Bahçesi*' bu dönemde tesis edilen parklardır. Üsküdar Çamlıca'da '*Sarıkaya Bağçesi*'nin yapılışı sırasında 10 Nisan 1865 tarihli belge (EK:3) ile eksik kalan kaldırım taşı ve hendek duvarı yapımı yarım kaldığı için '150.000 guruş' daha masraf gerektiği belirtilmiş, Beyoğlu Tepebaşı'nda '*muntazam bir bağçe*' (*Tepebaşı Bağçesi*) yapmak üzere 3 Haziran 1879 tarihine ait resmi belge (EK:4) ile bir kısım yerler kamulaştırılmıştır. Ayrıca Beyoğlu'nda '*Topçu Kışla-i Hümayunu*'na ait yerin '*Taksim Bahçesi*' olarak düzenlenmesi sırasında, alanda bulunan Latin, Protestan ve bu civardaki Ermeni mezarlıklarının 27 Şubat 1869 tarihinde Şişli'de tahsis edilen başka bir kabristana taşınmasına karar verilmiştir (EK:5) (ENGİN, O.N., 1996).

Osmanlı döneminde, Osmanlı hanedanlarının kullanımında olan saray ve köşk bahçelerinde, koru kısımlarının kamuya açık parklar olarak hizmete sunulması ilk olarak 20.yy.'ın başlarında gündeme gelmiştir. 1908 yılında ilk olarak Abrahampaşa Korusu'nun Paşabahçe Koyu'na denk gelen kısmı '*Hürriyet Bahçesi*' adıyla halkın kullanımına açılmıştır (GÜLERSOY, Ç., 1970). 1913 yılında ise Yeni Sarayda av sahası olarak kullanılan Gülhane Korusu park olarak düzenlenmiş ve halkın kullanımına sunulmuştur (ENGİN, O.N., 1996). Böylece kentte tesisi edilen rekreasyon alanlarında 'park' deyimini ilk kez kullanılmıştır.

Bu dönemlerde kamuya açık park ve bahçelerin bakımından '*Heyet-i Fenniyye Müdüriyeti*' ne bağlı '*Mimari Şubesi*' sorumludur. 18 Mart 1909 tarihli '*Heyet-i Fenniyye Müdüriyeti*' nin görevlerini sıralayan talimatta '*Mimari ve Garsiyat Şubesi*'nin görevleri iki kısma ayrılmıştır. Birinci kısmın görevi proje, inşaat ve tamiratlarla ilgilenmek, diğer '*garsiyat*'⁴ kısmının görevi ise, büyük ve küçük ölçeklerde parklar tesis etmek, caddelere ağaç dikmek ve bütün bunların bakımını yapmak, olarak tarif edilmiştir. Ayrıca tesis edilecek park ve bahçeler için proje, keşif ve şartnamelerin hazırlanıp 3 nüsha olarak merkeze sunulması da Mimari Şubenin görevleri arasında sayılmıştır (ENGİN, O.N., 1995).

⁴ Gars: Arapça kökenli bir kelime olup Osmanlı döneminde ağaç dikmek anlamında kullanılmaktadır (BÜYÜK LAROUSSE, 1992).

O dönemdeki yeşil alanların oluşturulması ve bakımı hakkındaki bu bilgilerle, geçmişteki çalışma biçimi, yeşil alanlara verilen önem ve organizasyon şekliyle günümüzde yapılan uygulamalar arasında pek bir fark görülmemektedir. Günümüzün yeşil alan çalışmalarının temelini bu günlerde atıldığı ve günümüze ışık tuttuğu söylenebilir.

3.3 1923 ve sonrası:

Atatürk, Cumhuriyet sonrası ülkeyi düştüğü dar boğazdan kurtarmak amacı ile bazı önlemler ve kararlar almıştır. Daha sonraları tüm bu alınan kararların sadece günü kurtarmakla kalmadığı, sonuçlarının ve etkilerinin günümüze kadar ulaştığı açıkça görülmektedir. Cumhuriyetin ilan edildiği ve yeni bir ülkenin kurulduğu dönemlerde alınan bu yeni karar ve düzenlemeler yönetimden yaşam tarzına kadar tüm konuları içermiştir. Bu yeni düzenlemelerden biri de İstanbul'a büyük bir fidanlık kazandırmak olmuştur. 1926 yılında Atatürk İstanbul için modern bir fidanlık kurulmasını istemiş, bu konuyla da zamanın Vali ve Belediye Başkanı Muhittin Üstündağı görevlendirmiştir. Yer için Osmanlı zamanında 'Büyükdere Sultan Çayırı' olarak nam yapmış olan hazineye ait bahçe seçilmiştir. İtalya'dan getirilen meyvecilik uzmanı Leopold Bologna ile yine bu konuda uzman İbrahim Fuat Tezcan birlikte çalışarak 80 dekarlık arazi 'Büyükdere Meyve Islah Enstitüsü'nü kurmuşlardır (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997).

Cumhuriyetin kurulmasından sonra kamu mülkiyetinde olan ve halka açık rekreasyon alanı olarak kullanılan Gülhane Korusunun yanında yine kamu mülkiyetinde olan Abrahampaşa Korusu, Yıldız Korusu, Büyükçamlıca Korusu halkın kullanımına sunulmak üzere belediyeye devredilmiştir. Emirgan Korusu, Küçükçamlıca Korusu, Fethipaşa Korusu, Hıdiv Korusu ise Cumhuriyet döneminde kamulaştırılarak rekreatif kullanım için belediyeye devredilmiştir. Günümüzde İstanbul halkının rekreasyon ihtiyacının büyük bir kısmını karşılayan Florya Atatürk Korusu'nun temeli de bu dönemde Atatürk'ün emriyle atılmıştır.

İstanbul'da bulunan tarihi bahçe ve korularının korunması konusu ilk olarak 1970 yılların başlarında gündeme gelmiştir. Özellikle Boğaziçi silüetini etkileyen kuru bahçeler üzerinde bir çok çalışmalar yapılmıştır. Cumhuriyet döneminde Boğaziçi'nde bulunan tarihi bahçe ve korularla ilgili ilk tespit çalışmasını Sedat

Hakkı Eldem yapmıştır. 1973 yılında da yine bu konuyla ilgili olarak 'İstanbul Boğazı ve Çevresi Sorunları Simpozyumu' düzenlenmiştir (PAMAY, B., 1973). Yine bu dönemlerde, İstanbul Belediyesi bünyesinde olan o zamanki adıyla 'Büyük İstanbul Nazım Plan Bürosu Başkanlığı'nın, 1/5000 ölçekli tespit çalışmaları kapsamında belirlenen İstanbul koruları, 1710 sayılı Eski Eserler Kanununun 1., 6., 10. ve 13. maddeleri gereği, 7518 No'lu ve 14/12/1973 tarihli kurul kararıyla (EK:6), Anıtlar Kurulu tarafından koruma altına alınmıştır.

Belediye mülkiyetinde bulunan tarihi korular 1979 yılında ciddi bir restorasyon sürecine girmiştir. Bu dönemde daha önceki zamanlarda sadece koruluk kısmıyla halkın kullanımında olan koruların içerdikleri tarihi yapılar, bakımsız ve işlevsiz durumdayken restore edilerek restoran ve kafe olarak kullanıma açılmıştır.

1985 yılında 3194 sayılı yasanın 47. maddesinde yapılan değişiklikle 5.000 m² üzerinde olan, ön görünümdeki koruların da dahil olduğu, yeşil alanlar yapılaşmaya açılmıştır. Bitkisel dokunun olmadığı bölgelerde yapıya izin veren bu yasal düzenleme 1987 yılında Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir (İ.B.B. Boğaziçi İmar Müdürlüğü Arşivi) (<http://www.milliyet.com.tr/1998/01/16/yazar/pulur.html>) (<http://www.milliyet.com.tr/2001/02/14/istanbul/aist.html>). Fakat bu süre içinde bir çok özel orman alanıyla birlikte tarihi bahçe ve koruların bitki örtüsü büyük zarar görmüştür. Bu dönemde yapılan müdahaleler sonucu tescilli olan bir çok özel orman, kuru ve bahçe günümüzde ya varlığını yitirmiş veya özellikle orman ve kuru olarak adlandırılan yerler, bu statüleri sağlayan ölçütlerden tamamen uzaklaşmışlardır.

2000 yılına İstanbul Büyükşehir Belediyesi, mülkiyetinde olan korular için işletme, fonksiyonlandırma, yenileme ve bakım tedbirlerini içeren Amenajman ve Silvikültür Planları hazırlatarak uygulamaya koymuştur. Yasal olarak 'orman' statüsünde olan yerler için gerekli kılınan bu planlar, kuru ve orman gibi ekolojik denge oluşturmuş, belli bir kapalılık ve sıklıktaki, özellikle ağaç, ağaçcık ve çalı gibi odunsu bitkilerden oluşan bitki örtüsüne sahip alanlarda, yeşil dokunun sürekliliğinin sağlanması için çok büyük önem arz etmektedir.,

3.4 İstanbul'da günümüze ulaşan tarihi bahçe ve korular:

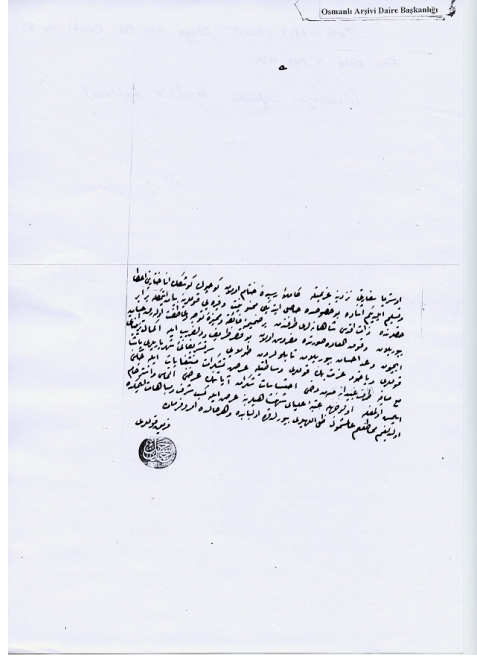
Geçmişte köşk, yalı, saray bahçesi veya av sahası olarak kullanılan ve bu tarihi önemleri sayesinde günümüze ulaşabilen ağaçlandırılmış alanlar, bugün koru olarak tanımlanmaktadır. Çoğunluğu özel mülkiyette olan ve bahçe olarak kullanılan bu yerler, tarihin birer kanıtları oldukları ve kentin estetiğini etkiledikleri için, korunup sahip çıkılması gereken değerlerdendir. Tarihi, doğal, turistik, rekreasyonel ve çevresel anlamda değerli hazinelerimiz olan bu yerler zaman içinde tespit edilmeye çalışılmış, bu yönde kamuoyunun dikkati çekilmiş ve özellikle turizm etkisi açısından Boğaziçi görünümünde olanlar üzerinde bir çok çalışma yapılmıştır. İstanbul Belediyesi bünyesinde olan o zamanki adıyla '*Büyük İstanbul Nazım Plan Bürosu Başkanlığı*'nın, 1/5000 ölçekli tespit çalışmaları kapsamında belirlenen İstanbul koruları, 1710 sayılı Eski Eserler Kanununun 1., 6., 10. ve 13. maddeleri gereği, 7518 No'lu ve 14/12/1973 tarihli kurul kararıyla (EK:6), Anıtlar Kurulu tarafından koruma altına alınmıştır. Günümüzde de geçerliliğini koruyan bu tespit ile Anıtlar Kurulu'nda korunacak tarihi değer olarak kayda alınmış 80 adet (EK:6) koru bulunmaktadır. Anıtlar kurulunun 14/12/1973 tarih ve 7518 sayılı kararın genel not kısmında, yazının ekinde belirtilen tarihi korular için "*...bu tabii sit alanları istimlak edilip kamuya açılması tavsiye edilen alanlardır.*" denilmektedir (Anıtlar Kurulu Arşivi). Fakat bu yerlerin kamulaştırılması yapılamamış ve büyük çoğunluğu özel mülkiyette kalmıştır.

Bugün yürürlükte olan 2863 sayılı Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu gereği Anıtlar Kurulu denetiminde olan bu korular, '*Sit*' olarak tanımlanmaktadır. Kanunun 3. Maddesi'ndeki tanımlar bölümünde '*Sit*', '*tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlardır*' olarak tanımlanmaktadır. '*Koruma*' ve '*Korunma*' ise, '*taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarında muhafaza, bakım, onarım, restorasyon, fonksiyon değiştirme işlemleri; taşınır kültür varlıklarında ise muhafaza bakım, onarım ve restorasyon işleridir*' olarak açıklanmıştır. Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının açıklandığı 6. Maddenin son paragrafında '*Tarihi mağaralar, kaya sığınakları; özellik gösteren ağaç ve ağaç toplulukları ile*

benzerleri; taşınmaz tabiat varlığı örneklerindedir' denilmektedir (<http://www.kentli.org/yasa/2863.htm>).

2863 sayılı Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu gereği sit olarak tescillenen koruluk alanlar aynı kanunla koruma altına alınmıştır. Kanunda tanımlandığı şekliyle koruma ve korunma kelimelerinden, muhafaza edilmesi yanında, bakım ve restorasyon işlemleri de kastedilmektedir. Canlı birer varlık olan ağaçların ana dokusunu oluşturduğu korularda, varlıklarının devamiyeti açısından büyük önem taşıyan bakım ve restorasyon işlemleri, muhafaza işlemleri kadar önem arz etmektedir. Bugün bu alanlarda '*koruma*' işleminin sadece '*muhafaza etmek*' le sınırlı kaldığı görülmektedir. Eğer düzenli ve planlı bir şekilde bakım ve restorasyon işlemleri yapılmaz ise bu koruların ömrü, içerdikleri ağaçların ömrüyle sınırlı kalacaktır.

2960 sayılı Boğaziçi Kanununun 5. Maddesi gereği Boğaziçi İmar Müdürlüğü denetimine tabi olan ve Boğaziçi ön görünümü etkileyen 58 adet kuru vardır. Bu korulardan 41 adedi Avrupa yakasında olup 9'u çeşitli ülkelerin konsolosluklarına aittir (Alman, Eski Avusturya – Macaristan, İngiliz, Fransa, Avusturya, İspanyol, Polonya ve iki adet de Rus Konsolosluklarına ait) (İ.B.B. Boğaziçi İmar Müdürlüğü). Dış ülke temsilcilerine ait olan korular Osmanlı döneminde ülkeler arası iyi niyet göstergesi olarak çeşitli dönemlerde Padişahlar tarafından hediye edilmiştir. Örneğin günümüzde Eski Avusturya – Macaristan korusu olarak anılan alan II. Abdulhamid döneminde iyi niyet göstergesi olarak o zamanki Avusturya – Macaristan İmparatoru II.Franz Joseph'e hediye edilmiş, bunun üzerine İmparator (Şekil 3.5.) anahtarını teslim eden kişiyle Padişaha teşekkürlerini iletmiştir

138/85

Avusturya Sefareti nezdine azimetle kamilen resîde-i hitâm olan Küçük Köşk'ün anahtarını i'tâ ve teslim eylediğim esnada bu hususda hasıl ettiği memnuniyet-i vâfireyi kullarına beyan etmekle beraber haklarında zat-ı akdes şahâneleri tarafından bir zamime-i fâika mümeyyize-i teveccüh ve atfet olarak ihsân buyurulan ve fevkalade surette mefrûş olan bu kasr-ı zarif ve dil-firîb ile ikmâl-i tezyinatı için va'd u ihsân buyurulan tablolardan dolayı ser-teşrifâtî-i şehriyârîleri paşa kulları veyahud İzzet Bey kulları vesatıyla arz-ı teşekkürat-ı minnet-gâyât eleyeceğîni maa-ma-fih taraf-ı abîdanemden dahi ihtisâsât-ı şükrân-âyâtının arzını iltimas ve istirhâm eylemiş olmağla ol vechile atebe-i ulyâyı şehen-şâhîlerine arz ile kesbi şeref-i mübâhât eylemekte olduğum muhât-ı ilm-i âlem-şümûl zıllu'l-lâhileri buyuruldukda ol babda ve her halde emr ü fermân.

Ferîk Kulları
Hasan Cemîl

Şekil 3.5. Küçük köşkün Avusturya Sefirine verildiği ve içinin tezyininden dolayı Avusturya sefirinin teşekkürlerini iletildiği 1898 yılına ait belge Tarih: 1315 (Hicrî) Dosya No:138 Gömlek No:85 Fon Kodu: Y..PRK.ASK. (Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivleri Daire Başkanlığı).

2960 Sayılı Boğaziçi Kanunu'nun 3. Maddesinde belirtilen '*Genel Esaslar*' kısmında Boğaziçi alanının korunması ve geliştirilmesinde ve imar mevzuatının uygulanmasında esas alınacak hususlar '*a) Boğaziçi Alanında yer alan kültürel ve tarihi değerler ve doğal güzellikler muhafaza edilir ve doğal yapı korunur. b) Boğaziçi Alanı bu kanunun amaçlarına uygun olarak ve doğal ve tarihi çevreye uyumu gözetilerek güzelleştirilir ve geliştirilir. c) Boğaziçi Alanında tarihi ve milli kültürümüze dayanan yaşamın yeniden canlandırılması, mesire yerlerinin geliştirilmesi ve gezinti alışkanlıklarının sürdürülmesi teşvik edilir.h) Boğaziçi sahil şeridi ve öngörünüm bölgesinde turizm ve rekreasyon amacı ile ayrılan alanlara toplumun yararlanmasına ayrılan yapı yapılır ve bu husus tapu sicillerine işlenir. Toplumun yararlanmasına ayrılan bu aypılar amaç dışı kullanılamaz, ...'* şeklinde sıralanmıştır.

Kanunun '*Orman Alanları*' başlıklı 4. Maddesinde '*Boğaziçi Alanı sınırları içinde Devlet ormanı statüsüne alınacak yerler, Boğaziçi İmar Yüksek Koordinasyon Kurulunca kararlaştırılır ve kamu kurum ve kuruluşlarına ait olanlar bedelsiz olarak*

Hazineye devredilir. Özel mülkiyete ait olanlar ise Tarım ve Orman Bakanlığınca kamulaştırılır. Devlet ormanı statüsüne alınan bu yerler, Tarım ve Orman Bakanlığınca hazırlanacak proje ve programa göre Boğaziçi Alanının doğal yapısına uygun olarak düzenlenir, ağaçlandırılır parklar ve mesire yerleri yapılır ve bunların bakımı, işletilmesi ve muhafazası sağlanır’ denilmektedir.

‘Yeşil alanlar’ başlıklı 5.Madde de ise ‘Boğaziçi Alanında orman sayılmayan kamu kurum ve kuruluşlarına veya özel mülkiyete ait koru, koruya katılacak alan, çayır, mesire yeri, bostan ve benzeri alanlar yeşil alan sayılır ve bitki varlıkları geliştirilerek muhafaza edilir. Bu alanlardaki ağaç varlıklarının yok edilmesi veya tahrip edilmesi yasaktır. ... Boğaziçi Alanındaki yabancı ülke temsilciliklerine ait koruların bu nitelikleri korunur’ şeklinde açıklanmaktadır (http://www.kulturturizm.gov.tr/portal/turizm_tr.asp?belgeno=45292).

Boğaziçi bölgesinde alınan bütün bu koruma tedbirleri 1985 yılında 3194 sayılı yasanın 47. maddesinde yapılan değişiklikle kesintiye uğramıştır. Bu değişiklikte 5.000 m2 üzerinde olan, ön görünümdeki koruların da dahil olduğu, yeşil alanlar yapılaşmaya açılmıştır. Bitkisel dokunun olmadığı bölgelerde yapıya izin veren bu yasal düzenleme 1987 yılında Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilse de bu süre içinde bir çok koruda boş alan oluşturmak için geceleri gizlice ağaç kesimleri yapılarak bu tarihi miraslarımız yok edilmiştir (İ.B.B. Boğaziçi İmar Müdürlüğü Arşivi) (<http://www.milliyet.com.tr/1998/01/16/yazar/pulur.html>) (<http://www.milliyet.com.tr/2001/02/14/istanbul/aist.html>). Tarihi koru alanlarına yapılan bütün bu müdahaleler sonucunda günümüzde bu yerlerden bazıları ağaç varlıklarının yok edilmesiyle koru özelliğini yitirmişlerdir. Bu yasal düzenleme iptal edilene kadar korular gibi bir çok özel orman da tahrip edilmiştir. İstanbul’da, özel orman statüsünde olan 42 adet, toplam 7424,8471 ha orman bulunmaktadır (EK:19) (İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü Arşivi). Bu yeşil alanlar kamu ormanları gibi işgale ve tahribe maruz kalmaktadır. Özel mülkiyette bulunan orman alanlarının korunması için devletin bu yerleri de kamu ormanları gibi kendi himayesine alarak koruması veya kamulaştırması, bu yerlerin gelecekte de var olmalarını sağlayacak bir önlem olabilir.

6831 sayılı Orman Kanunu’nun 1.Madde’sinde *‘Tabii olarak yetişen ve emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır. Ancak: A)*

Sazlıklar;... Ç) Parklar;... E) Sahipli arazide bulunan ve civarındaki ormanlarda tabii olarak yetişmiyen ağaç ve ağaççık nevelerinin bulunduğu yerler; ... G) (Değişik: 22/5/1987 - 3373/1 md.) Orman sınırları dışında olup, yüzölçü mü üç hektarı aşmayan sahipli arazideki her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler; ... orman sayılmaz‘ denilmektedir (http://ogm.gov.tr/kanun/6831_e.htm).

İstanbul’un tarihi korularından sadece Florya Atatürk Korusu bu kanun kapsamına alınmıştır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi mülkiyetinde olan ve koru olarak nitelendirilebilecek Florya Atatürk Korusu 29/07/1980 tarihinde Orman Bakanlığı tarafından 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 4, 45 ve 49. Maddelerine dayanılarak Orman Kadastro Komisyonu tarafından ‘*Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müessesesi Ormanı*’ olarak kayıt altına alınmıştır (İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2002) (ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002).

6831 sayılı Orman Kanunu’nun 46. Maddesi ‘*Amme müesseselerine ait ormanları ya sahipleri işletir veya işletmeyi başkasına verebilir. Ancak bunlar orman idaresi tarafından parasız olarak tanzim edilecek harita ve amenajman planlarına göre işletilir ve idare olunur. Bu planlara riayeti orman idaresi kontrol eder. Sahiplerinin orman idaresine müracaat tarihini takibeden ilk iş mevsiminde işe başlamak suretiyle en kısa zamanda planların ikmali mecburidir*’ denilmekte; 51. Maddesi’nde ise ‘*Hususi ormanlar, sahipleri tarafından yaptırılıp orman idaresince tasdik olunacak harita ve amenajman planlarına göre işletilir ve idare olunur. Bu plana riayeti orman idaresi kontrol eder*’ denilmektedir (http://ogm.gov.tr/kanun/6831_e.htm). Bugün, orman ve koru gibi belli bir sıklık ve kapalılıktaki ağaç topluluklarından meydana gelen, kendine özel ekolojik bir denge oluşturmuş yeşil alanların sürekliliğini sağlayıcı tedbirler olarak kabul edilen amenajman ve silvikültür planlarının işletilme zorunluluğu yasal olarak ‘orman’ onayı olan yerler için geçerlidir. Orman alanlarının sürekliliğini sağlamak için çok büyük önem arz eden bu uygulamaların, kent içinde bulunan koruluk alanlarda da yasalaştırılması, sürekliliklerinin sağlanması için faydalı bir uygulama olacaktır. 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 46. ve 51. Maddelerinde belirtildiği şekliyle orman alanlarının yanına ‘koru alanları’nın da eklenmesiyle bu sorun ortadan kaldırılabilir.

Bütün bu yasal düzenlemelerin yanında, koru alanları ayrıca, 1580 sayılı Belediye Kanunu’nun belediyelerin görevlerini düzenleyen 15. maddesinin 21. fıkrasında

'Belediye hududu dahilinde orman, tarla, harman, bağ, bahçe, koru, ayır ve mer'aları ve alelümmun araziyi hasardan muhafaza etmek' denilerek bu yerlerin korunması belediyenin zorunlu görevleri arasında sayılmış ve aynı zamanda bulunduğu ilçe belediyesinin denetimine de tabii tutulmuştur (<http://www.hukukcu.com/bilimsel/genelkanunlar/1580.html>).

Günümüzde bir çok kanun ile koruma altına alınan tarihi korular, bu çoklu fakat etkisiz denetimler karşısında yok olma tehdidi altındadırlar. Bununla beraber bütün bu kanunların uygulamasına bakıldığında, bu yeşil alanların korunurken, içerdği ağaç bireyleriyle, ölüm zamanları gelene kadar cansız bir varlık, bir kaya veya taş parçası gibi sadece muhafaza etmekle yetinildiği görölmektedir. Bu değerlerin korunması demek, varlıklarının ilerideki yıllarda da sürmesi, gelecek kuşaklara iletilebilmesi demektir. Fakat sadece muhafaza etmekle sınırlı kalan koruma tedbirleriyle koruların ömrü, ancak içerdği ağaç bireylerinin ömürleriyle sınırlı kalacak, muhtemelen koru niteliğini sağlayan kapalılık ve ekolojik denge sistemleri bozulacak veya koruların sahip olduğu bitki türü çeşitliliği, yerini kolay yetişen azgın türlere bırakarak tek tip plantasyonlara dönüşecektir. 1973 yılında Anıtlar Kurulunca tescil edilen koruluk alanlardan bir çoğu günümüzde koru niteliğini yitirmiştir. Özellikle 1980 yılında Boğaziçi İmar Kanununda yapılan değişiklikle, daha sonra Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilse de, o süre içinde bir çok özel orman ve koruda imar için alan açılırken çok sayıda ağaç kesilerek katledilmiştir. Günümüzde bu tarihi yeşil alanların yeniden tespit edilerek güncel vasıflarının belirlenmesi ve çok sayıda kanunun neden olduğu yetki karmaşasının sadeleştirilerek, belirlenen vasıflara göre teknik raporlar geliştirip uygulanması bu tarihi miraslarımızın gelecek kuşaklara devredilmesini sağlayıcı tedbirler olabilir.

4. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NİN SORUMLULUĞUNDAKİ TARİHİ KORULAR

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İ.B.B.)'nin sorumluluğunda olan Tarihi Korular, çoğu geçmişte hazineye ait olarak Osmanlı Hanedanları tarafından veya özel şahıslara ait olarak köşk, saray, yalı bahçesi veya av sahası olarak kullanılmaktaydı. Bu yerlerden bir kısmı hazineye aitken, halka açık rekreasyon alanı olarak kullanılmak üzere, belediyeye devredilmiş, bir kısmı da özel mülkiyette iken kamulaştırmaları yapılarak yine halka açık mekanlar olarak hizmet vermesi için belediye mülkiyetine geçmiştir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda olan farklı büyüklükteki tarihi korular, 4'ü Avrupa Yakasında 5'i Anadolu Yakasında olmak üzere kentin değişik bölgelerine dağılmıştır (Şekil 4.1.).

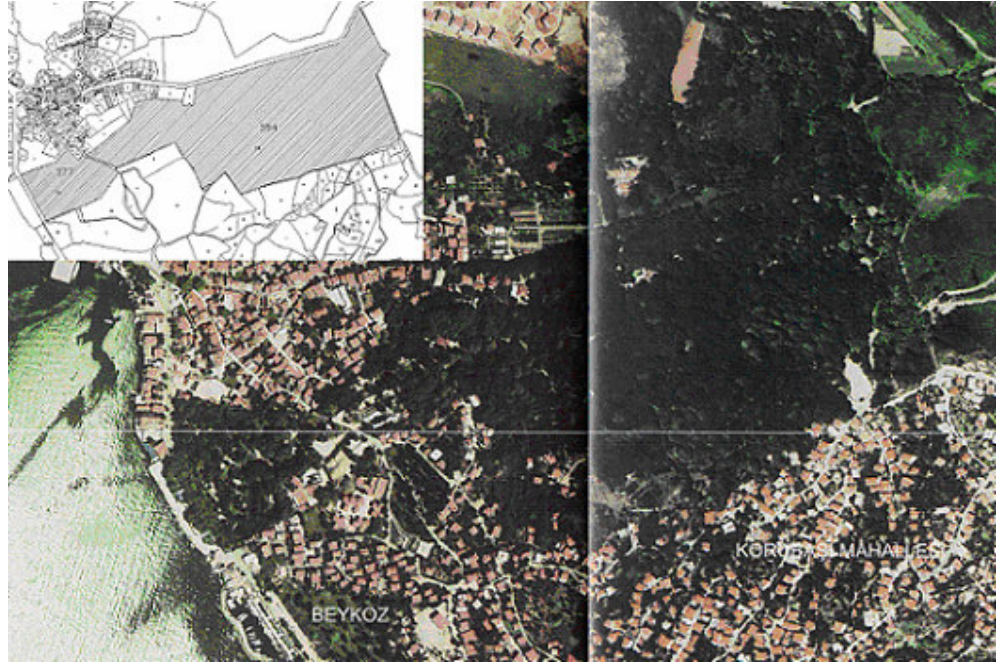

Şekil 4.1. Koruların genel görünümü (<http://kentrehberi.ibb.gov.tr/>).

Bu bölümde, belediye korularının zaman içinde nasıl kullanılarak ve elden ele geçerek halka mal oldukları ve ne şekilde kamu kullanımına açıldıkları ve mevcut durumları araştırılacaktır.

4.1. Abrahampaşa Korusu:

Abrahampaşa korusu, Osmanlı döneminde Ermeni kökenli Türk olan Abraham Paşa'ya aittir. Koru, II. Abdülhamid tarafından 1887 yılında askeri önemden dolayı kamulaştırılıp hazineye devredilmiştir (EK:2). Abrahampaşa Korusu, özel mülkiyette olup kamulaştırılan ilk korudur. Her ne kadar askeri önemden dolayı kamulaştırılsa da günümüzde İstanbul halkının rekreasyon ihtiyacının büyük bir kısmını karşılayan önemli korularımızdandır. Abrahampaşa Korusu'nun Paşabahçe Koyu'na denk gelen kısmı 1908 yılında '*Hürriyet Bahçesi*' adıyla halkın kullanımına açılmıştır. Beykoz Paşabahçe Caddesinin arkasında korunun ilk kısmı içerisine ahşap bir tiyatro yapılmış, fakat bu bina 1936-1937 yılları arasında yanmıştır (GÜLERSOY, Ç., 1970). 2005 yılında İ.B.B. Yatırım Planlama Müdürlüğü tarafından '*Abrahampaşa Korusu Rehabilitasyon ve Düzenleme Projesi*' hazırlanmaya başlanmıştır.

Şekil 4.2. Abrahampaşa Korusu Hava fotoğrafı ve krokisi (Kroki altlığı Park ve Bahçeler Müdürlüğü'nden temin edilmiştir) (İ.B.B. Planlama ve İmar Daire Başkanlığı, 1999)

Abrahampaşa Korusu, 29° 05' 33" - 29° 06' 30" doğu boylamları ile; 41° 07' 54" - 41° 08' 16" kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. 52 pafta 354 ve 377 ada 44 ve 31 nolu parsellerde bulunan kuru 27,9292 ha büyüklüktedir

(<http://dl.google.com/earth/GoogleEarth-0762.exe>) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002) (Şekil 4.2.). Korunun mülkiyeti İ.B.B.'ye aittir (EK:11).

Kent halkı, Abrahampaşa Korusu'na toplu taşıma araçları ve özel araçlarla kolaylıkla ulaşılabilir. Koruda araç girişi tamamen serbest ve denetimsizdir. Koruda kır kahveleri, çocuk oyun grupları, piknik masaları v.b. üniteler mevcuttur. İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü'ne ait Beykoz Koru Şefliği idare binası da koru içinde bulunmaktadır.

Koruya en yakın meteoroloji istasyonu olan Mahmut Şevket Paşa (Ömerli) Meteoroloji İstasyonunun 1950-1970 yılları arasındaki 20 yıllık verilerin ortalamalarına göre hazırlanan EK:12'deki tabloya göre koruda en yüksek sıcaklık Ağustos ayında, en düşük sıcaklık Ocak ayında gerçekleşmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık ise 13.2 °C' tır. Yörenin 20 yıllık yağış ortalaması 817.9 mm / yıl dır. Yıllık ortalama bağıl nem % 73 olarak gerçekleşmektedir. Bölgede karla örtülü gün sayısı 10.0 gün, hakim rüzgar yönü genelde kuzeydoğudur. Ortalama rüzgar hızı 1.7 m/s' yedir. Korunun hakim iklim tipi ERİNÇ'in ayırdığı iklim tiplerine göre; mutedil rutubetlice, yazları nispeten kurak bir deniz iklimi ile ifade edilebilmektedir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:7'de bulunan İstanbul'un jeolojik haritasına bakıldığında Beykoz Korusu'nda Alt ve Orta Devonien jeolojik devirlerine ait Şist, Gre, grovak ve kalker oluşumları bulunmaktadır.

Abrahampaşa Korusu, 2863 yasa gereği Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 15/11/1995 tarih ve 7755 sayılı kararı ile Doğal SİT alanı olarak tescil edilmiştir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002). 2960 sayılı yasa gereği 22/07/1983 onanlı Boğaziçi ön görünüm Tatbikat Planı'nda yer almaktadır (İ.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2001).

Korunun flora ve fauna yapısı diğer korularla birlikte 5. bölümde incelenmiştir.

4.2. Büyük Çamlıca Korusu:

Büyük Çamlıca Mesiresi Evliya Çelebi döneminden de önce halk arasında bilinen ve rağbet gören gezinti yerlerinden biridir. Padişahlar görüp beğendikleri bu yerde

kendileri için ‘Cihan Bağı’ adında bir bahçe yaptırmışlardır. Evliya Çelebi seyahatnamesinde bu yer için ‘*Göklere baş kaldırmış bir yüksek dağın ta tepesinde bir tekke idi. Orada padişahımız kendilerine mahsus (Cihan Bağı) adıyla bir büyük bahçe tanzim ettirdi...*’ diye bahsetmektedir (MEHMETZILLİOĞLU, E. Ç., 1969). O dönemde halkın rağbet ettiği ünlü Büyükçamlıca Mesiresi’nde tesis edilen Cihan Bağı, ELDEM’in Türk Bahçelerini anlattığı kitabında IV. Murat zamanında adı geçtiği için muhtemelen bu dönemde tesis edilmiştir (ELDEM, S. H., 1973).

19. yüzyılda at ve araba kullanımının yaygınlaşmasıyla kullanımı artan koruluk alanının, bu dönemden itibaren kentin sosyal hayatı içinde önemli bir yeri olmuştur (GÜLERSOY, Ç., 1995). Yüksek konumuyla eşsiz bir Boğaziçi manzarasına sahip olan Büyükçamlıca Korusu, Osmanlı döneminden günümüze kadar halka açık bir mesire alanı olarak kullanılmıştır.

Yüzyıllar boyunca, hiçbir düzenleme veya tesis olmadan, doğal haliyle, İstanbul halkının piknik ve mesire alanı olarak rağbet ettiği Büyük Çamlıca Korusu, 1980 yılında Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu tarafından imara açılmış, tesisleri, yolları, çardakları vs. (Şekil 4.3.) ile halkın kullanımına sunulmuştur (GÜLERSOY, Ç. 1995). Büyükçamlıca Korusu, bu düzenleme çalışması ile koru alanına gelen kent insanının sosyalleşme, eğlenme ve dinlenme gibi ihtiyaçlarını karşılayan modern ve bakımlı bir mekan haline gelmiştir.

Şekil 4.3. 1980 yılında Büyükçamlıca Korusu'nda rekreasyon kullanımı amacıyla yapılan düzenleme çalışmaları (GÜLERSOY, Ç. 1995).

Büyükçamlıca Korusu, $29^{\circ} 03' 58''$ - $29^{\circ} 04' 17''$ doğu boylamları ile; $41^{\circ} 01' 30''$ - $41^{\circ} 01' 47''$ kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. 155-156 pafta 803 ada üzerinde bulunan koru 12,9268 ha büyüklüktedir (Şekil 4.4.) (<http://dl.google.com/earth/GoogleEarth-0762.exe>) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002). Mülkiyeti İ.B.B.'ye aittir (EK:11).

Şekil 4.4. Büyükçamlıca Korusu Hava fotoğrafı (İ.B.B. Planlama ve İmar Daire Başkanlığı, 1999)

Kent halkı, Büyükçamlıca Korusu'na toplu taşıma araçları ve özel araçlarla kolaylıkla ulaşabilmektedir. Araçlar koru girişinde otoparka bırakılmaktadır, koru içine araç girişine izin verilmemektedir ve otopark ücretlidir. Koruda, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Çamlıca Sosyal Tesisleri restoran ve kır kahvesi olarak halka hizmet vermektedir. Ayrıca koruda çocuk oyun grupları, banklar, çardaklar v.b. üniteler mevcuttur.

Koruya en yakın meteoroloji istasyonu olan Göztepe Meteoroloji İstasyonunun 1929-1970 yılları arasındaki 41 yıllık verilerin ortalamalarına göre hazırlanan EK:13'deki tabloya göre koruda en yüksek sıcaklık Ağustos ayında en düşük sıcaklık Şubat ayında gerçekleşmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık ise 14.0 °C' dir. Yörenin 41 yıllık yağış ortalaması 673.4 mm / yıl dır. Yıllık ortalama bağıl nem % 75 olarak gerçekleşmektedir. Bölgede karla örtülü gün sayısı 8.0 gün, hakim rüzgar yönü genelde kuzeydoğudur. Ortalama rüzgar hızı 3.0 m/s' yedir. Korunun hakim iklim tipi ERİNÇ'in ayırdığı iklim tiplerine göre; mutedil rutubetlice, yazları nispeten kurak bir deniz iklimi ile ifade edilebilmektedir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:7'de bulunan İstanbul'un jeolojik haritasına bakıldığında Büyük Çamlıca Korusu'nda Silüryen jeolojik devrine ait kuarsit oluşumlar bulunmaktadır.

Büyükçamlıca Korusu'nun koruma altına alınması amacıyla, Büyük ve Küçük Çamlıca Koruma amaçlı Nazım İmar Planı, İstanbul Büyükşehir Meclisi'nin 15/01/1999 gün 69 sayılı kararı ile uygun bulunarak, 2863 sayılı KTVK yasası uyarınca ilgili koruma kuruluna onay için gönderilmiştir (İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2001).

Koronun flora ve fauna yapısı diğer korularla birlikte 5. bölümde incelenmiştir.

4.3. Emirgan Korusu:

Emirgan Korusu, tarihi süreç içinde çeşitli dönemlerde 'Bahçe', 'Koru' ve 'Park' kavramlarıyla anılmıştır.

Emirgan korusu'nun bulunduğu bölge III.Mehmet (1567 – 1603) tarafından, Nişancı Feridun Paşa'ya verilmiştir. Feridun Bey buraları imar etmiş, Hırvat ustalar getirerek yazlık bir köşk bir de av kasrı yaptırmış ve bahçe tesis ettirmiştir. Bu bölge uzun bir dönem Feridun Bey bahçesi olarak anılmıştır (GÜLERSOY, Ç., 1970). Bugün Emirgan Korusu olarak adlandırılan alan bu dönemde özel kullanımda olduğu için 'bahçe' olarak adlandırılmıştır.

1635 yılında Sultan IV. Murat Revan seferinden dönerken, kendisine Revan Kalesi'nin kapılarını açan Emirgün oğlunu da İstanbul'a getirmiş; Emirgan'da, Nişancı Feridun Bey'in bahçesini, içerisinde bulunan köşk ve kasırla birlikte bu kişiye hediye etmiştir, bu nedenle bundan sonra bahçe Emirgüne adıyla anılmıştır. Bu gün Emirgan Korusunun adı 'Emirgun'dan gelmektedir. Evliya Çelebi Seyahatnamesinde bu bahçenin dışında binlerce büyük ağaç olduğundan ve gölgelerinde aşıkların oturduğundan bahsetmektedir (MEHMETZİLLİOĞLU, E. Ç., 1969) (KÖMÜRÇİYAN, E. Ç., 1988). Buradan Emirgan Korusu'nun ve civar bölgenin bu dönemden beri halk arasında bilinen bir rekreasyon alanı olduğu anlaşılmaktadır.

19. yüzyılın ikinci yarısında Emirgan Korusu'nun bulunduğu alan, Sultan Abdülaziz tarafından Mısır Hıdivi İsmail Paşa'ya verilmiştir. İsmail Paşa buranın kıyı kısmında bir saray, koruluk kısmına da 3 adet köşk (Sarı Köşk, Pembe Köşk ve Beyaz Köşk)

yaptırmıştır (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997). Bu dönemde kuru alanı ‘İsmail Paşa Bahçesi’ olarak anılmıştır (ELDEM S. H., 1973). Emirgan Korusu’nun bulunduğu arazide ikamet eden Mısır Hıdivi İsmail Paşa, aşırı borçlanma nedeniyle, Mısır’ın İngiltere’nin sömürgesi olmasına sebep olduğu için valilik görevine son verilmiş ve Napoli’ye sürgüne gönderilmiştir. Daha sonra padişahın izniyle geri dönen İsmail Paşa, 1895 yılında Emirgan’da ölmüştür (ÇETİN, A., 1991) (GÜLERSOY, Ç., 1985). İsmail Paşa’nın ölümünden sonra Kuru alanı, Hıdiv’in üç çocuğu tarafından pay edilmiş, çocuklarından Hüseyin Kamil Paşa, Tokmak Burnu tarafını, İsmail Paşa orta kısmı, Prenses Fatma Hanım ise batı kısmını almıştır. Mirasçılar arsında pay edilen kuru uzun bir süre bakımsız kalmıştır (İstanbul Belediyesi Bülteni, 1943) (BUĞDAYCIOĞLU, K. İ., 2004). Bir çok kez padişahlar tarafından değerli kişilerin kullanımına verilen kuru, Abdülaziz tarafından Mısır Hıdivi İsmail Paşa’ya verilirken, mülkiyetinin de Hıdiv’in üzerine geçirildiği anlaşılmaktadır.

Uzun bir dönem özel mülkiyette kalan ve İsmail Paşa’nın 1895 yılında ölmesiyle çok bakımsız kalan Emirgan Korusu’nun bir kısmı, 1930’larda Hıdiv İsmail Paşanın mirasçılarında Satvet Lütfü Tozan’ın mülkiyetine geçmiş, daha sonra bu kısım Lütfü Kırdar’ın girişimiyle 1940’ların başında kamulaştırılmıştır (KANBER, L.A.,1961) (T.T.O.K., 1995). Kuru alanının Mısır’da bulunan diğer mirasçılara ait bölümleriye 76.000 lira ödenerek 1944 yılında kamulaştırılmış⁵ ve kuru bütünüyle halkın kullanımına açılmıştır.

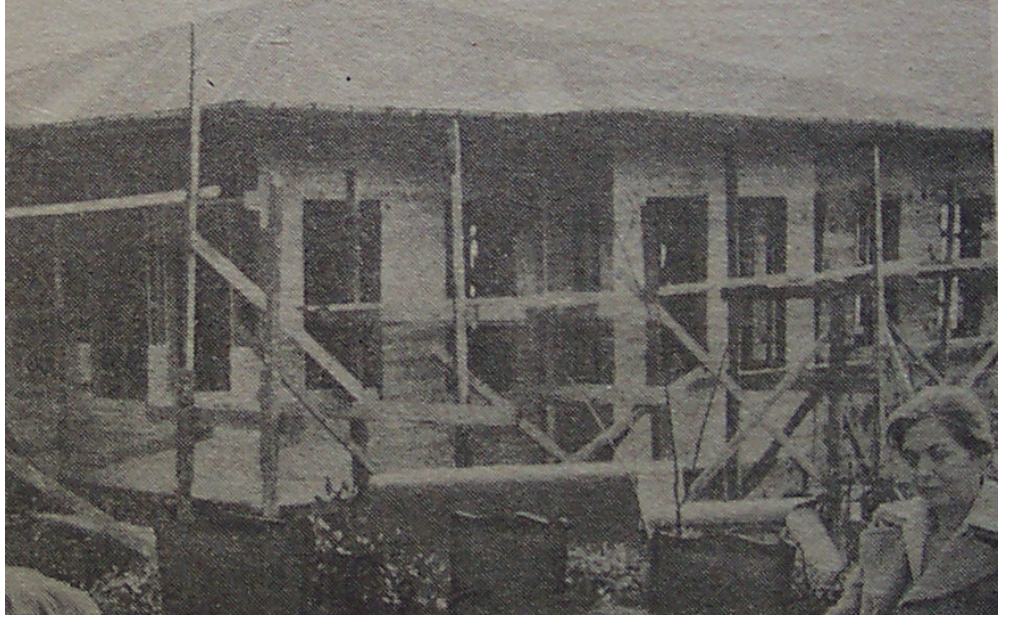
Emirgan Korusu’nda yıllarca bakımsız kalan Pembe Köşk için 1975 yılında Reha İsvan, Nezihe Araz, Refis Övüc, Yük. Mimar Kadri Tuna, Mimar Turgut Cansever, Mimar Kristin Tuğlu’dan oluşan bir grup biraraya gelmiş, köşkün müze olarak kullanılması için restorasyon çalışmalarına başlamışlardır (Şekil 4.5) (ÖZKOÇAK,

⁵ Konuyla ilgili Belgeler:

Emirgan'daki Hıdiv İsmail Paşa korusundan geri kalan ve sahipleri Mısır'da bulunan kısmının satın alınması için 76 000 liranın 1944 takvim yılında ödenmesi. Tarih: 24/10/1944 Sayı: 3/1688 Yer No: 106.74..12. Fon Kodu: 30..18.1.2 Dosya: 49-90.

İstanbul Belediyesi'nce satın alınacak eski Hıdiv İsmail Paşa Korusu bedelinin İngiliz Lirası olarak ödenmesi. Tarih: 7/7/1944 Sayı: 3/1166 Fon Kodu: 30..18.1.2 Dosya: 49-90 (www.devletarsivleri.com).

V., 1975). Bu çalışma ile kötü durumdaki mevcut ahşap bina sökülerek betonarme yapıya başlanmış fakat maddi imkansızlıklar nedeniyle çalışma yarım kalmıştır (T.T.O.K., 1995).

Şekil 4.5. Pembe Köşk'ün 1975 yılında başlatılan restorasyon çalışmasından bir görüntü (İstanbul Belediye Bülteni, 1977).

Emirgan Korusu'nda, İtalyan mimar Arigoni tarafından yaptırılan köşklere biri 1954 yılında yanmış, yanan köşk dönemin Belediye Başkanı Fahrettin Kerim Gökay'ın girişimleriyle yeniden yaptırılmıştır (KANBER, L.A.1961).

1962 yılı ilkbaharında Emirgan Korusu'nda 50 bin laleden oluşan lale bahçesi tesis edilmiştir (İstanbul Belediye Bülteni, 1962). Kuru, bu dönemden itibaren bir çok kez lale festivali düzenlenen ve adı lale ile anılan bir mekan olmuştur. Emirgan Korusu'nda dönem dönem kesintiye uğrasa da, genel olarak her yılın Nisan ayında düzenlenen lale festivali için binlerce lale dikilmektedir (Şekil 4.6).

Şekil 4.6. Emirgan Korusu'nda 2005 yılı Nisan ayında oluşturulmuş lale parterlerinden bir görüntü.

Emirgan Korusu kamulaştırıldıktan sonra rekreasyona hizmet etmesi amacıyla halkın kullanımına açılmış, fakat içinde bulunan tarihi köşkler yıllarca bakımsız ve kendi haline bırakılmıştır. Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, Emirgan korusunda bulunan Sarı ve Pembe Köşkün Restorasyonu için 1979'da belediye ile protokol imzalayarak bu köşklere devralmıştır. 1983 yılında her iki köşkün restorasyon çalışması bitirilerek kafe ve restoran olarak hizmete sunulmuştur (T.T.O.K., 1995). Pembe köşkün alt katı kafe olarak kullanılırken üst katı ise Boğaziçi müze evi ve kitaplığı olarak halka hizmet vermiştir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002). T.T.O.K. Beyaz Köşkü de 1982 - 1983 yıllarında restore etmiş, köşk restorasyondan sonra, müzik dinletilerinin ve konserlerin yapıldığı bir mekan olarak işletilmiştir (T.T.O.K., 1995).

2005 yılında Koruda bulunan yolların bir kısmında bordürler yenilenmiştir (Şekil 4.7.). Koruda bulunan betonarme şeflik binası ahşap giydirme yapılarak doğal yapıya uyumlu bir hale getirilmiştir (Şekil 4.8.).

Şekil 4.7. Emirgan Korusunda yol kenarlarında bordür ve ferfoje çalışması.

Şekil 4.8. Emirgan Koru Şefliğine ait idare bina

Koru için, İ.B.B. Yatırım Planlama Müdürlüğü tarafından, ‘*Emirgan Korusu Rehabilitasyon ve Düzenleme Projesi*’ hazırlanmaktadır. 30/05/2005 tarihinde başlayan çalışmanın I. Safhası bitirilmiş olup çalışma devam etmektedir.

Emirgan Korusu, $29^{\circ} 02' 53''$ - $29^{\circ} 03' 31''$ doğu boylamları ile; $41^{\circ} 06' 23''$ - $41^{\circ} 06' 50''$ kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. 45 Pafta 158 ada 2,3 ve 4 numaralı parsellerde bulunan koru 42,6845 ha büyüklüktedir

(<http://dl.google.com/earth/GoogleEarth-0762.exe>) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002) (EK:11) (Şekil 4.9.).

Şekil 4.9. Emirgan Korusu Hava fotoğrafı (İ.B.B. Planlama ve İmar Daire Başkanlığı, 1999)

Kent halkı, Emirgan Korusu'na toplu taşıma araçları ve özel araçlarla kolaylıkla ulaşabilmektedir. Araç girişi ücretlidir ve koru içerisinde araçla serbestçe dolaşmaktadır. Koruda bulunan Sarı Köşk, Pembe Köşk ve Beyaz Köşk, İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki olan BELTUR tarafından restoran ve kafe olarak işletilerek halka hizmet vermektedir. Ayrıca koruda çocuk oyun grupları, banklar, çardaklar, piknik masaları v.b. üniteler mevcuttur.

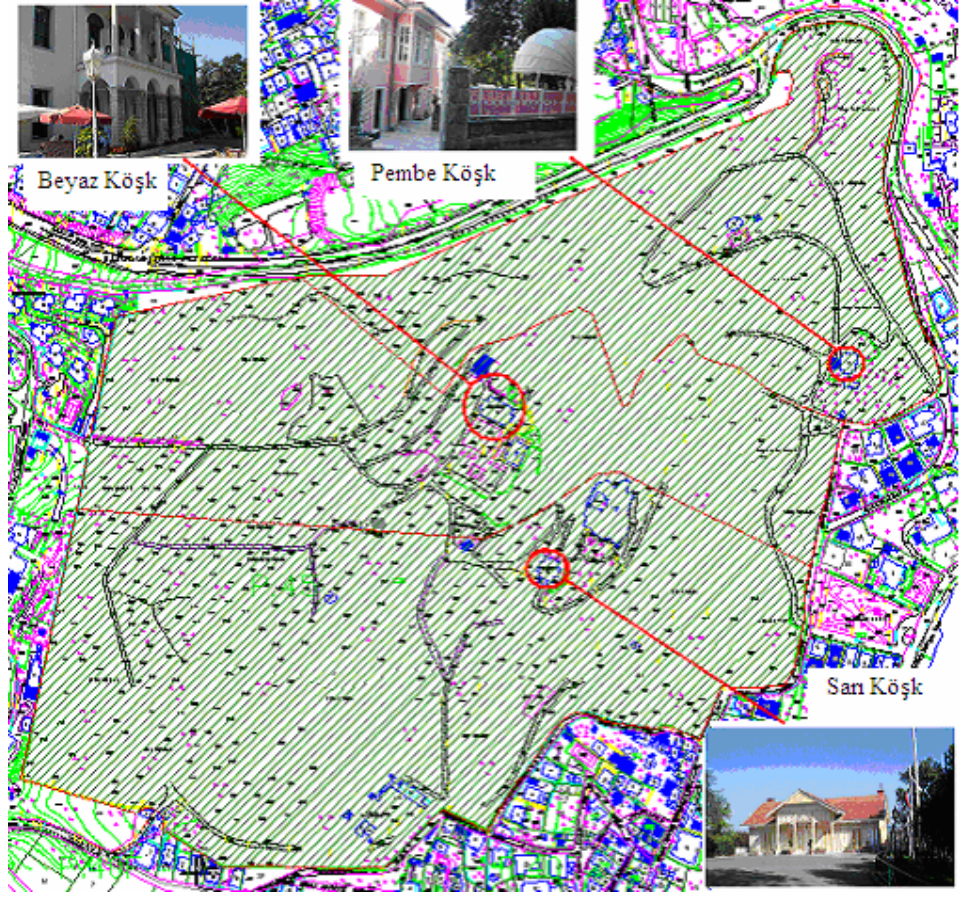
Koruya en yakın meteoroloji istasyonu olan Bahçeköy Meteoroloji İstasyonunun 1948-1978 yılları arasındaki 30 yıllık verilerin ortalamalarına göre hazırlanan EK:14'deki tabloya göre koruda en yüksek sıcaklık Ağustos ayında en düşük sıcaklık Ocak ayında gerçekleşmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık ise 12.8 °C' tır. Yörenin 30 yıllık yağış ortalaması 1093.4 mm / yıl dır. Yıllık ortalama bağıl nem % 92 olarak

gerçekleşmektedir. Bölgede karla örtülü gün sayısı 12.7 gündür. EK:14'deki tabloya göre bölgede hakim rüzgar yönü genelde kuzeydoğudur. Ortalama rüzgar hızı 2.2 m/s' yedir. Korunun hakim iklim tipi ERİNÇ'in ayırdığı iklim tiplerine göre; mutedil rutubetlice, yazları nispeten kurak bir deniz iklimi ile ifade edilebilmektedir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:7'de bulunan İstanbul'un jeolojik haritasına bakıldığında Emirgan Korusu'nda alt ve orta Devonien jeolojik devrlerine ait Şist, Gre, grovak ve kalker oluşumlar bulunmaktadır.

Emirgan Korusu, 2960 sayılı yasa gereği 22/07/1983 onanlı Boğaziçi ön görünüm Tatbikat Planı'nda yer almaktadır (İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2001). 2863 yasa gereği Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 15/11/1995 tarih ve 7755 sayılı kararı ile Doğal SİT alanı olarak tescil edilmiştir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

Emirgan Korusu'nda bulunan Beyaz Köşk, Sarı Köşk ve Pembe Köşk (Şekil 4.10.) günümüze kadar varlığını sürdürmüş tarihi yapılardır. Bu köşkler düzenli olarak restore edilerek restoran ve kafe olarak halka hizmet vermektedir. Emirgan korusunda bir de Osmanlı döneminden kalma ahırlık mevcuttur. Restorasyona tabi tutulmamış bu yapı bitki örtüsü kaplanmış bakımsız bir halde bulunmaktadır (Şekil 4.11.).

Şekil 4.10. Emirgan Korusu'nda bulunan tarihi köşkler.

Şekil 4.11. Emirgan Korusu'nda bulunan Osmanlı dönemine ait ahırlıklar.

Korunun flora ve fauna yapısı diğerkorularla birlikte 5. bölümde incelenmiştir.

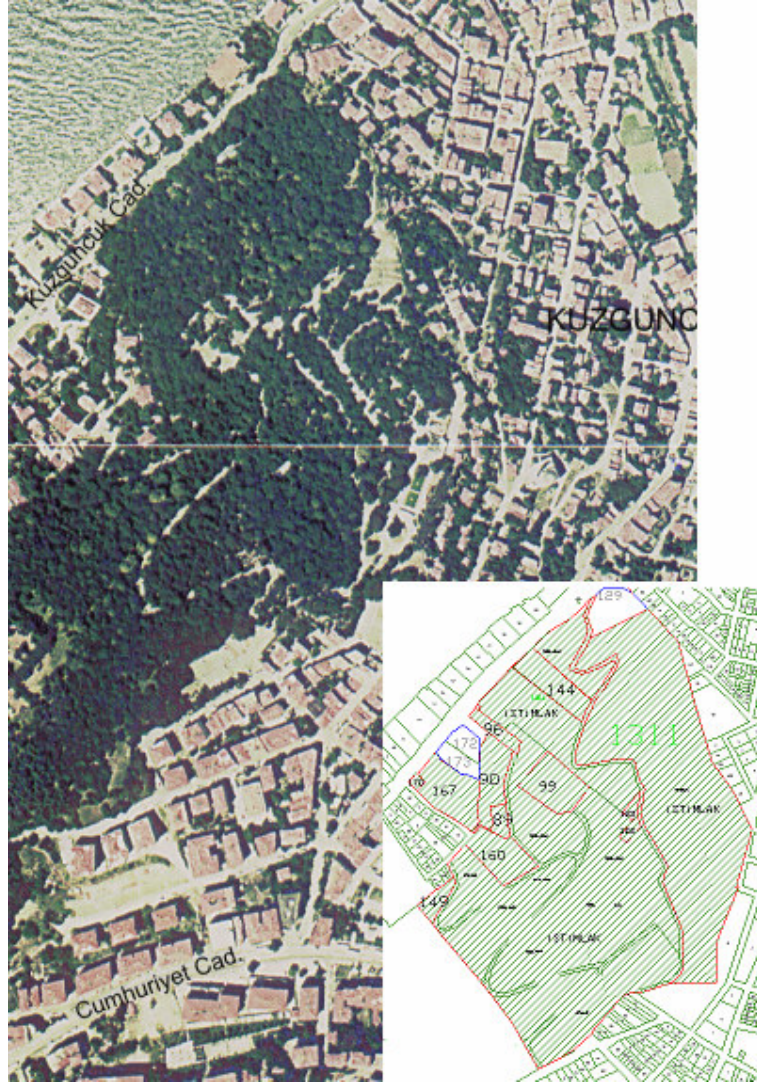
4.4. Fethipaşa Korusu:

Kuzguncuk Korusu olarak da anılan kuru, bugünkü adını II. Mahmut (1808-1839) ve Abdülmecit (1839-1861) dönemlerinde valilik, elçilik ve nazırlık görevlerinde bulunan, Türkiye’de ilk müzenin temelini atan Ahmet Fethi Paşa’dan almıştır (ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002) (Büyük Larousse, 1992).

II. Mahmut’un kızı Atiye Sultanla evli olan Ahmet Fethi Paşa’nın mülkiyetindeki kuru, 1854 yılında Paşanın ölümüyle varisleri arasında paylaşılmıştır. Fethi Paşa’nın torunlarından Şevket Mocan, kendine düşen kısmı 1958 yılında İstanbul Belediyesi’ne devretmiştir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002). Daha sonra Fethi Paşa’nın varisleri arasında parçalanan diğerkömlerden de kamulaştırma yapılsa da, Fethi Paşa’dan kalan koruluk kısmın sadece yarısı bugünkü Fethipaşa Korusunu teşkil etmektedir. Diğerkısımlar ise özel mülkiyette kalmışlardır. Bugün bu korular Demirağ Korusu ve Hüseyinavnipaşa (Paşalimanı) Korusu olarak anılmaktadır (EK:6).

Özel mülkiyette iken kamulaştırılması yapılan Fethipaşa Korusu, 1985-1987 yıllarında rekreasyona hizmet edecek şekilde düzenlenerek halkın kullanımına sunulmuştur (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002).

Fethipaşa Korusu, 29° 01' 32" - 29° 01' 49" doğu boylamları ile; 41° 01' 51" - 41° 02' 11" kuzey enlemleri arasında yer almaktadır (<http://dl.google.com/earth/GoogleEarth-0762.exe>) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002). 108 pafta 1311 ada 89, 90, 96, 97, 99, 122, 123, 129, 130, 144, 160, 167, 170, ve 173 numaralı parsellerde bulunan kuru 13,3961 ha büyüklüktedir. (İ.B.B. Harita Müdürlüğü, 1/1000 ölçekli sayısal kadastrallı halihazırlar) (EK:11) (Şekil 4.12.).

Şekil 4.12. Fethipaşa Korusu Hava fotoğrafı (İ.B.B. Planlama ve İmar Daire Başkanlığı, 1999)

Kent halkı, Fethipaşa Korusu'na toplu taşıma araçları ve özel araçlarla kolaylıkla ulaşabilmektedir. Koruya araç girişi serbesttir, Anadolu Korular Şefliğinin bulunduğu idari bina etrafında, kontrollü olarak, görevli araçlara izin verilmektedir. Koruda bulunan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ait Fethipaşa Sosyal Tesisleri restoran ve kafe olarak işletilerek halka hizmet vermektedir. Ayrıca koruda kırkahveleri, çocuk oyun grupları, banklar, piknik masaları v.b. üniteler mevcuttur.

Koruya en yakın meteoroloji istasyonu Abrahampaşa korusu için değerlendirdiğimiz Mahmut Şevket Paşa (Ömerli) Meteoroloji İstasyonudur. 1950-1970 yılları

arasındaki 20 yıllık verilerin ortalamalarına göre hazırlanan EK:12'deki tabloya göre koruda en yüksek sıcaklık Ağustos ayında en düşük sıcaklık Ocak ayında gerçekleşmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık ise 13.2 °C' tır. Yörenin 20 yıllık yağış ortalaması 817.9 mm / yıl dır. Yıllık ortalama bağıl nem % 73 olarak gerçekleşmektedir. Bölgede karla örtülü gün sayısı 10.0 gün, hakim rüzgar yönü genelde kuzeydoğudur. Ortalama rüzgar hızı 1.7 m/s' yedir. Korunun hakim iklim tipi ERİNÇ'in ayırdığı iklim tiplerine göre; mutedil rutubetlice, yazları nispeten kurak bir deniz iklimi ile ifade edilebilmektedir. (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:7'de bulunan İstanbul'un jeolojik haritasına bakıldığında Fethipaşa Korusunda Karbonifer jeolojik devirlerine ait gre, konglomera ve killi şistler bulunmaktadır.

Fethipaşa Korusu, 2863 yasa gereği Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 15/11/1995 tarih ve 7755 sayılı kararı ile Doğal SİT alanı olarak tescil edilmiştir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002). 2960 sayılı yasa gereği 22/07/1983 onanlı Boğaziçi ön görünüm Tatbikat Planı'nda yer almaktadır (İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2001).

Korunun flora ve fauna yapısı diğer korularla birlikte 5. bölümde incelenmiştir.

4.5. Florya Korusu:

Bu gün koru olarak kullanılan ve Anıtlar Yüksek Kurulunda korunması gereken tarihi değer olarak kayıtlı olan Florya Atatürk (Ormanı) Korusu 1923'den, yani Cumhuriyetin kurulmasından sonra tesis edilmiştir.

Florya Korusu'nun tesisi için ilk adım, 1936 yılında Florya'yı denizi ve plajıyla bir 'su şehri' halinde düzenletmek isteyen Atatürk'ün emriyle, şehircilik uzmanı Prost'un kent ve ağaçlandırma planı hazırlamasıyla atılmıştır (DİKER, M., İNAL, S., 1945). Florya Atatürk Korusu, bulunduğu bölgenin şiddetli rüzgarlarından korunması ve İstanbul halkının eğlenme ve dinlenme ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Bakanlar Kurulu tarafından hazırlanan 17/10/1937 gün ve 2/7485 sayılı özel bir kararname ile kurulmuştur (İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2002). Bu planın uygulanması için görevlendirilen Ord.Prof.Mazhar Diker ile yine orman ve fidan konularında uzman olan İsmail Dağlı ve İsmail Sütmen'in

yardımlarıyla alanın ağaçlandırılması yapılmıştır (YALTIRIK, F., 1994). Koru, Floryada kurulacak plajlar ve yerleşimi, yörede hakim olan Kuzey – Doğu rüzgarlarından korumak amacıyla kurulmuş, özellikle korunun bu yöne bakan tarafında rüzgar perdesi oluşturacak şekilde servi ağaçları dikilmiştir (Şekil 4.13.).

Şekil 4.13. Florya Atatürk Korusu tesis edilirken rüzgar perdesi oluşturacak şekilde dikilen servi ağaçları (DİKER M., İNAL S., 1945)

Florya Atatürk Korusu, 29/07/1980 tarihli Başkanlık Onayı ile '*Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müessesesi Ormanı*' statüsüne alınmış, böylece 6831 sayılı Orman Kanunu hükümlerine tabii olmuştur. Atatürk'ün isteği üzerine inşa edilen ve günümüzde, bulunduğu bölgede koru nitelikli tek rekreasyon alanı olması nedeniyle, oldukça yoğun bir kullanıma tabii olan Florya Atatürk Korusu'nun 1992 yılında hayvanat bahçesine dönüştürülmesi için girişimlerde bulunulmuş, bu amaçla koru içinde bir çok betonarme yapı inşaatına başlanmıştır (İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2002) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002).

Florya Atatürk Korusu'nun 1992 yılında hayvanat bahçesine dönüştürülmesi için hazırlanan '*Florya Atatürk Parkı NATURLAND Entegre Tesisleri Proje Demeti*' adı ile anılan revizyon projesi, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 01/03/1993 ve 23/03/1994 tarihlerinde kısmen 13/07/1998 tarihinde ise tamamen

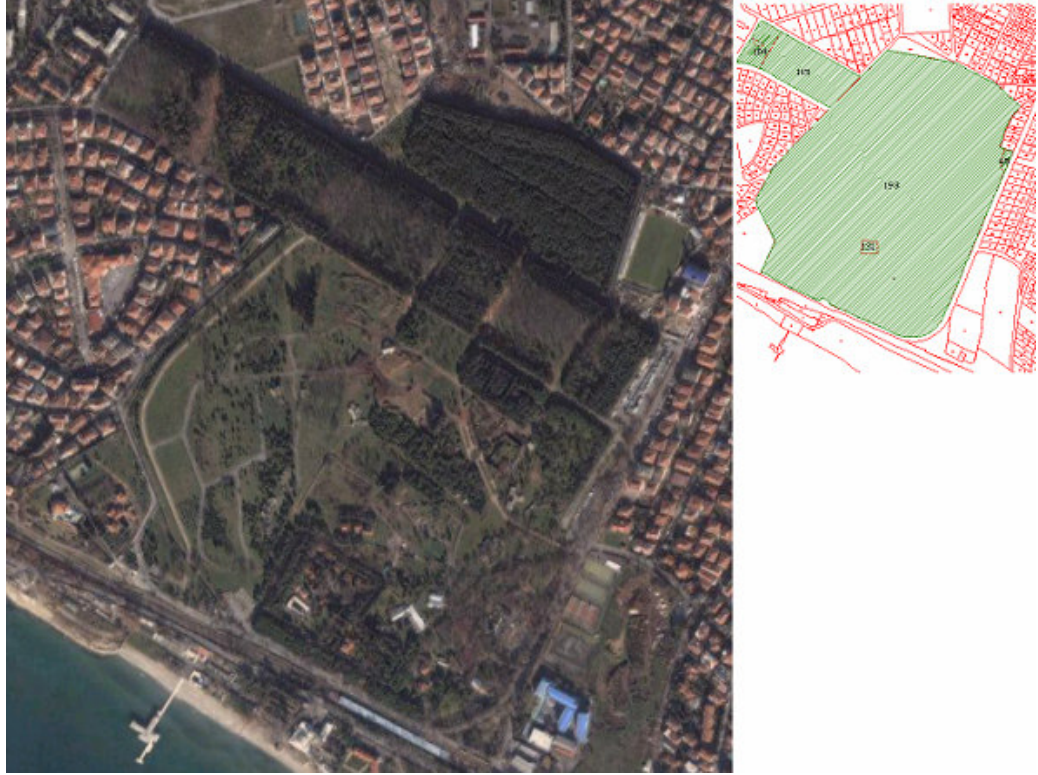
onanmış ve kuru belediye tarafından, ihaleyi alan şirkete 20/09/1998 tarihinde 10 yıllığına kiraya verilmiştir. Fakat bu çalışma ile ilgili olarak, basın, sivil toplum örgütleri ve halkın şikayeti üzerine Bakırköy Kaymakamlığı'nın 15/12/1998 tarihinde oluşturduğu komisyonun tespit tutanağında, korunun hayvanat bahçesi olarak kullanılmasının gerek güvenlik açısından, gerekse oluşacak pis kokuların rüzgarın etkisiyle çevre sakinleri için sağlıksız ve rahatsızlık verici bir ortam yaratacağı sonucuna varılmış ve bu tutanak Bakırköy Kaymakamlığı tarafından İstanbul Valiliğine iletilmiştir. Bunun üzerine İstanbul Valiliği'nin İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne gönderdiği 18.12.1998 tarihli resmi yazısıyla Florya Atatürk Korusu'nun kuruluş amacına uygun bir şekilde toplum ve çevre halkının kullanımına devam edilmesine ve alan üzerinde bina yapımının önlenmesi ve imar değişikliğine gidilmemesi istenmiştir. Ayrıca İstanbul Valiliği 18.12.1998 tarihli resmi yazı ile İstanbul Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü tarafından kuru alanının koruma altına alınması istenmiş, bunun üzerine Anıtlar Kurulunun 21/05/1999 tarihli toplantısında Florya Atatürk Korusu'nun, II. Derecede Doğal SİT alanı olarak tesciline karar verilmiştir. Kurul 18/12/1998 tarihli bir resmi yazı ile Florya Atatürk Korusu'nun ağaç bakımı ve sağıklaştırma işlemlerinin İ.Ü. Orman Fakültesi'nin 02/07/1998 tarihli raporu doğrultusunda yapılmasına, korunun güneyinde kalan kısımda, çocukların eğitimine katkıda bulunacak '*zooloji ve botanik eğitim parkı*' yapılmasının prensip olarak uygun olduğuna karar vermiştir (İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2002) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002). 1993 yılında hayvanat bahçesi kurmak için inşa edilen bir çok betonarme yapı, halen kuru içinde inşası yarım kalmış ve atıl durumda bulunmaktadır (Şekil 4.14.).

Şekil 4.14. Florya Atatürk Ormanı'nda durdurulan hayvanat bahçesi tesisi sırasında inşa edilen yarım kalmış yapılar

Florya Atatürk Korusu'nda Orman Genel Müdürlüğü tarafından 1997 yılında kadaströ çalışması yapılmıştır. Orman Genel Müdürlüğü tarafından görevlendirilen kadaströ komisyonunun tespitlerine göre, Florya Atatürk Korusu'nun 61.6359 hektarlık genel alanının 52.7446 hektarının orman alanı, geriye kalan 8.8913 hektarlık kısmı ise orman sayılmayan alan olarak belirlenmiştir. Komisyonca hazırlanan Florya Atatürk Ormanı kadaströ tutanağı, 30/11/1998 tarihinde İstanbul Valiliğı tarafından onaylanmıştır. Daha sonra çeşitli sivil toplum örgütlerinin, Valilik makamının ve kullanıcıların Orman İşletme Müdürlüğü'ne karşı açtığı davada korunun tamamının ormanlık alan olarak onanması talep edilmiş, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı ise, halkın eğlenme, dinlenme ve rekreasyon ihtiyaçlarını karşılamak üzere yıllardır park olarak hizmet verdiğiinden Florya Atatürk Korusu'nun orman olarak kabul edilemeyeceğı gerekçesi ile kadaströ çalışmasına itiraz ederek yine Orman İşletme Müdürlüğü'ne karşı dava açmıştır. Orman sınırı hakkında dava sürerken yeniden yapılan ölçümlerde önceki orman kadaströ ölçümlerinde orman dışında bırakılan 8.8913 hektarlık alanın gerçekte 14,8008 ha olduğu tespit edilmiştir (EK:16). Bakırköy Kadaströ Mahkemesi'nin 19/12/2002 tarih ve 2002/1 no'lu kararı ile koru alanının tamamının orman olarak tesciline karar verilmiştir (İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2003).

İ.B.B. Yatırım Planlama Müdürlüğü tarafından ,Belediye Encümeni'nin 08/11/2001 tarih ve 2465-1371 sayılı kararı ile, Florya Atatürk Korusu'nda Botanik Parkı tesis etmek için proje hazırlanmıştır; proje, I.Numaralı Kültür ve Tabiat varlıklarını Koruma Kurulu Müdürlüğü'nde onay için beklemektedir (İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2002).

Şekil 4.15. Florya Atatürk Korusu Hava fotoğrafı (İ.B.B. Planlama ve İmar Daire Başkanlığı, 1999)

Koru alanı, $28^{\circ} 46' 53''$ - $28^{\circ} 47' 34''$ doğu boylamları ile; $40^{\circ} 58' 29''$ - $40^{\circ} 59' 02''$ kuzey enlemleri arasında yer almaktadır (<http://dl.google.com/earth/GoogleEarth-0762.exe>) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002). 84/1 pafta 949 ada 65, 104, 105, 193, numaralı parsellerde bulunan koru 67,5454 ha büyüklüktedir (Şekil 4.15.) (İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2003).

Kent halkı, Florya Korusu'na toplu taşıma araçları ve özel araçlarla kolaylıkla ulaşabilmektedir. Koruya araç girişine izin verilmemektedir. Sadece kontrollü olarak görevli araçlara izin verilmektedir. Koruda İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü Florya Bölge Şefliği'ne ait idari bina bulunmaktadır.

Koruda kırkahvesi, büfe, çocuk oyun grupları, banklar, piknik masaları v.b. üniteler mevcuttur.

Koruya en yakın meteoroloji istasyonu olan Florya Meteoroloji İstasyonununun 1937-1970 yılları arasındaki 33 yıllık verilerin ortalamalarına göre hazırlanan EK:15'deki tabloya göre koruda en yüksek sıcaklık Ağustos ayında en düşük sıcaklık Ocak ayında gerçekleşmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık ise 13.8 °C' tır. Yörenin 33 yıllık yağış ortalaması 649.1 mm / yıl dır. Yıllık ortalama bağıl nem % 76 olarak gerçekleşmektedir. Bölgede karla örtülü gün sayısı 9 gündür. EK:15'deki tabloya göre bölgede hakim rüzgar yönü genelde kuzeydoğu ve güneybatıdır. Ortalama rüzgar hızı 3.5 m/s' yedir. Korunun hakim iklim tipi ERİNÇ'in ayırdığı iklim tiplerine göre; mutedil rutubetlice, yazları nispeten kurak bir deniz iklimi ile ifade edilebilmektedir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:7'de bulunan İstanbul'un jeolojik haritasına bakıldığında Koruda Sarmasiyen jeolojik devirlerine ait kalker oluşumları ve Mactra bulunmaktadır.

Korunun flora ve fauna yapısı diğer korularla birlikte 5. bölümde incelenmiştir.

4.6. Gülhane Korusu:

İstanbul'un fethiyle birlikte kentin çeşitli bölgelerinde kendileri için saray yaptıran Osmanlılar Eski Saraydan sonra ikinci saraylarını Sarayburnu'nda tesis ettirmişlerdir. Yeni Saray olarak da adlandırılan ve daha sonraki dönemlerde bünyesine bir çok yapı, bahçe ve av sahası eklenen Topkapı Sarayı'nın ilk oluşumu, 1472 yılında, Çinili Köşk'ün yaptırılması ile başlamıştır (EVYAPAN, G., 1972).

Yeni Saray'da padişahların av ve spor faaliyetlerinde buldukları Gülhane Korusu, bu dönemde saray hanedanları tarafından kullanılan bir mekan olmuştur. II. Mahmut'un kısmen terk ettiği saraya Abdülmecit, kışın bir iki ay uğramış, yılın geri kalan kısmını Çırağan, Beylerbeyi ve Dolmabahçe Saraylarında geçirmiştir. 1860 ve 1863 yıllarında çıkan yangınla iyice kullanılamaz hale gelen Topkapı Sarayı'nın içinde bulunan bir çok yapı yok olmuş veya masraf gerektirdiğinden yıktırılmıştır. Bazıları da demir yolu yapımı sırasında ortadan kaldırılmıştır. Yeni Saray'da bulunan yapıların günümüze ulaşanları, Saray topluluğunun tepe kısmındaki üç avlunun çevresinde bulunanlarıdır (EVYAPAN, G. A., 1972).

Gülhane Korusu, '*Topkapı Sarayı Hümayunu bağçesi*' adıyla Saray hanedanlarının kullanımında olan bir koru iken Osmanlı döneminde Cemil Paşa'nın girişimleriyle belediyeye devredilmiş ve park olarak düzenlenmesine karar verilmiştir (EK:9) (ENGİN, O.N., 1996).

Cemil Topuzlu, o dönemlerde, İstanbul'un alt yapı sorunlarını çözmek yerine, iş öncelikle park yapımıyla başlamıştır. Cemil Paşa'nın görevlendirmesiyle 1913 yılında '*Şehremini Umur-ı Fenniye ve İstatistik*' yani Belediye Fen ve İstatistik İşleri Müdürlüğü'ne yardımcı olarak atanan Celal Esad Arseven bu konuda itirazda bulunarak yapılması gereken daha öncelikli işler olduğunu belirtmiş, bunun üzerine Cemil Paşa '*İstanbul'un lağımlarına başlayacak olursak bütün sokaklar kazılacak, çukurlar açılacak, toprak yığınları ve çamur içinde yürüyemeyen halk şikayete başlayacaklar, hükümet de bizi yerimizde bırakmayacak. Halbuki şimdiye kadar görmediği bir parkın zevki halkı memnun edecek ve mevkiimizi kuvvetlendirecek, bu sayede de biz şehri imar edebileceğiz.*' diyerek 'Gülhane Parkı'nın yapımını başlatmıştır (Dünya Gazetesi, 1960).

21 Ağustos 1912 tarihinde emaneten Belediye Reisliğine oturan Cemil (Topuzlu) Paşa, seçim olduktan sonra, 19 Kasım 1913 tarihindeki ilk toplantısını yapmış, bu toplantıda 1 yılda yaptığı işleri, girişimlerini ve geleceğe dönük düşüncelerini aktarmıştır. Bu raporda '*Topkapı Sarayı Hümayunu Bağçesi*' olarak kullanılan Gülhane Korusu'nun halkın kullanımına açılması konusundaki girişimlerini dile getirmiştir. O dönemde halkın rekreasyon ihtiyacını karşılamak amacıyla yeşil alan tesis edilmesine ne kadar önem verildiğini gösteren bir tarihi belge olması nedeniyle bir dönemin İstanbul Şehremini Cemil Topuzlu'nun uzun konuşmasının bu konuyla ilgili kısmını aynen sunuyoruz:

'Gülhane Parkı ve Umumi Bağçeler: Ma'lum olduğu üzere büyük şehirlerde bağlı, bağçeli evler ve konaklar heman yokdur. Oralar ahali sabahdan akşama kadar işleriyle güçleriyle yorulduktan sonra akşam üzeri temiz havadan istifade etmek için gayet mükemmel ve muntazam sürette vücuda getirdikleri umumi bağçelere şitab ederek o günki yorgunluklarını sıhhi ve fenni bir sürette telif ederler. Memleketimizde vaktiyle büyük konaklar ve büyük bağçeler bulunurdu. Şimdi ahali tezayüd ve iştilalat tekessür

etdi. Eski bağıçeli evler; dar muzlim hanelere ve apartmanlar inkılap etdi. Burada da me'mur, tüccar, esnaf ve sair ahali sabahtan akşama kadar çalışıyorlar, yoruluyorlardı. Fakat Avrupalılar gibi saf hava alacak, istirahat edecek yerlerden, bağıçelerden mahrum idiler. Halkı ba-husus kadınlarımız ve çocuklarımızı bu mahrumiyetden kurtarmak ve bu suretle sıhhat-ı umumiye hizmet etmiş olmak için Topkapı Sarayı Hümayunu bağıçesinin umumi bir park süretinde tanzim edilmek üzere tahsis buyurulmasını hak-i pay-ı şahanedan istirham ettim. Kabul hatta oralarda mevcut mebaninin devair-i aideleriyle i'tilaf hasıl ederek hedmini tevsii ferman ve hadaik-i hümayunlarından lütfen binlerce ağac ve çiçekler ihsan buyurdular. Üç kısımdan ibaret olan bu bağıçenin birinci kısmı itmam olunarak umuma küşad edilmiş ve her vesile ile sıhhat ve istirahat-i umumiye mücub olacak inayet-i şahaneleleriyle teb'ai mülukanelerini daima minnetdar buyuran sevgili padişahımız efendimiz hazretleri parkda tenezzüh edecek olanların inşirah-ı kulübünü mücib olmak üzere haftada bir gün Ertuğrul müzikasının orada icra-yı terennüm etmesini irade buyurmuş olduklarından bir müddet Pazar günleri Ertuğrul ve Cuma günleri de Darülaceze musikası icra-yı terennüm etmiş ve havaların tahavvülüne mebni sene-i atiyeye kadar şimdilik ta'til edilmiştir. İnşaatın ikinci kısmı olan Sarayburnu'na ve ayrıca bir köprü ile rıhtımların inşaatına başladık. Önümüzdeki ilk baharda bu kısmın da küşadı mukerrerdir. Bunu müteakip Ayasofya Kapusuna kadar olan üçüncü kısma başlanacaktır. Bu park yalnız mevki itibariyle değil dahilen malik olduğu tarihi inşaat ve asar-ı atika hasebiyle dünyanın en ziyade itifade-bahş bir tenezzühgah olacaktır. Bunların başka mezbele halinde bulunan Sultan Ahmed meydanı da 'Squar' ta'bir edilen bir bağıçe süretinde tanzim eylediğimiz gibi Beyazid ve Fatih ve Kadıköy ve Üsküdar ve İstanbul'un diğer münasib cihetlerinde vücuda getirilecek bağıçelerin projelerini ihzar eyledik. Peyderpey inşaata ibtidar edilecektir' (ENGİN, O.N., 1996).

Şekil 4.16. Gülhane Parkı'nın 1914 yılına ait krokisi, burada Topkapı Parkı olarak adlandırılmıştır (Atatürk Kütüphanesi Arşivi, 1914).

Daha önceki tarihlerde, halkın rekreasyonuna hizmet etmesi amacıyla park şeklinde tesis edilen fakat 'Bahçe' ismiyle anılan, Üsküdar'da Sarıkaya bahçesi, Beyoğlu'nda Taksim Bahçesi ve Tepebaşı Bahçesi gibi yerlerden sonra, 1912-1913 yıllarında Yeni sarayın av bahçesi olarak kullanılan kısmı Park şeklinde düzenlenerek (Şekil 4.16.) 'Gülhane Parkı' adında halkın kullanımına açılmıştır (ENGİN, O.N., 1996). Gülhane Parkı ile ilk kez 'Park' kelimesi kullanılmış ve hayatımıza girmiştir

2000 yılına kadar koru içinde yer alan hayvanat bahçesinin temelleri 1950'li yıllarda Gülhane Korusu içinde kurulan sirk ve panayırlandaki yaşlı ve terbiyecisinin emirlerine uymayan çeşitli hayvanların kafeslere konulması veya barındırılması ile atılmış, bu hayvanların koruya gelen halkın ilgisini çekmesi üzerine, 1954-1956 yıllarında koru içinde hayvanat bahçesi tesis edilmesine karar verilmiştir (İstanbul Belediye Bülteni, 1977) (İBB Yapı İşleri Müdürlüğü, 2002). 1955 yılında Bizans döneminden kalan tarihi sarnıç, balık türlerinin gösterildiği bir akvaryum haline getirilmiştir. Koruda daha sonra Tanzimat Müzesi haline getirilen yerde Hayvanat Müzesi kurulmuş, burada dondurulmuş yabani ve av hayvanları sergilenmiştir.

1970'li yılların sonunda bakımsızlıktan dolayı teşhir edilen hayvanların sayısı oldukça azalmış ve müze kapatılmıştır (İBB Yapı İşleri Müdürlüğü, 2002). Koruda 1958 yılında dönemin vali ve belediye başkanı Ord. Prof Fahrettin Kerim Gökay'ın talimatıyla Bahar ve Çiçek Şenlikleri düzenlenmiş, fakat bir süre sonra bu şenliklere son verilmiştir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

1976 yılında İstanbul Belediyesi Şehir Armonisi Orkestrası tarafından çeşitli konserlerin verildiği Gülhane Korusu'nda, 1987 yılından itibaren şenlikler düzenlenmiş ve orta oyunları, kukla gösterileri, konserlerle yıllarca halkın yoğun olarak rağbet ettiği eğlence mekanı olmuştur (İstanbul Belediye Bülteni, 1976) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002). Şenlik kapsamında bir çok satış kulübelerinin ve çeşitli oyun ünitelerinin de kurulduğu koru alanı bir çok insanı kendine çekmiş, bu nedenle de aşırı kullanıma maruz kalmıştır. 1952 yılında İhlamur Kasrında kurulan Tanzimat müzesi, 1983 yılında Gülhane parkı içine, daha önceden Hayvanat Müzesi olarak kullanılan binaya taşınmıştır.

2000 yılında Gülhane Korusu'nun yeniden düzenlenmesi için çalışma başlatılmış, bu vesileyle, yıllarca halkın yoğun ilgisini çeken Gülhane Şenliklerine son verilirken koruda bulunan sağlıklı koşullardaki hayvanat bahçesi de kaldırılmıştır (İBB Yapı İşleri Müdürlüğü, 2002).

Tarihi ve doğal öneminin yanında turistik amaca da hizmet eden Gülhane Korusu, yıllarca yoğun bir baskı altında kalmış, sonradan eklenen bir çok yapı, geçici üniteler ve satış kulübeleri içinde kaybolma noktasına gelmiştir. 08/08/2000 tarihinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yenileme çalışması başlatılan Koru alanı, bu çalışma ile karmaşa yaratan eklenti yapılardan arındırılmıştır. Yapılan bu çalışmayla, koru içinde bulunan yolların döşeme taşları (Şekil 4.17.), bordürleri ile, koru genelindeki aydınlatma, çöp kutuları, banklar, pergolalar v.s. donatı elemanları (Şekil 4.18.) tamamen yenilenmiş, alana gruplar halinde çok sayıda çalı formlu bitki türleri dikilmiştir (İBB Yapı İşleri Müdürlüğü, 2002).

Şekil 4.17. Gülhane Korusu'nda yeniden düzenleme çalışmasında, yenilenen döşeme taşları.

Şekil 4.18. Gülhane Korusuna 2000 yılına yerleştirilen pergolalar ve çöp kutuları.

16. yüzyıl sonunda Mimar Sinan ve Davut Ağa tarafından Harem bahçelerini genişletmek için yapılan ve Topkapı Sarayı Müzesi'nin Gülhane Parkı'na bakan

tarfında bulunan Fil Bahçesi beden duvarının 23 metrelik kısmı 2005 yılı şubat ayında çökmüş ve müzenin güvenliği nedeniyle hemen restorasyon çalışması başlatılmıştır (Şekil 4.19.). Koru içinden yürütülen çalışma yoğun güvenlik önlemleriyle devam etmektedir.

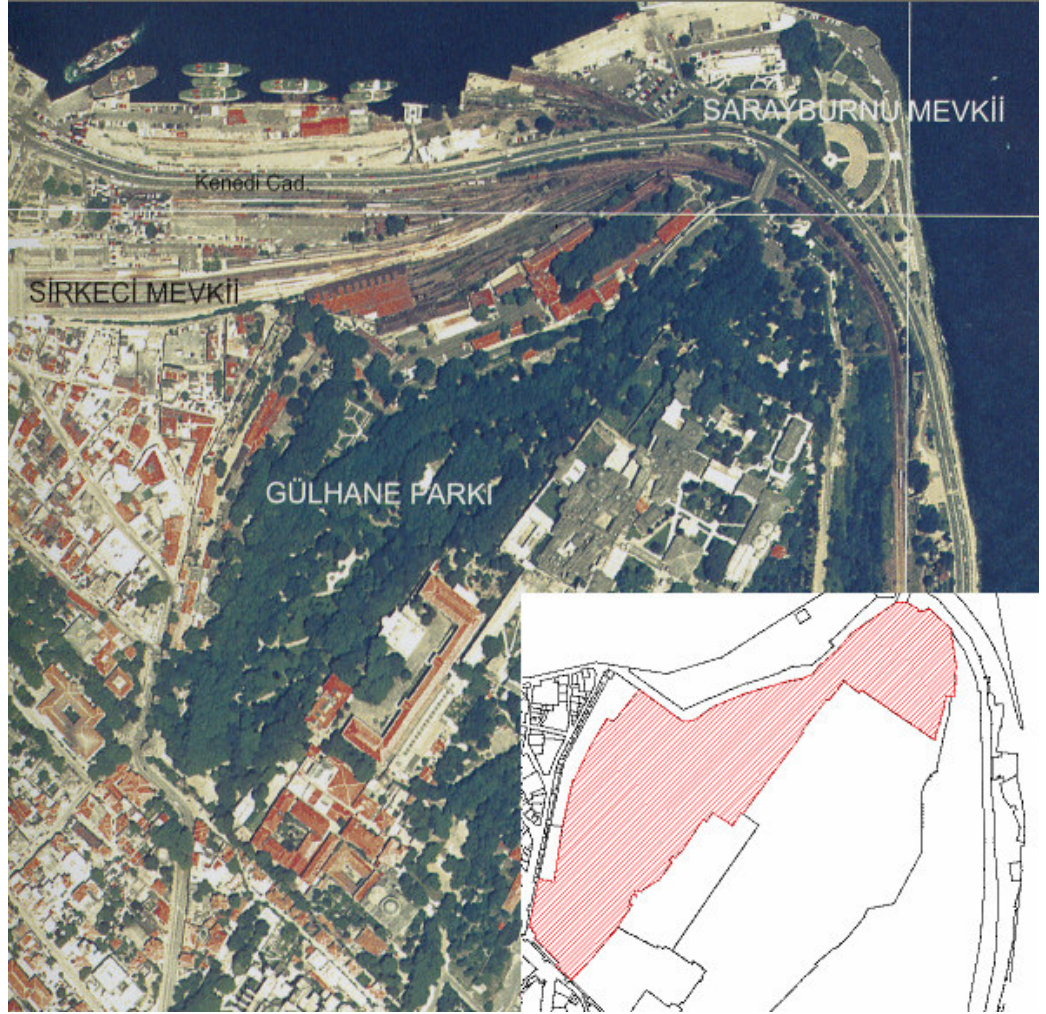
Şekil 4.19. Topkapı Sarayı'nın yıkılan duvarının Gülhane Korusu içinde yürütülen restorasyon çalışması.

Koruda 2000 yılında başlayan düzenleme çalışmalarından önce Park ve Bahçeler Müdürlüğü olarak kullanılan idari bina İstanbul Turizm Atölyesi'ne dönüştürülmüştür (Şekil 4.20.).

Şekil 4.20. Yeniden düzenleme çalışmalarından sonra İstanbul Turizm Atölyesi'ne dönüştürülen eski Park ve Bahçeler Müdürlüğü binası.

Koru alanı, $28^{\circ} 58' 44''$ - $28^{\circ} 59' 11''$ doğu boylamları ile; $41^{\circ} 00' 44''$ - $41^{\circ} 01' 03''$ kuzey enlemleri arasında yer almaktadır. 2 ada 88 numaralı parselde bulunan koru 12,1150 ha büyüklüktedir (<http://dl.google.com/earth/GoogleEarth-0762.exe>) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002) (EK:11). (Şekil 4.21.).

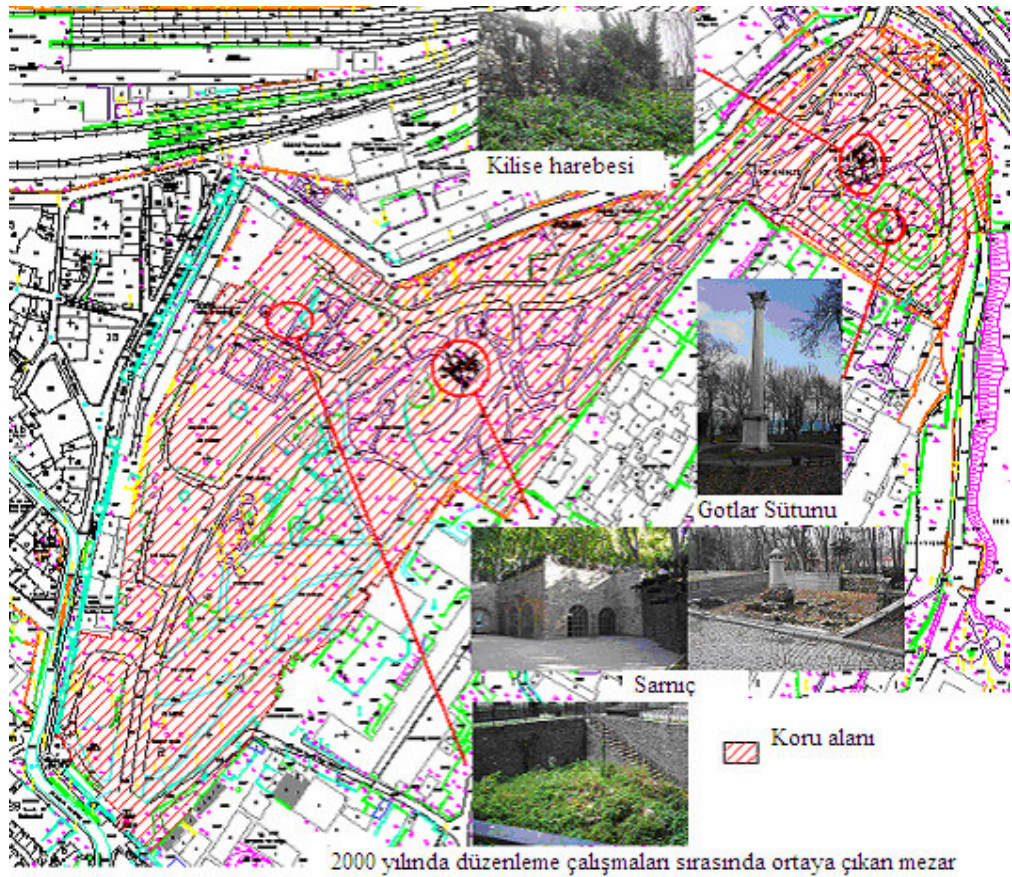
Şekil 4.21. Gülhane Korusu Hava fotoğrafı (İ.B.B. Planlama ve İmar Daire Başkanlığı, 1999)

Kent halkı, Gülhane Korusu'na toplu taşıma araçları ve özel araçlarla kolaylıkla ulaşabilmektedir. Koruya araç girişine izin verilmemektedir. Sadece kontrollü olarak görevli araçlara izin verilmektedir. Koruda İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü Eminönü Bölge Şefliği'ne ait idari bina bulunmaktadır. Koruda kırkahveleri, çardaklar, çocuk oyun grupları, banklar, v.b. üniteler mevcuttur.

Koruya en yakın meteoroloji istasyonu Florya Atatürk Korusu için değerlendirdiğimiz Florya Meteoroloji İstasyonudur. 1937-1970 yılları arasındaki 33 yıllık verilerin ortalamalarına göre hazırlanan EK:15'deki tabloya göre koruda en yüksek sıcaklık Ağustos ayında en düşük sıcaklık Ocak ayında gerçekleşmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık ise 13.8 °C' tır. Yörenin 33 yıllık yağış ortalaması 649.1 mm

/yıl dır. Yıllık ortalama bağıl nem % 76 olarak gerçekleşmektedir. Bölgede karla örtülü gün sayısı 9 gün, hakim rüzgar yönü genelde kuzeydoğu ve güneybatıdır. Ortalama rüzgar hızı 3.5 m/s' yedir. Korunun hakim iklim tipi ERİNÇ'in ayırdığı iklim tiplerine göre; mutedil rutubetlice, yazları nispeten kurak bir deniz iklimi ile ifade edilebilmektedir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:7'de bulunan İstanbul'un jeolojik haritasına bakıldığında Korunun güneyinde Sarmasiyen jeolojik devirlerine ait kum, kil ve marn oluşumları bulunmakta; Kuzey tarafında ise, Karbonifer devrine ait gre, konglomera ve killi şistler bulunmaktadır.

Şekil 4.22. Gülhane Korusu'nda bulunan tarihi yapılar.

Gülhane Korusu'nun içinde, 1913 yılında Cemil Topuzlu döneminde park olarak düzenlenirken ortaya çıkan, Bizans dönemine ait bazı tarihi yapılar bulunmaktadır. Bunlar, Bizans döneminde üzerinde Bizans heykeli bulunan Gotlar Sütunu, sarnıç ve bir de kilise harabesidir (Şekil 4.22.). Sarnıç uzun yıllar akvaryum olarak halkın kullanımına sunulmuştur (İstanbul Belediye Bülteni, 1975) (İBB. Yapı İşleri

Müdürlüğü, 2002). Koruda ayrıca 2000 yılında başlayan yenileme çalışmaları sırasında eski bir mezar ortaya çıkmıştır (Şekil 4.23.).

Şekil 4.23. Gülhane Korusunda 2000 yılında çalışmalar sırasında ortaya çıkan eski mezar.

Gülhane Korusu, 2863 yasa gereği Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından I. Derecede Arkeolojik SİT alanı olarak tescil edilmiştir (İ.B.B. Yapı İşleri Müdürlüğü, 2002).

Koronun flora ve fauna yapısı diğer korularla birlikte 5. bölümde incelenmiştir.

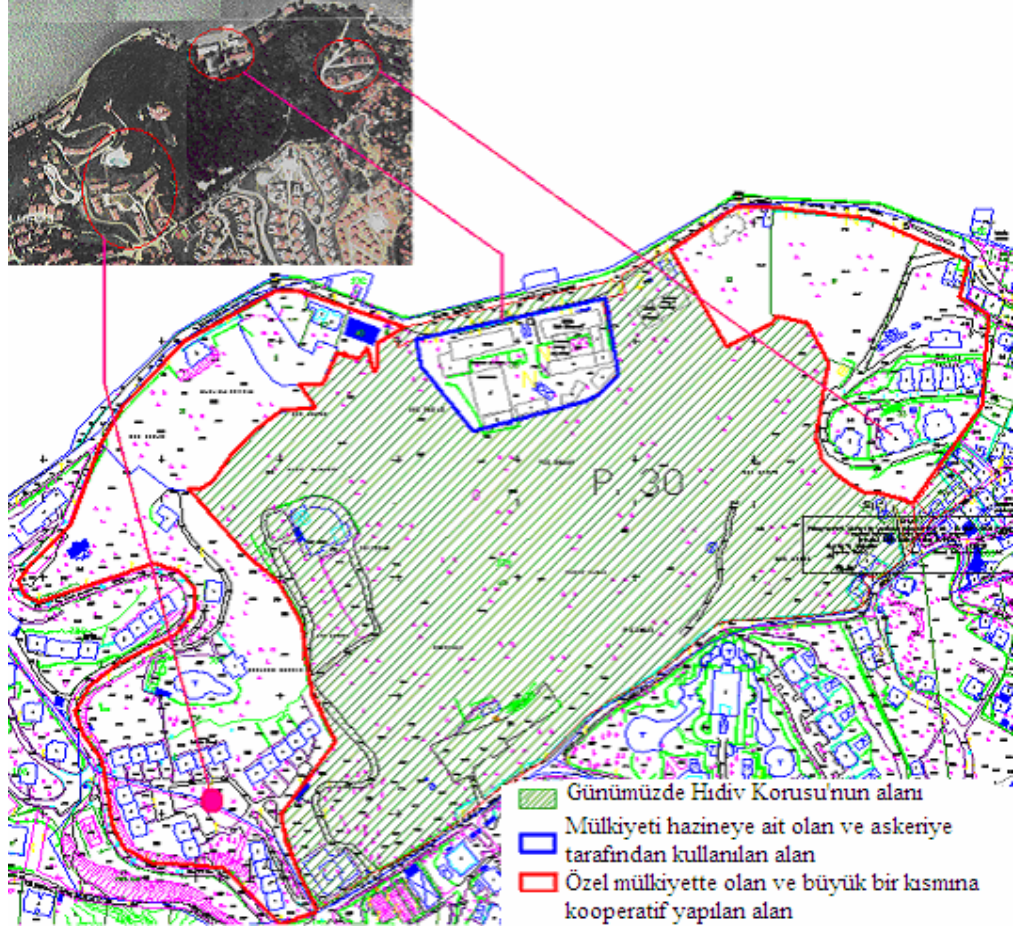
4.7. Hıdiv Korusu:

Bugün halk arasında Çubuklu Korusu olarak tanınan Hıdiv Korusu'nun bulunduğu bölge, muhtemelen Selim I zamanında ünlenen ve Çubuklu Bahçe olarak anılan arazi içinde bulunmaktaydı. Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nden anlaşıldığına göre korunun bulunduğu bölge, bir zamanlar, Osmanlı Padişahları tarafından Çubuklu Bahçesi adıyla av mekanı olarak kullanılmış ve bu dönemde kızılıcılarıyla ün yapmış bir yerdir (MEHMETZILLİOĞLU, E. Ç.,1969). Çubuklu Korusu XVII.

Yüzyılda halk arasında bilinen bir mesire alanı olsa da asıl olarak iskan ediliş ve köy haline getiriliş XVIII.yüzyılın ortalarına rastlamaktadır (GÜLERSOY, Ç., 1970).

Günümüzde halkın rekreasyon ihtiyacını karşılayan ve Belediye mülkiyetinde olan Hıdiv Korusu'nun bulunduğu yerde, 1903 yılında Mısır Valisi Abbas Hilmi Paşa iki ahşap yalı satın almış, zamanla çevresindeki alanları da katarak 270 dönümlük bir bahçe kurmuş (EK:20), içerisinde İtalyan mimar Delfo Semineti'ye ahır, çoban evi gibi yapılar (EK:21) ve bir de kasır yaptırmıştır (GÜLERSOY, Ç., 1970). 1906 yılında kule şeklindeki inşa edilen kasrın 304 basamaklı olarak tesis edilmesi düşünülürken II. Abdülhamit'in emriyle inşası durdurulmuş, böylece kasır 152 basamakta kalmıştır (EK:10) (ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002).

1930'lu yıllara kadar Hıdiv ailesinin mensupları tarafından kullanılan Hıdiv Korusu'nun, EK:22'deki 1936 yılına ait belgelerden Fransız uyruklu bir kişiye ipotekli olduğu tapu araştırmasıyla ortaya çıkmış, koru alanı, 1937 yılında, kasrıyla birlikte İstanbul Büyükşehir Belediyesi mülkiyetine geçmiştir (EK:23) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002). Fakat Koruyla bütünlük arzedenden bazı kısımlar günümüzde özel mülkiyette bulunmaktadır. Koru alanı içinde bulunan ve Hazineye ait olan bir kısım ise günümüzde askeriye tarafından kullanılmaktadır. Şekil 4.24.'de, koru alanından ayrılan bu yerlerdeki yapılaşma nedeniyle flora yapısının bozulduğu ve koru niteliğinden uzaklaştığı görülmektedir.

Şekil 4.24. Hıdiv Korusu'na bitişik olan ve koru alanıyla bütünlük teşkil eden diğer arazi parçaları.

Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu 1982'de İstanbul Belediyesi ile imzaladığı bir protokolle, Hıdiv Kasrı'nın onarımını üstlenmiş ve 1,5 yıl süren bir çalışma ile kasrı restore edilerek 1984 yılında halkın kullanımına açılmıştır. Binanın restorasyon çalışması sırasında koru içinde bulunan yollar da taş döşenerek yenilenmiş, aydınlatmaları yapılmış ve bina çevresinde büyük gül bahçeleri oluşturulmuştur (T.T.O.K., 1995) (ASAN, Ü ve diğerleri, 2002). 2005 yılında yapılan düzenleme ile Kasrın çevresinde bulunan gül bahçesi içinde bir süs havuzu tesis edilmiştir (Şekil 4.25.).

Şekil 4.25. Hıdiv Korusu'nda yeniden düzenlenen gül bahçesi ve içerisindeki mermer havuz.

Hıdiv Korusu, $28^{\circ} 59' 17''$ - $29^{\circ} 32' 25''$ doğu boylamları ile; $41^{\circ} 09' 15''$ - $41^{\circ} 11' 01''$ kuzey enlemleri arasında yer almaktadır (<http://dl.google.com/earth/GoogleEarth-0762.exe>) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002). 30 pafta, 194 ada, 40,41, 49, 51 parsellerde bulunan kuru 16,3177 ha büyüklüktedir (EK:11) (Şekil 4.26.).

Şekil 4.26. Hıdiv Korusu Hava fotoğrafı (İ.B.B. Planlama ve İmar Daire Başkanlığı, 1999)

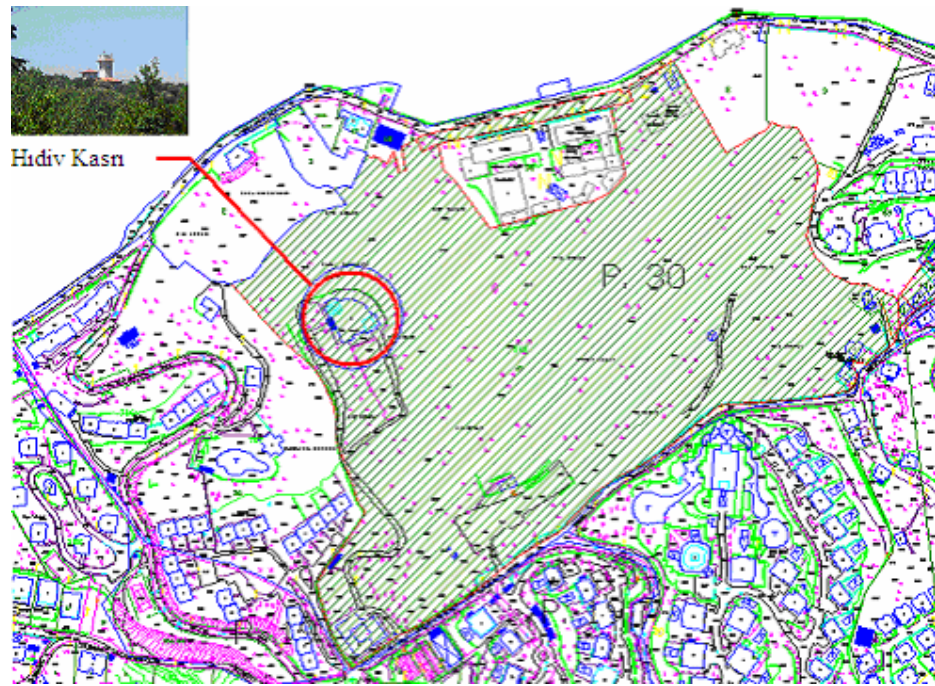
Kent halkı, Hıdiv Korusu'na toplu taşıma araçları ve özel araçlarla kolaylıkla ulaşabilmektedir. Araçlar kuru girişinde otoparka bırakılmaktadır, otopark ücretlidir ve kuru içine kesinlikle araç bırakılmamaktadır. Koruda çocuk oyun grupları, banklar, v.b. üniteler mevcuttur. Koruda bulunan Hıdiv Kasrı, BELTUR tarafından restoran ve kafe olarak işletilerek halka hizmet vermektedir.

Koruya en yakın meteoroloji istasyonu Abrahampaşa korusu için değerlendirdiğimiz Mahmut Şevket Paşa (Ömerli) Meteoroloji İstasyonudur. 1950-1970 yılları arasındaki 20 yıllık verilerin ortalamalarına göre hazırlanan EK:12'deki tabloya göre koruda en yüksek sıcaklık Ağustos ayında en düşük sıcaklık Ocak ayında gerçekleşmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık ise 13.2 °C' tır. Yörenin 20 yıllık yağış ortalaması 817.9 mm / yıl dır. Yıllık ortalama bağıl nem % 73 olarak gerçekleşmektedir. Bölgede karla örtülü gün sayısı 10.0 gündür. EK:12'deki tabloya göre bölgede hakim rüzgar yönü genelde kuzeydoğudur. Ortalama rüzgar hızı 1.7 m/s' yedir. Korunun hakim iklim tipi ERİNÇ'in ayırdığı iklim tiplerine göre; mutedil

rutubetlice, yazları nispeten kurak bir deniz iklimi ile ifade edilebilmektedir. (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:7’de bulunan İstanbul’un jeolojik haritasına bakıldığında Korunun güneyinde Alt ve Orta Devonien jeolojik devirlerine ait şist, gre, grovak ve kalker oluşumları bulunmakta; Kuzey tarafında ise, Kuaterner devrine ait alüvyon, Kumul, Treniyen oluşumları bulunmaktadır.

Hıdiv Korusu’nda 1906 yılında Mısır Valisi Abbas Hilmi Paşa tarafından tesis edilen tarihi kasır günümüzde de varlığını sürdürmektedir (Şekil 4.27.). Düzenli olarak restore edilen tarihi kasır restoran ve kafe olarak işletilmektedir.

Şekil 4.27. Hıdiv Korusu’nda bulunan tarihi Hıdiv Kasrı

Hıdiv Korusu, 2960 sayılı yasa gereği 22/07/1983 onanlı Boğaziçi ön görünüm Tatbikat Planı’nda yer almaktadır (İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2001). 2863 yasa gereği Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu’nun 15/11/1995 tarih ve 7755 sayılı kararı ile Doğal SİT alanı olarak tescil edilmiştir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

Korunun flora ve fauna yapısı diğer korularla birlikte 5. bölümde incelenmiştir.

4.8. Küçük Çamlıca Korusu:

Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nde '*Büyük Çamlıca'dan biraz aşağıda, çimenlik, av yeri, çınar ağaçlarıyla süslü bir vadidir*' diye bahsettiği Küçükçamlıca Korusu'nun, bu dönemlerde mesire alanı olarak kullanıldığı anlaşılrsa da daha sonra özel mülkiyete geçmiştir (MEHMETZİLLİOĞLU, E. Ç.,1969). Cumhuriyet döneminden sonra kamulaştırılan koru alanının bu süre içinde kimler tarafından nasıl kullanıldığı konusunda bir bilgi edinilememiştir.

EK:11'de verilen tapu belgesinden öğrenildiğine göre Rıza Paşa mülkiyetinde olan ve ölümünden sonra çocukları arasında pay edilen Küçük Çamlıca Korusu, 1940 yılında sembolik bir bedelle tüm hisseleri kamulaştırılarak halkın kullanımına açılmıştır (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997).

Tarihi Koruda 1998 yılında Sofa, Cihannüma ve Topkapı köşkleri tesis edilerek restoran ve kafe olarak halkın kullanımına sunulmuştur (Şekil 4.28.). Bu köşkler Belediye iştiraki olan BELTURarafından işletilmektedir.

Şekil 4.28. Küçükçamlıca Korusu'nda bulunan Sofa, Cihannüma ve Topkapı Köşkleri.

Koru, 29° 03' 44" - 29° 04' 10" doğu boylamları ile; 41° 00' 49" - 41° 01' 21" kuzey enlemleri arasında yer almaktadır (<http://dl.google.com/earth/GoogleEarth-0762.exe>) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002). 27, 1443 Ha büyüklüğe sahip olan Küçükçamlıca Korusu 183 Pafta, 31 Ada ve 1 numaralı parselde bulunan koru alanı 27,2640 ha dır (Şekil 4.29.) (EK:11).

Şekil 4.29. Küçükçamlıca Korusu Hava fotoğrafı (İ.B.B. Planlama ve İmar Daire Başkanlığı, 1999)

Kent halkı, Küçükçamlıca Korusu'na toplu taşıma araçları ve özel araçlarla kolaylıkla ulaşabilmektedir. Koruda araç girişi serbesttir. Koruda çocuk oyun grupları, piknik masaları, banklar, v.b. üniteler mevcuttur.

Koruya en yakın meteoroloji istasyonu Büyük Çamlıca Korusu için değerlendirdiğimiz Göztepe Meteoroloji İstasyonudur. 1929-1970 yılları arasındaki 41 yıllık verilerin ortalamalarına göre hazırlanan EK:13'deki tabloya göre koruda en yüksek sıcaklık Ağustos ayında en düşük sıcaklık Şubat ayında gerçekleşmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık ise 14.0 °C' dir. Yörenin 41 yıllık yağış ortalaması 673.4 mm / yıl dir. Yıllık ortalama bağıl nem % 75 olarak gerçekleşmektedir. Bölgede karla örtülü gün sayısı 8.0 gün, hakim rüzgar yönü genelde kuzeydoğudur. Ortalama rüzgar hızı 3.0 m/s' yedir. Korunun hakim iklim tipi ERİNÇ'in ayırdığı iklim tiplerine

göre; mutedil rutubetlice, yazları nispeten kurak bir deniz iklimi ile ifade edilebilmektedir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:7'de bulunan İstanbul'un jeolojik haritasına bakıldığında Küçük Çamlıca Korusunda Silüryen-Ordovisiyen jeolojik devirlerine ait kuarsit oluşumlar bulunmaktadır.

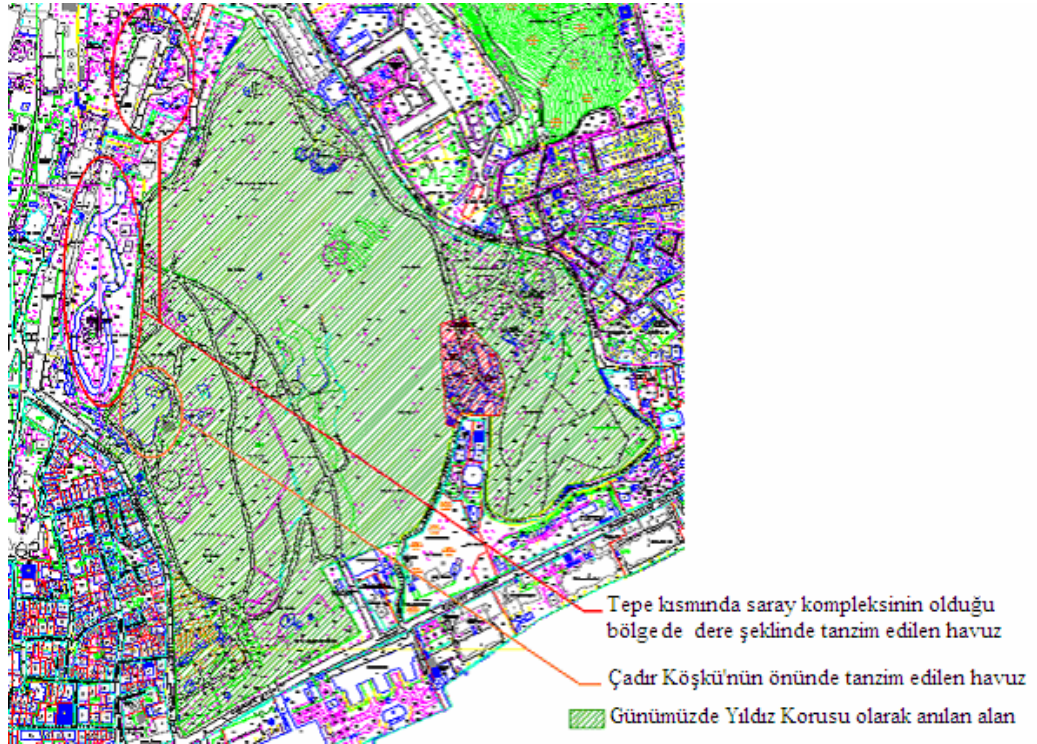
Küçükçamlıca Korusu'nun korunma altına alınması amacıyla, Büyük ve Küçük Çamlıca Koruma amaçlı Nazım İmar Planı, İstanbul Büyükşehir Meclisi'nin 15/01/1999 gün 69 sayılı kararı ile uygun bulunarak, 2863 sayılı KTVK yasası uyarınca ilgili koruma kuruluna onay için gönderilmiştir (İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2001).

Koronun flora ve fauna yapısı diğer korularla birlikte 5. bölümde incelenmiştir.

4.9. Yıldız Korusu:

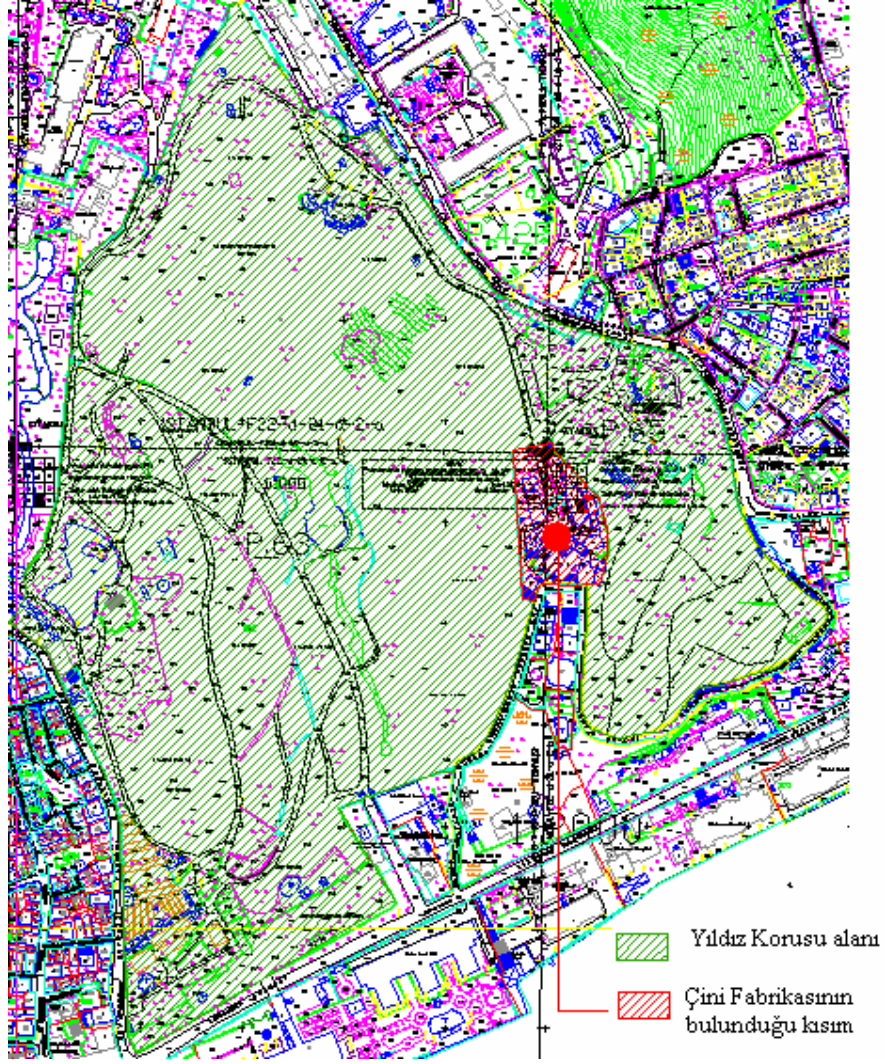
Yıldız Korusu'nda ilk kasır, III. Selim (1789-1807) tarafından, annesi Mihrişah Sultan için yaptırılmıştır. II. Mahmut, o dönemde Çırağan Sarayı'nın Koruluğu olarak kullanılan bugünkü Yıldız Korusu'nda Yıldız Köşkünü yaptırmıştır. II.Mahmut yaz aylarında burada askerlerin talimlerini izlemiştir. Koruda Abdülmecit'in annesi Beyzmi Alem Sultan da 1842 yılında Dilkuşa Kasrı'nı yaptırmıştır (EVYAPAN, G.A., 1972). 1850 yılında Yıldız Korusu için İsviçreli Stefel tarafından bir proje hazırlanarak bahçıvanbaşı Sester tarafından uygulaması yapılmıştır. Bu dönemde koru alanına bir çok farklı ağaç türünün dikimi yapılmıştır. 1860 yılında Bahçıvanbaşılığına Alman Schlerf getirilmiş, iki yıl sonra da başka bir Alman, Wienhold, Bahçıvanbaşı olarak koruda görevlendirilmiştir (KENBER, L. A., 1961). Abdülaziz döneminde, Çadır, Şale ve Merasim Köşkü yaptırılmıştır. Koru bu dönemde '*Mabeyn Bahçesi*' adını almıştır (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997). II. Abdülhamit 1877'de sarayı Dolmabahçe'den Yıldız'a taşımış, çevredeki arazi ve bağları katarak koru alanını genişletmiş ve Çit Köşkünü ve Acem Köşkünü yaptırmıştır. Ayrıca koru içinde kütüphane, tiyatro, atolyeler, porselen yapımevi, hayvanat bahçesi, kuşluklar, inek ve at ahırları tesis ettirmiş, Çadır Köşkünün önüne yapay bir göl yaptırmıştır (EVYAPAN, G. A., 1972) (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997). Yıldız Korusunun tepe kısmında bulunan ve Yıldız

Sarayının da içinde bulunduğu yapı kompleksinin bulunduğu kısımda, II.Abdülhamid döneminde, bahçe düzenlemesi yapılmıştır. Yapılan düzenlemede dere şeklinde, ortasında adacık bulunan bir havuz inşaa edilmiştir. Muhtemelen Çadır Köşkü'nün önünde, içinde küçük adacık olan gölet de bu düzenleme sırasında yaptırılmıştır. EK:1'deki arşiv belgesinden anlaşıldığı üzere bu düzenleme 7.453 Osmanlı Lirasına mal olmuştur. Dere şeklinde tanzim edilen havuzun bulunduğu bölgenin bir kısmı günümüzde içerdiği saraylarla birlikte Kültür Bakanlığı'na, bir kısmı ise Yıldız Teknik Üniversitesi'ne aittir (Şekil 4.28.). Çadır Köşkü ve önündeki havuz ise bugün Yıldız Korusu olarak bilinen kısımda ve Büyükşehir Belediyesi mülkiyetinde bulunmaktadır (Şekil 4.30.).1887 yılına ait arşiv belgesine göre bu dönemde Yıldız ve Çırağan Sarayı'nda 53 bahçıvan çalıştırılmıştır (EK:8).

Şekil 4.30. 1885 yılında II. Abdülhamid tarafından Yıldız Köşkü'nün de içinde bulunduğu saray kompleksinin olduğu bölgede ve Çadır Köşkü'nün önünde tesis ettirilen bahçe ve havuz (EK:1).

1890-1891 yıllarında kuru alanında Çini Fabrikası (Şekil 4.31.) kurulmuştur (GÜLERSOY, Ç., 1970). Günümüzde bu Çini fabrikası kuru alanı içine dahil değildir.

Şekil 4.31. Yıldız Çini Fabrikasının bulunduğu yer.

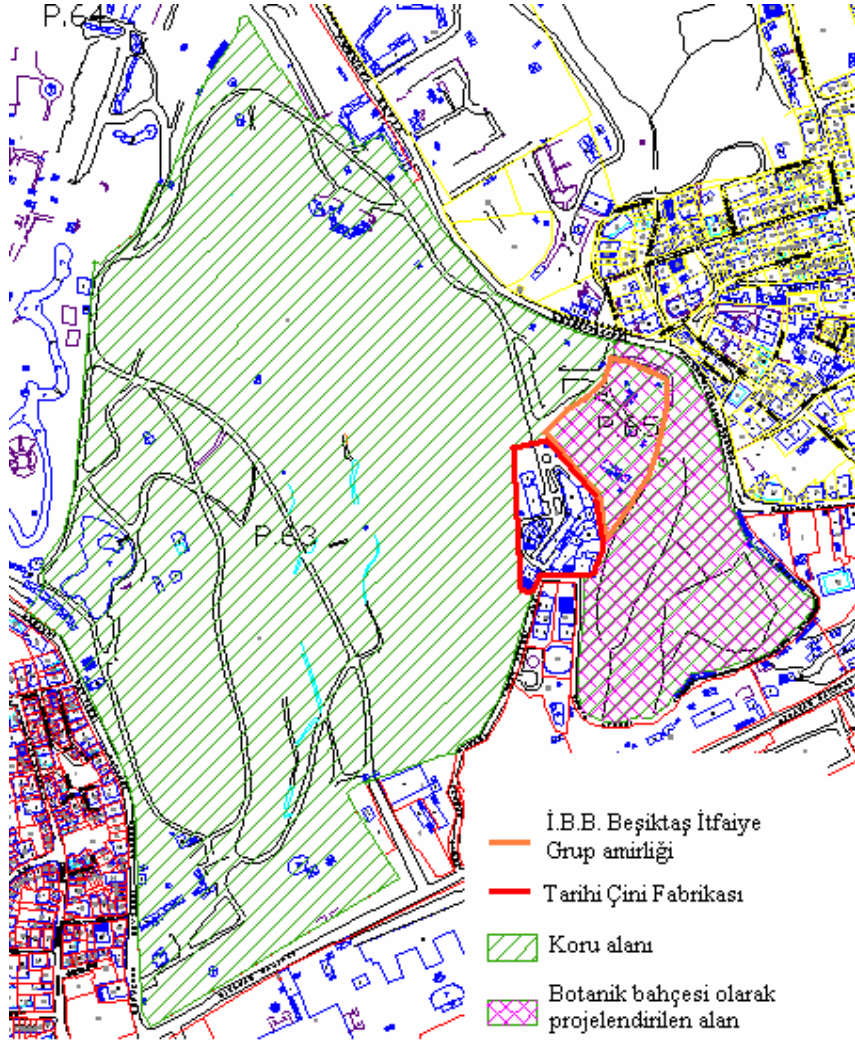
Daha önceki dönemlerde Osmanlı hanedanlarının kullanımında olan Yıldız Bahçesi, Sarayı ve Köşkleri, Cumhuriyet'in ilanından sonra üçe bölünmüş, tepe kısmındaki yapılar Harp Akademisine daha sonra Kültür Bakanlığına; Şale Köşkü, Millet Meclisi Başkanlığına; denize doğru olan koruluk, içindeki Çadır ve Malta Köşkleriyle birlikte İstanbul Belediyesi'ne devredilmiştir. Belediye, saray bahçesinin kendine ait kısmını park olarak düzenleyerek halka açmaya karar vermiş, koru alanı 1950 yılında düzenlenerek halkın rekreatif ihtiyaçlarını karşılamak üzere hizmete sunulmuştur (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002), (İstanbul Belediye Mecmuası 1939).

1962 yılında Yıldız Korusu'nda, II.Abdülhamit'in korudan dolayı adını koyduğu 'Yıldız Çiçeği' ile ilgili festival yapılması düşünülmüş fakat gerçekleştirilememiştir (İstanbul Belediye Bülteni, 1962).

1972 yılında Yıldız Parkında botanik bahçesi⁶ tesis edilmesine, Malta Köşkü'nün de herbaryuma⁷ dönüştürülmesine karar verilmiş, bu konuda Botanik Enstitüsünden Sara Akdık, Hüsnü Demiriz; Orman Fakültesinden Hayrettin Kayacık, Faik Yaltrık, Eczacılık Fakültesinden Turhan Baytop'un katılımlarıyla proje hazırlanmasına başlanmış fakat bir sonuç alınamamıştır (İstanbul Belediye Bülteni, 1972). Yıldız Korusu'na Botanik Bahçesi tesisi yakın tarihte tekrar gündeme gelmiştir. 08/06/1999 tarihinde İ.Ü. Orman Fakültesi Dekanlığı ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı arasında imzalan protokol ile '*Yıldız Korusu'nun Botanik Bahçesine Dönüştürülmesi*' işi için proje çalışması yapılmış, fakat Anıtlar Kurulunda onay sürecinde beklerken, Belediye gündeminden kalktığı gerekçesiyle onay süreci durdurulmuştur. Bu projede koru alanında, Çini Fabrikası ve Beşiktaş İtfaiye Amirliği binası ile genel kullanım sahasından ayrılan ıssız, atıl ve bakımsız haldeki kısım botanik bahçesi tesisi için önerilmiştir (Şekil 4.32.).

⁶ Botanik Bahçesi: Her biri doğru ve dikkatlice etiketlenilmiş ağaç, çalı ve diğer odunsu ve otsu bitkilerin teşhir ve araştırma amacıyla bir araya getirilmesidir (YALTIRIK, F.; EFE A., 1989).

⁷ Herbarium: Çok önemli özelliklerini kaybetmeden kurutulan, kağıt veya kartonlar üzerine tespit olunan, dolaplar içinde muhafaza edilen bitki koleksiyonlarıdır (YALTIRIK, F.; EFE A., 1989).

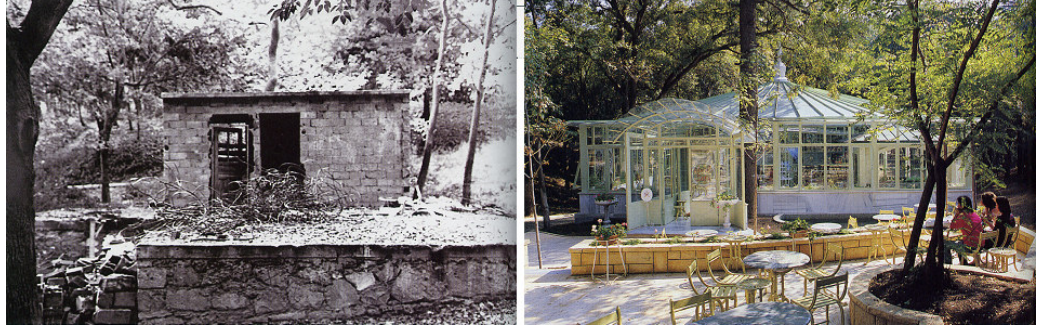

Şekil 4.32. 1999 yılında hazırlanan projede Yıldız Korusunda Botanik Bahçesi teisi için önerilen bölge.

1979 yılında Yıldız Korusunda bulunan Malta ve Çadır Köşkleri'nin restore edilmesi dışında koruda Pembe (Şekil 4.33.) ve Yeşil (Şekil 4.34.) Seralar ile 3 adet de kır kahvesi tesis edilmiş, yürüme yolları ve mevcut havuzlar yenilenmiştir (T.T.O.K., 1995).

Şekil 4.33. Yıldız Korusu'nda 1980 yılında tesis edilen Pembe Seranın düzenlemeden önceki ve sonraki hali. (T.T.O.K., 1995)

Şekil 4.34. Yıldız Korusu'nda 1983 yılında tesis edilen Yeşil Seranın düzenlemeden önceki ve sonraki hali. (T.T.O.K., 1995)

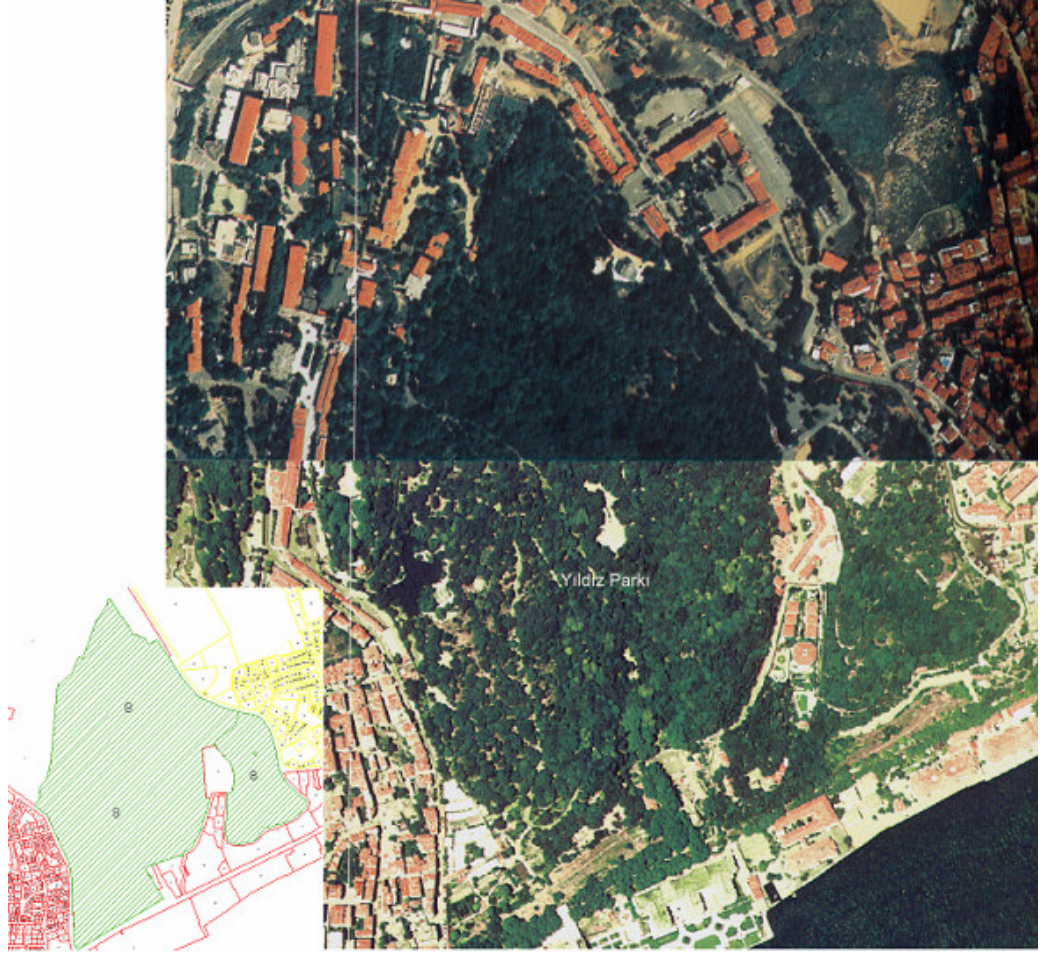
Yıldız Korusu'nda araç girişinin serbest olması ve koru içinde dolaşabilmesi nedeniyle özellikle hafta sonlarında yoğun bir araç trafiği oluşmaktadır. Bu durum koru içine dinlenmek amacıyla gelen kent halkını rahatsız ederek koru içi yollarında yürüyüşe engel olduğu gibi korunun tarihi dokusuna da zarar vermektedir. Örneğin bu yoğun araç yükü nedeniyle, Koru içinde, Yıldız Sarayı'na giden yol güzergahında bulunan köprü 2005 yılında çökmüştür (Şekil 4.35.).

Şekil 4.35. Koruda Yıldız Köşküne giden yol üzerinde çöken köprünün onarım çalışmaları.

Yıldız Korusu için, İ.B.B. Yatırım Planlama Müdürlüğü tarafından '*Yıldız Rehabilitasyon ve Düzenleme Projesi*' hazırlanmaktadır. 24/11/2005 tarihinde başlayan çalışmanın I. Safhası devam etmektedir.

Yıldız Korusu, $29^{\circ} 00' 42''$ - $29^{\circ} 01' 20''$ doğu boylamları ile; $41^{\circ} 02' 41''$ - $41^{\circ} 03' 14''$ kuzey enlemleri arasında yer almaktadır (<http://dl.google.com/earth/GoogleEarth-0762.exe>) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., Ve Diğerleri, 2002). 63-64-65 Pafta, 232 Ada ve 8 numaralı parselde bulunan koru, 39, 2082 Ha büyüklüğündedir (EK:11). (Şekil 4.36.).

Şekil 4.36. Yıldız Korusu Hava fotoğrafı (İ.B.B. Planlama ve İmar Daire Başkanlığı, 1999)

Kent halkı, Yıldız Korusu'na toplu taşıma araçları ve özel araçlarla kolaylıkla ulaşabilmektedir. Araç girişi ücretlidir ve koru içerisinde araçla serbestçe dolaşmaktadır., bölgede araç park yeri sıkıntısı olduğundan koru alanı otopark gibi kullanılmaktadır. Koruda kır kahveleri, çocuk oyun grupları, piknik masaları, banklar, v.b. üniteler mevcuttur. Koru içinde mevcut olan tarihi Çadır ve Malta Köşkları belediye işbirliği olan BELTUR tarafından restoran ve kafe olarak işletilerek halka hizmet vermektedir.

Yıldız Korusu'na en yakın meteoroloji istasyonu Emirgan Korusu için değerlendirdiğimiz Bahçeköy Meteoroloji İstasyonudur. 1948-1978 yılları arasındaki 30 yıllık verilerin ortalamalarına göre hazırlanan EK:14'deki tabloya göre koruda en yüksek sıcaklık Ağustos ayında en düşük sıcaklık Ocak ayında gerçekleşmektedir.

Yıllık ortalama sıcaklık ise 12.8 °C' tır. Yörenin 30 yıllık yağış ortalaması 1093.4 mm / yıl dır. Yıllık ortalama bağıl nem % 92 olarak gerçekleşmektedir. Bölgede karla örtülü gün sayısı 12.7 gündür. EK:14'deki tabloya göre bölgede hakim rüzgar yönü genelde kuzeydoğudur. Ortalama rüzgar hızı 2.2 m/s' yedir. Korunun hakim iklim tipi ERİNÇ'in ayırdığı iklim tiplerine göre; mutedil rutubetlice, yazları nispeten kurak bir deniz iklimi ile ifade edilebilmektedir (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:7'de bulunan İstanbul'un jeolojik haritasına bakıldığında Yıldız Korusunda Karbonifer jeolojik devirlerine ait gre, konglomera ve killi şistler bulunmaktadır.

Yıldız Korusu, 2863 yasa gereği Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 09/02/1995 tarih ve 7296 sayılı kararı ile '*Yıldız Sarayı Tarihi ve Doğal Sit Alanı*' olarak tescil edilen alanın içinde kalmaktadır (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

Yıldız Korusu'nda geçmişten günümüze ulaşan bir çok yapı bulunmaktadır. Çadır Köşkü ve Malta Köşkü düzenli olarak restore edilerek restoran ve kafe olarak hizmet vermektedirler. Koru içinde tarihi köşkların dışında Osmanlı döneminden kalma kuşluklar, köprüler, çeşmeler gibi bir çok tarihi yapı bulunmaktadır (Şekil 4.37.).

Şekil 4.37. Yıldız Korusu'nda bulunan tarihi yapılar.

Korunun flora ve fauna yapısı diğer korularla birlikte 5. bölümde incelenmiştir.

5. İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MÜLKİYETİNDEKİ TARİHİ KORULARIN PLANLANMASI VE İŞLETİLMESİ İLE İLGİLİ ÖLÇÜTLER VE YÖNTEMLER

Kamuya açık olan ve İstanbul halkının rekreasyon ihtiyacını karşılayan belediye mülkiyetindeki tarihi korular için özel planlama ve işletim ölçütleri oluşturulması bu tarihi mirasların gelecek kuşaklara devredilmesini sağlayacak bir önlem olarak düşünülebilir. Bu bölümde mevcut durumun teknik, idari, hukuksal ve işletim açısından irdelemesi yapılarak İ.B.B. mülkiyetinde bulunan tarihi koruların planlanması ve işletilmesi ile ilgili öneriler sıralanacaktır.

5.1. Mevcut durumun analizi

5.1.1. Flora Yapısı

Tarih boyunca, doğal bitki örtüsü yanında insan eliyle, farklı bölgelerden getirilen pahalı ve peyzaj değeri yüksek, özel bitkilerle donatılan İstanbul'un tarihi korularında, doğal türlerle birlikte ortama uyum sağlayan egzotik türler günümüze kadar ulaşmıştır. Tarihi korularımıza özgü doku, renk ve mozaik etkisi veren bu türler, ağaçların canlı birer varlık olmalarından ötürü zamanla ömürleri biterek teker teker yok olup gideceklerdir. Koruların tarih boyunca oluşan bitkisel yapısının devam ettirilmesi için yeni dikimler yapılırken, koruların tesisinde kullanılan ve başarı sağlayan bu türleri kullanmak uygun olacaktır. Şekil 5.1.'deki tabloda görüldüğü gibi İ.B.B. mülkiyetinde bulunan tarihi korularda sıkça rastlanan ağaç ve çalı türleri, *Aesculus hippocastanum* (Atkestanesi), *Ailanthus altissima* (Kokar ağaç), *Cercis siliquastrum* (Erguvan), *Cupressus sempervirens* (Servi), *Fraxinus angustifolia* (Dişbudak), *Laurus nobilis* (Defne), *Pinus brutia* (Kızılcım), *Pinus nigra* (Karaçam), *Pinus pinea* (Fıstıkçamı), *Quercus robur* (Saplı meşe), *Robinia pseudoacacia* (Yalancı akasya), *Taxus baccata* (Porsuk), *Tilia argentea* (Gümüşi ıhlamur) *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Cedrus deodara*, *Celtis australis* (Çitlenbik), *Euonymus japonicus* (Taflan), *Lagerstroemia indica* (Oya), *Laurocerasus officinalis* (Karayemiş), *Phillyrea latifolia* (Akçakesme), *Pistacia atlantica* (Sakız ağacı), *Quercus coccifera*'dır.

İ.B.B. Sorumluluğundaki tarihi korularda bulunan bazı ağaç ve çalı türlerinin		ABRAHİMPAŞA KONUSU	BÜYÜKÇAMLIÇA KONUSU	EMİRGAN KONUSU	FETHİPAŞA KONUSU	FLORYA ATATÜRK KONUSU	GÜLHANE KONUSU	HİDİV KONUSU	KÜÇÜKÇAMLIÇA KONUSU	YILDIZ KONUSU
Bilimsel adı	Türkçe adı									
<i>Abelia x grandiflora</i>	Çin güzellik çalısı			*						
<i>Abies bornmuelleriana</i>	Uludağ göknarı	*		*				*		*
<i>Abies concolor</i>	Kolorado göknarı			*						*
<i>Abies nordmanniana</i>	Doğukaradaeniz göknarı									*
<i>Acer campestre</i>	Ova akçaağacı									*
<i>Acer negundo</i>	Dişbudak yap. Akçaağaç	*	*	*		*	*			
<i>Acer platanoides</i>	Çınar yapraklı akçaağaç	*		*		*	*	*		*
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Dağ akçaağacı	*		*		*	*	*		*
<i>Aesculus hippocastanum</i>	Beyaz çiçekli atkestanesi	*	*	*	*	*	*	*	*	*
<i>Aesculus pavia</i>	Pembe çiçekli atkestanesi									*
<i>Aesculus x carnea</i>	Kırmızı çiçekli atkestanesi							*		
<i>Agave americana</i>	Sarisabır									*
<i>Ailanthus altissima</i>	Kokar ağaç	*		*		*	*	*		*
<i>Albizia julibrissin</i>	Gülibrişim	*		*			*			
<i>Arbutus unedo</i>	Kocayemiş								*	
<i>Atriplex halimus</i>	Deniz semizotu							*		
<i>Aucuba japonica</i>	Japo akubası	*		*			*			*
<i>Baccharis halimifolia</i>	Zahra							*		
<i>Berberis julianae</i>	Kadın tuzluğu	*								*
<i>Berberis thunbergii</i>	Karamuk	*		*			*			*
<i>Betula pendula</i>	Sarkık huş	*				*	*			
<i>Betula pubescens</i>	Kafkas huşu			*			*			
<i>Broussonetia papyrifera</i>	Japon kağıt dutu									*
<i>Buddleia davidii</i>	Kelebek çalısı	*		*			*			
<i>Buxus microphylla</i>	Küçük yapraklı şimşir						*			*
<i>Buxus sempervirens</i>	Adi şimşir			*			*	*		*
<i>Calocedrus decurrens</i>	Kaliforniya su sediri	*		*						
<i>Campsis radicans</i>	Acem borusu									*
<i>Carpinus betulus</i>	Adi gürgen	*		*				*		*
<i>Cassia corymbosa</i>	Sinemaki			*						*
<i>Castanea sativa</i>	Anadolu kestanesi	*						*		*
<i>Catalpa bignonioides</i>	Sigara ağacı		*	*		*	*			
<i>Cedrus atlantica 'Glauca'</i>	Mavi sedir			*		*	*	*		*
<i>Cedrus deodara</i>	Himalaya sediri	*		*	*		*	*		*
<i>Cedrus libani</i>	Lübnan sediri		*	*		*	*	*		
<i>Celtis australis</i>	Çitlenbik		*	*		*	*	*		*
<i>Cephalotaxus harringtonia</i>	Yalancı porsuk						*			*
<i>Cerasus mahaleb</i>	Mahlep			*		*				*
<i>Cercis siliquastrum</i>	Erguvan	*	*	*	*	*	*	*	*	*

İ.B.B. Sorumluluğundaki tarihi korularda bulunan bazı ağaç ve çalı türlerinin		ABRAHAMPAŞA KONUSU	BÜYÜKÇAMLICA KONUSU	EMİRGAN KONUSU	FETHİPAŞA KONUSU	FLORYA ATATÜRK KONUSU	GÜLHANE KONUSU	HİDİV KONUSU	KÜÇÜKÇAMLICA KONUSU	YILDIZ KONUSU
Bilimsel adı	Türkçe adı									
<i>Cestrum elegans</i>	Mercan çalısı									*
<i>Chaenomeles japonica</i>	Japon ayvası	*		*						*
<i>Chamaecyparis lawsoniana</i>	Yalancı servi	*		*			*			
<i>Chamaerops excelsa</i>	Çin bodur palmyesi			*			*			*
<i>Chimonanthus praecox</i>	Kadeh çiçeği			*						
<i>Cinnamomum camphora</i>	Kafur ağacı			*						
<i>Clematis cirrhosa</i>	Orman asması			*						
<i>Clerodendrum bungei</i>	Lkısmet ağacı			*						
<i>Colutea arborescens</i>	Patlan ağacı							*		
<i>Cornus mas</i>	Sarı meyvalı kızılıcık				*					
<i>Cornus sanguinea</i>	Adi kızılıcık									*
<i>Cortaderia selloana</i>	Pampas otu			*						*
<i>Corylus avellana</i>	Adi fındık			*						*
<i>Corylus maxima</i>	Lambert fındığı						*			
<i>Cotoneaster horizontalis</i>	Yatık formlu dağmuşmulası	*		*						
<i>Cotoneaster salicifolius</i>	Söğüt yapraklı dağmuşmulası	*		*						*
<i>Crataegus monogyna</i>	Geyik dikenini	*		*			*	*		*
<i>Cryptomeria japonica</i> 'Elegans'	Japon kadife çamı			*	*					*
<i>Cryptomeria japonica</i>	Japon kadife çamı	*		*			*			*
<i>Cupressus arizonica</i>	Mavi servi	*		*				*		*
<i>Cupressus goveniana</i>	Kokulu servi			*						
<i>Cupressus macrocarpa</i> 'Goldcrest',	Monteri servisi							*		
<i>Cupressus sempervirens</i>	Adi servi		*	*		*	*	*	*	*
<i>Cydonia oblonga</i>	Ayva							*		*
<i>Diospyros kaki</i>	Trabzon hurması				*		*			*
<i>Diospyros lotus</i>	Küçük meyveli trabzon hurması						*	*		*
<i>Elaeagnus angustifolia</i>	İğde		*			*				
<i>Elaeagnus pungens</i>	Süs iğdesi			*			*			
<i>Erica arborea</i>	Ağaç fundası								*	
<i>Eriobotrya japonica</i>	Malta eriği	*		*			*			*
<i>Eucalyptus camaldulensis</i>	Okaliptus									*
<i>Euonymus japonicus</i>	Taflan	*		*	*		*	*		*
<i>Fagus silvatica</i> 'Atropurpurea'	Avrupa kayını			*						
<i>Fatsia japonica</i>	Japon fatsiyası	*		*			*			*
<i>Feijoa sellowiana</i>	Kaymak çalısı			*						*
<i>Ficus carica</i>	İncir	*				*		*		*

İ.B.B. Sorumluluğundaki tarihi korularda bulunan bazı ağaç ve çalı türlerinin		ABRAHAMPAŞA KORUSU	BÜYÜKÇAMLICA KORUSU	EMİRGAN KORUSU	FETHİPAŞA KORUSU	FLORYA ATATÜRK KORUSU	GÜLHANE KORUSU	HİDİV KORUSU	KÜÇÜKÇAMLICA KORUSU	YILDIZ KORUSU
Bilimsel adı	Türkçe adı									
<i>Firmiana platanifolia</i>	Çin şemsiye ağacı									*
<i>Fontanesia phillyreoides</i>	Çılıpırtı									*
<i>Forsythia viridissima</i>	Altınçanağı			*			*			
<i>Forsythia x intermedia</i>	Altınçanağı									*
<i>Fraxinus angustifolia</i>	Sivri meyvalı dişbudak	*	*	*	*		*	*	*	*
<i>Fraxinus excelsior 'Pendula'</i>	Sarkık formulu adi dişbudak									*
<i>Fraxinus excelsior</i>	Adi dişbudak	*			*					
<i>Fraxinus ornus</i>	Çiçekli dişbudak	*		*	*			*		*
<i>Ginkgo biloba</i>	Çin mabed ağacı			*	*		*			*
<i>Gleditsia triacanthos</i>	Gladiçya			*	*		*			*
<i>Hebe speciosa</i>	Veronika çalısı	*								
<i>Hibiscus rosa-sinensis</i>	Çin gülü									*
<i>Hibiscus syriacus</i>	Ağaç hatmi	*					*			*
<i>Hydrangea macrophylla</i>	Ortanca	*		*			*	*		*
<i>Ilex aquifolium</i>	Çoban püskülü	*		*			*			*
<i>Jasminum fruticans</i>	Sarı çiçekli yasemin			*						
<i>Jasminum nudiflorum</i>	Kış yasemini	*								
<i>Juglans nigra</i>	Kara ceviz						*			
<i>Juglans regia</i>	Adi ceviz	*		*		*		*		*
<i>Juniperus oxycedrus</i>	Katran ardıcı								*	
<i>Juniperus sabina</i>	Sabin ardıcı			*						*
<i>Juniperus virginiana</i>	Kalem ardıcı			*						
<i>Kerria japonica</i>	Japon kanarya gülü			*						*
<i>Koelreuteria paniculata</i>	Güvey kandili			*				*		*
<i>Laburnum anagyroides</i>	Sarı salkım			*			*	*		*
<i>Lagerstroemia indica</i>	Oya ağacı	*	*	*		*	*			*
<i>Laurocerasus officinalis</i>	Karayemiş	*	*	*			*	*		*
<i>Laurus nobilis</i>	Defne	*	*	*	*	*	*	*	*	*
<i>Ligustrum lucidum</i>	Parlak yapraklı kurtbağrı			*		*	*	*		*
<i>Ligustrum ovalifolium 'Aureum'</i>	Alacalı kurtbağrı			*		*				*
<i>Ligustrum vulgare</i>	Adi kurtbağrı	*								
<i>Liquidambar styraciflua</i>	Amerikan sığlası	*		*		*				
<i>Liriodendron tulipifera</i>	Lale ağacı	*		*		*				*
<i>Lonicera nitida</i>	Parlak çalı formulu hanımeli	*								
<i>Maclura pomifera</i>	Ayı dutu									*

İ.B.B. Sorumluluğundaki tarihi korularda bulunan bazı ağaç ve çalı türlerinin		ABRAHAMPAŞA KORUSU	BÜYÜKÇAMLICA KORUSU	EMİRGAN KORUSU	FETHİPAŞA KORUSU	FLORYA ATATÜRK KORUSU	GÜLHANE KORUSU	HİDİV KORUSU	KÜÇÜKÇAMLICA KORUSU	YILDIZ KORUSU
Bilimsel adı	Türkçe adı									
<i>Magnolia grandiflora</i>	Büyük çiçekli manolya	*		*			*	*		*
<i>Magnolia x soulangiana</i>	Yaprak döken manolya			*						*
<i>Mahonia aquifolium</i>	Sarıboya çalısı	*		*						*
<i>Malus communis</i>	Yabani elma							*		
<i>Malus floribunda</i>	Süs elması						*			
<i>Melia azedarach</i>	Tesbih ağacı					*				*
<i>Mespilus germanica</i>	Muşmula							*		*
<i>Morus alba 'Pendula'</i>	Sarkık akdut			*			*			
<i>Morus alba</i>	Akdut		*	*	*	*			*	
<i>Morus rubra</i>	Kırmızıdut							*		
<i>Nandina domestica</i>	Kutsal bambu			*						*
<i>Nerium oleander</i>	Zakkum	*		*			*	*		*
<i>Olea europaea</i>	Zeytin ağacı						*			
<i>Osmanthus heterophyllus</i>	Kokulu zeytin									*
<i>Paulownia tomentosa</i>	Pavlonya			*			*			
<i>Philadelphus coronarius</i>	Filbahri	*		*			*	*		*
<i>Phillyrea latifolia</i>	Akçakesme		*		*		*	*	*	*
<i>Phonix canariensis</i>	Kanarya adaları hurma ağacı			*						
<i>Photinia serrulata</i>	Alev ağacı			*						*
<i>Picea abies</i>	Avrupa ladini			*			*	*		
<i>Picea glauca albertiana 'Conica'</i>	Konik ladin			*						
<i>Picea orientalis</i>	Doğu ladini					*	*			
<i>Picea pungens</i>	Mavi ladin									*
<i>Pinus brutia</i>	Kızılçam	*		*	*	*	*	*		*
<i>Pinus griffithii</i>	Ağlayan çam			*						*
<i>Pinus nigra</i>	Karaçam	*	*			*	*	*	*	*
<i>Pinus pinaster</i>	Sahilçamı			*		*	*			
<i>Pinus pinea</i>	Fıstıkçamı	*	*	*	*	*	*	*	*	*
<i>Pinus strobus</i>	Veymutçamı		*	*						*
<i>Pistacia atlantica</i>	Butum			*	*	*		*	*	*
<i>Pistacia lentiscus</i>	Sakızağacı								*	
<i>Pittosporum tobira 'Nana'</i>	Bodur pitosporum	*		*			*			*
<i>Platanus orientalis</i>	Doğu çınarı		*			*				
<i>Platanus x acerifolia</i>	Melez çınar	*		*			*	*		*
<i>Populus alba</i>	Akkavak			*		*	*	*		
<i>Populus nigra</i>	Karakavak	*		*		*	*			
<i>Populus tremula</i>	Titrekkavak					*				
<i>Prunus avium</i>	Kiraz	*		*		*	*			*
<i>Prunus ceracifera 'Pissardii'</i>	Kırmızı yapraklı erik			*		*		*		*
<i>Prunus persica</i>	Şeftali			*			*	*		*

İ.B.B. Sorumluluğundaki tarihi korularda bulunan bazı ağaç ve çalı türlerinin		ABRAHAMPAŞA KONUSU	BÜYÜKÇAMLICA KONUSU	EMİRGAN KONUSU	FETHİPAŞA KONUSU	FLORYA ATATÜRK KONUSU	GÜLHANE KONUSU	HİDİV KONUSU	KÜÇÜKÇAMLICA KONUSU	YILDIZ KONUSU
Bilimsel adı	Türkçe adı									
<i>Prunus serrulata</i>	Japon çiçek kirazı			*			*			
<i>Prunus spinosa</i>	Çakal eriği		*							
<i>Pseudotsuga menziesii</i>	Duglas göknarı	*								
<i>Pterocarya fraxinifolia</i>	Kanathı ceviz						*			
<i>Punica granatum</i>	Nar						*			*
<i>Pyracantha coccinea</i>	Ateş dikenini	*		*			*		*	*
<i>Pyrus communis</i>	Armut							*		
<i>Quercus coccifera</i>	Kermes meşesi	*	*		*			*	*	*
<i>Quercus frainetto</i>	Macar meşesi	*						*		
<i>Quercus ilex</i>	Pırnal meşesi	*				*	*	*		*
<i>Quercus infectoria</i>	Mazı meşesi							*		*
<i>Quercus petraea</i>	Sapsız meşe									*
<i>Quercus pubescens</i>	Tüylü meşe									*
<i>Quercus robur</i>	Saplı meşe	*		*	*	*		*	*	*
<i>Quercus rubra</i>	Kızıl meşe									*
<i>Quercus suber</i>	Mantar meşesi	*								
<i>Rhamnus alaternus</i>	Cehri						*			*
<i>Robinia pseudoacacia</i>	Yalancı akasya	*	*	*	*	*	*	*	*	*
<i>Robinia pseudoacacia 'Umbraculifera'</i>	Top akasya						*			
<i>Rosa sp.</i>	Gül			*				*		*
<i>Ruscus aculeatus</i>	Kokina	*						*		
<i>Salix alba</i>	Aksöğüt					*				
<i>Salix babylonica</i>	Salkımsöğüt	*		*		*	*			
<i>Salix caprea 'Pendula'</i>	Sarkık keçi söğüdü			*						
<i>Salix caprea</i>	Keçi söğüdü			*		*				
<i>Sambucus nigra</i>	Ağaç mürver					*	*			*
<i>Sequoia sempervirens</i>	Sahil sekoyası	*		*			*			
<i>Sophora japonica 'Pendula'</i>	Sarkık japon soforası			*		*	*			*
<i>Sophora japonica</i>	Japon soforası	*				*	*	*		*
<i>Sorbus aucuparia</i>	Kuş üvezi					*				
<i>Sorbus domestica</i>	Adi üvez									*
<i>Sorbus torminalis</i>	Dağ üvezi					*		*		
<i>Spiraea japonica</i>	İspir	*								
<i>Spiraea prunifolia</i>	İspir									*
<i>Spiraea x vanhouttei</i>	İspir	*		*			*	*		*
<i>Symphoricarpos albus</i>	İnci çalısı	*						*		
<i>Syringa vulgaris</i>	Leylak	*		*			*	*		*
<i>Tamarix tetrandra</i>	Ilgın		*							
<i>Taxodium distichum</i>	Bataklık servisi						*			
<i>Taxus baccata 'Fastigiata'</i>	Sütun formu porsuk			*						
<i>Taxus baccata</i>	Porsuk	*	*	*	*		*	*		*
<i>Thuja occidentalis</i>	Batı mazısı		*							

İ.B.B. Sorumluluğundaki tarihi korularda bulunan bazı ağaç ve çalı türlerinin		ABRAHAMPAŞA KONUSU	BÜYÜKÇAMLICA KONUSU	EMİRGAN KONUSU	FETHİPAŞA KONUSU	FLORYA ATATÜRK KONUSU	GÜLHANE KONUSU	HİDİV KONUSU	KÜÇÜKÇAMLICA KONUSU	YILDIZ KONUSU
Bilimsel adı	Türkçe adı									
<i>Thuja plicata</i>	Boylu mazi	*								
<i>Tilia argentea</i>	Gümüşi ıhlamuru	*	*	*	*	*	*	*	*	*
<i>Tilia rubra</i>	Kafkas ıhlamuru	*				*				
<i>Ulmus minor</i>	Karaağaç					*	*	*		*
<i>Ulmus x bollandica</i>	Karaağaç	*								
<i>Viburnum lantana</i>	Top kartopu									*
<i>Viburnum opulus</i>	Adi kartopu			*			*	*		*
<i>Viburnum rhytidophyllum</i>	Buruşuk yapraklı kartopu									*
<i>Viburnum tinus</i>	Herdemyeşil kartopu	*		*	*		*	*		*
<i>Vitex agnus-castus</i>	Hayıt							*		
<i>Washingtonia robusta</i>	Yalancı hurma					*				
<i>Weigela coraensis</i>	Vagelya			*						*
<i>Wisteria sinensis</i>	Morsalkım	*						*		
<i>Yucca filamentosa</i>	Avize ağacı			*		*	*			*
<i>Yucca gloriosa</i>	Avize ağacı									*

Şekil 5.1. İ.B.B. Sorumluluğunda olan tarihi korularda mevcut olan bazı ağaç ve çalı türleri (YALTIRIK, F. 1993) (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997) (PAMAY B., 1992) (JR. R.G. TURNER, 1999) (ÜRGENÇ, S., 1998) (YALTIRIK, F.; EFE, A., 1994)

Aşağıda İstanbul'un tarihi korularının bitkisel yapısında sıkça görülen türlerin özelliklerine kısaca değinilecektir.

Acer platanoides (Çınar yapraklı akçaağaç) :

Kuzey yarım kürede İskandinavya'dan Avrupa'ya doğru, Fransa'dan Urallara uzanan bölgede doğal olarak yayılış göstermektedir (JR. R.G. TURNER, 1999). Genellikle iyi drene olan, organik maddece zengin ve killi topraklarda yetişir. Işık isteği yüksek olmakla beraber yarı gölge şartlarında da yetişebilir. Hava kirliliğine, bir ölçüde kuraklığa ve nisbi hava rutubeti düşüklüğüne, rüzgar, soğuk, böcek ve mantar zararlarına dayanıklı olması, sonbaharda yaprak renklenmesiyle kent peyzajında oldukça sık kullanılan bir türdür (ÜRGENÇ, S., 1998). Kışın yaprağını döken Çınar

Yapraklı Akçaağaç, İstanbul korularına uyum sağlamış başarıyla kullanılan bir türdür.

Acer pseudoplatanus (Dağ akçaağacı):

Avrupa ülkeleri ile Kafkaslarda yetişir. Ilıman ve serin iklimlerde, ışıktaki ve yarı gölgede; derin balçık topraklarda iyi yetişir, nem sever. Sonbahar renklenmesiyle dekoratif ve kent peyzajında sıkça kullanılan bir türdür (PAMAY B., 1992). Kışın yaprak döken bir türdür.

Aesculus hippocastanum (Beyaz çiçekli atkestanesi):

Doğal olarak Yunanistan ile Artavutluk arasındaki bölgede yayılış göstermektedir. Diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de koru ve park alanlarında yaygın olarak kullanılmaktadır İstanbul şartlarına uyum sağlayan atkestanesi, İstanbul Boğaziçi'ndeki bir çok yalı ve köşkerin bahçelerinde ve tarihi korularda sıkça görülmektedir (JR. R.G. TURNER, 1999) (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997). İlkbaharın sonlarında veya yaz mevsimi başlangıcında dekoratif beyaz çiçekler açar, boyu 30 metreye kadar ulaşabilir (JR. R.G. TURNER, 1999). Işıklı ve yarı gölge yerlerde; yarı nemli, ağır balçık, hatta taşlı topraklarda yetişir; pH 5,5-7 dereceye kadar dayanabilir. Derin kök salar, iyi bir toprak tutucudur (PAMAY B., 1992). Kışın yaprağını döken atkestanesi ağacı İstanbul korularında sıkça görülen bir türdür.

Ailanthus altissima (Kokar ağaç):

Doğal olarak Çin'de yetişmektedir (JR. R.G. TURNER, 1999). Soğuk bölgelerde yetişebileceği gibi sıcak ve kurak iklimlerde de yetişebilmektedir. Fakir kuru topraklarda geliştiği gibi hareketli moloz yığınları ve dolgu toprakları üzerinde yetişmektedir (ÜRGENÇ, S., 1998). Kent içinde gelişmiş türlerin tohumlarını saçmasıyla, taş veya betonarme yapılarda hatta yaşlı ağaç kovuklarında bulunan az miktardaki toprak birikimlerinde dahi, doğal olarak gelişmektedirler. İstanbul şartlarına aşırı derecede adapte olan bu ağaç türü, koruların zamanla oluşmuş bitkisel doku ve çeşitliliği ile buralarda bulunan tarihi yapılar için çok büyük bir tehdit unsurudur.

***Cedrus deodara* (Himalaya sediri):**

Bu tür Himalayaların batısında yayılış göstermektedir (JR. R.G. TURNER, 1999). İyi drenajlı taze ve rutubetli topraklarda iyi gelişir. Kuvvetli rüzgarlara karşı dayanıksız olan tür, hava kirliliğine çok hassas olan sedir türleri içinde en dayanıklı olanıdır (ÜRGENÇ, S., 1998). Sedirlerin genel olarak ışık istekleri fazla olduğundan büyük grup veya toplu yetiştirmelerde sık dikilip gelişme sürecinde zamanında seyreltilmezlerse orta ve alt dallarının büyük bir kısmını kaybederek gelişmeleri zayıflar ve görüntüleri çirkinleşir (ÜRGENÇ, S., 1998). Sedirlerin, karakteristik dış görünüşleri ve herdem yeşil olmaları nedeniyle koruların bitkisel dokusunda, siluet etkisi bakımından önemli bir yeri vardır.

***Celtis australis* (Çitlenbik):**

Güney Avrupa, Kuzey Afrika ve ülkemizde yayılış gösterir (PAMAY B., 1992). Dikildiği ortama kolay adapte olan kanaatkar bir türdür. Sıcak, kurak ve fakir topraklarda yetişebilir. Hava kirliliğine dayanıklı olan tür su gereksinimi bakımından da kanaatkardır (ÜRGENÇ, S., 1998). Güneşli veya yarı gölge yerlerde yetişebilir (PAMAY B., 1992) (JR. R.G. TURNER, 1999). Kışın yaprağını döken Çitlenbik ağaçları İstanbul korularına uyum sağlayan başarılı bir türdür.

***Cercis siliquastrum* (Erguvan):**

Güney Avrupa, Doğu Asya, Akdeniz ve Karadeniz kuşağında doğal olarak yetişmektedir (PAMAY B., 1992). Işık ağacıdır; iyi drenajlı kumlu balçık yerlerde iyi gelişme sağladığı gibi fakir, taşlı, kireçli topraklarda da yetişebilir (ÜRGENÇ, S., 1998). İlkbaharda yapraklanmadan açan erguvani çiçekleri ile, özellikle tarihi Boğaziçi silüetine etki eden terihi korularında, turistik ve estetik açıdan çok önemli bir türdür.

***Cupressus sempervirens* (Servi):**

Fransa, İspanya ve İtalya'da doğal olarak yayılış gösterir (JR. R.G. TURNER, 1999). Sıcaklık isteği fazla ve dona hassastır. Tipik aldeniz ikliminin ağacıdır. Kireçli ve

taşlı topraklarda iyi gelişir, kuraklığa dayanıklıdır (PAMAY B., 1992). İstanbul'un Tarihi korularında sıkça rastlanan tür, piramidal formuyla koruların bitkisel yapısında yarattığı etki bakımından önemli bir türdür.

Fraxinus angustifolia=F. oxycarpa (Dişbudak):

Güneydoğu Avrupadan Anadolu, İran ve Türkmenistan'a kadar olan bölgede doğal olarak yayılış gösterir. Ilıman, ıslak veya bataklık yerlerde ağır killi topraklarda yetişir (PAMAY B., 1992). Kent şartlarına dayanıklı olan türe, İstanbul'daki tarihi korularda sıkça rastlanmaktadır. Dişbudak ağaçları kışın yaprak döken türlerdendir.

Lagerstroemia indica (Oya):

Çin ve Japonya'da doğal olarak yetişmektedir (PAMAY B., 1992). Soğuk hava şartlarına hassas olan tür ılıman ve sıcak iklimlerin ağacıdır. Işık ihtiyacı yüksek olup iyi güneş alan yerlerde her çeşit toprakta gelişebilir. Serin, rutubetli ve gölgeli yerlerde külleme hastalığı ciddi sorunlar yaratabilmektedir (ÜRGENÇ, S., 1998). Dekoratif çiçekleri ve sonbaharda oluşan yaprak renklenmesi ile peyzaj değeri yüksek bitkilerdendir. İstanbul'un tarihi korularında genellikle bina çevrelerine ve yaya yollarına yakın bölgelerde kullanılmışlardır.

Laurocerasus officinalis (Karayemiş):

Balkanlar, Türkiye ve Hazar Denizi'ne uzanan bölgede doğal olarak yayılış göstermektedir (JR. R.G. TURNER, 1999). Derimsi uzun ve parlak yapraklara sahip olan bitki, budamayla form verilmeye uygun olduğundan genelde çit bitkisi olarak kullanılmaktadır (ÜRGENÇ, S., 1998). Alkalin topraklarda, gölgeli veya yarı gölgeli yerlerde iyi gelişme gösterir (JR. R.G. TURNER, 1999). İstanbul korularında sıkça rastlanan tür, yaz kış daima yeşildir.

Laurus nobilis (Akdeniz Defnesi):

Güneydoğu Avrupa'da ve Anadolu'da yetişir (PAMAY B., 1992). İyi drene olabilen çeşitli topraklarda yetişebilir. Kent içi hava kirliliğine dayanıklıdır (ÜRGENÇ, S.,

1998). Güneşli yerlerde iyi gelişse de gölgeye de dayanıklı bir bitkidir. Herdem yeşil olan bitkiye rahatça form verilebilir ve çit bitkisi olarak kullanıma uygundur. Yaprakları Aromatiktir. Eski Türk bahçelerinde ve korularda sıkça kullanılmıştır.

Phillyrea latifolia (Akçakesme):

Güney Avrupa, Türkiye, Suriye ve Filistin'in kıyı kesiminde yetişir. Maki elemanı olan bitki doğal olarak kızılçam ve meşe ormanları içinde yer alır (PAMAY B., 1992). Korularda ağaçların alt katmanında sıkça rastlanan Akçakesmeler herdem yeşil bir türdür.

Pinus brutia (Kızılçam):

Akdeniz Karadeniz kıyılarında, Filistin, Ürdün, Suriye , Irak, Lübnan, Kıbrıs, Türkiye, Yunanistan ve İtalya'da yayılış gösterir (YALTIRIK, F.; EFE, A., 1994). Bol ışıkta iyi gelişir, rüzgara dona ve kuraklığa dayanıklıdır. Fakir ve kuru topraklarda yetişir, kireçli topraklara da dayanıklıdır (PAMAY B., 1992). Sıcak bölgelerde doğal yayılışını yapan tür, buna rağmen İstanbul şartlarına da uyum sağlamıştır. Kızılçam, herdem yeşil bir türdür.

Pinus nigra (Karaçam):

Güney ve orta Avrupa'da, İtalya ve Anadolu'da yetişir. Işıklı yerlerde iyi gelişir. Derin balçık toprakları tercih etse de sıg ve fakir topraklarda da gelişebilir (PAMAY B., 1992). İstanbul'un tarihi korularında bulunan karaçamlarda, *Sphaeropsis sapinea* (Fr.) Dyko&Sutton adında bir mantar hastalığı görülmektedir. Bu mantar ağacın tepe kısmında kızarma ve kurumalara neden olmaktadır (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002). Korumaya pek başarılı sağlamayan karaçam türü, herdem yeşil bir bitkidir.

Pinus pinea (Fıstıkçamı):

Akdeniz kuşağı'nda İberik Yarımadası'ndan Anadolu'ya kadar yayılış gösterir. Işıklı yerleri tercih eder, fakat gölgeyede biraz dayanabilir. Rüzgara ve kirece karşı tölaranslı, dona duyarlıdır. Toprak isteği bakımından kanaatkâr bir bitkidir (PAMAY

B., 1992). Daimi yeşil bitki, kendine özgü tepe yapısı ve formuyla, özellikle Boğaziçi görünümünü etkileyen korularda, estetik bakımdan önemli türlerdendir.

***Pistacia atlantica* (Sakızağacı, Butum):**

Kanarya Adaları'ndan Akdeniz'in doğusuna uzanan bölgede yetişir. Toprak isteği bakımından kanaatkardır (PAMAY B., 1992). İstanbul Korularında anıtsal nitelikteki yaşlı Sakızağaçlarına sıkça rastlanmaktadır. Bu anıt ağaçların restore edilerek mümkün olabildiğince yaşatılması uygun olacaktır.

***Quercus coccifera* (Kermes meşesi):**

Akdeniz kuşağında yayılış gösterir. Doğal olarak genellikle kızılçam ve fıstıkçami ormanlarında ve maki alanlarında bulunur (PAMAY B., 1992). Herdemyeşil bir bitkidir.

***Quercus robur* (Saplı meşe):**

Ülkemizle birlikte tüm Avrupa ve Kafkasya'da yayılış yapar (YALTIRIK, F. 1993). Güneşli ve yarı gölge yerlerde ve ılıman iklimlerde iyi gelişir. Ağır balçık ve kil topraklarında iyi gelişirler. Kent şartlarına dayanıklıdır (PAMAY B., 1992).Korularda sıkça rastlanan Saplımeşe, kışın yaprağını döken bir türdür.

***Robinia pseudoacacia* (Yalancı akasya):**

Doğal olarak A.B.D.'nin kuzeyinde yetişir (YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A.,1997). Çok ağır olmamak şartıyla her türlü toprakta yetişebilir. Özellikle dolgu topraklarda çok iyi büyüme yapar, fakat ıslak ve nemli topraklardan kaçınır. Ömürleri kısadır, 40-50 yaşından sonra büyümesi durur. Kent içi kullanımda tepe kurumaları görülür (PAMAY B., 1992). Belli bir zamandan sonra tepe kurumaları nedeniyle bakımsız ve sağlıklı bir görünüşe bürünen Yalancıakasyalar herne kadar korularda sıkça görülse de, bu türün başarıyla kullanıldığı pek söylenemez.

Taxus baccata (Porsuk):

Kuzey ve Orta Avrupa, Akdeniz ülkeleri, Azor Adaları, Türkiye ve Kafkasya'da yetişir. Yaprakları '*taxin*' denen zehirli bir madde içerir (PAMAY B., 1992). Hava rutubeti yüksek, serin, fazla rüzgar almayan gölge veya yarı gölge yerlerde yetişir. Güneşli yerlere de dayanıklıdır. Taze, rutubetli ve organik maddece zengin, kumlu balçık, iyi drenajlı toprakları sever. Kent koşullarına ve hava kirliliğine dayanıklıdır (ÜRGENÇ, S., 1998). Daimi yeşil, form verilebilir bir bitkidir. Tarihi bahçelerde ve korularda oldukça sık rastlanır.

Tilia argentea (Gümüşi ıhlamur):

Güneydoğu Avrupa ve Asya'da yetişir (PAMAY B., 1992). Rutubetli, balçık veya kumlu topraklarda iyi gelişir. Rüzgara, tuza ve hava kirliliğine dayanıklıdır (ÜRGENÇ, S., 1998). İstanbul Belediyesi'ne ait tüm tarihi korularda sıkça görülen, başarıyla kullanılmış herdem yeşil bir türdür.

5.1.2. Fauna Yapısı

Şimdiye kadar İ.B.B.'nin sorumluluğunda olan koruların fauna yapısıyla ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Korular, tarih boyunca, kentin doğal bitki örtüsü yanında insan çabası ile dikilen egzotik bitkilerle zaman içinde kendi flora yapısını geliştirirken, bunun yanında, koru ortamına özgü fauna yapısı da doğal olarak oluşmuştur. Birçok böcek türü yanında özellikle Emirgan, Yıldız, Beykoz v.b. gibi çok fazla kullanım yoğunluğu yaşamayan kuytu bölgeler içeren korularda sincaplara da (Şekil 5.2.) rastlanmaktadır. Korular, aynı zamanda İstanbul'un üzerinden geçen bir çok göçmen kuş için duraklayarak dinlendikleri alanlardır. Özellikle tepe kısımlarda bulunan Büyük ve Küçük Çamlıca Koruları göçmen kuşların sıkça uğradığı mekanlardır. Bu sebeple bu korularda yerli ve yabancı kuş gözlemcilerine ve bilim adamlarına rastlamak mümkündür.

Şekil 5.2. Yıldız korusunda ağaç gövdesinde bir sincap

5.1.3. İ.B.B. sorumluluğundaki tarihi koruları koruma altına alan kanunlar:

2863 sayılı Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu gereği Anıtlar Kurulu denetiminde olan Belediye Koruları, ‘*Sit*’ olarak tanımlanmaktadır. Kanunun 3. Maddesi’ndeki tanımlar bölümünde ‘*Sit*’, ‘*tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlardır*’ olarak tanımlanmaktadır (<http://www.kentli.org/yasa/2863.htm>).

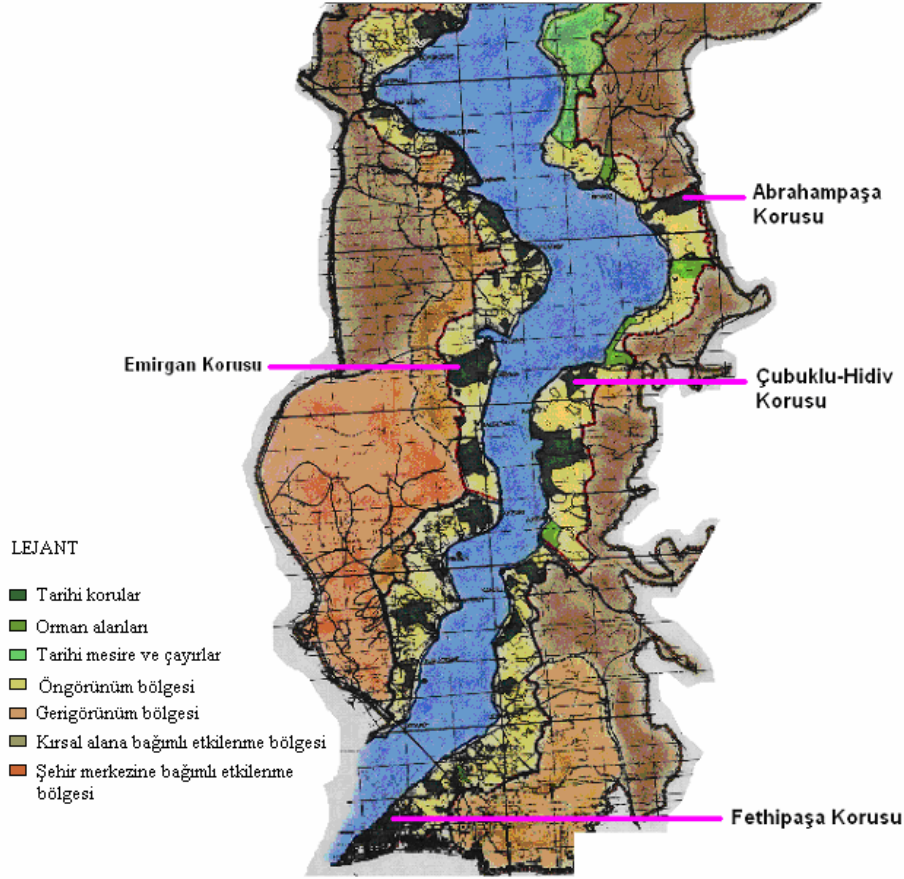
Bu kanuna göre tarihi korularda yapılacak her türlü işlem için Anıtlar Kurulu’nun onayı gerekmektedir. İ.B.B. mülkiyetinde olan Abrahampaşa, Çubuklu – Hıdiv, Büyük ve Küçük Çamlıca, Emirgan, Fethipaşa, Gülhane, Yıldız, Florya Atatürk Koruları tarihi önemlerinden dolayı bu kanun kapsamına girmektedir. Bu korulardan Gülhane ve Florya Atatürk Korusu I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kuruluna, adı geçen diğer belediye koruları ise III Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kuruluna bağlı bulunmaktadır.

Boğaziçi görünümünü etkileyen tarihi Belediye koruları 2960 Sayılı Boğaziçi Kanununa tabiidir. Kanunun 3. Maddesinde belirtilen ‘*Genel Esaslar*’ kısmında Boğaziçi alanının korunması ve geliştirilmesinde ve imar mevzuatının

uygulanmasında esas alınacak hususlar ‘a) Boğaziçi Alanında yer alan kültürel ve tarihi değerler ve doğal güzellikler muhafaza edilir ve doğal yapı korunur. b) Boğaziçi Alanı bu kanunun amaçlarına uygun olarak ve doğal ve tarihi çevreye uyumu gözetilerek güzelleştirilir ve geliştirilir. c) Boğaziçi Alanında tarihi ve milli kültürümüze dayanan yaşamın yeniden canlandırılması, mesire yerlerinin geliştirilmesi ve gezinti alışkanlıklarının sürdürülmesi teşvik edilir.h) Boğaziçi sahil şeridi ve öngörünüm bölgesinde turizm ve rekreasyon amacı ile ayrılan alanlara toplumun yararlanmasına ayrılan yapı yapılır ve bu husus tapu sicillerine işlenir. Toplumun yararlanmasına ayrılan bu yapılar amaç dışı kullanılamaz, ...’ şeklinde sıralanmıştır. ‘Yeşil alanlar’ başlıklı 5.Madde de ise ‘Boğaziçi Alanında orman sayılmayan kamu kurum ve kuruluşlarına veya özel mülkiyete ait koru, koruya katılacak alan, çayır, mesire yeri, bostan ve benzeri alanlar yeşil alan sayılır ve bitki varlıkları geliştirilerek muhafaza edilir. Bu alanlardaki ağaç varlıklarının yok edilmesi veya tahrip edilmesi yasaktır... şeklinde açıklanmaktadır (http://www.kulturturizm.gov.tr/portal/turizm_tr.asp?belgeno=45292).

Boğaziçi görünümünü etkileyen ve ön görünümde buldukları için 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu gereği İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin kendi bünyesindeki Boğaziçi İmar Müdürlüğü denetimine tabii olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumluluğundaki tarihi korular, Abrahampaşa Korusu, Çubuklu – Hidiv Korusu, Emirgan Korusu, Fethipaşa Korusu’dur (Şekil 5.3.).

Boğaziçi görünümünü etkileyen İ.B.B. mülkiyetindeki tarihi korular

Şekil 5.3. Boğaziçi görünümünü etkileyen İ.B.B. mülkiyetindeki Korular (Harita Altlığı İ.B.B. Boğaziçi İmar Müdürlüğü Arşivi'nden temin edilmiştir).

İstanbul Büyükşehir Belediyesi mülkiyetinde olan Florya Atatürk Korusu 29/07/1980 tarihinde Orman Bakanlığı tarafından 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 4, 45 ve 49. Maddelerine dayanılarak Orman Kadastro Komisyonu tarafından '*Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müessesesi Ormanı*' olarak kayıt altına alınmıştır (İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2002) (ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002). Florya Atatürk Korusuyla aynı niteliklere sahip olan diğer Belediye koruları bu kanun kapsamında değerlendirilmemişlerdir.

Florya Atatürk Korusu'nda Orman Genel Müdürlüğü tarafından 1997 yılında yeni bir orman kadastro çalışması yapılarak orman sınırı güncelleştirilmiş, fakat İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı, halkın eğlenme, dinlenme ve rekreasyon ihtiyaçlarını karşılamak üzere yıllardır park olarak hizmet veren Florya Atatürk

Korusu'nun orman olarak kabul edilemeyeceği gerekçesi ile kadastro çalışmasına itiraz ederek Orman İşletme Müdürlüğü'ne karşı dava açmıştır (İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2002). Bakırköy Kadastro Mahkemesi'nin 19/12/2002 tarih ve 2002/1 no'lu kararı ile koru alanının orman olarak tesciline karar verilerek Belediyenin itirazı reddedilmiştir (İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2003).

İ.B.B. Korularından Florya Atatürk Korusu'nun tabii olduğu 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 1.Madde'sinde '*Tabii olarak yetişen ve emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır. Ancak: A) Sazlıklar;... Ç) Parklar;... E) Sahipli arazide bulunan ve civarındaki ormanlarda tabii olarak yetişmiyen ağaç ve ağaççık nevilerinin bulunduğu yerler; ... G) (Değişik: 22/5/1987 - 3373/1 md.) Orman sınırları dışında olup, yüzölçümü üç hektarı aşmayan sahipli arazideki her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler; ... orman sayılmaz*' denilmektedir (http://ogm.gov.tr/kanun/6831_e.htm).

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 46. Maddesi '*Amme müesseselerine ait ormanları ya sahipleri işletir veya işletmeyi başkasına verebilir. Ancak bunlar orman idaresi tarafından parasız olarak tanzim edilecek harita ve amenajman planlarına göre işletilir ve idare olunur. Bu planlara riayeti orman idaresi kontrol eder. Sahiplerinin orman idaresine müracaat tarihini takibeden ilk iş mevsiminde işe başlamak suretiyle en kısa zamanda planların ikmali mecburidir...*' denilmektedir (http://ogm.gov.tr/kanun/6831_e.htm).

Bugün, orman ve koru gibi belli bir sıklık ve kapalılıktaki ağaç topluluklarından meydana gelen, kendine göre ekolojik denge oluşturmuş yeşil alanların sürekliliğini sağlayıcı tedbirler olarak kabul edilen amenajman ve silvikültür planlarının işletilme zorunluluğu yasal olarak 'orman' onayı olan yerler için geçerlidir. Buna rağmen, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Florya Atatürk Korusu yanında orman olarak tescil edilmeyen diğer sorumlu olduğu koruların sürekliliğini sağlamak için İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'ne Amenajman ve Silvikültür Planları hazırlattırılmıştır. Bu planlar Büyükşehir Belediyesi tarafından Orman İdaresi'ne onaya sunulmuş, 'orman' olarak tescili olmayan koru planları Orman İdaresi tarafından '*Orman kadastrasının yapılmadığı, değişik ağaç ve ağaççık türleri ile bitkilerden oluşan bir yapıya sahip, orman görünümünde, halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı bir*

yer' olarak tanımlanarak, bakım ve silvikültürel müdahale ihtiyacı bulunduğu gerekçesiyle onaylanmıştır (EK:18)

5.1.4. Tarihi korularda bulunan tesisler, işletmeler, fonksiyon üniteleri ve düzenlenen sosyal etkinlikler

İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumluluğundaki tarihi korular, halkın rekreatif ihtiyacını karşılamak üzere değişik tesisler, işletmeler ve fonksiyon üniteleriyle donatılmışlardır. Korularda bulunan tarihi yapılar yanında sonradan inşa edilen bir çok yapı, restoran kafe olarak halka hizmet vermektedir. Bunun yanında çok sayıda kır kahvesi, büfe gibi geçici olarak koruların içinde hizmet veren işletmeler mevcuttur.

Korularda bulunan tarihi köşk ve kasırlar belediye iştiraki olan BELTUR A.Ş. tarafından işletilmektedir. Tarihe tanıklık etmiş birer miras olan Hıdiv Kasrı (Hıdiv Korusu), Malta Köşkü (Şekil 5.4.) (Yıldız Korusu), Çadır Köşkü (Yıldız Korusu), Sarı Köşk (Emirgan Korusu), Pembe Köşk (Emirgan Korusu), Beyaz Köşk (Şekil 5.5.) (Emirgan Korusu) düzenli olarak restore edilerek restoran, kafe veya özel toplantıların ve törenlerin yapıldığı mekanlar olarak halkın kullanımına sunulmuşlardır. Küçük Çamlıca Köşkleri (Şekil 5.6.) (Sofa, Cihannüma ve Topkapı köşkleri), Yeşil Sera ve Pembe Sera gibi yakın geçmişte yapılan tesisler de yine BELTUR A.Ş. tarafından restoran ve kafe olarak işletilen mekanlardır. Fethipaşa ve Büyükçamlıca Korularında bulunan yapılardaki tesisler ise İ.B.B. Sosyal İdari İşler Müdürlüğü'ne bağlı olarak restoran ve kafe olarak işletilmektedir. Korularda bulunan geçici ve düzensiz haldeki diğer büfe ve kır kahveleri (Şekil 5.7), İ.B.B. Emlak Müdürlüğü tarafından kiraya verilerek işletilmektedir.

Şekil 5.4 . Yıldız Korusu'nda restoran olarak hizmet veren tarihi Malta Köşkü.

Şekil 5.5. Emirgan Korusu'nda bulunan, restoran ve kafe olarak halka hizmet veren tarihi Beyaz Köşkü.

Şekil 5.6 . Küçükçamlıca köşkleri.

Şekil 5.7 . Fethipaşa Korusu'nda havuz çevresinde bulunan kır kahvesi.

Korular halkın dinlenme, eğlenme ve spor gibi ihtiyaçlarını karşılamak üzere bir çok ünite ile donatılmıştır. Çocuk oyun grupları (Şekil 5.8.), banklar, piknik masaları, çöp kutuları, aydınlatma elemanları, yürüyüş yolları ve değişik spor üniteleri v.b. koru içinde kullanılan donatı elemanlarıdır.

Şekil 5.8 . Emirgan Korusunda bulunan çocuk oyun grupları.

Tarihi korularda, geçmişten günümüze kadar geçen zaman içinde bir çok sosyal etkinlik düzenlenmiş, bazı etkinlikler gelenekselleşerek günümüze kadar devam etmiştir. Tarihi korularda halka açık sosyal etkinlikler ilk olarak Cemil Topuzlu döneminde Gülhane Korusunda gerçekleştirilmiştir. O dönemlerde orkestra eşliğinde sanat müziği konserleri düzenlenmiştir. Daha sonra koruda Gülhane Şenlikleri adı altında kitlelere hitap eden konserler, orta oyunları gibi yoğun ilgi gören bir çok etkinlik gerçekleştirilmiştir. Kitleleri kendine çeken bu organizasyon aşırı kullanıma neden olduğu için zamanla koruya zarar vermeye başlamış, 2000 yılında koruda başlatılan yeniden düzenleme çalışması sırasında bu etkinliklere son verilmiştir.

İlk olarak 1961 yılında Emirgan Korusu'nda gerçekleştirilen Lale Festivalleri, günümüze kadar sürdürülen ve gelenekselleşen bir etkinlik haline gelmiştir. Lale festivalleri dönem dönem kesintiye uğrasa da genel olarak her yılın Nisan ayında Emirgan Korusu'nda gerçekleştirilmektedir.

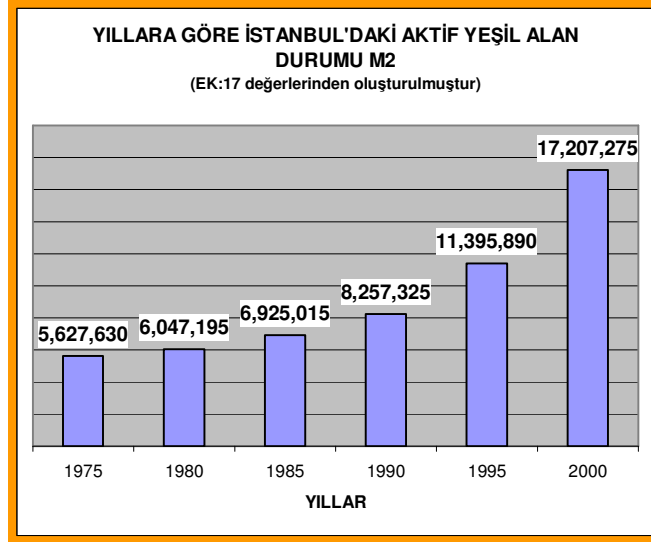
5.1.5. Korularda bulunan tarihi yapılar

Tarihi korular, içerdikleri bitkisel dokunun yanında, geçmişten günümüze ulaşabilmiş bir çok tarihi yapıyı da içinde barındırmaktadırlar. Korular tesis edildikleri dönemlerde genellikle saray hanedanlarının, ileri gelir devlet adamlarının

ya da varlıklı kişilerin av sahası veya bahçe olarak kullandıkları mekanlar oldukları için çoğu koruda bu dönemlerden kalma kasırlar ve köşkler mevcuttur. Günümüze ulaşan bu kasır ve köşkler, düzenli olarak restore edilerek halkın kullanımına açık, restoran, kafe veya özel toplantıların yapıldığı mekanlar olarak hizmet vermektedirler. Bu kasır ve köşkler, Emirgan Korusu'nda Beyaz Köşk , Sarı Köşk ve Pembe Köşk; Yıldız Korusu'nda Çadır Köşkü ve Malta Köşkü; Hıdiv Korusu'nda Hıdiv Kasrı'dır. Korularda, kullanılan mekanlar oldukları için düzenli olarak elden geçirilen bu yerler dışında çeşmeler, kuşluklar, sarnıçlar, ahırlıklar, köprüler gibi değişik dönemlerden kalma tarihi eserler de mevcuttur. Gülhane Korusu'nun içinde, 1913 yılında Cemil Topuzlu döneminde park olarak düzenlenirken ortaya çıkan, Bizans dönemine ait Gotlar Sütunu, sarnıç ve bir de kilise harabesi bulunmaktadır.

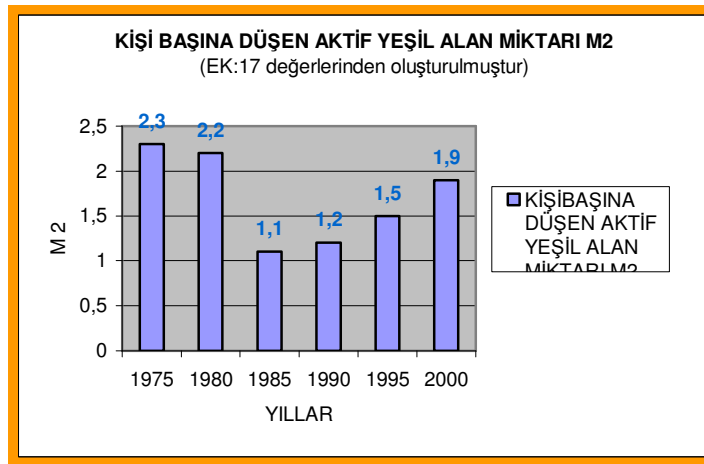
5.1.6. İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda olan tarihi korularda kullanıcı yoğunluğu

Ülkemizde Avrupa standartlarına ulaşılmaya çalışılan şu günlerde, kişi başına düşen yeşil alan miktarı da malum ülkelerin seviyelerine getirilmeye çalışılmaktadır. Fakat yeşil alan miktarındaki artış, hızlı nüfus artışı ve iç göç nedeniyle yetersiz kalmaktadır. İstanbul genelinde yeşil alanların yetersiz olması nedeniyle, kentin değişik bölgelerinden, merkezi ve kolay ulaşılabilir yerlerde olan korulara çok sayıda kullanıcı akın etmektedir.

Şekil 5.9.Yıllara göre İstanbul'daki aktif yeşil alan⁸ durumu

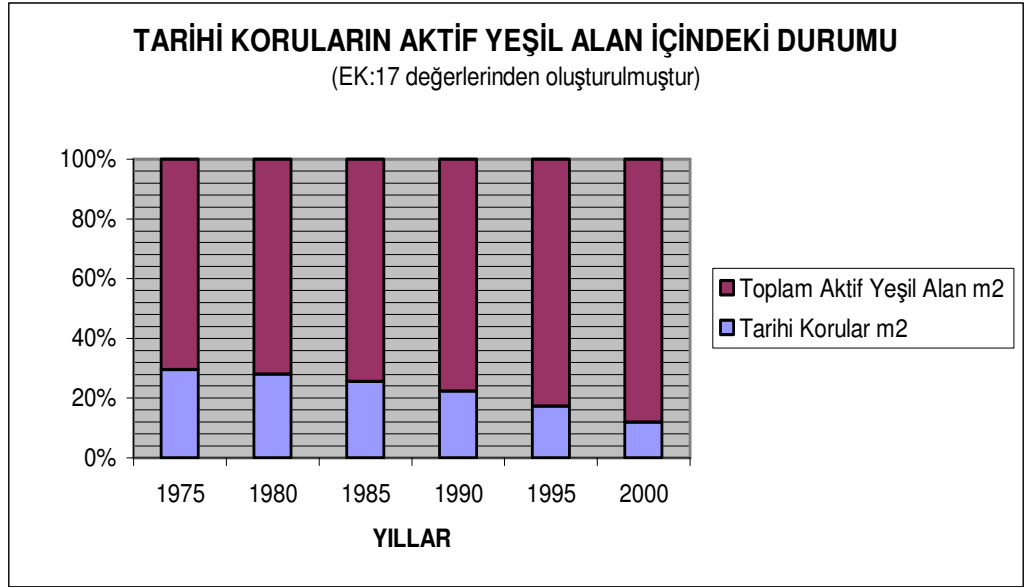
Şekil 5.9.'da görüldüğü gibi yeşil alan miktarlarında artış yaşansa da halkın ihtiyacını karşılayacak yeterlilikte bir artış değildir. Çünkü İstanbul'da hızına yetişilemez bir nüfus artışı olmaktadır. Bu durumu daha iyi görebilmek için, mevcut aktif yeşil alanların kişi başına düşen miktarlarına bakmak gerekir. Şekil 5.10.'da görüldüğü üzere 1985 yılında kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarında, o dönemde yaşanan hızlı nüfus artışı nedeniyle, belirgin derecede bir azalma söz konusudur.

Şekil 5.10. Kişi başına düşen aktif yeşil alan miktarı

⁸ Aktif yeşil alanlar, insanların kullanımında olan, spor yapma, gezme, oyun oynama, piknik yapma vs. rekreasyon ihtiyaçlarını giderdikleri yeşil alanlardır.

İstanbul'da aktif yeşil alanın oldukça büyük bir kısmını İ.B.B. mülkiyetindeki tarihi korular oluşturmaktadır. Şekil 5.11.'de görüldüğü gibi 1975'te tarihi koruların aktif yeşil alan içindeki oranı % 30 iken, 2000 yılında % 12'lere gerilemiştir. Fakat nüfus artışına göre değerlendirildiğinde, oluşturulan yeni yeşil alanlar yetersiz kalmakta ve koru alanlarının kullanıcı yoğunluğu açısından üzerindeki baskı azalmamaktadır.

Şekil 5.11. Tarihi koruların aktif yeşil alan içindeki durumu (EK:17'nin değerlerinden oluşturulmuştur)

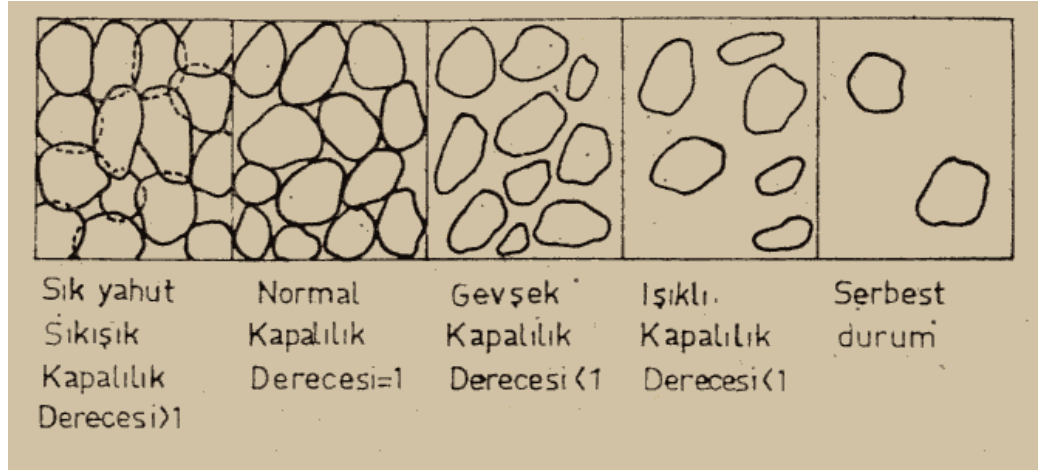
5.2. Sentez

5.2.1. Flora Yapısının değerlendirilmesi

Geçmiş tarihlerde, genellikle saray hanedanlarının veya varlıklı kişilerin kullanımında olan tarihi korular, kentin doğal bitki örtüsü yanında değişik bölgelerden getirilen çeşitli egzotik bitkilerin de dikilmesiyle özel olarak tesis edilmişlerdir. Korularda bulunan bir çok ithal bitki, doğal ortamı olmadığı halde buldukları korularda uyum sağlayarak günümüze ulaşabilmiştir.

Koruların flora yapısında ana unsur ağaçlardır. Bir yeşil alanın koru olarak nitelendirilmesinde en önemli faktör ise, koruyu oluşturan ağaç topluluklarında, komşu ağaç tepelerinin birbirlerine olan yakınlık veya toprağı siperleme derecesi

yani 'kapalılık derecesi'dir. Şekil 5.29.'de görüldüğü üzere SAATÇİOĞLU'nun yaptığı kapalılık derecelendirmesinde korular için ideal olanının 'Normal kapalılık' veya 'Gevşek kapalılık' olduğu söylenebilir.

Şekil 5.12. Orman veya Koruları oluşturan ağaç topluluklarında kapalılık dereceleri (SAATÇİOĞLU, F., 1976) (ATAY, İ., 1988)

Şekil 5.12.'de görüldüğü gibi Işıklı kapalılık ve serbest durum derecesinde bitki örtüsüne sahip korularda bu boşlukları kapatacak şekilde yeni dikim sahaları oluşturmak suretiyle, kapalılık derecesi kuru niteliğini sağlayacak seviyeye getirilebilir. Sıkışık kapalılığa sahip olan korularda ise, aralama kesimleri veya sökümler yapılarak sıklık derecesinin azaltılması, bitkisel dokuyu oluşturan ağaçların sağlıklı gelişmesi açısından çok büyük önem arz etmektedir. Örneğin Florya Atatürk Korusu'nun kuruluşundan itibaren aralama müdahalesi görmeyen ağaçların cılız ve yatık büyüdükleri gözlenmektedir (Şekil 5.13.). Fırtına v.b. etkenlerle kolayca yıkılan bu ağaçlar insan hayatını tehdit ettiği gibi sağlıksız geliştikleri için her türlü mantar ve böcek enfeksiyonu karşısında güçsüz birer birey olarak yaşamlarını sürdürmektedirler.

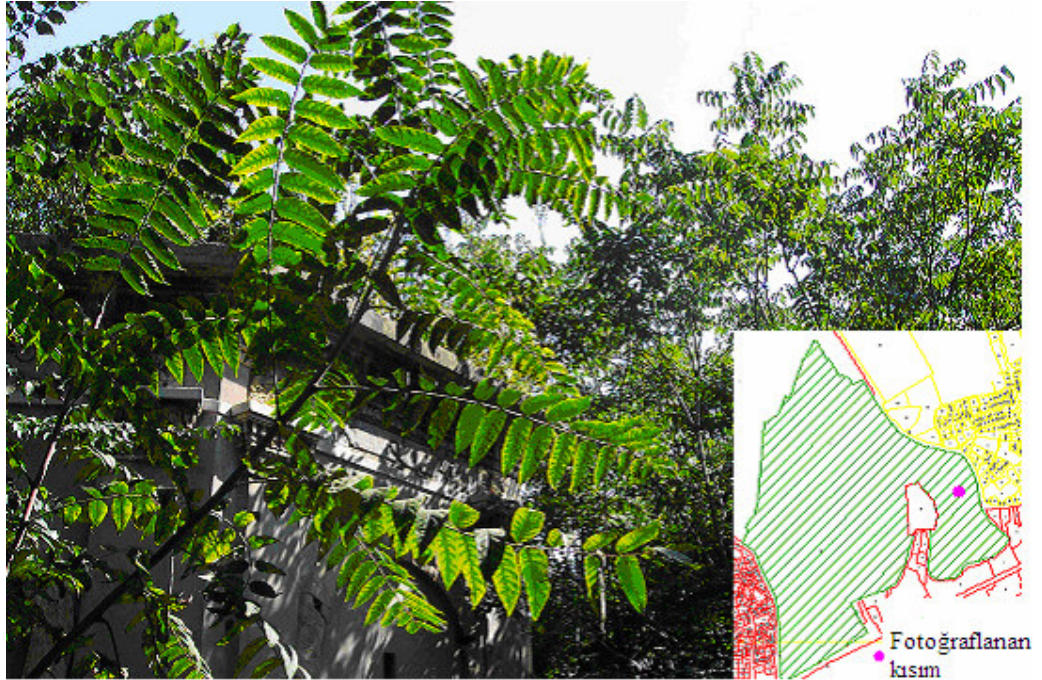

Şekil 5.13. Florya Atatürk Korusu'nda aşırı sıklık nedeniyle cılız ve yatık büyüyen çam ağaçları.

Korular, içerdikleri bitki örtüsü yanında, değişik işletme tesislerinin bulunduğu yapı kompleksleri, tarihi yapılar, spor ve eğlence amaçlı fonksiyon üniteleri de içermektedirler. Korularda bulunan tarihi yapılar ve diğer tesis ve işletme binalarının yakın çevresinde bulunan bitkisel dokuda kapalılık sağlanması söz konusu değildir. Özellikle tarihi yapıların olduğu kısımlarda belli bir mesafe içinde bulunan mevcut bitkilerin tamamen ortadan kaldırılarak, bu yapıların bitkilerin yıpratıcı etkisinden uzak tutulması gerekmektedir.

Örneğin İstanbul'un iklim ve toprak yapısına aşırı uyum sağlayan, aynı zamanda çok hızlı yayılan ve kolay yetişen kokarağaç (*Ailanthus altissima*) türü, bir çok korunun bitkisel dokusunu baskı altına aldığı gibi, korularda bulunan tarihi yapıları da tehdit eder hale gelmiştir. Şekil 5.14.'de görüldüğü gibi korularda bulunan bakımsız ve

kendi haline bırakılan tarihi yapıların veya koruluk kısımların bu ağaç türünün istilasına uğradığı bir çok koruda gözlenmektedir.

Şekil 5.14. Yıldız Korusu'nda, korunun Güney Doğusu'nda bulunan, 1999 yılında Botanik Bahçesi olarak tasarlanan kısımda, tamamen Kokarağaç türünün istilasına uğrayan, kendi haline bırakılmış tarihi çeşme ve bitkisel doku.

Korular'da anıtsal nitelikte bir çok ağaç bulunmaktadır. Özellikle İstanbul korularında sıkça rastlanan Sakız Ağaçları'nın günümüze ulaşan çok yaşlı bireyleri bulunmaktadır. Bu ağaçlar, tehlike oluşturmayacak şekilde mümkün olduğu kadar yaşatılması ve korunması gereken tarihi miraslardır. Korularda bulunan tarihi nitelikteki ağaçların tespit edilerek etiketlenmesi, etrafının çevrilerek kullanıcıların zararlı etkisinden korunması ve düzenli bir şekilde restore edilmesi bu ağaçları için alınabilecek önlemlerdir.

Bazı koruların kuruluşları sırasında yapılan yanlış tür seçimi ve karışım tipleri mevcut ağaç bireylerinde sağlıksız gelişimlere neden olmakta, mantar ve böcek gibi zararlıların önüne geçilmez boyutlara gelmesine neden olmaktadır. Buna Florya Atatürk Ormanı'nda bulunan karaçam grupları örnek verilebilir. Bu karaçamlarda, *Sphaeropsis sapinea* (Fr.) Dyko&Sutton adında bir mantar hastalığı görülmektedir.

Bu mantar ağacın tepe kısmında kızarma ve kurumalara neden olmaktadır (ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002).

Koru ve orman alanları gibi belli sıklıktaki ve kapalıltaki ağaç topluluklarını barındıran yeşil alanlarda, sürekliliğin sağlıklı bir şekilde devam etmesi için, belli bir plan dahilinde yenileme ve aralama gibi birtakım teknik işlemler görmesi gerekmektedir. Periyodik olarak uygulanacak teknik işlemler, kapalılık ve sıklık oranının dengede tutularak koru alanlarının sürekliliğinin sağlanması, bitkisel yapının sağlıklı gelişmesi ve bitkisel yapının kullanıcılar için bir tehdit unsuru olmaması için gerekli işlemlerdir.

Tarihi korular tesis edilirken dikilen bir çok ağaç türü, gelişim süreci içinde hiçbir müdahale görmeden devasa boyutlara ulaşmış bir halde günümüze ulaşmış durumdadır. Bu ağaçlarda oluşan dallanmalar, zamanla ağacın taşıyamayacağı boyutlara ulaştığı ve gövdeye ağır geldiği görülmektedir. Ayrıca korularda bulunan bu yaşlı ağaçlar bazen dışarıdan çok sağlıklı gibi görünse de içinde çürümeler olabilmektedir. Bu da rüzgar v.b. etkilerle yıkımlara veya devrilmelere neden olmaktadır. Örneğin Emirgan Korusu'nda 2004 yılında yaşlı bir Atkestenesi ağacının içten çürümesi sonucu dev dallarından birinin koparak düşmesi bir kişinin ölümüne neden olmuştur (Şekil 5.15.). Korularda bulunan ağaçlarda, düzenli bir şekilde budama yapılarak büyük dal oluşumunun engellenmesi ve ağaç içinde oluşan ve dışarıdan görünmeyen çürüklerin tespiti için yöntemler araştırarak çürüyen ağaçların önceden belirlenmesi, bu gibi olayların yaşanması engellenebilir.

Şekil 5.15. Emirgan Korusunda 2004 yılında, içi boşaldığı için dev dallarını taşıyamayarak yıkılan ve bir kullanıcının ölümüne neden olan Atkestanesi ağacı.

5.2.2. Fauna Yapısının değerlendirilmesi

İstanbul Korularının fauna varlığı konusunda şimdiye kadar özel bir çalışma yapılmamıştır. Fakat kent merkezinde bulunan korular oluşturdukları ekolojik denge içinde bir çok canlıyı barındırmaktadır. Özellikle bazı korularda sıkça rastlanan sincaplar ve bir çok böcek türü bunun bir göstergesidir. Korularda bulunan fauna yapısının devamlılığını sağlamak, bir denge unsuru olan koruların varlığının devamı için flora yapısının korunması kadar önemli bir husus olarak kabul edilebilir. Bu konuda, kullanıcıların faydalanması amacıyla koru içinde tesis edilen işletmeler ve fonksiyon üniteleri planlanırken koru içinde bulunan fauna varlığının zarar görmemesi için önlemler almak çok büyük önem arz etmektedir.

5.2.4. İ.B.B. sorumluluğundaki tarihi koruları koruma altına alan kanunların değerlendirilmesi:

Belediye Koruları 2863 sayılı Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu gereği Anıtlar Kurulu denetiminde olup, 'Sit' olarak tanımlanmaktadır. İ.B.B. mülkiyetinde olan Abrahampaşa, Çubuklu – Hidiv, Büyük ve Küçük Çamlıca, Emirgan, Fethipaşa, Gülhane, Yıldız, Florya Atatürk Koruları tarihi önemlerinden dolayı bu kanun kapsamına girmektedir. Bu kanuna göre tarihi korularda yapılacak her türlü işlem için Anıtlar Kurulu'nun onayı gerekmektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi mülkiyetinde olan Florya Atatürk Korusu 29/07/1980 tarihinde Orman Bakanlığı tarafından 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 4, 45 ve 49. Maddelerine dayanılarak Orman Kadastro Komisyonu tarafından '*Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müessesesi Ormanı*' olarak kayıt altına alınmıştır (İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2002) (ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002) Florya Atatürk Korusuyla aynı niteliklere sahip olan diğer Belediye koruları bu kanun kapsamında değerlendirilmemişlerdir.

Korular, ormanlar gibi belli sıklıkta ve kapalılıkta, çoğunlukla ağaç, ağaçcık ve çalı gibi odunsu bitkilerden oluşan ve kent içinde, kendine özgü flora ve faunasıyla ekolojik bir denge oluşturan yeşil alanlardır. Koruların sahip olduğu bitkisel yapı zaman içinde ömrünü yitirerek, içerdiği bitkilerin oluşturduğu sıklık ve kapalılık özelliğini zamanla kaybettiği için koru niteliğinden uzaklaşmakta veya hızlı ve kolay üreyip büyüyen türler ile kaplanmasıyla orijinal dokusunu yitirerek tek tip bir yapıya doğru gitmektedir. Bu nedenle, 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince, özel ve kamu ormanlarında biyolojik sürekliliği sağlamak amacıyla hazırlatılıp uygulatılan bakım ve gençleştirmeye yönelik 'Amenajman ve Silvikültür Planları'nın korular için de uygulanması bu koruların varlıklarının devamı için çok büyük önem arz etmektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, mülkiyetinde bulunan ve 6831 sayılı Orman Kanununa tabii olan Florya Atatürk Korusu yanında sahip olduğu diğer korular için de bakım ve yenileme planları hazırlatarak Orman Bakanlığına onaylatmıştır. Bu onay sırasında yasa kapsamında olmayan diğer korular için '*Silvikültür ve Amenajman müdahaleye ihtiyaç vardır*' notu ile onama işlemi yapılmıştır. Teknik açıdan bu uygulamaya ihtiyaç duyulduğu açık olan koru alanlarında, bu

uygulamaların yasalaşarak sürekli kılınması sağlanmalıdır. Bunun için 6831 sayılı yasada ormanlar gibi koru alanları içinde plan işletilmesini zorunlu kılacak yasal düzenleme yapılması uygun olacaktır. Tarihi nitelikte olan korularda biyolojik sürekliliği garanti altına alacak bu planların Anıtlar Kurulu'nun da görüşü ve onayı alınarak uygulanması gerekecektir. Fakat bu konuda, Anıtlar Kurulunun onay sürecinin çok yavaş seyretmesi, canlı ve değişken olan korular açısından problem yaşanmaktadır.

Boğaziçi görünümünü etkileyen ve ön görünümde buldukları için 2960 sayılı Boğaziçi Kanunu gereği İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin kendi bünyesindeki Boğaziçi İmar Müdürlüğü denetimine tabii olan İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumluluğundaki tarihi korular, Abrahampaşa Korusu, Çubuklu – Hidiv Korusu, Emirgan Korusu, Fethipaşa Korusu'dur. Yıldız Korusu, Boğaziçi görünümünü etkilemesine rağmen bu kapsam içinde değerlendirilmemiştir.

5.2.4. Tarihi korularda bulunan tesisler, işletmeler, fonksiyon üniteleri ve düzenlenen sosyal etkinliklerin değerlendirilmesi

Belediye mülkiyetindeki tarihi korular, halkın rekreatif ihtiyacını karşılamak üzere bir çok tesis ve işletmelerin bulunduğu yapıları ve fonksiyon üniteleri içermektedir. Bu tesisler, koru içinde mevcut olan tarihi yapılar veya sonradan inşa edilmiş yapılar içinde faaliyet göstermektedirler. Korularda ayrıca büfe ve kır kahvesi gibi geçici tesislerde mevcuttur.

Koru içinde oluşturulmuş kır kahvelerinin ve büfelerin, korunun yapısına uymayan malzemelerle düzensiz ve dağınık bir şekilde işletildiği gözlenmektedir (Şekil 5.16.).

Şekil 5.16. Abrahampaşa Korusu'nda bulunan bir kır kahvesi.

Bazı korularda halkın eğlenme ve dinlenme amacıyla kullandıkları çocuk oyun grupları, banklar, çöp kutuları, spor üniteleri, aydınlatma direkleri ve armatürleri gibi donatı elemanlarının farklı malzemelerden imal edildikleri ve birbiriyle uyumsuz oldukları gözlenmektedir (Şekil 5.17.). Korularda bulunan donatı elemanlarının plastik malzemeden değil de ahşap malzemeden yapılması, eksikler tamamlanırken ve yenileme yapılırken mevcut malzemeyle uyumlu benzer donatı elemanlarının kullanılması, koruların doğal yapısına uygun olacaktır.

Şekil 5.17. Koruda bulunan ve farklı malzemelerden imal edilmiş çöp kutuları, piknik masaları ve çocuk oyun grupları.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda olan tarihi korulara en büyük zararı veren kullanıcı kitlesi, piknik yapmak amacıyla buralara gelen ziyaretçilerdir (Şekil 5.18.). Tarihi korulara gelen kullanıcı kitlesinin değişik sosyal etkinliklerle farklı faaliyetlere ilgilerinin çekilmesiyle kullanıcının bilinçlendirilmesi sağlanabilir. Bunun için korularda bulunan tarihi veya diğer yapıların restoran veya kafe olarak kullanılması yanında, bu yerlerde kültürel ve sosyal aktivitelere de yer verilmesi, korularda lale festivali, erguvan şenliği, çiçek festivali, müzik dinletileri v.b. gibi sosyal ve kültürel etkinlikler düzenleyerek kullanıcı profilinin geliştirilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanabilir. Fakat bunu yaparken kitleleri korulara çeken popüler etkinliklerden kaçınılmalı, koro üzerinde aşırı baskıya neden olacak yoğun kullanıma zemin hazırlanmamalıdır.

Şekil 5.18. Florya Atatürk Korusu'na piknik amaçlı gelen kullanıcılar.

5.2.5. Korularda bulunan tarihi yapıların değerlendirilmesi

Korularda restore edilerek halkın kullanımına açılan tarihi köşk ve kasırların haricinde çeşmeler, ahırlıklar, köprüler, kuşluklar, sarnıçlar vb. tarihi yapılar mevcuttur. Genel olarak bu yapıların kendi haline terk edildikleri, düzenli bir şekilde bakımlarının yapılmadığı gözlenmektedir. Özellikle koru içinde doğal olarak yayılan bitkilerin istilasına uğrayan bu yapılar, yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Bu yerlerin belli bir mesafeden çitlerle çevrelenerek bu kısımlarda bulunan bütün bitkisel dokunun ayıklanması ve uzaklaştırılması bu tarihi mirasların korunması için gerekli önlemlerden sayılabilir.

Yıldız Korusu'nda Osmanlı döneminde Çırağan Sarayı ile Koruluk kısmı birbirine bağlayan tarihi köprü günümüzde hala mevcuttur. Otel olarak kullanılan Çırağan Sarayı'nın güvenliği nedeniyle girişi demir parmaklıklarla kapatılarak geçiş yapılması engellenen köprü, kullanılmadığı için atıl ve bakımsız bir durumdadır (Şekil 5.19).

Şekil 5.19. Osmanlı döneminde Yıldız Korusu'nu Çırağan Sarayı'na bağlayan tarihi köprü.

Yıldız Korusu'nda Yıldız Porselen Fabrikasının arkasında, 1999 yılında Botanik Bahçesi olarak projelendirilen kısımda bulunan tarihi çeşme, Kokar Ağaç bitkisi tarafından tamamen kaplanmış haldedir (Şekil 5.20.).

Şekil 5.20. Yıldız Korusu'nda bulunan ve Kokar ağaçlarının istilasına uğrayan tarihi çeşme.

Emirgan Korusu'nda bulunan Osmanlı dönemine ait ahırıklar, kendi haline bırakılmış, bakımsız, bitkilerin istilasına uğramış bir halde bulunmaktadır (Şekil 5.21). Bu tarihi yapılar, restore edilerek sergi vb. amaçla kullanılan bir mekan haline getirilebilir.

Şekil 5.21. Emirgan Korusu'nda bulunan Osmanlı dönemine ait ahırlıklar.

Korularda bulunan tarihi yapılar bitkisel yapıyla bir bütün olarak geçmişin yaşam biçimini gelecek kuşaklara yansıtan ve korunması gereken tarihi miraslarımızdır. Korularda ana unsur ağaç varlığı olması yanında mevcut yapılarda çok büyük önem arz etmektedir. Koruların bitki örtüsü korunurken, bu tarihi yapıların da bitkisel yapıdan uzak tutulması, bitkisel dokunun bu yapılara zararı engellenmelidir. Özellikle bir çok korda mevcut olan kokar ağaç cinsinin baskın yayılış eğilimi, bu tip yapılar için en büyük tehdit unsuru olduğu söylenebilir. Bu yapıların düzenli bir şekilde restorasyona tabi tutulması ve kültürel sosyal fonksiyonlar getirilerek kullanıma açılması belli bir kullanıcı profilini korulara çekeceği gibi tarihi mekanlarında bakımlı kalmasını sağlayacak bir uygulama olacaktır.

5.2.6. İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda olan tarihi korularda kullanıcı yoğunluğunun değerlendirilmesi

Tarihi Korular şehrin merkezinde ve kolay ulaşılabilir olmaları nedeniyle yoğun kullanıma maruz kalmaktadırlar. Özellikle piknik yapmak için korulara gelen yoğun talep koro varlığına zarar veren boyutlara ulaşabilmektedir. Kent içinde kişi başına düşen yeşil alan miktarının yetersizliği, kent merkezine yakın ve kolay ulaşılabilen alternatif piknik alanlarının olmaması gün geçtikçe artan nüfusa paralel olarak

korular üzerindeki baskıyı da arttırmaktadır. Kent merkezine yakın yeni piknik alanları tesis edilmesi koruların üzerindeki bu baskıyı hafifleten bir önlem olacaktır.

5.3. İ.B.B. mülkiyetinde bulunan tarihi koruların planlanması ve işletilmesi ile ilgili önerilebilecek hususlar:

Korular geçmişten günümüze uzanan ve buldukları dönemlerden izler taşıyarak o günlerin yaşantısı hakkında bize bilgi veren tarihi miraslardandır. Bu koruların bu tarihi değerleri yanında çevresel etkileri açısından da kent hayatı içinde büyük önem arz etmektedirler. Bu koruların korunup geliştirilerek gelecek kuşaklara iletilmesi, ancak idari ve teknik, bir takım önlemler alınarak gerçekleştirilebilir.

Geçmişten günümüze ulaşan bu koruların gelecek kuşaklara sağlıklı bir şekilde iletilmesi için önerilebilecek hususlar aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır:

a-Yapısal olarak benzerlik ve bütünlük arzeden kuru alanlarına bitişik özel mülkiyetteki alanların kamulaştırılarak bu korulara katılması, böylece tarihe şahitlik etmiş bu yerlerin bütün olarak korunması ve halka sergilenmesi.

b-Koru alanlarının işgallerden korunması için duvarlarla çevrelenerek koruma altına alınması.

c-Koruların içerdiği flora yapısının korunması ve yenilenmesi amacı ile 'Silvikültür ve Amenajman Planları' işletilmesi.

d-Halkın kullanımı için çeşitli ünite ve işletmelerle donatılan korularda mevcut fauna yapısının zarar görmemesi için gerekli önlemlerin alınması.

e-Korularda bulunan ünite ve donatı elemanları ile işletmeye verilen yapıların ve büfelerin, kuru yapısına uygun olan, aynı tipte malzemelerden tesis edilmesi için belli bir standart getirilmesi.

f-Korularda bulunan tarihi yapıların düzenli olarak restore edilmesi, kuru florasının bu yapılara zarar vermesinin önlenmesi.

g-Kanunlar gereği koruların korunmasından sorumlu kurumlar arasında koordinasyon sağlanması, ortak ve hızlı kararlar alınması için bu kurumlardan oluşan bir komisyon kurulması.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

1-Geçmişte köşk, yalı, saray bahçesi veya av sahası olarak kullanılan ve bu tarihi önemleri sayesinde günümüze ulaşabilen ağaçlandırılmış alanlar, bugün koru olarak tanımlanmaktadır. Tarihi koruların İstanbul'un fethinden itibaren geçen süreç içindeki gelişimlerine bakıldığında zaman zaman 'bahçe', 'av sahası' 'koru' veya 'park' olarak adlandırıldıkları görülmektedir. Örneğin Emirgan Korusu bir dönem Feridun Bahçesi ve Emirgüne bahçesi olarak günümüzde ise park olarak adlandırılmaktadır; Gülhane Korusu ise bir zamanlar Topkapı Sarayı içinde av sahası olarak kullanılırken Cemil Topuzlu döneminde yeniden düzenlenerek halka açılmış ve o dönemden günümüze kadar 'park' adıyla anılmıştır.

2-1973'de koru olarak tespit edilerek Nazım İmar Planlarına işlenen ve Anıtlar Kurulu kararıyla koruma altına alınan yeşil alanlar için söz konusu kurul kararında *"...bu tabii sit alanları istimlak edilip kamuya açılması tavsiye edilen alanlardır."* notu düşülmüştür. Fakat bu yerlerin büyük çoğunluğunun kamulaştırılması yapılamamış ve özel mülkiyette kalmıştır. Özel mülkiyette kalan bu koruların çoğu veraset davaları nedeniyle bazı dönemler sahihsiz bırakılarak terk edilmiş ve bu esnada işgale maruz kalarak kısmen yok edilmiştir. Bazı koruların ise veraset yoluyla bölünen kısımlarından bir bölümünün kamulaştırılması yapılmış, kamulaştırması yapılamayan diğer kısımları ise yapılaşmaya maruz kalarak koru özelliğini tamamen yitirmişlerdir. Örneğin 1937 yılında bir bölümü İ.B.B. mülkiyetine geçen Hıdiv Korusu'nun güney kısmı özel mülkiyette kalmış ve bu bölgenin bir kooperatif tarafından yapılaşmaya açılması sonucu koru özelliği tamamen kaybolmuştur.

3-Günümüzde koru olarak adlandırılan bir çok yeşil alan, çevre etkisi ve aşırı insan müdahalesi nedeniyle bu özelliğini yitirmiş durumdadır; bu etkilerin sonucunda özel mülkiyette olan koruların bahçe tanımına, kamu kullanımında olanların ise park tanımına yaklaştığı görülmektedir. Kent içinde insan eliyle yarı doğal veya tamamen yapay olarak oluşturulan ve 1973 yılında yapılan tespitlerle koru olarak adlandırılan bu yeşil alanların Anıtlar Kurulu, İ.B.B. Boğaziçi İmar Müdürlüğü, İ.B.B. Tarihi Çevre Koruma Müdürlüğü ve Orman İdaresi gibi sorumlu kurumlardan oluşturulacak heyetlerle yeniden tespit edilerek günümüzdeki gerçek statülerinin belirlenmesi uygun olacaktır. 'Tarihi Park', 'Tarihi Bahçe' veya 'Tarihi Koru' olarak ayrımı yapılacak bu yerler için koruma ve bakım gereklilikleri tam ve net bir şekilde ortaya

konulabilir; böylece sahip oldukları bitkisel doku açısından korunmaları ve sürdürülebilir olmaları için gerekli olan teknik veya hukuki tedbirlerin daha etkili bir şekilde alınması sağlanabilir. Çünkü koru ve orman gibi belli bir ekolojik denge kurmuş bitkisel yapılarda bireysel gerekliliklerden önce bütüncül gereklilikler düşünülerek teknik müdahale yapılması gerekir. Diğerlerinde ise bireysel çözümler yeterlidir.

4-Korular, ormanlar gibi belli sıklıkta ve kapalılıkta, çoğunlukla ağaç, ağaçcık ve çalı gibi odunsu bitkilerden oluşan ve kent içinde, kendine özgü flora ve faunasıyla ekolojik bir denge oluşturan yeşil alanlardır. Koruların sahip olduğu bitkisel yapı zaman içinde ömrünü yitirerek, içerdiği bitkilerin oluşturduğu sıklık ve kapalılık özelliğini zamanla kaybettiği için koru niteliğinden uzaklaşmakta veya hızlı ve kolay üreyip büyüyen türler ile kaplanmasıyla orijinal dokusunu yitirerek tek tip bir yapıya doğru gitmektedir. Bu nedenle, 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince, Orman Genel Müdürlüğü ve işletme şefliklerinin onayı ve takibi ile özel ve kamu ormanlarında biyolojik sürekliliği sağlamak amacıyla hazırlatılıp uygulatılan bakım ve gençleştirmeye yönelik 'Amenajman ve Silvikültür Planları'nın özel ve kamu korularında da uygulanması bu koruların varlıklarının devamı için gereken bir önlem olarak değerlendirilebilir. Bu uygulamayı özel ve kamu korularında da gerekli kılmak için, Orman kanununun 46. ve 51. maddelerinde bu yönde bir düzenleme yapılabilir. Tarihi nitelikte olan korularda biyolojik sürekliliği garanti altına alacak bu planların Anıtlar Kurulu'nun da görüşü ve onayı alınarak uygulanması gerekecektir.

5-Tarihi korular, bir çok kanunla koruma altına alınmış ve bu kanunlar gereği bir o kadar kurumun da denetimine tabii tutulmuştur. Çoğu zaman yetki karmaşasına neden olan bu çoklu denetim mekanizması içinde, koruların korunması ve geliştirilmesinden sorumlu kurumlar, denetimden çok birer başvuru ve onay mercii olarak işlev görmektedirler. Tarihi koruların bitkisel yapısının devamının sağlanması için koruma, bakım, restorasyon ve gençleştirme gibi gerekli tedbirlerin, planlı bir şekilde uygulanması ve rutin denetimlerle kontrol edilmesi kamu koruları yanında özellikle özel korular açısından çok büyük önem arz etmektedir. Tarihi koruların denetimi için, sorumlu diğer kurumlar arasında koordinasyonu sağlayacak, uygulamalarda bu kurumlar tarafından gerekebilecek onay işlemlerini takip ederek

hızlandıracak ve yapılan uygulamaların, ilgili kurumlardan, karma bir teknik heyet oluşturarak bir elden etkin ve sürekli bir şekilde denetimini sağlayacak bir kurumun görevlendirilmesi yetki karmaşasını önleyerek sağlıklı ve hızlı çözümler üretmek açısından faydalı olabilir. Bu görev İ.B.B. Tarihi Çevre Koruma Müdürlüğü'ne yüklenebilir.

6-Florya Atatürk Korusu, her ne kadar kuruluşundan itibaren 'orman' kavramı içinde değerlendirilmiş, Orman İdaresi tarafından kadastrosu yapılarak '*Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müessesesi Ormanı*' olarak kayıt altına alınmış ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin bu karara itiraz ederek davacı olmasına rağmen Bakırköy Kadastro Mahkemesi'nin kararıyla hukuken 'orman' olduğu kararı verilmiş olsa da teknik açıdan 'koru' özelliği arz etmektedir. Bunun için Anıtlar Kurulu, İ.B.B. Tarihi Çevre Koruma Müdürlüğü, İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Orman Fakülteleri ve Orman İdaresi gibi kurumlardan oluşacak teknik bir heyet tarafından bu alanın tekrar değerlendirilmesi ve gerçek statüsünün belirlenmesi uygun olacaktır.

7-Tarihi korular kent içinde halkın rekreatif ihtiyacını karşıladıkları gibi geçmiş dönemlerin yaşantısı hakkında bize fikir veren ve korunması gereken tarihi miraslarımızdır. Bu nedenle , koruların bitkisel varlığını sürekli kılacak teknik planlar hazırlanırken ormanlarda olduğu gibi odun ve diğer orman ürünlerinin elde edilmesi değil de rekreasyon ve koruma amacının ön planda tutulması uygun olacaktır. Bunu için planlamacıların bu amaçları gözetecek şekilde bir plan hazırlaması uygun olacaktır. Örneğin tarihi korularda sıkça rastlanan ve ömrünün sonlarına gelmiş anıtsal nitelikteki bir sakız ağacının restore edilerek ve destekler yapılarak mümkün olduğunca korunması ve yaşatılması veya koru içinde koşu parkuru v.b. fonksiyon ünitelerinin tesis edilmesi gibi, koruma amaçlı ve rekreasyon kullanımına yönelik bir plan hazırlanması düşünülebilir. Ayrıca koruların bitki varlığının korunması yanında, buralarda bulunan tarihi yapıların, bitkilerin zararlı etkisinden korunması için alınacak tedbirlerin de, tarihi koruların planları hazırlanırken göz önünde bulundurulması uygun olacaktır.

8-Korularda geçmiş dönemlerden kalma köşk ve kasırlar, düzenli bir şekilde restore edilmektedir. Bu yapılar genel olarak restoran ve kafe olarak işletilmektedir. Bu yerlerin restorasyona tabii tutularak halkın hizmetine sunulmasına karşın bazı

korularda bulunan eski ahırlık veya çeşme gibi yapılar ise bakımsız ve kendi haline bırakılmış ve tamamen Kokar Ağacları (*Ailantus altissima*) ile sarılmış durumdadırlar. Bu yerlerin çevresinin bu gibi istilacı bitkilerden temizlenmesi, restore edilerek ışıklandırılması uygun olacaktır. Örneğin Emirgan Korusu'nda bulunan ahırlıklar restore edildikten sonra fotoğraf, resim v.b. gibi sergiler için kullanılabilir.

9-İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumluluğunda olan tarihi korulara en büyük zararı veren kullanıcı kitlesi, piknik yapmak amacıyla buralara gelen ziyaretçilerdir. Bunun için koruya gelen ziyaretçileri bilinçlendirmek, bu yerlerin, bir dönemin yaşantısını bize anlatan birer tarihi kanıt olduklarını, rekreasyon ihtiyacımızı karşılaması yanında, oksijen üretimi, zararlı karbonların absorbe edilmesi, erozyon ve daha nice fonksiyonlarıyla doğaya, dolayısıyla bizlere olan yararları, siluetleriyle ve şehre kattıkları güzellikleriyle turizme olan faydaları, bilinçsiz bir şekilde kullanılırsa canlı birer varlık oldukları için zamanla yok olacaklarını halka anlatmak faydalı olabilir. Bunun için korularda bulunan tarihi veya diğer yapıların restoran veya kafe olarak kullanılması yanında, bu yerlerde kültürel ve sosyal aktivitelere de yer verilmesi, korularda lale festivali, erguvan şenliği, çiçek festivali, müzik dinletileri v.b. gibi sosyal ve kültürel etkinlikler düzenleyerek kullanıcı profiline geliştirilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanabilir. Bu etkinlikler çerçevesinde koruların tarihini anlatan, bitki sevgisini aşıl原因an broşürler dağıtmak, paneller düzenlemek de faydalı olabilir. Bu çalışmalar İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesindeki Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Tarihi Çevre Koruma Müdürlüğü ve Kültür İşleri Müdürlüğü tarafından ortak bir çalışma ile gerçekleştirilebilir. Ayrıca koruların belli kısımlarında arboretum, botanik bahçesi, aromatik bitkiler bahçesi vs. gibi kullanıcılara bitki bilgisi ve sevgisi aşıl原因acak düzenlemeler yapılarak da kullanıcıların bilinç düzeyleri artırılabilir.

10-Koru alanlarının bakımı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. Park ve bahçeler Müdürlüğü sorumlu olduğu tüm korular için İ.Ü. Orman Fakültesine bakım ve gençleştirme amacıyla Amenajman ve Silvikültür Planları hazırlatmıştır. Koruların bakımı ihale yoluyla özel firmalara Müdürlük bünyesindeki teknik elemanların kontrolünde yaptırılmaktadır. Koru bakımları 2005 yılına kadar Müdürlüğün sorumluluğunda

olan park ve yol refüjlerindeki diğer yeşil alanların bakımlarıyla birlikte ele alınmıştır. 2006 yılı için belediye bünyesinde bulunan tüm koruların Anadolu ve Avrupa yakası koruları olarak ayrı ihale edilmesi planlanmıştır. Koruların bakımı özel yapısı nedeniyle uzmanlık gerektiren bir konu olduğu için diğer yeşil alanlardan ayrı olarak değerlendirilmesi iyi bir gelişmedir. Fakat koruların bakımı ve gençleştirilmesi için hazırlanan planların tam olarak uygulandığı söylenememektedir. Çünkü, korularda bulunan ağaçların sağlıklı gelişmesini sağlayacak şekilde sıklık derecesinin ayarlanması için yapılan aralama kesimlerinde, kuru ve sağlıklı ağaçların yanında bazen sağlıklı ağaçlarında kesilmesi gerekebilmektedir, bu da Anıtlar Kurulunun 'koruma' denetimi karşısında problem yaratacağından sorumlu teknik personel tarafından bu işlemin uygulaması yapılamamaktadır. Anıtlar Kurulu'nun onayını gerektirecek bu uygulamalar Kurul onay sürecinin çok uzun sürmesi nedeniyle zamanlama açısından sorun yaratmaktadır. Bu konuyla ilgili olarak planların işletiminde kesilecek ağaçların sorumlu Orman İşletme Şefliği'nce damgalanmasından sonra, bu ağaçların noktasal olarak işaretlendiği krokilerle birlikte Anıtlar Kuruluna onaya sunulması ve Tarihi ve Çevre Müdürlüğü'nün aracılığı ve takibiyle bu onama sürecinin hızlandırılması bir çözüm olarak düşünülebilir.

11-Koruların bitkisel yapısında zamanla oluşan boşlukların bitkilendirme çalışmaları yapılarak doldurulması, koruların sıklık ve kapalılık özelliğinin devamının sağlanması ve korunun gençleştirilmesi bakımından çok büyük önem arz etmektedir. Uygulamada bu konuda kullanıcı baskısı ve zararı nedeniyle zorluklar yaşanmaktadır. Yeni dikilen genç fidanlar, piknik vs. amacıyla gelen ziyaretçilerin bu konuda hassas ve dikkatli olmaması nedeniyle zarar görmektedirler. Planlara göre seçilen bitki türleriyle oluşturulacak yeni dikim sahalarının bu baskıdan korunması için, tel veya ahşap çitlerle çevrelenerek ve uyarı tabelaları yerleştirilerek genç fidanların zarar görmesi kısmen azaltılabilir.

12-Korularda bulunan yaşlı ağaçlar bazen dışarıdan çok sağlıklı gibi görünse de içinde çürümeler olabilmektedir. Bu da rüzgar v.b. etkilerle yıkımlara veya devrilmelere neden olmaktadır. Örneğin Emirgan Korusu'nda 2004 yılında yaşlı bir Atkestanesi ağacının içten çürümesi sonucu dev dallarından birinin koparak düşmesi bir kişinin ölümüne neden olmuştur. Bu konuda İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü

tarafından, ağaç içinde oluşan çürümelere tespit eden teknikler araştırılarak kırılma veya kopma olmadan tehlike arz eden dalların veya ağaçların alandan uzaklaştırılması uygun olacaktır.

13-Kamuya açık tarihi korular, kişi başına düşen yeşil alanların yetersizliği ve bu koruların merkezi ve kolay ulaşılabilir yerlerde olması nedeniyle yoğun bir kullanıma ve baskıya maruz kalmaktadırlar. Tarihi birer miras olan kamuya açık koruların, üzerlerinde bulunan bu baskının giderilmesi için piknik ve rekreasyon amaçlı yeni koru alanlarının oluşturulması uygun olacaktır. Bu konuda İ.B.B. Şehir ve Bölge Planlama Müdürlüğü ve Yatırım Planlama Müdürlüğü ortak bir çalışma yaparak kolay ulaşılabilirliği ve konumu açısından mevcut tarihi korulara alternatif olabilecek yerler tespit etmesi, yeni piknik ve rekreasyon alanları planlaması bu sorunu nispeten azaltabilir.

KAYNAKLAR:

AKSOY, H., 1980. Silvikültür Ders Notları, Fotokopi. İ.Ü. Orman Fakültesi.

ARSEVEN, C. E., Hazırlayan: YELKENCİ, D., 1989. Eski İstanbul (Abidat Ve Mebanisi), Çelik Gülersoy Vakfı İstanbul Kütüphanesi Yayınları, Etüdler:1, İstanbul.

ARSLAN, N., 1992. Gravür ve Seyahatnamelerde İstanbul (18. yüzyıl sonu ve 19. yüzyıl) İ.B.B. Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları No:9, İstanbul.

ASAN, Ü., 1999. Ormancılık Bilgisi, İstanbul Üniversitesi Rektörlük No:4197, Orman Fakültesi Yayın No: 461, İstanbul.

ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002. Abrahampaşa Korusu Amenajman ve Silvikültür Planı, İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Beykoz Koru Şefliği Arşivi.

ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002. Büyük Çamlıca Korusu Amenajman ve Silvikültür Planı, İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Anadolu Korular Şefliği Arşivi.

ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002. Emirgan Korusu Amenajman ve Silvikültür Planı, İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Emirgan Koru Şefliği Arşivi.

ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002. Fethipaşa Korusu Amenajman ve Silvikültür Planı, İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Anadolu Korular Şefliği Arşivi.

ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002. Florya Korusu Korusu Amenajman ve Silvikültür Planı, İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Florya Bölge Şefliği Arşivi.

ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002. Gülhane Korusu Amenajman ve Silvikültür Planı, İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Eminönü Bölge Şefliği Arşivi.

ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002. Hıdiv Korusu Amenajman ve Silvikültür Planı, İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Anadolu Korular Şefliği Arşivi.

ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002. Küçük Çamlıca Korusu Amenajman ve Silvikültür Planı, İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Anadolu Korular Şefliği Arşivi.

ASAN, Ü., YEŞİL, A. Ve Diğerleri, 2002. Yıldız Korusu Amenajman ve Silvikültür Planı, İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Yıldız Kuru Şefliği Arşivi.

ATAY, İ., 1988. Kent Ormacılığı, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi yayınları, İ.Ü. Yayın No: 3512, O.F. Yayın No: 393

ATSIZ, H. N., 2001. Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nden Seçmeler I, Milli Klasikler, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları:2203, Ankara.

BELGE, M., 1997. Boğaziçi'ne yalılar, insanlar, İletişim Yayıncılık A.Ş. 1.Baskı, İstanbul.

BUĞDAYCIOĞLU, K.İ., 2004. İstanbul – Emirgan Korusu Tarihi Köşk Bahçelerinin Restorasyonu Üzerine Araştırmalar, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İ.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü.

Büyük Larousse 1992. Abraham Paşa Maddesi, Cilt:1 sf.43, Milliyet Gazetecilik A.Ş. yayınları.

Büyük Larousse 1992. Ahmet Fethi Paşa Maddesi, Cilt:1 sf.211, Milliyet Gazetecilik A.Ş. yayınları.

Büyük Larousse 1992. Fauna Maddesi, Cilt:8, sf.3997, Milliyet Gazetecilik A.Ş. yayınları.

Büyük Larousse 1992. Flora Maddesi, Cilt:8, sf.4164, Milliyet Gazetecilik A.Ş. yayınları.

Büyük Larousse, 1992. Kutsal Birlik Maddesi, Cilt:14 sf.7219, Milliyet Gazetecilik A.Ş. yayınları.

Büyük Larousse, 1992. Gars Maddesi, Cilt:9, sf.4407, Milliyet Gazetecilik A.Ş. yayınları.

ÇETİN, A., 1991. Hıdiv İsmail Paşa, Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Cilt:4 sf. 117-119.

Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Arşivi.

DİKER, M., İNAL, S., Ormancılığımızın ana davalarından ağaçlandırma, Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Dergisi, Cilt:5, Sayı:1 (9), 1945, ayrı basım (Fotokopi).

Dünya Gazetesi, 2 Şubat 1960. Yıl:8 Sayı:2638, Yıldız Sarayı'ndan Mütarekeye Kadar Celal Esat Arseven'in hatıraları, Tefrika No: 17.

ELDEM, S. H., 1993. Boğaziçi Yalıları, Mimarşinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Basın evi yayını, İstanbul.

ELDEM, S. H., 1969. Köşkler ve Kasırlar, Kutulmuş Matbaası.

ELDEM, S. H., 1973. Türk Bahçeleri, Kültür Bakanlığı Türk San'at Eserleri: 1

ENGİN, O. N., 1995. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, No:21, Mecelle-i Umur-ı Belediye 4. Cilt.

ENGİN, O. N., 1996. İstanbul Şehreminleri, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, No:38, İstanbul.

ERASLAN, İ., 1983. Ormancılık Bilgisi. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayın No: 3146/343, İstanbul.

ERDENEN, O.,1993. Boğaziçi Sahilhaneleri I. Cilt, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, İstanbul.

ERDOĞAN, M., 1958. Osmanlı Devrinde İstanbul Bahçeleri, Vakıflar Dergisi Sayı:IV, Vakıflar Umum Müdürlüğü neşriyatı, Doğuş Limited Şirketi Matbaası, Ankara.

EVYAPAN, G. A., 1972. Eski Türk Bahçeleri ve özellikle Eski İstanbul bahçeleri, Ortadoğu Teknik Üniversitesi

GÜLERSOY, Ç., 1970. Boğaziçi Koruları, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayını, İstanbul,

GÜLERSOY, Ç., 1995. Büyük Çamlıca Tepesi 1980-1995, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayını, İstanbul

GÜLERSOY, Ç., 1985., Hıdivler ve Çubuklu Kasrı , Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayını, İstanbul

GÜLERSOY, Ç., 1983., Ihlamur Mesiresi, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayını, İstanbul

GÜLERSOY, Ç., 1995.,Türkiye'ye bir ışık Türkiye Turing 1977-1993, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayını, İstanbul

İ.B.B. Planlama ve İmar Daire Başkanlığı, 1999. Hava Fotoğraflarıyla İstanbul Şehir Rehberi, I ve II.ciltler, İ.B.B. Planlama ve İmar Daire Başkanlığı yayınları, İstanbul.

İ.B.B. Atatürk Kütüphanesi Arşivi, 1914. İstanbul Kitaplığı, Echelle Feuille No: G 7,

İ.B.B. Boğaziçi İmar Müdürlüğü Arşivi, Sarıyer.

İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2001, 12734-47-030100/62 No'lu, 06/02/2001 tarihli Şehir Planlama Müdürlüğü yazısı.

İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2002, Başbakanlık Teftiş Kurulu, 1400 No'lu 29/07/2002 tarihli yazı eki inceleme raporu.

İ.B.B. Harita Müdürlüğü, Merter-Güngören.

İ.B.B. Yapı İşleri Müdürlüğü, 2002. Gülhane Parkı Yeni Düzenleme işi tanıtım raporu, Yayınlanmamış belge.

İNCİCYAN, Ğ., 1976. XVII. Asırda İstanbul, Tercüme ve Notlar: Hrand D. Andreasyan. İstanbul Fetih Cemiyeti İstanbul Enstitüsü Yayınları: 43, İstanbul.

İstanbul Belediyesi Mecmuası 1939. Şehir İşlerine Aid Muhtelif Haberler, Eylül I. Ve II. Teşrin Sayı: 178-179 sf.243

İstanbul Belediyesi, 1943, Güzelleşen İstanbul XX.yüzyıl, İstanbul Belediyesi, İstanbul Belediyesi Matbaası.

İstanbul Belediyesi, 1947, Yenileşen İstanbul 1939 başından 1947 sonuna kadar İstanbul'da neler yapıldı, İstanbul Belediyesi, İstanbul Matbaası.

İstanbul Belediyesi Bülteni, 1970. Eylül, sayı:184 sf. 25

İstanbul Belediyesi Bülteni, 1975. Haziran, sayı:136 sf. 26

İstanbul Belediyesi Bülteni, 1976. Ağustos 1976 sayı:147 sf. 19

İstanbul Belediye Bülteni, 1977. Haziran Sayı:154 sf.11.

İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü Arşivi.

JR. RG. TURNER, 1999 BOTANİCA, Barnes & Noble, İnc. Random House Australia Pty Ltd.

Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Müdürlüğü Arşivi.

MEHMETZİLLİOĞLU, E. Ç., 1969. Evliya Çelebi Seyahatnamesi Cild:1, Cild:2 Türkçeleştiren: Danışman, Z., Yayıncılık Matbaası, İstanbul.

KAYRA C., ÜYEPAZARCI E., 1992. İkinci Mahmut'un İstanbul'u Bostancıbaşı Sicilleri, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, No: 8, İstanbul.

KENBER, L., 1961. İstanbul Belediye Mecmuası, 27 Mayıs Sayı:1 sf.18-19.

KÖMÜRÇİYAN, E. Ç., 1988. İstanbul Tarihi XVII. Asırda İstanbul, Tercüme ve Teşhiye eden: Hrand D. Andreasyan, Yayına hazırlayan: Kevork Pamukciyan, Eren Yayıncılık ve Kitapçılık Ltd. Şti., İstanbul.

ORTAYLI İ., 2004. İstanbul'dan sayfalar, 6. Baskı İletişim Yayınları, İstanbul.

ÖZKOÇAK, V., 1975. İstanbul Belediye Mecmuası, Kasım 1975, Sayı:12 sf.12.

PAMAY, B., 1979. Park- Behçe Ve Peyzaj Mimarisi, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi yayınları, İ.Ü. Yayın No: 2486, O.F. Yayın No: 264.

PAMAY B. (Derleyen), 1973. İstanbul Boğazı ve Çevresi Sorunları Simpozyumu Bildirileri, Çevre Koruma ve Yeşillendirme Derneği yayını.

PAMAY B., 1992 Bitki Materyali I. Ağaç ve Ağaçcıklar Bölümü, Uycan, İstanbul.

PARDOE, MISS J., 1997. 18. yüzyılda İstanbul. Çeviren Bedriye Şanda, İnkılap Kitapevi, İstanbul.

SAATÇIOĞLU F. 1976, Silvikültür I Silvikültür Biyolojik Esasları ve Prensipleri, İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınları, Yayın no:222, İstanbul.

Sayılarla İstanbul, 2000. İ.B.B. APK Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul

SEZGİN, B., 1996. Taksim Maçka Yeşil Alanın Evrimi ve kullanım Açısından Dğerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İTU Fen Bilimleri Enstitüsü.

ŞEHSUVAROĞLU, Haluk, Asurlar Boyunca İstanbul, Cumhuriyet Gazetesi eki, tarihsiz, İ.B.B. Atatürk Kütüphanesi arşivi.

TANTAN, B., 1996. Açık Mekan Kullanımı ile Kullanıcı İsteklerinin İrdelenmesi, Kuruçesme Cemil Topuzlu Parkı Örneği Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi İ.T.U. Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

TOPBAŞ K., 1997. Hıdiv Kasrı ve Boğaziçi Sivil Mimarisindeki yeri, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

T.T.O.K., 1995. Türkiye'ye bir Işıktı TURİNG 1977-1993, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayını, İstanbul.

ÜRGENÇ, S. İ., 1998. Ağaç ve Süs Bitkileri Fidanlık ve Yetiştirme Tekniği, İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınları, İ.Ü. Yayın No: 3767, O.F. Yayın No:420, İstanbul.

YALÇINLAR, İ., 1976. Türkiye Jeolojisine giriş, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları No:2089.

YALTIRIK, F., 1993 Dendroloji Ders Kitabı II. Angiospermae

YALTIRIK, F., 1994. Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, 'Koru' maddesi,

YALTIRIK, F.; EFE A.; UZUN, A., 1997.İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSFALT A.Ş. Yayınları, Yayın No:4, İstanbul.

YALTIRIK, F.; EFE A., 1994. Dendroloji Ders Kitabı Gymnospermae-Angiospermae, İ.Ü. Basımevi, Üniversite yayın no: 3836, Fakülte yayın no: 431, İstanbul.

YALTIRIK, F.; EFE A., 1989. Otsu Bitkiler Sistematığı Ders Kitabı, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü yayınları, İ.Ü. yayın no:3568, F.B.E. yayın no: 3, İstanbul.

YILDIZCI, A.C., 1994. Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, 'Abrahampaşa Korusu' maddesi,

<http://www.devletarsivleri.com>
<http://www.Milliyet.com.tr/1998/01/16/yazar/pulur.html>
<http://www.Milliyet.com.tr/2001/02/14/aist.html>
http://www.ogm.gov.tr/kanun/6831_e.htm
<http://www.hukukcu.com/bilimsel/genelkanunlar/1580.html>
http://www.kulturturizm.gov.tr/portal/turizm_tr.asp?belgeno=45292
[http://www.kentli.org/yasa/2863.htm,](http://www.kentli.org/yasa/2863.htm)
<http://www.google.com>
<http://www.ibb.gov.tr>
<http://www.kentrehberi.ibb.gov.tr>

EK:1

Saray-ı hümayuna mensup devairin tamirat masarısı. Tanzim ve inşa olunan bahçe, havuz ve kasırların masarısı.

Tarih: 18/B /1302 (Hicrî) Dosya No:15 Gömlek No:46 Fon Kodu: Y..PRK.HH..

Yıldız Sarayı pişgahında bahçe şeklinde tanzim olunacak arazi hakkında.

Dosya No:89 Gömlek No: 5290 Tarih: 17/R /1305 (Hicri) – 01/01/1888 (Miladi)
(Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivleri Daire Başkanlığı).

Sâye-i şevket-vâye-i hazret-i padişâhide tanzîm ve inşâ olunan bahçe-i âlî ve havuz ve kaskat ve havuz-ı kasr-ı hümayuna sarf olunan mebâliğin mikdarı.

Lira-i Osmanî adet	
650	İbtida tesviye olunan bahçe-i âliyenin toprak doldurulması için i'tâ olunan lağımçı hırvat ve amele-i sâireye yevmiyâtıyla araba ücurâtı.
350	Demirbaş olarak mübayaa olunan otuz iki re's araba barğiri bahasıyla koşum baha ve masarîfına verilen
65	Demirbaş olarak mübayaa kılınan kazma ve çapa ve demir kürek vesâire esmânına i'tâ olunan
2620	İnşâ olunan kebîr havuz için mübayaa olunan taş ve kum ve kireç ve çimento ve eşyâ-yı sâire esmânıyla duvarcı vesâire yevmiyâtı
1433	Bahçe-i âlî-i mezkûrun tanzimi ve derelerin ve demir köprülerin tertîb ve inşâsı için mübayaa olunan demir ve çimento vesâire baha ve amele yevmiyâtı.
485	Dışarı bahçenin yollarının tanzimiyle sâir bazı mahaller inşaatı masarîfâtına i'tâ olunan.
1850	Tanzîm olunan kaskatlar ile der-dest inşâ bulunan havuz-ı kasr-ı hümayunu masarîfât-ı inşâyesine sarf olunan.
7453	Yalnız yedi bin dörd yüz elli üç liradır.

Sâye-i muvaffakiyet-vâye-i hazret-i tacdârîde tanzîm ve inşâ etdirilen bahçe-i âlî ve havuz ve kaskatlar ve havuz-ı kasr-ı hümayunu ve bahçe-i âlî-i mezkûr tanzimiyle demir köprüler vesâir inşaat ve mübâyaaata sarf olunan mebâliğin bâlâda arz olunduğu vechile yedi bin dört yüz elli üç adet Lirâ-yı Osmânî'den ibâret olduğu muhât-ı ilm kâinât-âra-yı cenâb-ı şehen-şâhî buyuruldukda ol babda ve katıbe-i ahvâlde emr ü fermân veliyü'n-ni'met bi-minnetimiz veliyü'n-ni'met cihân padişâhımız efendimiz hazretlerindir.

Fî 21 Nisan sene [1]301

Kulları Es-Seyyid Mahmud Zühdü	Kulları Karalim veled-i Bodik	Kulları Mîhrân	Kulları Muhammed Edip
Kulları İbrahim Edhem	Kulları Mehmed Tevfik	Kulları Faik	Kulları Osman

Saray-ı hümayuna mensup bazı devairin vukû' bulan tamirat-i cüzîyesi masârîfî

Guruş	Santim	Guruş	Santim	
		1306	8	Fî ibtida-yı Mart ilâ gaye-i Mart sene [1]300
		1428	64	Fî ibtida-yı Nisan ilâ gaye-i Nisan sene minh.
		2445	14	Fî ibtida-yı Mayıs ilâ gaye-i Mayıs sene minh.
		1979	27	Fî ibtida-yı Haziran ilâ gaye-i Haziran sene minh.
		450	5	Fî ibtida-yı Temmuz ilâ gaye-i Temmuz sene minh.
		2930	8	Fî ibtida-yı Ağustos ilâ gaye-i Ağustos sene minh.
		3848	92	Fî ibtida-yı Eylül ilâ gaye-i Eylül sene minh.
		6690	15	Fî ibtida-yı Teşrin-i Evvel ilâ gaye-i Teşrin-i Evvel sene minh.
		28540	86	Fî ibtida-yı Teşrin-i Sâni ilâ gaye-i Teşrin-i Sâni sene minh.
		40273	7	Fî ibtida-yı Kanun-ı Evvel ilâ gaye-i Kanun-ı Evvel sene minh.
		54869	87	Fî ibtida-yı Kanun-ı Sâni ilâ gaye-i Kanun-ı Sâni sene minh.
		49347	11	Fî ibtida-yı Şubat ilâ gaye-i Şubat sene minh.
194119	34	194119	34	

Âtiyü'l-azr mahallerin inşaat ve tamiratına sarf olunan

Guruş	Santim	Guruş	Santim	
		16754	86	Yıldız Saray-ı Hümayunu harem-i hümayun-ı cenâb-ı mülükânede vukû' bulan tamirat masarîfî
		2872	43	Yıldız Saray-ı Hümayunu bahçe-i âlisindeki ebniyelerin bazı tamiratı masarîfî
		4868	78	Yıldız Saray-ı Hümayunu bahçe-i âlisindeki Şâli Kasr-ı Hümayunu tamiratı masarîfî
		880	77	Mabeyn-i Hümayun pişgâhında bulunan duvarların badanalarının masarîfî
		5931	24	Malta Hassı ahur ta'limhanesi parmaklığı ve kaskat-ı kasr-ı hümayunu masarîfî
		1356	80	Dağ kapısı tüfekçi kulübeleri masarîfî
		1384	75	Yıldız Saray-ı Hümayunu bahçe-i âlisi dahilinde Çırağan kuşluğu tamiratı masarîfî
		3246	92	Kebir çayırdaki Çadır Kasr-ı Hümayunu masarîfî

		19193	79	Yıldız Saray-ı Hümayunu bahçe-i âlisi etraf muhafaza duvarlarının tamirâtı masarîfî
		903	18	Yıldız Saray-ı Hümayunu matbah-ı hassı ve teferruâtı tamirâtı masarîfî
		431	10	Mîralay Ahmed Bey'in dairesinde vukû' bulan tamirat masarîfî
		120	76	Yıldız Saray-ı Hümayunu Yeni Daire'de Musâhibân-ı Hazret-i Şehriyâri'den Saadetlü Cevher Ağa'nın odası tamirâtı masarîfî
		222	52	Yıldız Saray-ı Hümayunu Paşa Dairesi'nde Mîralay Süleyman Bey'in odası tamirâtı masarîfî
		9773	5	Yıldız Saray-ı Hümayunu harem-i hümayun-ı cenâbı mülükâne hamamı tamirâtı masarîfî
		923	-	Devletlü Necabetlü Abdülkadir Efendi Hazretleri'nin daire-i necabet-penâhilerine vukû' bulan tamirat masarîfî
		17610	23	Çit Kasr-ı Hümayunu ittisalindeki siper duvarı masarîfî
		6982	50	Beşiktaş Sahil Saray-ı Hümayunu Baltacılar Dairesi'yle Bekçiler Odası ve Ağalar Camii Şerifi'nin sokağa nazır pencerelerine pancur inşâsı masarîfî
93456	62	93456	62	
287575	96			

Masarîfat-ı mezkûreye mukabil Hazine-i Hassa-i Şahaneleri'nden ahz olunan

Guruş	Santim	Guruş	
		54000	Perakende tamirat-ı mübremeye sarf olunmak üzere
		7313	Harem-i Hümayun hamamı tamiratına sarf olunmak üzere
		10000	Beşiktaş Sahil Saray-ı Hümayunu Baltacılar Dairesi'ne pancurlar inşâ olunmak üzere
71313		71313	
216262	96		

Takdîm-i huzur-ı şevket-nüşûr-ı cenâb-ı tacdârileri kılınan masarîfat icmallerinde müfredat vechile gösterildiği üzere bin üç yüz senesi Martı ibtidâsından Şubatı nihâyetine değin güzerân eden bir sene zarfında Saray-ı Hümayun-ı cenâbı mülükâneye mensûb bazı devairin tamirat-ı cüzîyesine yüz doksan dört bin yüz on dokuz kuruş otuz dört santim ve başlıca on yedi kıt'a inşaat ve tamirata dahi doksan üç bin dört yüz elli altı kuruş altmış iki santim sarf edildiği ve masarîfat-ı mezkûre iki yüz seksen yedi bin beş yüz yetmiş beş kuruş doksan altı santime balığ olduğu halde Hazine-i Hassa-i şahanelerinden üç yüz senesi bidayetinden şimdiye değin yetmiş bir bin üç yüz on üç kuruş ahz olunduğu cihetle baki ashab-ı matlûba verilmek üzere iki yüz on altı bin iki yüz altmış iki kuruş doksan altı santim matlub kaldığı cihetle iktizasının icrası hususuna müsâade-i merâhim-âde-i hazret-i şehriyâriyelerinin erzân buyurulması babında ve her halde emr ü irâde ve fermân hazret-i velilü'l-emr ihsân efendimiz hazretlerindir.

Fî 5 Recep sene [1]302 ve fî 8 Nisan sene [1]301

Bende Hasan Rıza	Bende Ahmed	Bende Es-Seyyid Ahmed Hafî
---------------------	----------------	-------------------------------

Ebniye-i seniyye muhasebesinden tanzim olunan yirmi dokuz kıt'a icmal defterleriyle işbu hülâsa-i nazar-ı mütâle'adan geçirilerek mezkûr icmallar ile tetebbu' edildikde ebniye-i seniyye-i mezkûre inşaat ve tamiratı masarısı iki yüz seksen yedi bin beş yüz yetmiş beş kuruş doksan altı santimden ibâret olduğu ve masârifât-ı mezkûreye mahsûben me'hûzları olan yetmiş bir bin üç yüz on üç kuruş tenzil edildikde bâkî iki yüz on altı bin iki yüz altmış iki kuruş doksan altı santim kaldığı rû-nümâ olmağla ol babda ve katıbe-i ahvalde emr ü fermân-ı hümayun isâbet-makrûn veliyü'n-ni'met bî-minnetimiz veliyü'n-ni'met-i âlem şevketlü mehâbetlü padişâhımız efendimiz hazretlerindir.

Fî 5 Recep sene [1]302 ve fî 8 Nisan sene [1]301

Bende Muzaffer	Bende Hasan Fehmi	Bende Es-Seyyid Ahmed Hafî	Bende Cevdet Hamdi
-------------------	----------------------	-------------------------------	-----------------------

Bâb-ı Âlî
Daire-i Dahiliye
Mektûbî Kalemi
Aded
1450

Bihi

Huzur-ı Âlî-i Hazret-i Sadaret-penâhiye

Ma'ruz-ı çâker-i keminelidir ki

Şûrâ-yı Devlet Dahiliye Dairesi'nin dört kıt'a icmal suretleriyle beraber arz u takdim kılınan mazbatasında Yıldız Saray-ı Hümayunu pişgâhında kain Hamidiye Camii Şerifi'nin kible cihetinde ve Beşiktaş'a giden tarikin sol tarafında vaki' olup eşcarı taraf-ı eşref-i hazret-i tacdariden i'tâ ve ihsan buyurulmak üzere elli dokuz bin kuruş masrafla mukaddemâ Şehremaneti'nce kirizme etdirilmiş olan arazinin bermantuk-ı irâde-i seniyye-i hazret-i padişâhî bahçe şeklinde tanzimi için istihdam kılınmış olan amelenin ücretleri bulunan yirmi beş bin altı yüz otuz bir kuruşun icrayı muamele-i mahsûbiyesinin emânet-i müşârünileyhaya tebliği tezekkür olunduğu gösterilmekle ifâ-yı muktezası vâbeste-i irâde-i aliyye-i sadaret-penâhileridir. Ol babda emr ü fermân hazret-i veliyü'l-emrindir.

Fî 6 Rebiülahir sene 1305 ve fî 9 Kanun-ı Evvel sene 1303

Nazır-ı Umûr-ı Dahiliye
Münir

Şûrâ-yı Devlet
Dahiliye Dairesi
Aded
1180

Şehremaneti Aliyyesi'nden Dahiliye Nezareti Celilesi'ne meb'us 21 Rebiülevvel sene [1]305 tarih ve üç yüz on beş numaralı tezkiresiyle Emanet Meclisi'nin melfûf mazbatası Şûrâ-yı Devlet'e i'tâ olunmağla Dahiliye Dairesi'nde kıraat olundu.

Meallerinde Yıldız Saray-ı Hümayunu pişgâhında kain Hamidiye Camii Şerifi'nin kible cihetinde ve Beşiktaş'a giden tarikın sol tarafında vaki' olup eşcarı taraf-ı eşref-i hazret-i tacdârîden i'tâ ve ihsan buyurulmak üzere elli dokuz bin kuruş masrafla mukaddemâ emanetce kirizme etdirilmiş olan arazinin ber-mantuk-ı irâde-i seniyye-i cenâb-ı şehen-şâhî bahçe şeklinde tanzimi için bahçivan başı tarafından vukû' bulan talep üzerine Mabeyn-i Hümayun-ı Müşiriyet-i Celilesi'yle bil-muhabere istihdam olunan amelenin ücretleri yirmi beş bin altıyüz otuz bir kuruşa balığ olduğu bahçivan başının imzasıyla musaddak olarak i'tâ olunup Dördüncü Daire muhasebesinde hıfz etdirilen suretleri melfûf dört kıt'a icmal mündericatından anlaşıldığı beyanıyla meblağ-ı mezbûrun dahi muamele-i mahsûbiyesinin icrâsı istizân olunmuştur.

Zikr olunan mahallin bahçe şeklinde tanzimi irâde-i seniyye-i cenâb-ı tacdârî iktizâ-yı âlisinden bulunduğu suret-i iş'ârdan anlaşılmış olduğundan amele ücretleri olan salifü'z-zikr yirmi beş bin altı yüz kûsûr kuruşun ber-muceb-i istizân icra-yı mahsûbu hususunun Emanet-i müşârünileyhaya tebliğ olunmasının Dahiliye Nezâret-i Celilesi'ne havalesi tezekkür ve mezkûr icmaller leffen takdîm kılındı. Emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 29 Rebiülevvel sene [1]305 ve fî Kanun-ı Evvel sene [1]303

Azadan Ziya Bey Komisyonda	Azadan (mühür)	Azadan (mühür)	Azadan Mehmed Faik	Azadan Rıza
Azadan Lütfi Efendi Temhîrde bulunamadı	Azadan Şerif Abdullah Paşa Temhîrde bulunamadı	Dahiliye Dairesi Reisi Ahmed İzzeddin		Şûrâ-yı Devlet
Azadan (mühür)	Azadan Bekir Sıddik	Azadan Abdullah Paşa Na-mizaç	Azadan Reşîd Bey Bulunamadı	

Bab-ı Âlî**Daire-i Sadaret****Amedî-i Divân-i Hümayun****863**

Devletlü efendim hazretleri

Yıldız Saray-ı Hümayunu pişgâhında bahçe şeklinde tanzimi muktezâ-yı emr ü fermân-ı hümayun cenâb-ı şehen-şâhîden bulunmuş olan arazinin mukaddemâ Şehremaneti'nce icra edilmiş olan kirizme ameliyatında istihdam kılınmış olan amelenin ücret-i yevmiyeleri bulunan yirmi beş bin altı yüz otuz bir kuruşun icra-yı muamele-i mahsûbiyesinin Emanet-i müşârünileyhaya tebliği tezekkür olunduğuna dair Şûrâ-yı Devlet Dahiliye Dairesi'nden tanzim kılınan mazbata ve melfufatı icra-yı icabını havi Dahliye Nezaret-i Celilesi'nin tezkiresi ile mean arz u takdim kılınmış olmağla ol babda her ne vechile emr u irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişâhi şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise hükm-i âlîsi infâz edileceği beyanıyla tezkire-i senâveri terkîm olundu, efendim. Fî 12 Rebiülevvel sene [1]305 fî 15 Kanun-ı Evvel sene [1]303

Sadrazam
Kamil

Ma'ruz-ı çâker-i keminelidir ki

Resîde-i dest-i ta'zîm olup melfûflarıyla manzûr-ı âlî buyurulan işbu tezkire-i sâmi-i sadarat-penâhileri üzerine mucebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişâhi şeref-müteallik buyurulmuş olmağla ol babda emr ü fermân hazret-i veliyü'l-emrindir.

Fî 17 Rebiülahir sene [1]305 ve fî 20 Kanun-ı Evvel sene [1]303

Serkatib-i Hazret-i
Şehriyârî
Süreyya

سایه سوزن حروف با سازه سه ششمی و آن اولیای بیخود عالی و حوصه و صفات و حوصه و حروف و اولیای با الیک معاش

۶۵۰	ایضا سوزن اولیای بیخود عالی طیاره طیاره بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۵۱	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۵۲	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۶۰	آن اولیای بیخود عالی و حوصه و حروف و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۶۱	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۶۲	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۶۳	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۶۴	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۶۵	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۶۶	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۶۷	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۶۸	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۶۹	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
۶۷۰	سوزن با سه اولیای بیخود عالی و اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی

سایه سوزن حروف با سازه سه ششمی و آن اولیای بیخود عالی و حوصه و صفات و حوصه و حروف و اولیای با الیک معاش

سایه سوزن حروف با سازه سه ششمی و آن اولیای بیخود عالی و حوصه و صفات و حوصه و حروف و اولیای با الیک معاش
 و سازه آن است و سازه آن سوزن اولیای بیخود عالی و حروف و اولیای بیخود عالی
 کلمات آری جناب سوزن حروف با سازه سه ششمی و آن اولیای بیخود عالی و حوصه و صفات و حوصه و حروف و اولیای با الیک معاش

سایه سوزن حروف با سازه سه ششمی و آن اولیای بیخود عالی و حوصه و صفات و حوصه و حروف و اولیای با الیک معاش

صفحة ٤٤٠

دارالاحكام
١٤٥٠

مدرسه حاکمیه
شماره دولت رقم ١٥٥٠
مجمع هیئت مدیره
در روز ١٤٥٠
بیت

EK:2

Ruslara Abraham Paşa tarafından satılmak istenen Beykoz'daki Arpacı Çiftliği ile rıhtım ve müstemilatının Hazine-i Hassa yahut Tophane-i Amire tarafından satın alınması zarureti.

Tarih: 11/M /1305 (Hicrî) Dosya No:12 Gömlek No:36 Fon Kodu: Y..PRK.BŞK.

(Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivleri Daire Başkanlığı).

**Yıldız Saray-ı Hümayunu
Başkıtabet Dairesi**

Bihi

Abraham Paşa'nın uhde-i tasarrufunda bulunan nefis-i Beykoz'da kain rıhtım ve müştemilat-ı saireyi havî bahçe ile Arpacı Çiftliği demekle ma'ruf çiftliği Rusyalulara satmak fikr ü niyetinde bulunduğunu bundan akdem istihbar buyurulmasına ve zikr olunan bahçe ile çiftliğin bir ciheti Boğaz haricinde sahil-i bahra münthehi olduğu gibi ba'zı nukât-ı mühimme ile mutazam ve vasi' yolları dahi müştemil bulunması cihetle yed-i ecânibe geçmesi mahzur u mazarrattan salim olmamasına mebni mahall-i mezkûrenin canib-i hükümetden yahud Hazine-i Hassa-i Şahâne tarafından iştirâsı zımında bu yerler için ne kadar bedel istediği Agop Paşa Hazretleri marifetiyle müşârünileyh Abraham Paşa'dan istifsâr ve gayet fâhiş bir bedel istemesi üzerine çünkü mahall-i mezkûrenin derkâr olan ehemmiyet-i mevki'iyyesi hasebiyle yed-i aharda bulunması mazarratdan salim olmayacağından bedel-i münâsebe, adem-i muvâfakati halinde İstimlâk Kanunu ahkâmına tevfikân erbâb-ı vukûf tarafından takdîr edilecek kıymetle istimlâki tarafına gidileceği suret-i tehdîdede yine müşârünileyh Agop Paşa vesâtatıyla müşârünileyh Abraham Paşa'ya ihbâr etdirilmiş olduğu halde aradan hayli zaman geçtikten sonra müşârünileyh Abraham Paşa evvelki fikr ü niyyetini tecdîd ederek leffen irsâl sûy-i sâmi-yi sadaret-penâhileri kılınan tezkireyi kurenâ-yı sâni beyefendi hazretlerine tasfîr eylemiş olup muhtac-ı izah olmadığı üzere zikr olunan bahçe ve çiftliğin Bahr-i siyah Boğazı'nın dahil ve haricinde mühim ve mu'tenâ bir mevkide bulunduğundan başka o cihetde bulunan tabya ve istihkâmlara hakim bazı nukât-ı mühimmeyi ve sahil ve dahile doğru muntazam ve vasi' tarikleri müştemil olması cihetle yed-i aharda ve hususiyle ecânib elinde bulunması kat'an caiz olmayacağına ve bundan on-onbeş sene evvel yani bu yerleri Abraham Paşa uhdesine geçirdiği sıralarda müşârünileyh'in oraları tanzim için sarf eylediği mebâliğin bazı sû-i niyâta mebni taraf-ı ahardan verildiği şâyi' olarak bu suret halkça pek ziyade sû-i te'sirâtı ve bir çok vesveseyi davet eylediği dahi hatırlarda bulunduğuna binaen mücerred def'-i mahzûr u mazarrat için mahall-i mezkûrenin bir bedel-i mu'tedil ile Tophane-i Amire veyahud diğer bir daire için lüzûmundan bahsile canib-i hükümetten veyahud Hazîne-i Hassa-i Şahâne tarafından suret-i iştirâsı hakkında olan mütâlea-i aliyye-i sadaret-penâhilerinin arz-ı atebe-i ulyâye tezkire-i mezkûrenin dahi îade ve isrâsı muktezâ-yı emr ve irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhiden olmakla ol babda emr ü fermân hazret-i veliyü'l-emrindir.

Fî 11 Muharrem sene [1]305 ve fî 17 Eylül sene [303]

Serkatib-i Hazret-i Şehriyari
Bende
Süreyya

بلد نزل

باش کاتب داری

۵

ابراهیم بن نیک عیاش نقره بوناه نفس بکفوزده کانه بیخج دشمنونه سازده صادر بیخج اید اریه بی جفتک دیمنه
 معدون جفتک اویس لوره صامق نکر دینق بیلین بوننه اقم ایخار بولین و ذکر اذنه بیخج اید جفتک برقی بوغده
 حاجت صدمه منهن ادرین کی بده نفاطه بولید منقلج ددای بولدی دخی شوق بولین بوته بر اجانه کچی کند
 دفرته سالم اولمنه بن محال نکره نیک جانب حکومتده بفره فرته طرفه شهادت لطفه اشترای حق بورا بجه
 نقد بدل استیجا اغچه بین حضور معرفتد شایه ابراهیم بن دده استفسار رعایت فاضل بر دل استیجانه بولید
 محال نکره نیک در کار اوله اجه منقلج حسبه بر عهده دولتی دفرته سالم اولد جفته بدل مناسب علم موافق حاله
 استادن قانون احکامه نونفا ایجاب دین لطفه نقره بولید جفته استیجا لطفه کیده حکم صورته تدریم بی
 شایه ابراهیم بن در طلبه شایه ابراهیم بن اجد بیدر لطفه ادرین حاله اده دده ضلع نامه کیکر که حکم شایه
 ابراهیم بن اولک نکر دینق تجرید ابرک لفا ارسال سوی کما صدر بفرته شکره بفرته شکره بفرته شکره
 اید صله محتاج ایضاح ادرین ادره ذکر اذنه بیخج جفتک بحسبه بخارجه داضی و حاجت نام دفتا بر وقت
 بوندره نقره ادرین بوننه حابه و تکاملده عالم بده نفاطه اید در حال دواخذ طوقر منقلج ددای طوقر
 شوق اولی بوته بفرده در طلبه احسان ان بولین قطعاً جائز اولد جفته بوننه اده ادرین بی اول یعنی بور
 ابراهیم بن عده سیکه عده در شایه اید ادرین بولیم اجه جفتک مبالغه بده سوسانه بی لفا ادره
 در لیکش بو عده بو صورت طوقر بی باده سوسانه ادرین در بولید دوسیم دعوت بولیم دخی طوقر دفرته شایه
 مجرد دخی کند در طلبه بی محال نکره نیک بر دل معذله لایحه اید در حال دواخذ طوقر بولید ادرین ادرین
 جانب حکومتده دفره فرته شکره لطفه صورت اشترای حق اوله معذله اید صدر بفرته عده عده علیا
 دنگه نکره نیک دخی احاده دسراج تقضای ادره ادره بیخج صلا بفرته ادرین ادرین ادرین ادرین ادرین

ابراهیم بن نیک
 ابراهیم بن نیک
 ابراهیم بن نیک

EK:3

Üsküdar'da tesis edilen Sarıkaya Bahçesinin eksik kalan yerlerinin tamamlanması için gereken ek maliyeti bildirir belge

Üsküdar'dan Çamlıca'ya kaar derdest-i inşa olan şose tarikinin kaldırım taşları rehin-i hitam olmuş ise de nısf miktarı mahalli ufak taşla yan kaldırımı ve hendek dıvarı na-tamam kaldığından ve bunun ikmali için daha bir 150.000 guruş masraın lüzumu olduğundan haritasında gösterildiği vechle kabristan önünde olan mahallin hane ve dükkan ebniye-i saire yapılmak üzere furuhtuyla esman-ı hasılasından umuma aid olan tarik-i mezkurun sür'at-i ikmali ve yapılacak bağcenin tanzimiyle kabristana dahi bir küçük duvar çekilmesi tarik-i mezkur komisyonunun müzekkeresi üzerine Meclis-i Vala'da tensib edilmiş olmağın ve bil'l-istixan irda-i senşyye-i cenab-ı padişah dahi ol merkezde müteallik ve şeref-sudur buyurulan satılacak mahallin tanzim senedatı maddesi Anadolu Kadıasakerliği makamına havale edilerek harita dahi iade kılınmağın iktizasının ifasına himmet eylemeleri siyakında tezkere-i muhibbi terkim kılındı.

14 Zilkade 1281 ve 29 Mart 1281 (10 Nisan 1865) (ENGİN, O.N., 1996).

EK:4

Beyoğlu Tepebaşı'nda '*Tepebaşı Bağçesi*' düzenlenirken bir kısım yerler kamulaştırılmıştır.

Beyoğlu'nda Tepebaşı nam mahalde vaki arazi-i haliyenin muntazam bir bağçe suretine ifrağıyla dairei sadisenin Hazine-, celileden matlubu olan mebalığe mansub olunmak üzere bir münasib mikdar bedel ile daire-i mezkureye terki hakkında müteallik buyurulan irade-i seniyye üzerine keyfiyet Maliye Nezaret-i celilediyle canib-i Emanet'e tebliğ kılınmış idi. Arazi-i mezkurenin muntazam bağçe suretine konularak tesviye ve tanzimi mukarrer olmasına binaen arazi suret-i daimede bağçe halinde isti'maş olunmak ve vakten mine'l-evkat tağyir ve tabdik kılınmamak üzere ber-mantuk-i irade-i seniyye darire-i mezkureye terk kılınmış idüği.

22 Mayıs 1295 (3 Haziran 1879) (ENGİN, O.N., 1996).

EK: 5

Taksim Bahçesinin düzenlenmesi sırasında alanda bulunan Latin, Protestan ve bu civardaki Ermeni mezarlıklarının Şişli’de tahsis edilen başka bir kabristana taşınması kararını gösteren belge.

Saadetlu efendim hazretleri,

Beyoğlu’ndaki Topçu Kışla-i Humayunu’na muttasıl bulunan kadim Latin ve Protestan mezarlığı mevkiine bir bahçe yapılması tasavvur olunmakda iken onun civarındaki Ermeni mezarlığı dahi alınarak ikisi birleştirilip bir cesim ta’lim meydanı peyda edilmesi ve ahali için tanzim olunacak bir bahçeye dahi mezkur kışlanın önünde bulunan talimhanenin tahsis kılınması karargir olmuş ise de buraların o yolda tanzim ve tesviyesi hasıl olamayıp bir bahçe yapılması ise ahali tarafından daima talep olduğundan ba’d-ezin Ermeni mezarlığı dahi alınub da mezkur meydan açılmasına kaviyyen lüzum görüldüğü halde yapılacak bahçe ile birleştirmek üzere şimdilik mezkur Latin mezarlığının tanzimi be tevsiyesine iş’ar-ı valatları mucibince bi’l-istizan irade-i seniyye cenab-ı şehinşahi müteallik buyurulmuş olmadığın icabının ifasına hümmet eylemleri siyakında tezkere-i semaveri kılındı.

15 Zilkade 285 ve 15 Şubat 84 (27 Şubat 1869) (ENGİN, O.N., 1996).

EK:6

İstanbul Kùltür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 7518 No'lu ve
14/12/1973 tarihli kararı ve ekindeki tabloda belirtilen koru ve mesire alanları
(Anıtlar Kurulu Arşivi)

K A R A R

Toplantı No. ve Tarihi : 239 - 14.12.1973
Karar No. ve Tarihi : 7518 - 14.12.1973

Toplantı yeri : İstanbul

İstanbul; Boğaziçi'nde bulunan tarihi ve tabii sirt karakterindeki kuru ve mesire yerleri için yapılan 1/5000 ölçekli tespit çalışmaları hakkında 1710 sayılı Eski Eserler Kanununun 1.-6.-10. ve 13.maddeleri mucibince Kurulumuzdan karar talep eden 14.9.1973 tarih, 796/5.3.2 sayılı ve 14.12.1973 tarih, 1386/5.3.2 sayılı Büyük İstanbul Nazım Plân Bürosu Başkanlığı yazıları okundu, ekleri incelendi, adı geçen Büro yetkililerinin verdiği izahat dinlendi, yapılan müzakereyi sonunda:

Azırlar süresince iktisadî sahası olarak kullanılan Boğaziçi'nin gerek üstün doğal değerleri, gerek üzerinde teşekkül eden köylerle birlikte bütün olarak korunması zorunlu çok önemli bir saha olduğuna, bilhassa Osmanlı İmparatorluğu devrinde bu bölgede yaşayan her sınıfa sirt tarih belgesi niteliğinde yalı, köşk ve evlerin büyük bir kısmının halen mevcut olduğuna, mensup oldukları cemiyetin sosyal, ekonomik ve kültürel seviyelerinin somut belgesi niteliğindeki bu yapıların, ancak çevrelerini teşkil eden kuru, mesire yeri, manzara terasları, inşaat ölçüleri v.s. ile birlikte korunmaları halinde gelecek nesiller için bir belge niteliği kazanacağına, esasen Kurulumuzun yıllardır münferit konular hakkında vermiş olduğu kararlarda bu geniş görüş açısının hakim olduğuna, Büyük İstanbul Nazım Plân Bürosu tarafından yapılan 1/5000 ölçekli Nazım plân çalışmalarında Boğaziçi bölgesinin bu anlayış içinde ele alınmasının en doğru bir tutum olduğuna, Nazım plân verisi olarak tespit edilen mevcut kuru ve mesire yeri çalışmasının genel olarak çok başarılı bulunduğuna, ancak bu korunacak doğa parçalarının ayrıca imar plânı yeşil sahaları ile tam olarak bütünlüküne ve Boğaziçi'nin genel karakteri olan doğa görünümünü hakimiyetinin sağlanmasına, korunacak bu yeşil sahalar ile birlikte Boğaziçi'nin insan eliyle yapılmış güzelliğini yaratan eski yerleşme bölge ve unsurlarının da

26/05/2005

K A R A R

Toplantı yeri : İstanbul

Toplantı No. ve Tarihi : 259 - 14.12.1973
Karar No. ve Tarihi : 7518 - 14.12.1973

tespit edilerek gerekli koruma kararının alınması için Kurulumuza getirilmesine, yapılacak araştırmalar sonunda, yeni yerleşme bölgeleri ve inşaat ölçüleri hususunda verilecek kararlarda, bölgedeki doğa ve kültür değeri olan yapı unsurunun en önemli faktör olarak kabul edilmesine ve oluşturulacak plânın ayrıca Kurulumuza getirilmesine, bu karar ile tescil edilen tarihi ve tabii SİT karakterli kuru ve mesire yerlerinden kamu mülkiyetinde olanları üzerinde, 1710 sayılı Eski Eserler Kanununun 10.maddesi mücbince inşaat yapılamayacağına, özel ve tüzel kişilere satılamayacağına, hâlen özel ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan tarihi ve tabii SİT karakterli bulunduğu teşkil edilen kuru ve mesire yerlerinde kullanılış şekli ve bu kulanışa hizmet edecek tesislerin inşaat şartlarının, 1710 sayılı Eski Eserler Kanununun 6.maddesi mücbince Kurulumuzdan karar alınmadan, tayin edilemeyeceğine, sadece özel ve tüzel kişiler mülkiyetinde bulunan kuru ve mesire yerlerinin gerek kullanılışı, gerek üzerinde yapılacak hizmet tesislerinin ölçüsü hususunda Boğaziçi Bölümü için hazırlanacak ayrı bir çalışmanın da Kurulumuzca incelenebileceğine, teşgili yapılan kuru ve mesire yerleri ile bu sahalar dışında kalan bir veya bir kaç ağaçtan oluşan ve Boğaziçi görünümüne katkıda bulunan anıt niteliğindeki ağaçların, 1710 sayılı Eski Eserler Kanunu mücbince, Büyük İstanbul Nazım Plân Bürosunca, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi ve Orman Bakanlığı İstanbul Bölge Müdürlüğüyle mesai birliği yapılarak, yaşlarının, cinslerinin ve yerlerinin tespit edilerek gerekli dokümanları ile birlikte teşkil edilmek üzere Kurulumuza getirilmesinin istenmesine, onaylanan ekli plânların bu esaslar doğrultusunda geliştirilerek ada ve parsel No.ları ile kesin hudutlarının tesbit edilerek uygulama plânlarına intikal ettirilmesine ve bu arada bu plânlarla çelişki çıktığı takdirde

26/05/2005

K A R A R

Toplantı yeri : İstanbul

Toplantı No. ve Tarihi : 239 - 14.12.1973
Karar No. ve Tarihi : 7518 - 14.12.1973

Kurulumuzdan karar alınmasına, planın 1605 sayılı Kanununun 29.maddesi ve 1710 sayılı Kanunun, ilgili maddeleri mucibince İmar ve İskân Bakanlığınca tetrik edilerek en kısa süre içinde yürürlüğe koymasına oy birliği ile karar verildi.

26/05/2005

ORHAN ALSAÇ
BAŞKAN

FERİDUN AKOZAN
BAŞKANVEKİLİ

Oye Akozan (Feridun)	Oye Aktepe (Münir) Bulunmadı	Oye Akurgal (Ekrem)	Oye Alkım (Bahadır)	Oye Alsaç (Orhan)
Oye Eldem (Sedad H.)	Oye Eyice (Semavi)	Oye Kırzioğlu (Fahrettin)	Oye Kuban (Doğan)	Oye Kuran (Aptullah) Bulunmadı
Oye Orhonlu (Cengiz)	Oye Ogel (Semra)	Oye Söylemezoğlu (H. Kemal)	Oye Tayla (Hüsrev)	Oye Yenen (Mithat)
Oye Yüngül (Naci) Kültür Müsteşarı Önder (Mehmet) Bulunmadı	Oye Kültür Müsteşarı Önder (Mehmet) Bulunmadı	Oye Vakıflar Genel Müdürü Berkol (Feramuz) Bulunmadı	Oye Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Gürçay (Hükümet A.Ö.)	Oye Turizm Genel Müdürü Özbay (A. Beyhan)
Oye Planlama ve İmar Genel Müdürü Emirhasanoğlu (Halim)		K. V. B. V. B.		

BÇ.SB
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
T.C.

İstanbul Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 14/12/1973 tarih ve 7518 sayılı yazıya ekli liste'de belirtilen koru ve mesire alanları (Anıtlar Kurulu Arşivi)

ANADOLU YAKASI TARİHİ BOĞAZ KORULARI (KORU KARAKTERLİ TABİİ SİTLER)

No	ADI	İLÇE	ADRES	PAFTA	ADA	PARSEL	ALAN Ha	MÜLKİYET
1	BEYKOZ KASRI KORUSU	BEYKOZ	YALIKÖY MAH.	67	474	6	7,9	HAZINE
2	ABRAHAMPAŞA KORUSU	BEYKOZ	BEYKOZ MAH.	52	354	44		
				52	377	31		
				52	355	16	29,5	BELEDİYE
3	BELEDİYE ÇAMLIĞI	BEYKOZ	GÜMÜŞSUYU MAH.	49	301	2	3	BELEDİYE
4	HİDİV ABBAS PAŞA KORUSU	BEYKOZ	ÇUBUKLU	30	194	7		
				30	194	40		
				30	194	37		
			kısmen krokideki gibi	30	194	7		
			kısmen krokideki gibi	30	194	8		
							19	BELEDİYE
5	MIHRABAT ORMANI	BEYKOZ	KANLICA	21	520	172		
				21	520	6		
				21	520	11		
				21	520	17		
				21	520	18		
							22	DEVLET ORMANI
			Orman ile mezarlık arasında	21	520	26		
				21	520	14		
							1	ŞAHİS
6	KAVACIK ORMANI	BEYKOZ	ANADOLUHİSARI	14	604	1		
						2		
						279		
						280		
						4		
						30		
						27		
						281		
						28		
						29		
			ve krokide gösterilen halen orman tahdit hudutları içinde kalan parselasyonlu kısım.				31	DEVLET ORMANI
7	AMCAZADE HÜSEYİNPAŞA KORUSU VE YANI	BEYKOZ	ANADOLUHİSARI	14	68	24		
				14	68	2		

							4,5	AMCAZADE H.P. VAKFI
				14	68	23		
				14	68	25		
				14	68	26		
				14	68	27		
							1,8	ŞAHIS
8	TARİHİ OTAĞTEPE KORUSU	BEYKOZ	ANADOLUHİSARI	15	54	70		
					krokideki kısım		4	ŞAHIS
				15	54	31		
							0,8	BELEDİYE
9	CEMİL FILMER KORUSU VE ÖNÜNDEKİ AĞAÇLIK PARSELLER	ÜSKÜDAR	KANDİLLİ	181	945	4		
			(Yoğunluğu 50 kişi/ha h=6,50 irtifalı, tasdikli mevzi planı var)				11,5	ŞAHIS Mevzi imar planlı
				181	945	6		
				181	945	7		
				181	945	8		
				181	945	9		
				181	945	10		
				181	945	11		
				181	945	91		
				181	945	92		
							1,5	ŞAHIS
10	KANDİLLİ KIZ LİSESİ KORUSU	ÜSKÜDAR	KANDİLLİ	175	934	39		
							3	OKUL
11	ÜSKÜDAR VANİKÖY KORUSU VE VANİKÖY FALEZİ	ÜSKÜDAR	VANİKÖY	179	928	2		
				179	928	3		
				179	928	32		
				179	928	35		
				179	928	37		
				179	928	41		
				179	928	43		
				179	928	45		
				179	928	47		
				179	928	49		
				179	928	51		
				179	928	52		
				179	928	53		
				179	928	54	Krokideki gibi	
							9,3	ŞAHIS
12	RASATHANE KORUSU	ÜSKÜDAR	VANİKÖY MAH.	189	929	1		
				139	919	Kroki gibi		
							9,2	HAZİNE
13	VANİKÖY KORUSU	ÜSKÜDAR	VANİKÖY MAH.	179	928	55		

				179	928	56		
				179	928	57		
				179	928	5		
				179	928	6		
				179	928	7		
							3,8	ŞAHIS
							3	HAZINE
14	VAHDETTİN KORUSU	ÜSKÜDAR	KULELİ MAH.	143	865	3		
							5	ŞAHIS
15	ÜRYANIZADE CEMİL MOLLA KORUSU	ÜSKÜDAR	ABDULLAHAĞA MAH.	122	690	37		
						52		
						44		
					(Kismen)	49		
							9	şahıs
16	MÜNİR BEY KORUSU	ÜSKÜDAR	KUZGUNCUK MAH.	115	548	3		
				115	548	4		
				115	548	5		
				115	548	6		
				115	548	7		
				115	548	8		
				115	548	2		
				115	548	46		
				115	548	9		
				115	548	10		
				115	548	11		
				115	548	12		
				115	548	13		
				115	548	14		
				115	548	15		
				115	548	16		
				115	548	17		
				115	548	18		
				115	548	19		
				115	548	20		
				115	548	21		
				115	548	22		
				115	548	23		
				115	548	24		
				115	548	25		
				115	548	26		
				115	548	27		
				115	548	28		
				115	548	29		
				115	548	30		
				115	548	31		
				115	548	32		
				115	548	33		
				115	548	34		
				115	548	35		
				115	548	36		
				115	548	37		
				115	548	38		

				115	548	39		
				115	548	40		
				115	548	41		
				115	548	42		
				115	548	43		
				115	548	44		
				115	548	45		
							2,5	TCCDY
17	SULTAN MECIT KORUSU	ÜSKÜDAR	BURHANIYE MAH.	217	736	108		
							6,5	YAPI KREDİ BANKASI
18	FETHİPAŞA KORUSU	ÜSKÜDAR	KUZGUNCUK MAH.	108	1311	130	kamulaştırılmış	
				108	1311	129		
				108	1311	114	kamulaştırılmış	
	Şahıs malı olup mahkeme ifrazı suretiyle parçalara bölünmüştür. Belediye tarafından istimlak edilmektedir. Tamamı 26 ha olan korunun takriben 5 ha lık alanı kamulaştırılmıştır. *			108	1311	115	kamulaştırılmış	
				108	1311	116	kamulaştırılmış	
				108	1311	112		
				108	1311	144		
				108	1311	143		
				108	1311	127		
				108	1311	126		
				108	1311	125		
				108	1311	124		
				108	1311	123		
				108	1311	122		
				108	1311	121		
				108	1311	117		
				108	1311	157		
				108	1311	158	kamulaştırılmış	
				108	1311	99		
				108	1311	159	kamulaştırılmış	
				108	1311	96		
				108	1311	151		
				108	1311	152	kamulaştırılmış	
				108	1311	160		
				108	1311	90		
				108	1311	95		
				108	1311	94		
				108	1311	167		
				108	1311	161		
				108	1311	162		
				108	1311	81		
				107	1311	157		
				107	1311	163		
				107	1311	154		
				107	1311	156		
				107	1311	151		
				107	1311	149		
				107	1311	150		
				107	1311	155		

			107	1311	153		
			107	1311	165		
			146	145	71		
						21	ŞAHIS
						5	BELEDİYE
						TOPLAM	214
	KORULARA AIT MÜLKİYET DURUMU	ALAN Ha					
	HAZİNE MALI	20,1					
	BELEDİYE MALI	57,3					
	DEVLET ORMANI	53					
	MİLLİ EĞİTİM	3					
		TOPLAM KAMU	133,4				
	ÖZEL VAKIF	4,5					
	ÖZEL KURULUŞ VE ŞAHIS	76,9					
		TOPLAM ÖZEL	81,4				

Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 14/12/1973 tarih ve 7518 sayılı kararının eki olan bu doküman'ın Belediye'nin kamulaştırdığı Fethipaşa Korusu'nun özel mülkiyette kalan diğer kısımlarının bir kısmının daha bu tarihten sonra kamulaştırıldığını anlıyoruz. Çünkü bugün Belediye mülkiyetindeki kısım yaklaşık 13 hektardır. Diğer parçalanmış bölümleri de bugün Demirağ Korusu (10 hektar) ve Hüseyinavnişpaşa (Paşalimanı) Korusu (4,45 hektar) olarak anılmaktadır.

AVRUPA YAKASI TARİHİ BOĞAZ KORULARI (KORU KARAKTERLİ TABİİ SİTLER)

No	ADI	İLÇE	ADRES	PAFTA	ADA	PARSEL	ALAN Ha	MÜLKİYET	BİLGİ
1				103	749	3		ÖZEL	Eskiden Fırıldak Bahçesi
							2,5		
2				110	730	70		İSTANBUL BANKASI ÖZEL KORU	
							0,95		
3				111	683	1		BELEDİYE	
						2		ÖZEL	
						3		BELEDİYE	
						4		ÖZEL	
						5		ÖZEL	
						6			
							26,7		
4				111	683	8		ÖZEL	
						9		ÖZEL	
						10		ÖZEL	
						11		ÖZEL	
						45		ÖZEL	
						21		BELEDİYE	
						20		BELEDİYE	
						18		ÖZEL	
						17		BELEDİYE	
						15		ÖZEL	
						19			
				104	605	153			
							18,4		
5				105	605	39		ÖZEL	
						40		ÖZEL	
						41		ÖZEL	
						159		ÖZEL	
						42		ÖZEL	

					43		VAKIF	
					90		ELEKTRİK	
					92		İDARESİ	
					93		ÖZEL	
					88	KISMEN	ÖZEL	
					87	KISMEN	ÖZEL	
					86	KISMEN	ÖZEL	
					82	KISMEN	ÖZEL	
					3	KISMEN	ÖZEL	
					44	KISMEN	ÖZEL	
					7	KISMEN	ÖZEL	
					74	KISMEN	ÖZEL	
					77	KISMEN	ÖZEL	
			104	605	94		ÖZEL	
					97	KISMEN	ÖZEL	
					98	KISMEN	ÖZEL	
					99	KISMEN	ÖZEL	
					101	KISMEN	ÖZEL	
						12,5		
6	RUS SEFARETİ KORUSU		104	605	107		SEFARET	
						16,6		
7			104	605	169		ÖZEL	
					127		ÖZEL	
					128		ÖZEL	
					129		ÖZEL	
					136		ÖZEL	
					137		ÖZEL	
					143		ÖZEL	
					144		ÖZEL	
					145		ÖZEL	
					146		ÖZEL	
					147		ÖZEL	
					148		ÖZEL	
					115	KISMEN	ÖZEL	
					116	KISMEN	ÖZEL	
					117	KISMEN	ÖZEL	
					118	KISMEN	ÖZEL	
					119	KISMEN	ÖZEL	
					130	KISMEN	ÖZEL	
						1,6		
8	İSPANYOL SEFARETİ		83	595	13			
						0,9	SEFARET	
9	KRAL FAYSAL KÖŞKÜ		87	651	3			
						3	ÖZEL	
10			94	536	1			
						2,52		
11			89	527	9	KISMEN		
					17	KISMEN		
					18	KISMEN		
					11	KISMEN		
					51	KISMEN		
					54	KISMEN		
						4,3		
12			78	498	1		ÖZEL	
					2		ÖZEL	
					3		ÖZEL	
					4			
					5			

					6			
					7			
					8		ÖZEL	
					9			
					10			
					11			
					12			
					13		ÖZEL	
					14		ÖZEL	
					15		ÖZEL	
					16		ÖZEL	
					17		ÖZEL	
					18		ÖZEL	
					19		BELEDİYE	
					20		BELEDİYE	
					21			
						4,4		
13			77	1030	35		ÖZEL	
					36		ÖZEL	
					37		ÖZEL	
					64		ÖZEL	
					65		HAZİNE	
					39		ÖZEL	
					48		ÖZEL	
					47		HAZİNE	
					44	KISMEN	VİLAYET	
					56		ÖZEL	
					57		ÖZEL	
					50		ÖZEL	
					51		ÖZEL	
					75		ÖZEL	
					72		ÖZEL	
					53		ÖZEL	
					54		ÖZEL	
					55		ÖZEL	
					17		EMNİYET SANDIĞI	
					18		EMNİYET SANDIĞI	
					66		ÖZEL	
					74		ÖZEL	
						5,4		
14	RUS SEFARETİ		77	1030	1			
						1,3	SEFARET	
15	ZAKARIN EVİ		77	1030	2		ÖZEL	
						0,5		
16	İNGİLİZ SEFARETİ		77	1030	3		SEFARET	
						2,7		
17	FRANSIZ SEFARETİ		77	1030	4			III. Selim Fransızlara bağışlamış
						7	SEFARET	
18			74	404	1	KISMEN	HAZİNE	
					2	KISMEN	ÖZEL	
						0,5		
19			74	442	4		ÖZEL	
					5		BELEDİYE	
					6		BELEDİYE	
						6,7		
20			72	430	54	KISMEN		

						107			
						108			
						50			
						62			
						101			
						103			
						58			
						57			
						56			
21	SÜMER PALAS			71	431	1		ÖZEL	Sümer Palas mevzii imar planı
							3		
22				71	446	33		ÖZEL	
							0,24		
23	ALMAN SEFARETİ			71	446	34			
							17	SEFARET	
24	BOĞAZIÇI TURİZM VE TİC. A.Ş			71	446	35			
				70	446	36			
						37			
						38			
							7,2	ÖZEL	
25				70	446	48			
				73	960	52			
				77	960	48			
						56			
							11	ÖZEL	
26				70	446	75		KISMEN	
							2,2	HAZİNE	
27				69	347	1			
						2			
						3			
						4			
						5			
						6			
						7			
						8			
						13			
						14			
						15			
						16			
						17			
						18			
						27			
						28			
						29			
						30			
						31			
						32			
						33			
						34			
							3,7	ÖZEL	
28				69	338	16		KISMEN	
						15		KISMEN	
						14		KISMEN	
						63		KISMEN	
						12		KISMEN	
						11		KISMEN	

					9	KISMEN		
						3,8		
29			69	395	22		ESKİ AVUSTURYA SEFARETİ KORUSU	
					35		ÖZEL	
					24		SAHİPSİZ	
					25		SAHİPSİZ	
					26		ÖZEL	
					33		ÖZEL	
					32		ÖZEL	
					29		ESKİ AVUSTURYA SEFARETİ KORUSU	
					30		ÖZEL	
			68	338	1			
					2			
						5,5		
30			63	341	1		AKBANK	
				974	2		ÖZEL	
						3,5		
31			67	731	104			
					105			
					106			
					107			
					108			
					109			
					110			
					111			
					112			
					113			
					114		SAİT HALİM PAŞA KORUSU	
				733	115			
					116			
					117			
					110			
				737	147			
					145			
					144			
				732	119			
					120			
					121			
					127			
					123			
					122			
					125			
					126			
				738	148			
				735	128			
					129			
					130			
					177			
				1033	170			
				1036	171		YAPI KREDİ BANKASI	
				1035	167			
					195			

					193			
				1032	166			
				1031	161			
					162			
					163			
				739	146			
					150			
					151			
				736	131			
					132			
					133			
					134			
					135			
					136			
					137			
					138			
					139			
					140			
					141			
					142			
					143			
				740	152			
					153			
					154			
					155			
					156			
					157			
					158			
		adası belirsiz		?	159			
		adası belirsiz		?	160			
				1034	164			
					165			
				640	175			
						9,2		
32			65	297	4			
						0,4	ÖZEL	
33			56	503	62			
					10			
					11			
					12			
				502	830		ÖZEL	MİSBAK KORUSU
				504	106			
					107			
					105			
34			56	507	103			
					54			
			55		3			
					6			
						1,3	ÖZEL	Bizans devrinden kalma bu alanın eski adı Kyparados
35	EMİRGAN KORUSU		45	158	2			
					3			
					4			
						43	BELEDİYE	

36				39	92	43			
						44			
						45			
						1			
						3			
							2,3	ÖZEL	
37				42	140	9	KISMEN	ÖZEL	
						10	KISMEN	SULAR İDARESİ	
						11	KISMEN	ÖZEL	
						12	KISMEN	ÖZEL	
						13	KISMEN	ÖZEL	
						20	KISMEN	ÖZEL	
						21	KISMEN	ÖZEL	
						14	KISMEN	ÖZEL	
						17	KISMEN	ÖZEL	
						18	KISMEN	ÖZEL	
						19	KISMEN	ÖZEL	
							1,2		
38				46	178	52		ÖZEL	Eski adı kanlı kavak suyu mesiresi
				10	27	3		İTÜ	
						4		ÖZEL	
						5		ÖZEL	
						6		BELEDİYE	
						7		ÖZEL	
						8		BELEDİYE	
						9		ÖZEL	
						10		ÖZEL	
						11		İTÜ	
						12		ÖZEL	
						13		ÖZEL	
						14		BELEDİYE	
						15		İTÜ	
						130		ÖZEL	
						18		İTÜ	
						19		İTÜ	
						126		ÖZEL	
					31	20		İTÜ	
						21		İTÜ	
						22		İTÜ	
						40		BELEDİYE	
						41		İTÜ	
						42		İTÜ	
						44		BELEDİYE	
						47		İTÜ	
						49		İTÜ	
						50		İTÜ	
						51		İTÜ	
						52		İTÜ	
						48		İTÜ	
						46		İTÜ	
						45		İTÜ	
						1		BELEDİYE	
						3		İTÜ	
						1			
						2			
							2,2		

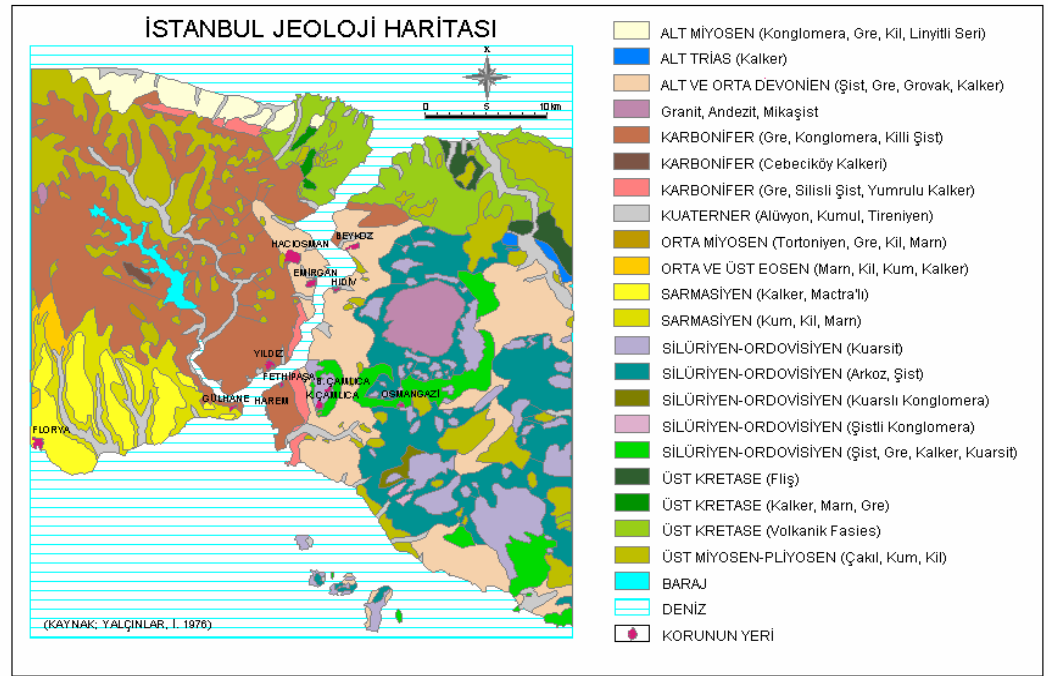
39			46	951	52		1,5	HAZİNE	
40	BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR KORUSU		8	33	1				
							3,5	ÖZEL	
41	İST. BOĞAZI REKREASYON SAHASI		8	33	2				
					3				
					4				
					31				
					68				
					70				
					58				
							25,68	BELEDİYE	
42			8	33	5			ÖZEL	
					6			ÖZEL	
					7			ÖZEL	
					8			ÖZEL	
					9			ÖZEL	
					10			ÖZEL	
					78			BELEDİYE	
					14			ÖZEL	
							2,2		
43	OKUNMUYOR 10,22,13,14,15,16,17,18		??	??	??				
44			3	73	7			ÖZEL	
					9			VAKIF	
					6			ÖZEL	
					5			ÖZEL	
					4			ÖZEL	
					1			ÖZEL	
					75			ÖZEL	
					11			KIZILAY	
					15			ÖZEL	
					14			ÖZEL	
			2	73	1			ÖZEL	
					2			VAKIF	
					3			ÖZEL	
					73			ÖZEL	
					74			ÖZEL	
							2,26		
45			2	73	69				
							0,92	VAKIF	
46			70	140	32				
					33				
					35				
					34				
					37				
							1,04	ÖZEL	
47	AŞIYAN		70	140	42				
							1,94	BELEDİYE	
48		SARIYER	5	40	1				Deli Hüseyin Paşa Bağı
		SARIYER	7	39	2			BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ	
					3				
					11				

					14			
					15			
		BEŞİKTAŞ	70	140	19			
					20			
					21			
					22			
					23			
					24			
					25			
					26			
					206			
					207			
					153			
					29			
					31			
					36			
						23		
49			70	14	18			
					85			
					86			
						4,5	ÖZEL	
50			68	632	29			
					132			
					130			
						1,8	ÖZEL	
51	SÖRLER OKULU		67	14	11			
					12			
					14			
						1,9		
52			67	145	TÜMÜ			
						1,34		
53	İPAR KORUSU		67	147	52			Bizans devrinden kalma koru
					16			
						4,4	ÖZEL	
54	KORTEK KORUSU		67	147	56			
					55			
					16			
					17			
						2	ÖZEL	
55			71	87	8			
					1			
					36			
					41			
					35			
						3,3	ÖZEL	
56			1	706	2			
			2	163	6			
					7			
					8			
					9			
						25,66		
57			2	163	50			
					51			
					136			
					135			
					134			
					41			

							1,9	ÖZEL	
58			2	163	56				
							1,24	ÖZEL	
59			8	159	1				
							1,2	ÖZEL	
60			12	1212	3				
							4,78	ÖZEL	
61			12	1212	2				
							3,9	TRT	
62			21	35	16			KARAYOLLARI	
								ÖZEL	
								HAZİNE	
								BELEDİYE	
								VAKIF	

(Kaynak: Anıtlar Kurulu Arşivinden alınmıştır)

EK:7 İstanbul'un jeolojik haritası (YALÇINLAR. İ., 1976) (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002)

EK:8

Yıldız ve Çırağan Sarayları bahçıvanlarının mevcudunu gösterir liste.

Tarih: 30/Z /1304 (Hicrî) Dosya No:2 Gömlek No:107 Fon Kodu: Y..PRK.SGE.

(Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivleri Daire Başkanlığı).

Yıldız Saray-ı Hümayun dağ âlisi bahcivanlarının el-yevm mevcudu

Neferen	
1	Serbahcivan-ı sâni Hacı Bekir Ağa bin Bekir İşkodra
1	Serbahcivan-ı Salis Ramazan Ağa bin İslam İşkodra
1	İmam Hasan Efendi bin Ahmed Corlulu
1	Edhem bin İslam İşkodra
1	Ömer bin İbrahim Barlı
5	
1	Veli bin Abdullah İşkodra
1	Ramazan bin Mustafa İşkodra
1	Bekir bin Ali İşkodra
1	Ömer bin İdris İşkodra
1	Abdullah bin Ali İşkodra
10	
1	Selim bin İbrahim İşkodra
1	Tahir bin Osman İşkodra
1	Hasan bin Hüseyin İşkodra
1	Ramazan bin Seyfullah Tiranlı
1	İbrahim bin Yusuf İşkodra
15	
1	Mahmud bin Yahya Manastır
1	Ömer bin Süleyman İşkodra
1	İbrahim bin İdris İşkodra
1	Süleyman bin Bekir İşkodra
1	Ali bin Süleyman İşkodra
20	
1	İbrahim bin Ali İşkodra
1	Ahmed bin Mehmed İşkodra
1	Süleyman bin Bekir İşkodra
1	İbrahim bin İdris İşkodra
1	Abdullah bin İbrahim İşkodra
25	
1	Mustafa bin Hüseyin Barlı
1	Ahmed bin İslam İşkodra
1	Bekir bin Ahmed İşkodra
1	Yusuf bin Nuri İşkodra
1	Ramazan bin İsmail İşkodra
30	
1	Selim bin Süleyman İşkodra
1	İbrahim bin Tahir İşkodra
1	Süleyman bin Zeynel İşkodra
1	Bayram bin Süleyman İşkodra
1	Sinan bin Nezir İşkodra
35	
1	Osman bin Tahir İşkodra
1	Süleyman bin Ramazan İşkodra

1	Bekir bin Numan Bodgoriçe
1	Ali bin Zeynel Barlı
1	Ömer bin Kasım İşkodra
40	
1	Bekir bin Hacı Bekir İşkodra
1	Mehmed bin İdris İşkodra
1	İsmail bin Salih İşkodra
1	Nuri bin Ali İşkodra
1	Tahir bin Ömer İşkodra
45	
1	Zeynel bin Tahir İşkodra
1	İbrahim bin Ramazan İşkodra
47	

Çırağan sobası(?) bahcivanları mevcudu

Neferen	
1	Ahmed bin Hasan Zağferanbolu
1	Selim bin Zeynel İşkodra
1	Edhem bin Zeynel İşkodra
1	Ali bin Hasan İşkodra
1	Hüseyin bin Mustafa Taşköprülü
1	Abdullah bin Osman Karğı
6	

Yekûn nefer

$$\begin{array}{r} 47 \\ \underline{6} \\ 53 \end{array}$$

Handwritten entries in Ottoman Turkish script, organized in a list with vertical lines separating columns. The text is dense and appears to be a record or index.

Handwritten entries in Ottoman Turkish script, located in the lower right quadrant of the page.

EK:9

'*Topkapı Sarayı Hümayunu bağçesi*'nin park olarak tanzim edilmesi kararını gösteren belge.

Sarayburnu mevki'nin hal-ı hazırı orasının ehemmiyet-i tarihiyye ve mahalliyesiyle mütenasib olmasından dolayı mevcut emakin-i müteferrikanın daire-i aidesiyle bi'l-i'tilaf hedmiyle Soğukçeşme'den silah depolarına kadar mevki'-i mezkurum Şehremaneti'nce bir park sureinde tanzim terbine müsaade-i seniyye-i hazret-i padişahinin erzan buyurulması istizan olunduğuna dair 2 Teşrin-i evvel 1328 tarihli ve 253 numarolu tezkere-i aliyyeleri le'de'l-arz mucibince irade-i seniyye-i hazret-i tacadari şeref-müteallik buyurulmuş olmağla ol babda.

3 teşrin-i evvel 1328 (16 Ekim 1912) (ENGİN, O.N., 1996).

EK:10

Mısır Hıdivinin Çubuklu'da inşa halindeki kulesinin durdurulması.

Tarih: 18/R /1324 (Hicrî) Dosya No:503 Gömlek No:83 Fon Kodu: Y..A...HUS.
(Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, Osmanlı Arşivleri Daire Başkanlığı).

Y. A. HUS, 503/83

Bab-ı Âlî
Daire-i Sadaret
Amedi-i Divân-i Hümayun
863

Bihi

Hidiv-i Mısır'ın Çubuklu'da mürtefi' bir mevkiide yaptırmakta olduğu kulenin inşaatına devam olunmaması hakkında şeref-müteallik buyurulan irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhiye tevfiikan evvelce icra edilen tebliğat üzerine Hidiv müşârünileyhin katibi bu gün nezd-i senâveriye gelerek inşâ edilmekte olan kulenin Gotik tarz mimarisine takliden yapılmakta olan bir binadan ibaret olup bunun esasen kule olmadığını derununa elektrik edevatı vaz'ına mahsus bulunmadığı gibi nezareti yalnız Kanlıca Körfezi'ne kadar mümted olduğunu beyan ve Boğaziçi'nde ve Ada'da yalı ve köşklere buna mümasil kule tarzında ebniye bulunduğundan Hidiv'in yaptırmakta olduğu mezkûr binanın kuleye müşâbeheti vesilesiyle men'î müşârünileyhin te'sirini müstelzim olacağını ilaveten dermiyân eylesine mebni çünkü mezkûr kulenin mevkii ve tarz-ı inşası nezd-i senâveride meçhul bulunması cihetiyle bu babda tafsilata girililmeyerek mademki ebniye-i mezkûre kule şeklinde inşâ edilmektedir inşaatına devam edilmemesi daha münasip olacağı yolunda cevap verilmesi üzerine katib mûmâileyh avdet eylemiş olduğunun sütte-i seniyye-i mülükâneye arzı mütemennâdır efendim.

Fî 18 Rebiülahir sene [1]324 fî 29 Mayıs sene [1]322

Sadrazam
Ferid

Y. A. HUS, 503/83

Bihi

Çubukluda kain sahilhane-i hidivide dağ cihetinde bir adet demir kule inşaatını mukaddema mübaşeret olunarak yirmi arşına baliğ olduğu ve inşaatı devam edilmekte olup derununa birde elektrik makinesi vaz olunacağı mervi bulunduğu hakkında Şehremaneti'ne takdim eylediğim arıza lede'l-arz inşaat-ı ma'ruzanın hemen tatil olunması emr ü ferman-ı hümayun-ı hazret-i hilafet-penâh-ı a'zamileri iktiza-yı âlîsinden bulunduğu dair emanet-i müşârünileyhadan alınan tezkirede beyan edilmesinden nâşî hemen infâz-ı emr-i celîl-i âlîsine teşebbüsle der-akab inşaat-ı ma'ruza tatil edilmiş ve daireye celb edilen kalfasından istîzâh-ı madde edildikde salîfû'l-arz kulenin aksam-ı cedîdesinin parça parça olarak Liyon Şehri'nden fabrika ameleleriyle ve Pake Kumpanyası'yla vapurlarıyla mukaddemâ Dersaadet'e celb edilip yerlerine vaz' edildiği ve etraf-ı erba'ası tuğla ile kaplanıp derununa ahşap nerdübân konulacağı cevabı alınmış ve inşaat-ı ma'ruzanın ayrıca mufassal piantası elde edilerek Şehremâneti'ne gönderilmiştir. Müşahedât-ı memlûkâneme nazaran demir kule Hidiv-i Esbak İsmail Paşa Damadı Mahmud Paşa'nın selef-i çakeri zamanında Kavacık'da inşa ettirdiği köşk ile muhaberata münasib bir zemin teşkîl ettiği gibi mühtedî ve sahib-i servet Necib Bey'in körfeze yakın bir mahalde inşa etmekde bulunduğu câlib-i nazar-ı dikkat sahilhanenin dağ cihetinde inşâ edeceği köşk ile dahi muhabere mümkün olacağı ve elektrik edevatının henüz celb edilmeyip fakat selef-i memlûkânem zamanında bir çok alât u edevâtın sandıklarla sahilhane ile köşke nakl edildiği ve selef-i çâkeri olup bu def'a bir zatın delâletiyle üçüncü daireye terfî' eden Mehmed Paşa'nın Mahmud Paşa ile olan muarefe-i ma'lume vesaireye ve inşâatın devam ve imtidâd eden beş-altı mah zarfında Şehremâneti'ne malumât verilmemesine nazaran sâye-i şahânelerinde arzına amâde bulunduğum bazı esbâbdan dolayı iğmâz-ı vâkiin hezâr nazar u dikkat-i ahvâlden bulunmuş olmağın fermân.

Fî 14 Rebiülahir sene [1]324 ve fî 25 Mayıs sene [1]322

Sekizinci Daire Müdürü
Kulları

İbrahim Edhem bin Mustafa

۸۶۹

خدیو چون موقوفه سلفه بر موقوفه بایدر بقع اولیغ قونین انسا آنه دولم اولیغ هغه شرفعلیه وریتر اراده سینه هغه
 خدیو قونینیه توفیقاً اولیغ ابرار بریدر تیفیاضه اوزریه خدیو سارا ایله کابی بوکوره ندرتقا وریه کلمدن انسا ایلیک اولیغ قونین
 قونین طرز معاریفه تقیداً یا بقع اولیغ اوزر برناده حصاره اولوب بونک اساساً قور اولیغ درونه انکره اولیغ وضعه
 موقوفه بولریغ کی تقارن بیکر قایل کی کور قریه قدر حقه اولیغ یانه دیوغار ایجه دایره یانه دیکونکده بوکا
 معانه قور طرز ایله بولریغنه خدیو بایدر بقع اولیغ مذکور بانه قوی ساریه وسیله سینه سارا ایله تاریخه موقوف
 اولیغ حلاوه زینیه ایله بن عینک مذکور قونین موقعه و طرز انسا ندرتقا وریه بولده بولنه عینک بوباق تقصیر
 کرسینور مارا کونین مذکوره قدر شکل انسا ایلیک در انسا آنه دولم ایله دهها مناسب اولیغ بونک جواب وریه
 اوزریه کاتب موقه ایله اولیغ سده سینه موقه ایله عین سارا اضم

ابرار اولیغ ایلیک
 ۲۹
 صدر اعظم

EK:11

KORULARIN TAPU BELGELERİ

ABRAHAMPAŞA KORUSU'NUN TAPU BELGELERİ

246

İli	İSTANBUL		Türkiye Cumhuriyeti TAPU SENEDİ				FOTOĞRAF		
İlçesi	Beykoz								
Bucağı									
Mahallesi	Beykoz								
Köyü									
Sokağı	Kavakdere								
Mevkii									
Eml. Vergi. Hes. No.	Satış Bedeli	Pafta No.	Ada No.	Parsel No.	Yüzölçümü				
		52	354	44	Ha.	M ² .	Dm ² .		
					24	3760	00		
GAYRİMENKULON	Vasfı	Koru, iki mansura mailez							
	Sınırı	Planı Gibi							
	İktisabı	Kadastro							
	Sahibi	İSTANBUL BELEDİYESİ							
GELDİSİ		Yevmi. No.	Cilt No.	Sayfa No.	Sıra No.	Tarihi	GİTTİSİ		
Cilt No.		-	3	220		13.6.1954		Cilt No.	
Sayfa No.		Sicline Öykümler						Sayfa No.	
Sıra No.								Sıra No.	
Tarihi		NOT : Mülkiyet hakkı devri ve diğer işlemler için tapu memurlarına başvurulmalıdır.						Tarihi	

Ambar Stok No : 129

BÜYÜKÇAMLICA KONUSU 'NUN TAPU BELGELERİ

T.C
İSTANBUL VALİLİĞİ
ÜSKÜDAR 3. BÖLGE TAPU SİCİL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı :B021.TKG.1034143/1490 /1496
Konu:

25.07.2002

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ÇEVRE KORUMA VE GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANLIĞI
Park ve Bahçeler Müdürlüğü
İSTANBUL

İlgi: 24.07.2002 tarih ve 2486 sayılı yazımız.

İlgi yazınızda bahsi geçen Üsküdar Kısıklı mahallesi 155 pafta 803 ada 3 parsel sayılı 13.00 m2. miktarda İvaz Fakih Türbesinin tamamı İVAZ FAKİH VAKFI adına, 803 ada 5 parsel sayılı 5033.00 m2. miktarda Tarla ve Garajların tamamı Beyanlarda 02.04.1998 tarih ve 1475 yevmiye ile 2.Grup Kültür ve Tabiat Varlığını Koruma Şehri mevcut olup, İsmail Hakkı oğlu Metehan Ahmet KIRIŞÇIOĞLU adına, 803 ada 6 parsel sayılı 3485.00 m2. miktarda Arazinin tamamı Maliye Hazinesi adına kayıtlı olup, Beyanlar hanesinde 25.01.1960 tarih ve 447 yevmiye ile "Dahiliye vekaletine tahsis olduğundan Hazine uhdesinde ipka edilmiştir." mevcuttur.

Bilgilerinize rica olunur.

S/K

A. Ertac Altın
Tapu Sicil Müdürü

ASLI GİBİDİR

26 Sayı : 2003

EMİRGAN KORUSU'NUN TAPU BELGELERİ

ACELE

T.C.
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
Emlak ve İşçilik Daire Başkanlığı
Emlak Müdürlüğü

Servisi : ~~14.6.2000~~

Sayı : SİCİL

Konu : 12.334.18-430-200 / 2553

14.6.2000

14.6.2000

SARAYIR TAPU SİCİL MÜDÜRLÜĞÜNE

*Mikseri
9/8*

Sarayir Mahallesi Mak.45 parça,158 ada,2-5 ve 4 parsel sayılı çarçiftlikte küçükler bulunan parsellerin Belediye'ye intikal şekillerinin tesbit edilerek görevli memura ciden verilmesini arz ederim.

Kesim KAPILI
Emlak Müdürü

Sarayir Mahallesi
Emlak Müdürlüğü

14.6.2000

Sarayir Mahallesi Mak.45 parça,158 ada,2-5 ve 4 parsel sayılı çarçiftlikte küçükler bulunan parsellerin Belediye'ye intikal şekillerinin tesbit edilerek görevli memura ciden verilmesini arz ederim.

Sarayir Mahallesi Mak.45 parça,158 ada,2-5 ve 4 parsel sayılı çarçiftlikte küçükler bulunan parsellerin Belediye'ye intikal şekillerinin tesbit edilerek görevli memura ciden verilmesini arz ederim.

Sarayir Mahallesi Mak.45 parça,158 ada,2-5 ve 4 parsel sayılı çarçiftlikte küçükler bulunan parsellerin Belediye'ye intikal şekillerinin tesbit edilerek görevli memura ciden verilmesini arz ederim.

Sarayir Mahallesi Mak.45 parça,158 ada,2-5 ve 4 parsel sayılı çarçiftlikte küçükler bulunan parsellerin Belediye'ye intikal şekillerinin tesbit edilerek görevli memura ciden verilmesini arz ederim.

T/P

Emlak Müdürlüğü

FETHİPAŞA KORUSU‘NUN TAPU BELGELERİ

T. C.
İSTANBUL BELEDİYESİ
Emlak ve İstimlak Müdürlüğü
1560 Sayı : - 1/5-

BELEDİYE NAMINA SATIN ALINMIŞ OLAN YERİN			
Semt	Üsküdar	Satanların ismi	Fatma Saide Argeço
Mahallesi	Hacı Hasna Hatun		
Pafta No	Paftalimanı	Hisse miktarı	Tan
Kapı No.	Eski Yeni En yeni 104/1 121, 104/1, 79, 77, 16/6	İmzası	İmza
Ada No.	1310		
Parşel No.	149		
Cinsi	Kethi Paşa Korusu	Tapu muamele No.	Dava hakkı Baki kalmak şartıyla tamamen terkin
Ölçüsü	905 M2.		
Ferağın yekli	Koru için	Verilecek İstimlak bedeli	(22625 lira)

Yukarıda cins ve evsafı yazılı gayrimenkulün Belediye namına tahriri alınmış olduğundan istimlak bedeli olan Yirmikibinaltıyüzbirbinbeşyüz kırk lirası kurusun. yukarıdaki imza sahiplerine verilmesi lazımdır. 21/7/1969 Vekil

Masraf Müdürlüğüne :

Tahriri alınan bu yerin parasının tahakkuk müzekkeresindeki sarahat veçhile verilmesini dilerim.

İstimlak Müdürlüğü / 196

İstimlak Müdürü

ADI : MEHMET KAMR
SOYADI : ASENA
BABA ADI : DİNÇER

1. kat 6nolu
mekan
12/75 arsa payı

İLÇE : ÜSKÜDAR
PAFTA : 108
ADA : 1310
PARSEL : 173
ADI : HALİL AYHAN

MAHALLE : HACİNESNA HATUN
SAYFA : 1399
YÜZÖLÇÜM : M2
HİSSE PAY/PAYDA : 1/1

Page 1

2. kat 7nolu mekan
12/75 arsa payı

SOYADI : TATAROĞLU
BABA ADI : İNSAN

TAPUSİ EKİ, TXT

infa hakları ihten tatar
aylığına sahiptir.

İLÇE : ÜSKÜDAR
PAFTA : 108
ADA : 1311
PARSEL : 173
ADI : ÖNER ÇETİN
SOYADI : SARIOĞLU
BABA ADI : MEHMET

MAHALLE : HACİNESNA HATUN
SAYFA : 1400
YÜZÖLÇÜM : M2
HİSSE PAY/PAYDA : 1/1

2. kat 8nolu
mekan
12/75 arsa payı

İLÇE : ÜSKÜDAR
PAFTA : 108
ADA : 1311
PARSEL : 272
ADI : KADRİYE ZUMRAN
SOYADI : YENİPAZAR
BABA ADI : ŞEKİR

MAHALLE : HACİNESNA HATUN
SAYFA : 1401
YÜZÖLÇÜM : M2
HİSSE PAY/PAYDA : 1/1

Gelme
9 nolu
mekan
4/75

TAPUSU BULAN

TAPUSU BULAN KATILIMCI

İLÇE	: ÜSKÜDAR	MAHALLE	: HACIHESSA FATMA
PAFTA	: 100	SAYFA	: 100
ADA	: 1011	YÜZÖLÇÜM	: 3,270,000 M2
PARSEL	: 99	HİSSE PAY/PAYDA	: 1000/10000
ADL	: İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI		
İLÇE	: ÜSKÜDAR	MAHALLE	: HACIHESSA FATMA
PAFTA	: 100	SAYFA	: 100
ADA	: 1011	YÜZÖLÇÜM	: 3,270,000 M2
PARSEL	: 99	HİSSE PAY/PAYDA	: 4000/10000
ADL	: İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI		
İLÇE	: ÜSKÜDAR	MAHALLE	: HACIHESSA FATMA
PAFTA	: 100	SAYFA	: 100
ADA	: 1011	YÜZÖLÇÜM	: 3,270,000 M2
PARSEL	: 99	HİSSE PAY/PAYDA	: 6000/10000
ADL	: İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI		
İLÇE	: ÜSKÜDAR	MAHALLE	: HACIHESSA FATMA
PAFTA	: 100	SAYFA	: 100
ADA	: 1011	YÜZÖLÇÜM	: 3,270,000 M2
PARSEL	: 99	HİSSE PAY/PAYDA	: 1000/10000
ADL	: İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI		
İLÇE	: ÜSKÜDAR	MAHALLE	: HACIHESSA FATMA
PAFTA	: 100	SAYFA	: 100
ADA	: 1011	YÜZÖLÇÜM	: 3,270,000 M2
PARSEL	: 99	HİSSE PAY/PAYDA	: 1000/10000
ADL	: İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI		
İLÇE	: ÜSKÜDAR	MAHALLE	: HACIHESSA FATMA
PAFTA	: 100	SAYFA	: 100
ADA	: 1011	YÜZÖLÇÜM	: 3,270,000 M2
PARSEL	: 99	HİSSE PAY/PAYDA	: 1000/10000
ADL	: İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI		

TAPUSİYE.TXT

SORGULAMA SONUÇLARI

İLÇE : ÜSKÜDAR MAHALLE : HACİHESNA HATUN
PAFTA : 109 SAYFA : 1393
ADA : 1311 YÜZÖLÇÜM : M2
PARSEL : 173 HİSSE PAY/PAYDA : 1/2
ADI : ZEYNEP
SOYADI : GÜRSOY
BABA ADI : MURATTİN

1. baktım
1 not
meske
5/75
015/9/9/9

İLÇE : ÜSKÜDAR MAHALLE : HACİHESNA HATUN
PAFTA : 109 SAYFA : 1393
ADA : 1311 YÜZÖLÇÜM : M2
PARSEL : 173 HİSSE PAY/PAYDA : 1/2
ADI : AHMET
SOYADI : GÜRSOY
BABA ADI : AHMET SUHA

İLÇE : ÜSKÜDAR MAHALLE : HACİHESNA HATUN
PAFTA : 109 SAYFA : 1394
ADA : 1311 YÜZÖLÇÜM : M2
PARSEL : 173 HİSSE PAY/PAYDA : 1/1
ADI : MUFIDE
SOYADI : GÜRFIRAT
BABA ADI : MEHMET SAİT

1. baktım
2 not meske
5/75 asy

İLÇE : ÜSKÜDAR MAHALLE : HACİHESNA HATUN
PAFTA : 109 SAYFA : 1395
ADA : 1311 YÜZÖLÇÜM : M2
PARSEL : 173 HİSSE PAY/PAYDA : 1/1
ADI : İBRAHİM
SOYADI : ÜZAY
BABA ADI : MUSA

2 emm baktım
3 not meske
6/75 asy

İLÇE : ÜSKÜDAR MAHALLE : HACİHESNA HATUN
PAFTA : 109 SAYFA : 1396
ADA : 1311 YÜZÖLÇÜM : M2
PARSEL : 173 HİSSE PAY/PAYDA : 1/1
ADI : SABAHATTİN
SOYADI : CANGİL
BABA ADI : HAZİ DERSİ

2 emm baktım
4 not meske
7/75 asy
1/9/9

İLÇE : ÜSKÜDAR MAHALLE : HACİHESNA HATUN
PAFTA : 109 SAYFA : 1397
ADA : 1311 YÜZÖLÇÜM : M2
PARSEL : 173 HİSSE PAY/PAYDA : 1/1
ADI : AYFER
SOYADI : AKSOY
BABA ADI : ÖMER

1. baktım
5 not meske
12/75 asy
015/9/9/9

8002/T0/1E

MAHALLE

HACİHESNA HATUN
1398 1119/ABA

T. C.
İSTANBUL BELEDİYESİ
Emlak ve İstimlak Müdürlüğü
1560 Sayı : -1/5-

BELEDİYE NAMINA SATIN ALINMIŞ OLAN YERİN			
Semt	Üsküdar	Satanların ismi	Fatma Saide Argeço
Mahallesi	Hacı Hasna Hatun	Hisse miktarı	Tan
Kapı No.	104/1 121, 104/1, 79, 77, 16/6	İmzası	İmza
Ada No.	1310	Tapu muamele No.	Dava hakkı Baki kalmak şartıyla tamamen terkin
Parşel No.	149	Verilecek İstimlak bedeli	(22625 lira)
Cinsi	Kethi Paşa Korusu		
Ölçüsü	905 M2.		
Ferağın şekli	Koru için		

Yukarıda cins ve evsafı yazılı gayrimenkulün Belediye namına takriri alınmış olduğundan istimlak bedeli olan Yirmikibinaltıyüzbirbinbeşyüz kırkbeş lirası kurusun yukarıdaki imza sahiplerine verilmesi lazımdır. 21/7/1969 Vekil

Masraf Müdürlüğüne :

Takriri alınan bu yerin parasının tahakkuk müzekkeresindeki sarahat veçhile verilmesini dilerim.
1/196

İstimlak Müdürü

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
USKUDAR 1.BÖLGE TAPU SİCİL MÜDÜRLÜĞÜ

SAYI: ~~642~~ 421

5/2/2003

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
ÇEVRE KORUMA VE GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANLIĞI
PARK VE BAHÇELER MÜDÜRLÜĞÜ
İLGİ:24/07/2002 tarih 642-2486 sayılı yazınız

Üsküdar,Hace Hesna Hatun mah.1311 ada 89 parsel sayılı 760 m2.miktarındaki bahçeli ahşap evin tamamı İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı adına kayıtlıdır.
1311 ada 90parsel sayılı 2953 m2.miktarındaki bahçeli ahşap evin tamamı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı adına kayıtlıdır.

1311 ada 96 parsel sayılı 963 m2.miktarındaki taşınmaz yola kalb edilmekle terkin edilmiştir.968/7177 yev.

1311 ada 97 parsel sayılı 21 m2.miktarındaki kargir çeşmenin tamamı İstanbul Belediyesi adına kayıtlıdır

1311 ada 122 parsel sayılı 280 m2.miktarındaki korunun tamamı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı adına,

1311 ada 123 parsel sayılı 306 m2.miktarlı korunun tamamı İst.Büyükşehir Bel.Başkanlığı adına,

1311 ada 129 parsel sayılı 2416 m2.miktarlı korunun tamamı Reyhan Şehsuvaroğlu adına,

1311 ada 160 parsel sayılı 2990 m2.miktarındaki kargir binanın tamamı İst.Büyükşehir Belediyesi adına,

1311 ada 167 parsel sayılı 3894 m2.miktarındaki bahçeli kargir evin tamamı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı adına,

1311 ada 172 parsel sayılı 1010 m2.miktarındaki bahçeli ahşap evin tamamı Nurdan kuzuoğlu adına,

1311 ada 170 parsel sayılı 203.15 m2.miktarındaki arsanın kat irtifakı tesisine göre 1,2,3,4,5,6,7 ve 8 nolu meskenlere ait taşınmazlar İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı adına kayıtlıdır.

1311 ada 99 parsel ve 1311 ada 173 parsel sayılı taşınmazların kayıtları bilgisayardan çıkartılarak yazımız ekinde sunulmuştur.

1311 ada 130 parsel sayılı 192 m2.miktarındaki korunun 2/24 hissesi Mediha namıdiğer Meliha adına kayıtlıdır.

Ahmet Ferit Eren,Süleyman Muammer Evcim ve Fatma Aynınur Yazıcıoğlunun ceman 22/24 hissesi yol için İstanbul belediyesince istimlak edilmiştir.14/5/1969 ta.4237 yev.

1311 ada 144 ve 149 parseller sayılı taşınmazlara kayıtlarımızda tesadüf edilememiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

HALİT ÖZER
TAPU SİCİL MÜDÜRÜ

FLORYA ATATÜRK KORUSU'NUN TAPU BELGELERİ

İli		İstanbul		Türkiye Cumhuriyeti TAPU SENEDİ				FOTOĞRAF				
İlçesi		Bakırköy										
Bucak		-										
Mahallesi		Şenlik										
Köyü		-										
Sokağı		Florya asfaltı										
Mevkii		-										
Verginin		G. Safi		Vergi	Satış	Pafta	Ada	Parsel	Yüz Ölçümü			
Genel No.	Ozel No.	iradı	Kıymeti	Bedeli	No.	No.	No.	He.	M ²	Dm ²		
107		300			84/1	298	130	62	3821	00		
Vasfı		İtfaiye garajı ve Müdürlük binası ve Gazinoları ve Ormanı olan tarla										
Sınırı		Plânı gibi.										
İktisabı		İşbu gayrimenkulün tamamı 84/1 pafta 298 ada 50 parsel tahdidiinde 62 hektar 8881 M2.miktarında Meteoroloji İstasyonu ve İtfaiye garajı ve Müdürlük binası ve Gazinoları ve Ormanı olan tarla olarak İstanbul Belediyesi adına kayıtlı iken, Tapu Fen Amirliğinden tanzim kılınan 16/12/970 tarihli beyannamesinde ve şubesiinden verilen kıymet kağıdında 298 ada 118 parsel 62 hektar 3821 M2. ve 298 ada 119 parsel 2460 M2. ve (A) parsel 2600 M2. olarak üç kısma ifraz edilmiş olduğundan ifrazı ve işbu mahallerden (A) parsel sayılı 2600 M2.lik kısım yola kalb edilerek ifrazdan tasfi edilmiştir.										
Sahibi		İSTANBUL BELEDİYESİ										
GELDİSİ		Yerime	Cilt	Sahife	Sıra	Tarihi	GİTTİSİ					
Cilt No.	Kitap No.	No.	No.	No.	No.		Cilt No.					
	9/818	7471	18	1727		17/1972						
Sayfa No.	Siciline uygundur. Kuturoğlu 10893						Sayfa No.					
Sıra No.							Sıra No.					
Tarihi	NOT: Mülkiyetin devri evraklarla ilgili işlemler için tapu kütüğüne müracaat edilmelidir.						Tarihi					

İSTANBUL BELEDİYESİ BAŞKANLIĞI

İCRA MÜDÜRLÜĞÜ

İlgil: 20/5/2002 Tarihli yazımız.

Bakırköy, Şenlik, Florya Mahallesi, 34 parça, 949 ada, 204 parsel *Maske me*
sayılı, 12420 m2.niktarla Arsa ile,

105 parsel sayılı, 45941 m2.niktarla Arsa ; *Maske me*

98 parsel sayılı, 3605 m2.niktarla Arsa,

51 parsel sayılı, 313 m2.niktarla Şu Deposu,

69 parsel sayılı, 1628 m2.niktarla Hecarlık,

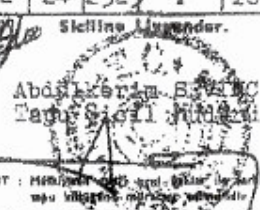
İstanbul Belediyesi adına kayıtlıdır.

Bilgilerinize rica ederim.

Y/B

ML
Ahmet Seyfi ÖZGÖR
Tap. Sicil Müdürü

İli	İstanbul		Türkiye Cumhuriyeti TAPU SENEDİ			FOTOĞRAF		
İlçesi	Bakırköy							
Bucağı	1. Bölge							
Mahallesi	Şenlik							
Köyü								
Sokağı								
Mevkii	Florya Çiftliği							
Eml. Vergi, Haz. No.	Satış Bedeli	Pafta No.	Ada No.	Parşel No.	Yüzölçümü			
	İfraz	84/1	949	193	Ha.	M ² .	Dm ² .	
					61	6359	00	
Vasfı	İtfaieye Garaz ve Müdürlük Binası ve Gazinoları ve Ormanı olan tarla.							
Sınırı	Planı gibi.							
İktisabı	İfrazdan tescil edildi. (Zayından verilmiştir)							
Sahibi	İSTANBUL BELEDİYESİ.							
GELDİSİ		Yevmi. No.	Cilt No.	Sayfa No.	Sıra No.	Tarhi	GİTTİSİ	
Cilt No.		4982	24	2325	.	18.11.1980	Cilt No.	
Sayfa No.		<i>K/1/1</i> Siciline İşlenmiştir. Abdulkerim B. YILMAZ Tapu Sicil Müfettişi					Sayfa No.	
Sıra No.							Sıra No.	
Tarhi		<small>NOT : Herhangi bir hususla ilgili olarak tapu sicilinde değişiklikler yapılmaz.</small>					Tarhi	

GÜLHANE KORUSU'NUN TAPU BELGELERİ

= 170 =

S: 30

T. C. TAPU SENEDİ

VİLİYETİ	İstanbul.	MINTAKA No.	
KAZA VE NAHİYESİ	eminönü.	SAHİFE No.	646
MÁHALLESİ	Can kurtaran.	PAFTA No.	
KARİYESİ		ADA No.	2
KAĞI	alemдар C.	PARSEL No.	33 88
JR SEM- MEVKİİ		MESAHAI SATHİYESİ	(156516) L.

VASIFLARI	NEV'i	BEYANLAR
Gülhane parkı.		
HUDUDU	pilam gibi.	
Nasıl Malik Olduğu	5/4/1943 tarih ve (1239) yevmiye no: lı resmi senet mucibin- maliye hazinesi uhdesinde kayıtlı olup millî emlak müdürlüğü satılmıştır.	
MALİKİNİN ADI SANI ve MESLEĞİ	İstanbul belediyesi.	
NUM No.	Y: 1239	SİCİLİNE UYGUNDUR MÜNAKALESİ YAPILMIŞTIR GELDİĞİ TAPU KÜTÜĞÜ
ESKİ KAPI No.		Cilt No. TARİHİ
YENİ KAPI No.	1,3 gülhane parkı 1,3/I yazılık gazino.	MÜLKİYETTEN GAYRİ HAKLAR İÇİN TAPU KÜTÜĞÜNE MURACAAT EDİLMİŞTİR GİRDİĞİ TAPU KÜTÜĞÜNÜN CİLT No. TARİHİ
BRADI	355 L.	
İYMETİ	(156516) lira.	GİTTİĞİ TAPU KÜTÜĞÜNÜN CİLT No. TARİHİ
ELİ		

HIDİV KONUSU‘NUN TAPU BELGELERİ

83

İli	İSTANBUL		 Türkiye Cumhuriyeti TAPU SENEDİ		FOTOĞRAF		
İlçesi	Beykoz						
Bucağı							
Mahallesi	Yubaklı						
Köyü							
Sokağı	Karıncasuyu						
Mevkii							
Eml. Vergi. Hes. No.	Satış Bedeli	Pafta No.	Ada No.	Parsel No.	Yüzölçümü		
		30	194	51	He.	M ² .	Dm ² .
						2301	00
Vasfı	Sarı, Bağ, Koruluk						
Sınırı	Planı Gibi						
İhtisabı	Hükmen İfraz Eski. aynı ada 7 parselin ifrazından						
Sahibi	İSTANBUL BELEDİYESİ						
GELDİSİ		Yevmi. No.	Cilt No.	Sayfa No.	Sıra No.	Tarihi	GİTTİSİ
Cilt No.		459	6	495		16.3.1978	Cilt No.
Sayfa No.		Siciline Uygundur.					Sayfa No.
Sıra No.		Cahit YAZICI Tapu Sicil Müdürü					Sıra No.
Tarihi		NOT : Mülkiyetin gayri aynı haklar ile sınırlı olarak tapu kütüğüne müracaat edilmelidir.					Tarihi

Ambar Stok No : 129

1971

1971

İSTANBUL VALİLİĞİ
BEKLENTİ TAHSİSİ VE KAYIT BÖLÜMÜ

Kayıt No: 1971
Konu: Tapu Kaydı

Tarih: 24/07/2002

İSTANBUL BOYKÖŞENİ BELEDİYESİ
ÇEVRE KORUMA VE GELİŞTİRME DAİRE BAŞKANLIĞI
PARK VE BAHÇELER MÜDÜRLÜĞÜNE

İLİM: 24/07/2002 tarih 2466 sayılı yazınız.
İlgi sayılı yazınızla istemi olduğunuz Çubuklu 30 Pafta 194
Ada. 2 3 6 3 40 41 43 50 53 parselinin tapu kayıtları çıkartılmış
olup, bilgilerinize rica olunur.

7

İSMAIL KIBICI
Tapu Sicil Müdürü

Üzerlerindeki Takyidatlar çıkarılmıştır.

MAHALLESİ...:ÇUBUKLU
MEVKİİ...:ÇUBUKLU KANLICA
CİNSİ...:ARSA
YÜZÖLÇÜMÜ...: 12914.32 m²

ADA...:194
PARSEL...:2
CİLT...:4
SAYFA...:337

ADI SOYADI : BARAADI

METRIX FİNANSAL VE TEKNİK DANIŞMANLIK A.Ş.:

MAHALLESİ...:ÇUBUKLU
MEVKİİ...:ÇUBUKLU KANLICA
CİNSİ...:ARSA
YÜZÖLÇÜMÜ...: 3200.00 m²

HİSSESİ TAM EDİNME NEDENİ SATIŞ EDİN.TAR. YEV.
24/05/2002 2304

ADA...:194
PARSEL...:3
CİLT...:4
SAYFA...:338

ADI SOYADI : BARAADI

METRIX FİNANSAL VE TEKNİK DANIŞMA A.Ş.:

MAHALLESİ...:ÇUBUKLU
MEVKİİ...:ÇUBUKLU KANLICA
CİNSİ...:BAHÇELİ AHSAP YALI VE İKİ MASU
YÜZÖLÇÜMÜ...: 6850.50 m²

HİSSESİ TAM EDİNME NEDENİ SATIŞ EDİN.TAR. YEV.
24/05/2002 2304

ADA...:194
PARSEL...:8
CİLT...:4
SAYFA...:343

ADI SOYADI : BARAADI

İNCI KONUKOĞLU:ALI
ABDOLKADİR KONUKOĞLU:SANI
ZEKERİYE KONUKOĞLU:SANI
ADIL SANI KONUKOĞLU:SANI
FATİR KONUKOĞLU:SANI
HARAN KONUKOĞLU:SANI
TULAY YILDIRIM:SANI
HATİCE KONUKOĞLU:SANI
SELMA TUĞLU:SANI

HİSSESİ EDİNME NEDENİ EDİN.TAR. YEV.
1/9 TAKSİM 15/12/1995 2562
1/9 TAKSİM 15/12/1995 2562
1/9 TAKSİM 15/12/1995 2562
1/9 TAKSİM 15/12/1995 2562
1/9 TAKSİM 15/12/1995 2562
1/9 TAKSİM 15/12/1995 2562
1/9 TAKSİM 15/12/1995 2562
1/9 TAKSİM 15/12/1995 2562
1/9 TAKSİM 15/12/1995 2562

MAHALLESİ...:ÇUBUKLU
MEVKİİ...:ÇUBUKLU KANLICA
CİNSİ...:KARGİR ODA ARSA VE İKİ MASURA
YÜZÖLÇÜMÜ...: 11740.00 m²

ADA...:194
PARSEL...:9
CİLT...:4
SAYFA...:344

ADI SOYADI : BARAADI

BEDRİYE SARICA:AHMET İZZET
RUKİYE MEHVEŞ SUBAŞI:OSMAN
AYŞE GÖL SARICA:OSMAN
SERRA KAYA:MEHMET ŞUKRU
ERRU KAYA:MEHMET ŞUKRU
HATİCE BİSAN SAVUT:ŞUKRU KAYA
ÖLKER KORAL:ŞUKRU KAYA
UMUR KAYA:ŞÜKRÜ KAYA
ATŞEĞÜL DİYARBEYİRLİ:OSMAN
RUKİYE MEHVEŞ SUBAŞI:OSMAN
İLHAN ŞUKRU KAYA:AHMET

HİSSESİ EDİNME NEDENİ EDİN.TAR. YEV.
2/16 İNTİKAL 01/07/1977 1615
3/16 İNTİKAL 01/07/1977 1615
3/16 İNTİKAL 01/07/1977 1615
4/384 SATIŞ+HİSSE TEVHİDİ 04/10/1995 2025
4/384 SATIŞ+HİSSE TEVHİDİ 04/10/1995 2025
24/384 İNTİKAL 04/10/1995 2025
24/384 İNTİKAL 04/10/1995 2025
24/384 İNTİKAL 04/10/1995 2025
48/384 İNTİKAL 04/10/1995 2025
48/384 İNTİKAL 04/10/1995 2025
8/384 İNTİKAL 04/10/1995 2025

ADI SOYADI : BABAADI	HISSESİ	EDİNME NEDENİ	EDİN.TAR.	YEV.
AYŞE NAHİDE KAYA:AHMET	8/384	İNTİKAL	04/10/1995	2025
MAHALLESİ...:ÇUBUKLU		ADA.....:194		
MEVKİİ.....:MER' A YOLU		PARSEL...:40		
CİNSİ.....:ARSA		CİLT.....:4		
YÖZÖLÇÖMÜ...: 1160.00 m ²		SAYFA...:375		
ADI SOYADI : BABAADI	HISSESİ	EDİNME NEDENİ	EDİN.TAR.	YEV.
İSTANBUL BELEDİYESİ :	TAM	SATIŞ	01/10/1980	667
MAHALLESİ...:ÇUBUKLU		ADA.....:194		
MEVKİİ.....:MER' A YOLU		PARSEL...:41		
CİNSİ.....:ARSA		CİLT.....:4		
YÖZÖLÇÖMÜ...: 245.00 m ²		SAYFA...:376		
ADI SOYADI : BABAADI	HISSESİ	EDİNME NEDENİ	EDİN.TAR.	YEV.
İSTANBUL BELEDİYESİ :	TAM	SATIŞ	01/10/1980	667
MAHALLESİ...:ÇUBUKLU		ADA.....:194		
MEVKİİ.....:ÇUBUKLU KANLICA		PARSEL...:49		
CİNSİ.....:KARGIR KÖŞK		CİLT.....:5		
YÖZÖLÇÖMÜ...: 159471.00 m ²		SAYFA...:493		
ADI SOYADI : BABAADI	HISSESİ	EDİNME NEDENİ	EDİN.TAR.	YEV.
İSTANBUL BELEDİYESİ :	TAM	İFRAZ	16/03/1973	459
MAHALLESİ...:ÇUBUKLU		ADA.....:194		
MEVKİİ.....:ÇUBUKLU KANLICA		PARSEL...:50		
CİNSİ.....:KORULUK, KARGIR BINA VE MÖŞTEM		CİLT.....:6		
YÖZÖLÇÖMÜ...: 12422.70 m ²		SAYFA...:494		
ADI SOYADI : BABAADI	HISSESİ	EDİNME NEDENİ	EDİN.TAR.	YEV.
MALİYE HAZİNESİ :	TAM		16/03/1973	460

MAHALLESİ...:ÇUBUKLU
MEVKİİ.....:ÇUBUKLU KANLICA
CİNSİ.....:BAHÇELİ AHŞAP KÖŞK, KARGIR GAZ
YÜZÖLÇÜMÜ...: 19830.00 m²

ADA.....:194
PARSEL...:53
CİLT.....:6
SAYFA....:574

ADI SOYADI : BABAADI	HİSSESİ	EDİNME NEDENİ	EDİN.TAR.	YEV.
İRFAN TUFAN KARAOĞLU:MEŞUT	4185/19840	TEVHİT	09/12/1986	2470
İHSAN NİLGÜN SAZAK:MEHMET KEMALETTİN	2579/19840	TEVHİT	09/12/1986	2470
ÖZEN UÇAGÖK:AHMET	1489/19840	TEVHİT	09/12/1986	2470
YILMAZ DURSUN SAZAK:EMİN	1488/19840	TEVHİT	09/12/1986	2470
OKTAY MUSTAFA EĞİLMEZ:İBRAHİM SAİM	1488/19840	TEVHİT	09/12/1986	2470
YALÇIN DİNÇER:MEHMET NİHAZ	1489/19840	TEVHİT	09/12/1986	2470
AYŞE BİLGÜN DERELİ:GÜN	1489/19840	TEVHİT	09/12/1986	2470
FATİH SAZAK:SABAHATTİN	1488/19840	SATIŞ	12/08/1993	1651
ERHAN VATAN:ABDULLAH	4185/19840	SATIŞ	28/12/1998	3398

KÜÇÜKÇAMLICA KONUSU'NUN TAPU BELGELERİ

İLİYİ	İstanbul	MINTAKA No	
İLİ ZİLAHİYESİ	Üsküdar	SAHİFE No	
İLİ HALİSİ	Bulgurlu	PAFTA No	183
İLİ OKAĞI	ETBulgurlu ve sultan sokağı Y:Çilehane Faj:Alondaga.	No	31
İlçe Semti ya Mevkii		di si	1
1943		H: 272640 M2.	

T. C.
TAPU SENEDİ

2 Nisan
50-50

VASIFLARI	NEV'İ	BEYANLAR
Evvelce maa köşk bir küt'a bağ ve maa müstemilat bir bağ köşk ile çayır şindis Meşe ko- rusu, Çamlık, Tarla.	Mülk.	
HUDUDU	Parkan Çilehane tariki şimalen Kısıklı -bulgurlu caddesi garben küçük çamlıca caddesi, Zeyneb hane ve bahçesi ve Adum hane bahçesi ve doktor Mazhar Osman bahçesi cenubem Kısıklı- küçük çamlıca caddesi ve Abdullah köşk bahçesile.	
NASIL MALİK OLDUĞU	İki gayrimenkul olarak, tarafları 4 der hisse itibarile birerden üçer hissesi Rıza paşa evlatları Şükrü ve Ziya ve general Sü- reyya karısı Said kıza Adalet ve yine tamamı 192 hisse itibarile onaltışardan otuziki hissesi general Süreyya ilmen ve Ziya Kum- tay ve 4 hissesi general Şükrü karısı ve Ernest Desterhan kı- zı madam Mari Jorzet Kostas ve üçerden oniki hissesi general Şükrü evlatları Mehmed Rıza ve Leolie Süreyya Emir oğulları ve İffet ve Nurcan Atabimen namlarına müseccel iken Şükrü'nün 3/3/932 tari- hinde vefatıle karısı adı geçen Mari Jorzet ve oğulları adları geçen Mehmed Rıza ve Necib Süreyya ilk karısından olma kızları adları geçen Hayat ve İffetle mükasır olup tamamı 64 hisse iti- barile 6 hissesi İffet ve Hayatın müracaatlarında intikali iken kılınmak üzere murisleri vatesinde bırakılarak 64 hissede 4 hisse si adı geçen Jorzet ve 3 erden 6 hissesi Mehmed Rıza ve Necib Sü- reyya namlarına teşçilleri yapılmış bulunmakla ve karitası veç- hile:..... İstanbul Belediyesi.	
MALİKİNİN ADI, SANI ve MESLEĞİ		
UMUM No	690-692 YNO:	SICILLINE UYGUNDUR
KAPI No	ESKİ 12n, 2, 4, 6, 8, 12. YENİ 3, 22, 24.	Geldiği Tapu Kutagundun 61. 77. 163 ve 164; 30 Nisan/ 337 86.86.26224.29 Nisan/340 23.46.5 ve 7. 1 Temmuz/940 Girdiği Tapu Kutagundun 26.102 ve 103.60.61-22/ten/940
IRADI	1943	CILT No TARİHİ 35 32 93
KIYMETİ	30641,70.	27.4-943 Gittiği Tapu Kutagundun
BEDELİ		CILT No TARİHİ

YILDIZ KONUSU'NUN TAPU BELGELERİ

İli	İSTANBUL	 Türkiye Cumhuriyeti TAPU SENEDİ			FOTOĞRAF		
İlçesi	BEŞİKTAS						
Bucağı	2. BÖLGE						
Mahallesi	YILDIZ						
Köyü							
Sokağı	ÇIRAGAN CADDESİ						
Mevkii	MÜVEZİ						
Eml. Vergi Hes. No.	Satış Bedeli	Pafta No.	Ada No.	Parsel No.	Yüzölçümü		
		63,64,65	232	8	He.	M ²	Dm ²
					-	39 2082	00-
Vasfı	KARGI KADIN MAZLİ YEMİ KOŞKULU BÜYÜK HAVUZ VE MÜSTEBİLLAT						
Siniri	SAİRE HAVI YILDIZ BAĞI ESİ						
Şartları	Paftası gibi.						
Yapılış Tarihi	4 ayıldan itibaren						
Yapılış Yılı	Paftası gibi, 31.12.1992						
İstisnalar							
Sahibi	İSTANBUL BELEDİYESİ.						
GELİŞİ	Yevmi No.	Çilt No.	Sayfa No.	Sıra No.	Tarihi	GİTTİSİ	
	2008	8	798		18.11.19584	Çilt No.	
Sayfa No.	Siciline Uygundur.						Sayfa No.
	İBRAHİM BOEAN						
	TAPU SİCİL MÜDÜRÜ						
Sıra No.	N. İnan						Sıra No.
Tarihi	NOT: Tapu Sicil Müdürlüğü tarafından çıkarılan bu senedin geçerliliği tapu Sicil Müdürlüğü tarafından teyit edilmiştir.						Tarihi

EK:12

METEOROLOJİK GÖZLEM DEĞERLERİ TABLOSU

Meteoroloji İstasyonu: Mahmut Şevket Paşa

Enlem derecesi : 41° 06' Kuzey

Boylam derecesi : 29° 05' Doğu

Yükseklik : 60 m

Rasat Periyodu : 1950-1970

Meteorolojik Gözlem	AYLAR												Yıllık	Vejetasyon Süresinde
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Ortalama Sıcaklık (°C)	3,9	6,2	6,7	11,4	16,0	19,0	21,6	21,6	18,4	14,7	11,5	7,7	13,2	16,8
En Yüksek Sıcaklık (°C)	17,0	21,1	24,4	27,0	34,0	34,0	36,6	38,8	37,0	29,8	25,0	21,2	38,8	38,8
En Düşük Sıcaklık (°C)	-17,7	-6,7	-5,0	-3,0	1,1	6,6	7,8	9,0	4,0	0,1	-3,3	-11,0	-17,7	-3,3
Ort. Bağıl Nem (%)	72	68	70	70	72	72	76	77	77	78	78	72	73	75
Ortalama Yağış (mm)	157,3	68,4	95,3	39,2	26,5	28,8	20,0	23,1	74,8	59,6	84,5	140,3	817,9	356,5
Donlu Günler Sayısı	11	7	7	1	-	-	-	-	-	-	2	5	33	3
Karlı Günler Sayısı	4	4	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	10	-
Hakim Rüzgar Yönü	SW	SW	NE	SW	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	SW	-	-
Ort. Rüzgar hızı (m/sn)	2,0	1,6	1,8	1,8	1,6	1,5	1,6	1,3	1,5	1,8	1,8	2,4	1,7	1,6
Ort.Buhar Basıncı	5,3	6,0	5,5	7,3	10,1	12,7	14,6	14,7	12,3	9,7	7,8	6,1	9,3	11,2

Mahmut Şevket Paşa (Ömerli) Meteoroloji İstasyonunun 1950-1970 yılları arasındaki gözlemlerden oluşturulan değerler (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:13

METEOROLOJİK GÖZLEM DEĞERLERİ TABLOSU

Meteoroloji İstasyonu: Göztepe

Enlem derecesi : 41° 58' Kuzey

Boylam derecesi : 29° 05' Doğu

Yükseklik : 639 m

Rasat Periyodu : 1929-1970

Meteorolojik	AYLAR												Yıl lık	Vejet asyon Süresi nde
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Ortalama Sıcaklık (°C)	5,4	5,5	6,9	11,4	16,3	20,7	23,2	23,4	19,6	15,6	11,8	8,0	14,0	17,8
En Yüksek Sıcaklık (°C)	19,8	23,4	26,8	32,7	34,1	36,3	38,3	40,5	35,7	32,4	26,4	21,5	40,5	40,5
En Düşük Sıcaklık (°C)	-13,9	-16,1	-11,1	-2,0	2,8	7,1	10,5	10,2	6,0	2,3	-7,2	-10,8	-16,1	-7,2
Ort. Bağıl Nem (%)	80	79	76	74	74	70	70	70	74	78	80	80	75	73,8
Ortalama Yağış (mm)	90,1	79,6	62,9	42,3	30,0	23,9	21,7	18,9	50,2	63,4	82,4	107,9	673,4	332,8
Donlu Günler Sayısı	7	7	5	1	-	-	-	-	-	-	1	3	23	2
Karlı Günler Sayısı	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	8	1
Hakim Rüzgar Yönü	N	N	WS	NE	NE	NE	NN E	NE	NE	NW	SW	NW	-	-
Ort. Rüzgar hızı (m/sn)	3,5	3,4	3,3	2,9	2,7	2,8	3,2	3,1	2,8	2,6	2,7	3,3	3,0	2,9
Ort.Buhar Basıncı	7,3	7,3	7,7	10,0	13,7	17,2	19,7	20,0	17,0	13,9	11,2	8,8	12,8	15,3

Göztepe Meteoroloji İstasyonunun 1929-1970 yılları arasındaki gözlemlerden oluşturulan değerler (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:14

METEOROLOJİK GÖZLEM DEĞERLERİ TABLOSU

Meteoroloji İstasyonu: Bahçeköy

Enlem derecesi : 41° 29' Kuzey

Boylam derecesi : 29° 03' Doğu

Yükseklik : 110 m

Rasat Periyodu : 1948-1978

Meteorolojik Gözlem	AYLAR												Yıl lık	Vejetasyon Süresi nde
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Ortalama Sıcaklık (°C)	4,7	5,1	6,0	10,4	15,0	19,2	21,6	21,6	17,8	14,2	10,9	6,9	12,8	16,4
En Yüksek Sıcaklık (°C)	22,0	23,5	27,9	32,2	34,0	36,6	36,6	39,7	35,1	31,7	25,8	21,4	39,7	33,9
En Düşük Sıcaklık (°C)	-15,8	-9,2	-8,4	-2,6	1,7	5,0	8,9	5,7	4,6	0,6	-7,7	-	-	-7,7
Ort. Bağıl Nem (%)	84	82	83	82	82	80	79	79	81	83	87	85	82,2	81,1
Ortalama Yağış (mm)	161,2	107,8	113,2	50,8	42,5	39,0	29,9	51,1	75,6	116,2	126,6	172,2	109,3,3	531,7
Donlu Günler Sayısı	11	7	7	1	-	-	-	-	-	-	2	5	33,0	3,0
Karlı Günler Sayısı	4,4	4,5	2,0	-	-	-	-	-	-	-	0,3	1,5	12,7	0,3
Hakim Rüzgar Yönü	NW-NE	NW-NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	NE	-	-
Ort. Rüzgar hızı (m/sn)	2,7	2,7	2,6	2,1	1,8	1,8	2,4	2,2	1,6	2,1	1,9	2,2	2,2	1,9
Ort.Buhar Basıncı	5,3	6,0	5,5	7,3	10,1	12,7	14,6	14,7	12,3	9,7	7,8	6,1	9,3	11,1

Bahçeköy Meteoroloji İstasyonunun 1948-1978 yılları arasındaki gözlemlerden oluşturulan değerler (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

METEOROLOJİK GÖZLEM DEĞERLERİ TABLOSU

Meteoroloji İstasyonu : Florya
Rasat Periyodu : 1937-1970
Enlem derecesi : 40° 99' Kuzey
Boylam Derecesi : 28° 48' Doğu
Yükseklik : 34 m

Meteorolojik Gözlem	AYLAR												Yıl hk	Vejetasyon Süresi nde
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Ortalama Sıcaklık (°C)	5,1	5,5	6,7	10,9	15,8	20,6	23,2	23,3	19,7	15,5	11,9	8,0	13,8	17,6
En Yüksek Sıcaklık (°C)	19,4	21,0	25,6	28,0	31,6	35,3	36,7	38,6	36,6	29,6	25,7	20,0	38,6	38,6
En Düşük Sıcaklık (°C)	-12,6	-9,5	-9,6	-0,4	2,6	8,4	13,0	11,4	6,7	2,1	-4,6	-11,5	-12,6	-4,6
Ort. Bağıl Nem (%)	80	79	77	76	76	72	68	69	73	78	79	80	76	74
Ortalama Yağış (mm)	90,2	73,3	63,1	43,9	28,9	24,0	18,4	20,0	40,1	59,2	83,9	104,0	649,1	318,4
Donlu Günler Sayısı	8	6	4	-	-	-	-	-	-	-	1	3	22	1
Karlı Günler Sayısı	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	9	1
Hakim Rüzgar Yönü	S-SW	NE-SW	E-NE	SE	N	SW	NE	NE	NE	SW	SW	S	-	-
Ort. Rüzgar hızı (m/sn)	4,3	4,0	3,8	3,2	2,8	2,9	3,5	3,4	3,2	3,0	3,3	4,0	3,5	3,2
Ort.Buhar Basıncı	7,3	7,3	7,7	10,0	13,9	17,4	19,6	19,8	16,8	13,7	11,4	8,9	12,8	15,3

Florya Meteoroloji İstasyonununun 1937-1970 yılları arasındaki gözlemlerden oluşturulan değerler (ASAN, Ü.; YEŞİL, A., 2002).

EK:16

Bakırköy Kadastro Mahkemesi'nin 19/12/2002 tarih ve 2002/1 no'lu kararı

İ.B.B. Park Ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi, 2002, AR-GE Şefliği Korular Klasörü.

T.C.
BAKIRKÖY
MADENLER MÜHÜRÜ
ESAS NO : 1999/1
KARAR NO : 2002/1

- K A R A R -
Hakim : Yağar DURU 18301
Katip : Filiz Güneş

DAVACI : İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
Vekili : Av.Fatma Uzun - B.Şehir Bel Başkanlığı
DAVALI : Orman Genel Müdürlüğüne izafeten İstanbul Orman İşletme Müdürlüğü
Vekili : Av.Kamile Yılmaz Av.Birsen Ayan -Fatih Ormanı Kampüsü Levent İstanbul
Birleştirilen dosyada davacı - Ender Günay
Vekili : Av.Sadi Ergün-Halitağa cad Fuat bey iş hanı No:13/102 Kadıköy
Birleştirilen dosyada müdahil- Florya ve Atatürk Ormanı Koruma Dayanışma ve Kültür
Derneği.
Vekili : Av.Atilla Büyükmurat- F.Korutürk cad Felin pasajı 4.kat Bakırköy/İ
Birleştirilen Dosyada davacı - İstanbul Valiliği Valilik adına Erol Çakar (İst vali)
Vekili : Av.Melek Erdoğan- Av.Vildan Firmibeğolu-Çağaloğlu İstanbul
Birleştirilen dosyada davalı - İstanbul Büyükşehir Belediyesi
Vekili : Av.İzzet Erdurak - B.Şehir Bel başkanlığı hukuk Müşavirliği
DAVA : TEBBİTE İTİRAZ

Yukarıda kimlikleri yazılı bulunan taraflar arasında mahkemenizde
düzenlenen Tesbiti İtiraz davasının yapılan açık yargılaması sonunda :

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ : Davacı vekili 23.9.1999 tarihli dilekçesinde,
İstanbul ,Bakırköy Şenlik mah.,Florya Çiftliği 8/1 pafta ,949 Ada,193 parsel sayılı
61.6359 00 ha alanındaki taşınmazın müvekkili Belediyeye ait olduğunu,taşınmazın
Kadastro çalışması yapıldığını,52.7446 00 ha alanındaki kısmın ormanlık alan olarak
sınırlandırıldığını,taşınmaz üzerinde itfahiye garajı ,müdürlük binası,gasino ve o
tormanlık alanı havi tapuda tarla vasfında görülen yerin müvekkili belediyeye ait olduğunu,
taşınmazın park olarak hizmet verdiğini, orman statüsü içerisinde alınmasının mümkün
olmadığını,bu nedenle komisyon kararının iptaline bu alanın orman sayılmayacağı
olarak tesbitine,karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Orman Genel Müdürlüğünün vekili cevbü bahşınarak,taşınmazın
ormanlık alan olduğunu,taşınmazın 3116 sayılı Orman Kanununa göre ormanlık alan
olarak kabul edildiğini,bu alanın ormanlık alan olarak kabul edilmesini talep etmiştir.
Mahkemenin bu kararına karşı dava açılmıştır.

Mahkemenin bu kararına karşı dava açılmıştır.

Mahkemenin bu kararına karşı dava açılmıştır.

Mahkemenin bu kararına karşı dava açılmıştır.

Mahkemenin bu kararına karşı dava açılmıştır.

Mahkemenin bu kararına karşı dava açılmıştır.

1999/1
2002/1

müessesesi ormanı statüsünde Büyükşehir Belediyesi adına tasccili gerektirilmesi, berru otuluyordur.

Yukarıda tafedlatı yazılı derya münd terebatına gürrele; ununun kayden Alıts ormanı olduğu ve Orman Kadastrou tarafından yapılan çalışma sonucunda 14.8008 ha alanındaki yerin Orman niteliğinde olmadığı belirtilerek tahdit dışına çıkarıldığı ancak mahalde yapılan keşif sonucunda tamamının orman niteliğinde olduğu teplağıldığı dan gerek davacı Belediye'nin park iddiası ve gerekse Kadastro Komisyonunun tahdit dışında tesbit yapması yerinde gürülmüştür. Buna göre Belediye'nin itirazının reddi ile Komisyon Kararının 14.8008 ha alanındaki yerinin de orman sınırları içerisindealı masına ve hükmü şahsiyete hain amme müessesesi ormanı statüsünde Büyükşehir Beledi- yoni adına tesciline karar verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Hüküm : Tafelilatı yukarıda yazılı olduğu üzere;

Bakırköy ,Şenlik mah.84/ 1 pafta ,944 ada,193 parsel sayılı toplanınla il- gili olarak Kadastro Komisyonunun kararına davacı Belediye'nin yapmış olduğu itirazı reddine bu kısım ile ilgili Komisyon kararının onanmasına .

Orman sınırları dışına çıkarılan 14.8008 ha alanındaki yerin Orman sınırlı iğinde alınmasına ve tamamının hükmü şahsiyete hain amme müessesesi ormanı statüsün- de Büyükşehir Belediyesi adına tesciline .

Asıl davada Peşin harçtan eksiik kalan 3.590.000.-tl red harcının davacı Belediye'den alınmasına.

Birleştirilen 1999/2 esas sayılı davada yatırılan harca davacı taraf harç- dan kaşışık olduğundan yatırılmış olan harca iadesine, 4.960.000.-tl harca Davalı taraftan alınmasına.

Birleştirilen 1999/3 Esas sayılı davada 4.960.000.-tl harcaın peşin alınan harca mahuru ile faizli alınan (13.040.000.) , Harcaın iadesine.(Davacı'ya iade- sine)

1999/2 ve 1999/3 Esas sayılı davalarda davacı taraf vekilli için 175.000.000.-tl vekalet ücreti tahdiri ile davalı taraftan alınıp,davacı tarafa veril- mesine.

Asıl davada davalı taraf vekilli için 175.000.000.-tl vekalet ücreti tahdiri ile davacı taraftan alınıp,davalı tarafa verilmesine.

EK:17

İstanbul Kentinin Yıllar İtibariyle Yeşil Alan Durumu (İ.B.B. APK Başkanlığı, 2000)

İstanbul Kentinin Yıllar İtibarıyla Yeşil Alan Durumu (İ.B.B. A.P.K. Başkanlığı, 2000)

Yüzölçümü: 1.966 km ²		1975 Yılı Durumu			1980 Yılı Durumu			1985 Yılı Durumu			1990 Yılı Durumu			1995 Yılı Durumu			2000 Yılı Durumu		
Nüfus		2.534.193 kişi			2.754.536 kişi			6.423.194 kişi			6.629.431 kişi			7.716.716 kişi			9.246.565 kişi		
Nüfus Yoğunluğu		1.289 kişi/km ²			1.401 kişi/km ²			3.267 kişi/km ²			3.372 kişi/km ²			3.925 kişi/km ²			4.703 kişi/km ²		
Yeşil Alanlar	Aktif Yeşil Alan	Pasif Yeşil Alan	Toplam Yeşil Alan	Aktif Yeşil Alan	Pasif Yeşil Alan	Toplam Yeşil Alan	Aktif Yeşil Alan	Pasif Yeşil Alan	Toplam Yeşil Alan	Aktif Yeşil Alan	Pasif Yeşil Alan	Toplam Yeşil Alan	Aktif Yeşil Alan	Pasif Yeşil Alan	Toplam Yeşil Alan	Aktif Yeşil Alan	Pasif Yeşil Alan	Toplam Yeşil Alan	
	Çocuk Oyun Alanları	206.230	0.08	206.330	339.390	0.1	339.390	366.130	0.06	366.130	264.605	0.04	264.605	204.955	0.03	204.955	263.805	0.02	263.805
Park Alanları	1.670.750	0.07	1.670.750	1.760.880	0.6	1.760.880	2.592.365	0.4	2.592.365	5.008.910	0.8	5.008.910	8.149.565	1.1	8.149.565	13.891.965	1.5	13.891.965	
Spor Alanları	664.050	0.3	664.050	740.425	0.3	740.425	816.020	0.1	816.020	477.310	0.07	477.310	534.870	0.07	534.870	545.005	0.05	545.005	
Ağaçlandırılmıy Alanlar	1.940.000	0.8	1.940.000	2.06.000	0.7	2.06.000	2.004.000	0.3	2.004.000	1.360.000	0.2	1.360.000	1.360.000	0.2	1.360.000	1.360.000	0.1	1.360.000	
Çayır, Fidanlık ve Ormanlar	480.650	0.2	480.650	868.850	0.3	868.850	924.235	0.1	924.235	1.77.650	0.3	1.77.650	3.294.725	0.4	3.294.725	6.462.620	0.7	6.462.620	
Görsel Yeşil Alanlar, Refüj ve Meydanlar	1.146.500	0.5	1.146.500	1.146.500	0.4	1.146.500	1.146.500	0.2	1.146.500	1.547.840	0.2	1.547.840	1.547.840	0.2	1.547.840	1.547.840	0.1	1.547.840	
Koru Alanları	5.627.630	2.8	5.627.630	6.047.195	3.1	6.047.195	6.925.015	1.1	6.925.015	8.257.325	4.2	8.257.325	11.395.890	5.8	11.395.890	17.207.275	8.7	17.207.275	
Koruya Katılacak Alanlar	3.230.225	1.6	3.230.225	3.230.225	0.4	3.230.225	3.230.225	0.2	3.230.225	5.654.845	0.2	5.654.845	5.654.845	0.2	5.654.845	5.654.845	0.2	5.654.845	
Mezarlıklar	5.627.630	2.8	5.627.630	6.047.195	3.1	6.047.195	6.925.015	1.1	6.925.015	8.257.325	4.2	8.257.325	11.395.890	5.8	11.395.890	17.207.275	8.7	17.207.275	
Genel Toplam	11.421.575	4.5	11.421.575	17.049.205	6.8	17.049.205	25.626.170	2.2	25.626.170	20.902.260	3.2	20.902.260	29.159.585	4.4	29.159.585	35.888.920	1.9	35.888.920	
Dışın Yeşil Alan	2.3	0.000001	2.3	2.3	0.000001	2.3	2.3	0.000001	2.3	0.000001	2.3	2.3	0.000001	2.3	2.3	0.000001	2.3	0.000001	
Miktar	2.3	4.5	6.8	2.2	4.3	6.5	1.1	2.9	4	1.2	3.2	4.4	1.5	3.2	4.7	1.9	3.1	5	

EK:18

İ.B.B.'nin kendi mülkiyetinde bulunan ve 6831 sayılı yasa kapsamına girmeyen korular için İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'ne hazırlattığı 2002-2011 yıllarını kapsayan Amenajman ve Silvikültür Planları'nın Orman İdaresi tarafından onandığını gösterir belge (İ.B.B. Park ve Bahçeler Müdürlüğü Arşivi).

T.C.
ORMAN BAKANLIĞI
Orman Genel Müdürlüğü
Orman Bölge Müdürlüğü
İstanbul

30 MAYIS 2003

Kısım : Kd.
H.No : B18 1 OGM.17 Kd.Harem Korusu
U.No :
Konu : 6741

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
(Kadastro ve Mülkiyet Daire Başkanlığına)
ANKARA

İlgi : 08.04.2003 tarih ve B.18.1.0GM.0.00.02.02-ÖZO-01/632 S.Y
İlgi emir konusu ile ilgili olarak düzenlenen 13.05.2003 tarihli İnceleme Raporu ilişikte
sunulmuştur.
Bilgilerinize arz olunur.

Eki:1 İnceleme Raporu

Ö.Çaripoğlu /29.5.2003

Y. Turan

Faruk ÇEBİ
Bölge Müdürü

Orman Bölge Müdürlüğü Fatih Ormanı Levent/İSTANBUL-80670

Telefon:(0212)262-77-09/30 hat

Fax:(0212)262-18-76

E-mail:istanbulorman@mynet.com

Not: Cevaplarda tarih,ilgili şube ve dosya no.sunun bildirilmesi arz/rica olunur.

6727

İNCELEME RAPORU

EMİR :Orman Genel Müdürlüğü'nün 08/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.0.00.02.02.ÖZO.01/630 sayılı emirleri ve Orman Bölge Müdürlüğü 26/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.17 Kd.Korular/4992 sayılı emirleri

KONU : İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırlarında yer alan **Beykoz Korusu'nun** amenajman ve silvikültür planının İstanbul Üniv. Orman Fakültesi tarafından düzenlendiği, planın mülkiyet yönünden değerlendirilmesi istenmektedir. Planın önsöz bölümünde yazılan hususlardan da faydalanarak mülkiyet ve statü konularının, orman kadastro yapıldı ise orman kadastrona göre konumunda irdelenerek düzenlenecek raporun Bölge Müdürlüğümüz görüşü ve onayını takiben gönderilmesi emirlenmiştir.

İNCELEME :Evrak üzerinde yapılan incelemede;

1-Orman kanunu yönünden; Orman Kadastrounun yapılmadığı, değişik ağaç ve ağaç türleri ile bitkilerden oluşan bir yapıya sahip orman görünümünde halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı bir yerdir.

2-Mülkiyet yönüyle; Büyükşehir Belediyesinin mülkünde olan bir kamu arazisidir. Üzerinde tarihi yapılar bulunmaktadır.

3-Amenajman ve silvikültür yönüyle; ön sözde belirtilen fonksiyonları içeren planlaması yapıldığı anlaşılan orman görünümündeki park olarak kullanılan alanda bitki yapısı ve ağaç türleri açısından silvikültürel bakım istekleri de mevcuttur.

SONUÇ :İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin mülkiyetinde (tapulu mülk) İstanbul halkının park olarak da rekreatif amacına hizmet eden çok çeşitli bitki, ağaç ve ağaççık türlerini barındıran orman görünümündeki, halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı **Beykoz Korusu'nun** bakım ve silvikültürel müdahale ihtiyacı da bulunduğu dair işbu inceleme raporu tarafımızdan tanzim edilmiştir. 13/05/2003

Eşref ÖZKUL
Bölge Md. Yrd.

Yunus TURAN
Kad. Mülk. Şb. Md.

Barhanettin AYANOĞLU
Planlama Şb. Md.

Atilla AYHAN
Alemdağ Şb. Md.

Rapor Uygundur

Faruk ÇEBİ
Bölge Müdürü

6724

İNCELEME RAPORU

EMİR :Orman Genel Müdürlüğü'nün 08/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.0.00.02.02.ÖZO.01/639 sayılı emirleri ve Orman Bölge Müdürlüğü 26/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.17 Kd.Korular/4992 sayılı emirleri

KONU : İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırlarında yer alan **Büyükçamlıca Korusu'nun** amenajman ve silvikültür planının İstanbul Üniv. Orman Fakültesi tarafından düzenlendiği, planın mülkiyet yönünden değerlendirilmesi istenmektedir. Planın önsöz bölümünde yazılan hususlardan da faydalanarak mülkiyet ve statü konularının, orman kadastro yapıldı ise orman kadastrona göre konumunda irdelenerek düzenlenecek raporun Bölge Müdürlüğümüz görüşü ve onayını takiben gönderilmesi emirlenmiştir.

İNCELEME :Evrak üzerinde yapılan incelemede;

1-Orman kanunu yönünden; Orman Kadastrounun yapılmadığı, değişik ağaç ve ağaç türleri ile bitkilerden oluşan bir yapıya sahip orman görünümünde halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı bir yerdir.

2-Mülkiyet yönüyle; Büyükşehir Belediyesinin mülkünde olan bir kamu arazisidir. Üzerinde tarihi yapılar ve turistik tesisler ile TV antenleri bulunmaktadır.

3-Amenajman ve silvikültür yönüyle; ön sözde belirtilen fonksiyonları içeren planlaması yapıldığı anlaşılan orman görünümündeki park olarak kullanılan alanda bitki yapısı ve ağaç türleri açısından silvikültürel bakım istekleri de mevcuttur.

SONUÇ :İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin mülkiyetinde (tapulu mülk) İstanbul halkının park olarak da rekreatif amacına hizmet eden çok çeşitli bitki, ağaç ve ağaçcık türlerini barındıran orman görünümündeki, halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı **Büyükçamlıca Korusu'nun** bakım ve silvikültürel müdahale ihtiyacı da bulunduğu dair işbu inceleme raporu tarafımızdan tanzim edilmiştir. 13/05/2003

Eşref ÖZKUL
Bölge Md. Yrd.

Yunus TUĞAN
Kad. Mülk. Şb. Md.

Baharrettin AYANOĞLU
Planlama Şb. Md. 7.

Atilla AYHAN
Alemdar İşl. Md.

Rapor Uygundur

Faah CEBİ
Bölge Müdürü
CEBİ
Müdürü

6726

İNCELEME RAPORU

EMİR :Orman Genel Müdürlüğü'nün 08/4/2003 tarihi ve B.18.1.OGM.0.00.02.02.ÖZÖ.01/629 sayılı emirleri ve Orman Bölge Müdürlüğü 26/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.17 Kd.Korular/4992 sayılı emirleri

KONU : İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırlarında yer alan **Çubuklu-Hıdiv Korusu'nun** amenajman ve silvikültür planının İstanbul Üniv. Orman Fakültesi tarafından düzenlendiği, planın mülkiyet yönünden değerlendirilmesi istenmektedir. Planın önsöz bölümünde yazılan hususlardan da faydalanarak mülkiyet ve statü konularının, orman kadastro yapıldı ise orman kadastrona göre konumunda irdelenerek düzenlenecek raporun Bölge Müdürlüğümüz görüşü ve onayını takiben gönderilmesi emirlenmiştir.

İNCELEME :Evrak üzerinde yapılan incelemede;

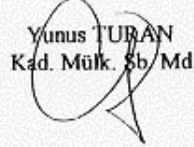
1-Orman kanunu yönünden; Orman Kadastrounun yapılmadığı, değişik ağaç ve ağaç türleri ile bitkilerden oluşan bir yapıya sahip orman görünümünde halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı bir yerdir.

2-Mülkiyet yönüyle; Büyükşehir Belediyesinin mülkünde olan bir kamu arazisidir. Üzerinde tarihi yapılar ve turistik tesisler (Hıdiv kasrı) bulunmaktadır.

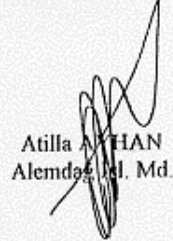
3-Amenajman ve silvikültür yönüyle; ön sözde belirtilen fonksiyonları içeren planlaması yapıldığı anlaşılan orman görünümündeki park olarak kullanılan alanda bitki yapısı ve ağaç türleri açısından silvikültürel bakım istekleri de mevcuttur.

SONUÇ :İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin mülkiyetinde (tapulu mülk) İstanbul halkının park olarak da rekreatif amacına hizmet eden çok çeşitli bitki, ağaç ve ağaçcık türlerini barındıran orman görünümündeki, halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı **Çubuklu-Hıdiv Korusu'nun** bakım ve silvikültürel müdahale ihtiyacı da bulunduğu dair işbu inceleme raporu tarafımızdan tanzim edilmiştir. 13/05/2003

Eşref ÖZKUL
Bölge Md. Yrd.

Yunus TURAN
Kad. Mülk. Şb. Md.

Bakihanettin AYANOĞLU
Planlama Şb. Md.

Atilla AYHAN
Alemdar Md. Md.

Rapor Uygundur

Faruk ÇERİ
Bölge Müdürü

6734

İNCELEME RAPORU

EMİR :Orman Genel Müdürlüğü'nün 08/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.0.00.02.02.ÖZO.01/638 sayılı emirleri ve Orman Bölge Müdürlüğü 26/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.17 Kd.Korular/4992 sayılı emirleri

KONU : İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırlarında yer alan **Emirgan Korusu'nun** amenajman ve silvikültür planının İstanbul Üniv. Orman Fakültesi tarafından düzenlendiği, planın mülkiyet yönünden değerlendirilmesi istenmektedir. Planın önsöz bölümünde yazılan hususlardan da faydalanarak mülkiyet ve statü konularının, orman kadastro yapıldı ise orman kadastrona göre konumunda irdelenerek düzenlenecek raporun Bölge Müdürlüğümüz görüşü ve onayını takiben gönderilmesi emirlemiştir.

İNCELEME :Evrak üzerinde yapılan incelemede;

1-Orman kanunu yönünden; Orman Kadastrounun yapılmadığı, değişik ağaç ve ağaç türleri ile bitkilerden oluşan bir yapıya sahip orman görünümünde halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı bir yerdir.

2-Mülkiyet yönüyle; Büyükşehir Belediyesinin mülkünde olan bir kamu arazisidir. Üzerinde tarihi yapılar ve turistik tesisler bulunmaktadır.

3-Amenajman ve silvikültür yönüyle; ön sözde belirtilen fonksiyonları içeren planlaması yapıldığı anlaşılan orman görünümündeki park olarak kullanılan alanda bitki yapısı ve ağaç türleri açısından silvikültürel bakım istekleri de mevcuttur.

SONUÇ :İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin mülkiyetinde (tapulu mülk) İstanbul halkının park olarak da rekreatif amacına hizmet eden çok çeşitli bitki, ağaç ve ağaçcık türlerini barındıran orman görünümündeki, halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı **Emirgan Korusu'nun** bakım ve silvikültürel müdahale ihtiyacı da bulunduğu dair işbu inceleme raporu tarafımızdan tanzim edilmiştir. 13/05/2003

Eşref ÖZKUL
Bölge Md. Yrd.

Yunus TURAN
Kad. Mülk Şb. Md.

Burhanettin AYANÖĞLU
Planlama Şb. Md.

Galip UZUN
İstanbul İşt. Md.

Rapor Uygundur

Faruk CEBİ
Bölge Müdürü

6731

İNCELEME RAPORU

EMİR :Orman Genel Müdürlüğü'nün 08/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.0.00.02.02.ÖZO.01/634 sayılı emirleri ve Orman Bölge Müdürlüğü 26/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.17 Kd.Korular/4992 sayılı emirleri

KONU : İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırlarında yer alan **Fethipaşa Korusu'nun** amenajman ve silvikültür planının İstanbul Üniv. Orman Fakültesi tarafından düzenlendiği, planın mülkiyet yönünden değerlendirilmesi istenmektedir. Planın önsöz bölümünde yazılan hususlardan da faydalanarak mülkiyet ve statü konularının, orman kadastro yapıldı ise orman kadastrona göre konumunda irdelenerek düzenlenecek raporun Bölge Müdürlüğümüz görüşü ve onayını takiben gönderilmesi emirlenmiştir.

İNCELEME :Evrak üzerinde yapılan incelemede;

1-Orman kanunu yönünden; Orman Kadastrounun yapılmadığı, değişik ağaç ve ağaç türleri ile bitkilerden oluşan bir yapıya sahip orman görünümünde halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı bir yerdir.

2-Mülkiyet yönüyle; Büyükşehir Belediyesinin mülkünde olan bir katu arazisidir. Üzerinde tarihi yapılar da bulunmaktadır.

3-Amenajman ve silvikültür yönüyle; ön sözde belirtilen fonksiyonları içeren planlaması yapıldığı anlaşılan orman görünümündeki park olarak kullanılan alanda bitki yapısı ve ağaç türleri açısından silvikültürel bakım istekleri de mevcuttur.

SONUÇ :İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin mülkiyetinde (tapulu mülk) İstanbul halkının park olarak da rekreatif amacına hizmet eden çok çeşitli bitki, ağaç ve ağaçcık türlerini barındıran orman görünümündeki, halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı **Fethipaşa Korusu'nun** bakım ve silvikültürel müdahale ihtiyacı da bulunduğu dair işbu inceleme raporu tarafımızdan tanzim edilmiştir 13/05/2003

Eşref ÖZKUL
Bölge Md. Yrd.

Yunus TURAN
Kad. Mülk. Şb. Md.

Burhanettin AYANOĞLU
Planlama Şb. Md. 7.

Atilla AYHAN
Alemdağ Şb. Md.

Rapor Uygundur

Faruk CEBİ
Bölge Müdürü

6725

İNCELEME RAPORU

EMİR :Orman Genel Müdürlüğü'nün 08/4/2003 tarih ve B.18.I.OGM.0.00.02.02.ÖZO.01/629 sayılı emirleri ve Orman Bölge Müdürlüğü 26/4/2003 tarih ve B.18.I.OGM.17 Kd.Korular/4992 sayılı emirleri

KONU : İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırlarında yer alan Florya Atatürk Ormanı'nın amenajman ve silvikültür planının İstanbul Üniv. Orman Fakültesi tarafından düzenlendiği, planın mülkiyet yönünden değerlendirilmesi istenmektedir. Planın önsöz bölümünde yazılan hususlardan da faydalanarak mülkiyet ve statü konularının, orman kadastro yapıldı ise orman kadastrona göre konumunda irdelenerek düzenlenecek raporun Bölge Müdürlüğümüz görüşü ve onayını takiben gönderilmesi emirlenmiştir.

İNCELEME :Evrak üzerinde yapılan incelemede,
59 nolu orman kadastro komisyonunca 1999 yılında yaptığı çalışma ile 52.7446 ha. büyüklüğünde Kamu Kurum ve Kuruluşlarına ait amme müessesesi orman olarak işlem görmüş 13/5/1999 tarihinde askıya çıkarılarak ilan edilmiştir.

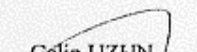
SONUÇ :6831 sayılı yasanın 52. Maddesine göre Kamu Kurum ve Kuruluşlarına ait amme müessesesi ormanı olarak işlem gören Florya Atatürk Ormanı askı süresi dolarak yasal prosedürünü tamamlamış, ancak derdest davaları olduğundan kadastro kesinleşmemiştir.

Amenajman planına ve silvikültürel ihtiyaçları vardır. İşbu inceleme raporu tarafımızdan tanzim edilmiştir. 13/05/2003

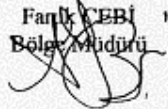

Esref ÖZKUL
Bölge Md. Yrd.

Yunus TURAN
Kad. Mülk. Şb. Md.

Burhanettin AYANOĞLU
Planlama Şb. Md. Y.

Galip UZUN
İstanbul İşl. Md.

Rapor Uygundur

Faruk ÇEBİ
Bölge Müdürü

67.33

İNCELEME RAPORU

EMİR :Orman Genel Müdürlüğü'nün 08/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.0.00.02.02.ÖZO.01/635 sayılı emirleri ve Orman Bölge Müdürlüğü 26/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.17 Kd.Korular/4992 sayılı emirleri

KONU : İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırlarında yer alan **Gülhane Korusu'nun** amenajman ve silvikültür planının İstanbul Üniv. Orman Fakültesi tarafından düzenlendiği, planın mülkiyet yönünden değerlendirilmesi istenmektedir. Planın önsöz bölümünde yazılan hususlardan da faydalanarak mülkiyet ve statü konularının, orman kadastro yapıldı ise orman kadastrona göre konumunda irdelenerek düzenlenecek raporun Bölge Müdürlüğümüz görüşü ve onayını takiben gönderilmesi emirlenmiştir.

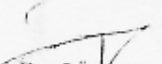
İNCELEME :Evrak üzerinde yapılan incelemede;

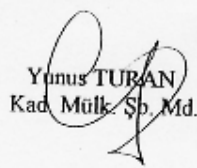
1-Orman kanunu yönünden; Orman Kadastrounun yapılmadığı, değişik ağaç ve ağaç türleri ile bitkilerden oluşan bir yapıya sahip orman görünümünde halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı bir yerdir.

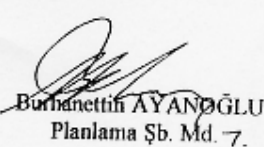
2-Mülkiyet yönüyle; Büyükşehir Belediyesinin mülkünde olan bir kamu arazisidir. Üzerinde tarihi yapılar ve turistik tesisler bulunmaktadır.

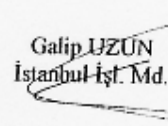
3-Amenajman ve silvikültür yönüyle; ön sözde belirtilen fonksiyonları içeren planlaması yapıldığı anlaşılan orman görünümündeki park olarak kullanılan alanda bitki yapısı ve ağaç türleri açısından silvikültürel bakım istekleri de mevcuttur.

SONUÇ :İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin mülkiyetinde (tapulu mülk) İstanbul halkının park olarak da rekreatif amacına hizmet eden çok çeşitli bitki, ağaç ve ağaçcık türlerini barındıran orman görünümündeki, halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı **Gülhane Korusu'nun** bakım ve silvikültürel müdahale ihtiyacı da bulunduğu dair işbu inceleme raporu tarafımızdan tanzim edilmiştir. 13/05/2003

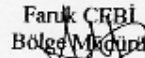

İshref ÖZKUL
Bölge Md. Yrd.

Yunus TURAN
Kad. Mülk. Şb. Md.

Burhanettin AYANOĞLU
Planlama Şb. Md. 7.

Galip UZUN
İstanbul-İşt. Md.

Rapor Uygunudur

Faruk ÇEBİ
Bölge Müdürü

6732

İNCELEME RAPORU

EMİR :Orman Genel Müdürlüğü'nün 08/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.0.00.02.02.ÖZO.01/636 sayılı emirleri ve Orman Bölge Müdürlüğü 26/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.17 Kd.Korular/4992 sayılı emirleri

KONU : İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırlarında yer alan **Küçükçamlıca Korusu'nun** amenajman ve silvikültür planının İstanbul Üniv. Orman Fakültesi tarafından düzenlendiği, planın mülkiyet yönünden değerlendirilmesi istenmektedir. Planın önsöz bölümünde yazılan hususlardan da faydalanarak mülkiyet ve statü konularının, orman kadastro yapıldı ise orman kadastro göre konumunda irdelenerek düzenlenecek raporun Bölge Müdürlüğümüz görüşü ve onayını takiben gönderilmesi emirlenmiştir.

İNCELEME :Evrak üzerinde yapılan incelemede;

1-Orman kanunu yönünden; Orman Kadastrounun yapılmadığı, değişik ağaç ve ağaç türleri ile bitkilerden oluşan bir yapıya sahip orman görünümünde halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı bir yerdir.

2-Mülkiyet yönüyle; Büyükşehir Belediyesinin mülkünde olan bir kamu arazisidir. Üzerinde tarihi yapılar ve turistik tesisler ile TV antenleri bulunmaktadır.

3-Amenajman ve silvikültür yönüyle; ön sözde belirtilen fonksiyonları içeren planlaması yapıldığı anlaşılan orman görünümündeki park olarak kullanılan alanda bitki yapısı ve ağaç türleri açısından silvikültürel bakım istekleri de mevcuttur.

SONUÇ :İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin mülkiyetinde (tapulu mülk) İstanbul halkının park olarak da rekreatif amacına hizmet eden çok çeşitli bitki, ağaç ve ağaççık türlerini barındıran orman görünümündeki, halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı **Küçükçamlıca Korusu'nun** bakım ve silvikültürel müdahale ihtiyacı da bulunduğu dair işbu inceleme raporu tarafımızdan tanzim edilmiştir. 13/05/2003

Eşref ÖZKUL
Bölge Md. Yrd.

Yunus TURAN
Kad. Mülk. Şb. Md.

Bürhanettin AYANOĞLU
Planlama Şb. Md. /.

Atilla YILMAZ
Alemdağ Şb. Md.

Rapor Uygundur

Faruk CEBİ
Bölge Müdürü

6735

İNCELEME RAPORU

EMİR :Orman Genel Müdürlüğü'nün 08/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.0.00.02.02.ÖZO.01/637 sayılı emirleri ve Orman Bölge Müdürlüğü 26/4/2003 tarih ve B.18.1.OGM.17 Kd.Korular/4992 sayılı emirleri

KONU : İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırlarında yer alan **Yıldız Korusu'nun** amenajman ve silvikültür planının İstanbul Üniv. Orman Fakültesi tarafından düzenlendiği, planın mülkiyet yönünden değerlendirilmesi istenmektedir. Planın önsöz bölümünde yazılan hususlardan da faydalanarak mülkiyet ve statü konularının, orman kadastro yapıldı ise orman kadastrona göre konumunda irdelenerek düzenlenecek raporun Bölge Müdürlüğümüz görüşü ve onayını takiben gönderilmesi emirlenmiştir.

İNCELEME :Evrak üzerinde yapılan incelemede;

1-Orman kanunu yönünden; Orman Kadastrounun yapılmadığı, değişik ağaç ve ağaç türleri ile bitkilerden oluşan bir yapıya sahip orman görünümünde halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı bir yerdir.

2-Mülkiyet yönüyle; Büyükşehir Belediyesinin mülkünde olan bir kamu arazisidir. Üzerinde tarihi yapılar ve turistik tesisler (Malta Köşkü vs.) bulunmaktadır.

3-Amenajman ve silvikültür yönüyle; ön sözde belirtilen fonksiyonları içeren planlaması yapıldığı anlaşılan orman görünümündeki park olarak kullanılan alanda bitki yapısı ve ağaç türleri açısından silvikültürel bakım istekleri de mevcuttur.

SONUÇ :İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin mülkiyetinde (tapulu mülk) İstanbul halkının park olarak da rekreatif amacına hizmet eden çok çeşitli bitki, ağaç ve ağaçcık türlerini barındıran orman görünümündeki, halkın park ve rekreatif amaçlı faydalandığı **Yıldız Korusu'nun** bakım ve silvikültürel müdahale ihtiyacı da bulunduğu dair işbu inceleme raporu tarafımızdan tanzim edilmiştir. 13/05/2003

Eşref ÖZKUL
Bölge Md. Yrd.

Yunus TUFAN
Kad. Mülk. Şb. Md.

Burhanettin AYANOĞLU
Planlama Şb. Md.

Galip UZUN
İstanbul İşl. Md.

Rapor Uygundur

Faruk ACEBİ
Bölge Müdürü

EK:19

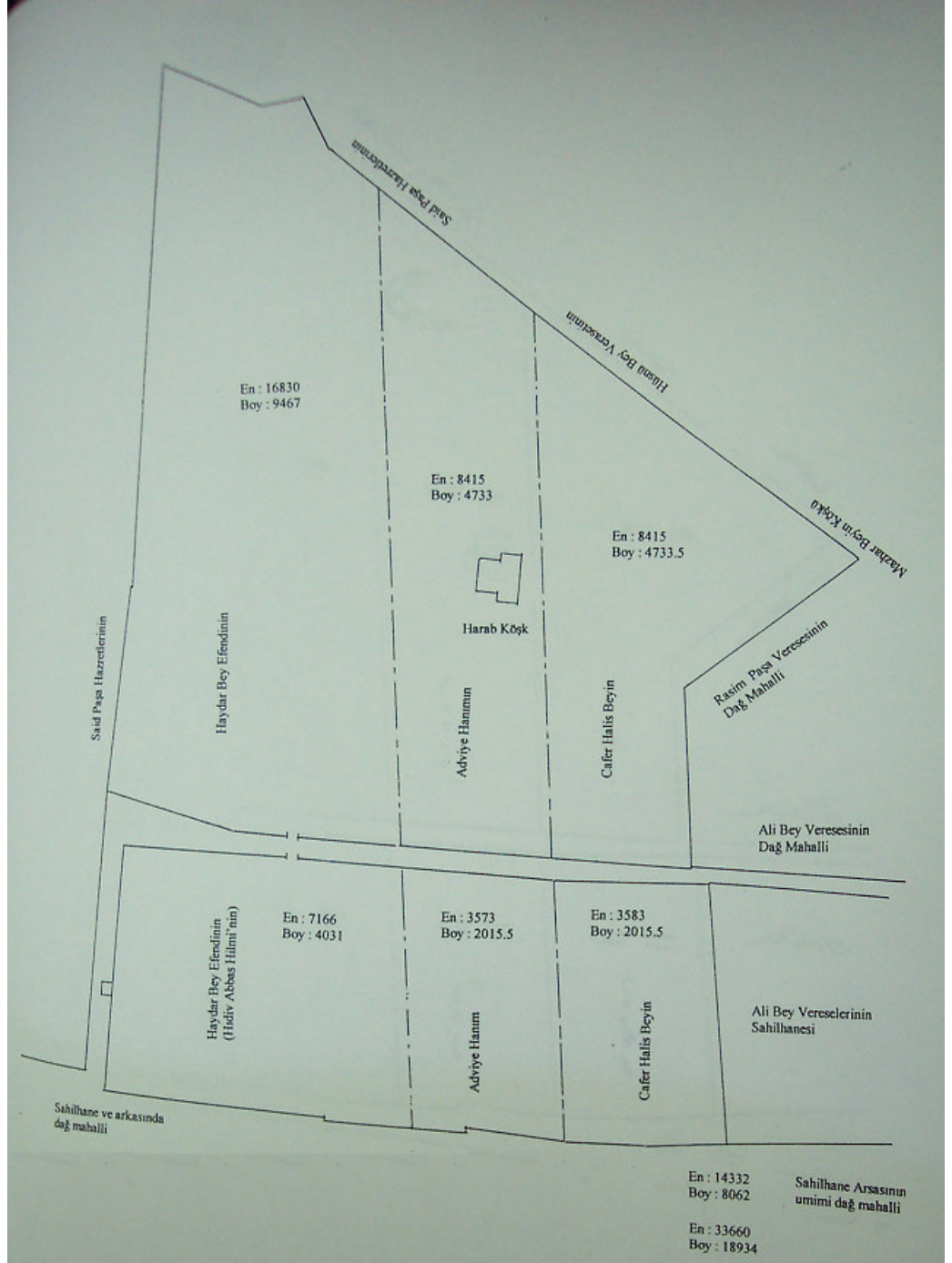
İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü'nde kayıtlı olan 'Özel Orman' statüsünde bulunan alanlar (İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü Arşivi).

ÖZEL ORMAN ALANLARI			
İşletme Müdürlüğü	İşletme Şefliği	Özel Ormanın Adı	Alanı (Ha)
Kanlıca	Beykoz	Sırmakeş-Müezzinoğlu özel orman	56.4375
İstanbul	Kemberburgaz	Kut ormancılık Doğa Sporı Özel Orm	435.85
Alemdağ	Kartal orm. İşletmesi	Seferusta Özel Ormanı	636
İstanbul	Ankara Evleri	Dragos özel Ormanı	12.4826
Alemdağ	Kartal	Burçaktepe Özel Ormanı	49.7395
Alemdağ		Burçaktarla	130.6
Alemdağ		Ballicabayırı	92.8082
Alemdağ		Dedeoğlu Özel Ormanı	139,3390,83
İstanbul	Beykoz	Beylik Mandıra	329.5097
İstanbul	Beykoz Orm Şef.	Kirazlı Özel Ormanı	231.4735
Alemdağ	Beykoz	Tınaz Özel Ormanı	18.1451
Alemdağ	Beykoz	Serdaroğlu özel Ormanı	234.565
Bahçeköy	Sarıyer	Ezba Özel Ormanı	50.6887
Bahçeköy	İ.Ü Orman Fak.	Eğitim ve araştırma Ormanı	721.49
İstanbul	Florya	Atatürk Özel Ormanı	52.7446
Bahçeköy	Sarıyer	Bilezikçi Çiftliği Özel Ormanı	20.6492
Kanlıca	Beykoz	Kestanepınarı Özel Ormanı	46.225
Kanlıca	Ömerli	Kayalıdere Özel Ormanı	14.65
Kanlıca	Kartal	Vakıflar Özel Ormanı	206.68
Kanlıca	Alemdağ	Uzun Burun Özel Ormanı	185.5181
Kanlıca	Alemdağ	Sarıçamur Özel Ormanı	98.0278
Kanlıca	Alemdağ	Poyraz Eğrek Özel Ormanı	7.7318
Kanlıca	Alemdağ	Küçük Ballica Özel Ormanı	251.4158
Kanlıca	Alemdağ	Kilimli Özel Ormanı	7
Kanlıca	Kartal	Göçbeyli Özel Ormanı	2302
Kanlıca	Beykoz	Kayalıdere Özel Ormanı	14.65
Kanlıca	Alemdağ	Fındıkdere Özel Ormanı	8
Kanlıca	Kartal	SSK Kurumu Süreyyapaşa Sanatoryumu Özel Ormanı	87.81
Kanlıca	Beykoz	Beykoz Saip Molla Özel Ormanı	306.1
Kanlıca	Beykoz	Bayraktar Özel Ormanı	17.9375
İstanbul	İstanbul	Tepeseki Özel Ormanı	177.6
Bahçeköy	Sarıyer	Uskumru-III Özel Ormanı	5.9325
İstanbul	G.Osmanpaşa	Ask Madencilik Özel Ağaçlandırma Alanı	236

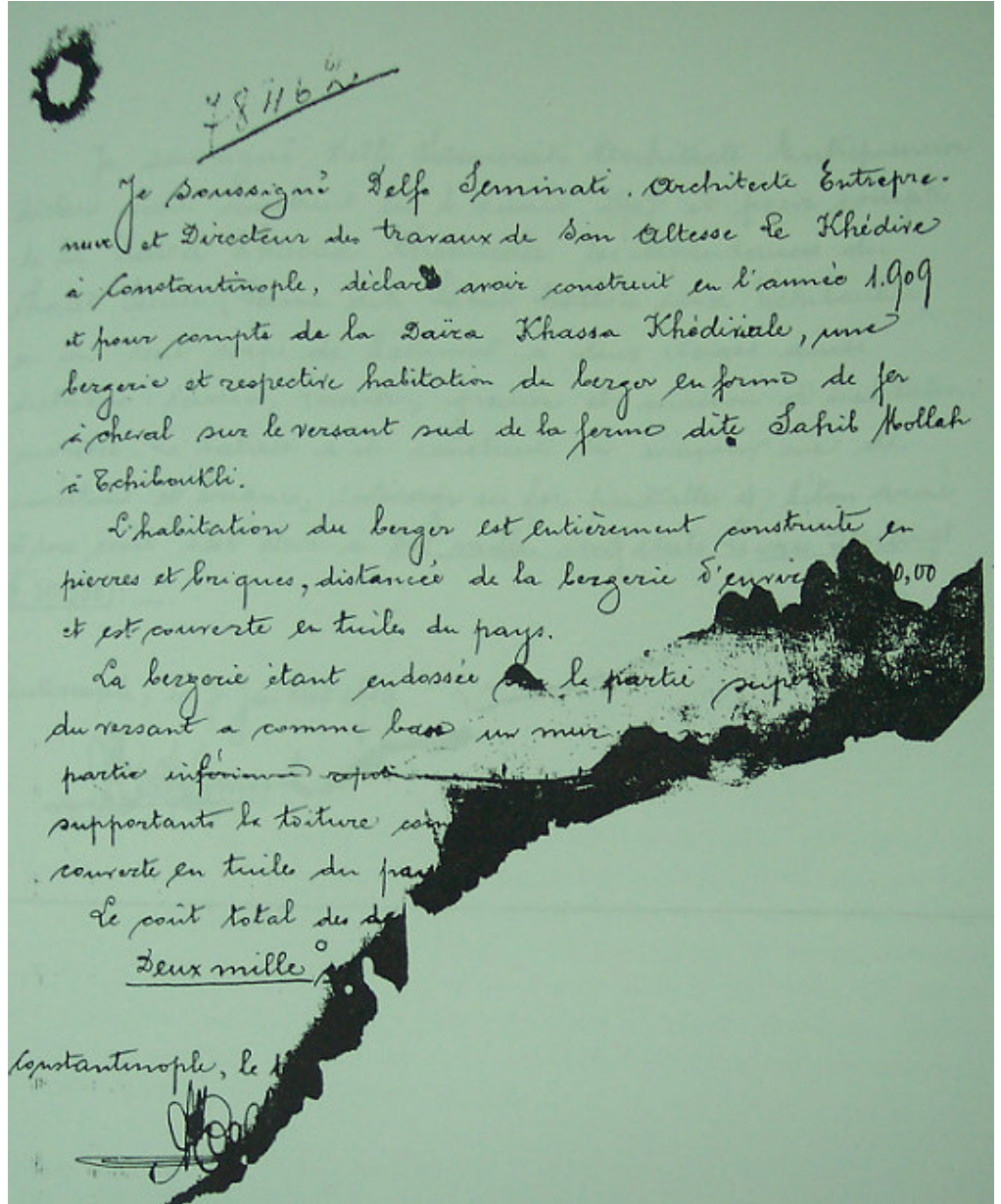
Çatalca	Durusu	Özgün Dumrul Özel Ağaçlandırma Alanı	9.6
Kanlıca	Beykoz	Seyitpaşa Özel Orman Alanı	6.465
Çatalca	Durusu	Yeniköy Madencilik Özel Ağaçlandırma Alanı	51.3
Çatalca	Durusu	MIL-TEN Özel Ağaçlandırma Alanı	280
Kanlıca	Beykoz	Köşkdere Özel Orman Alanı	1.05
Kanlıca	Beykoz	Deliosman Özel Orman Alanı	10.52
İstanbul	Beykoz	Seyitağa Özel Orman Alanı	6.8
Kırklareli	Pınarhisar	Yeniceköy Özel Orman Alanı	10.82
Demirköy	İşletmesi	İsmail Gümüş	1.83
Toplam			7424.8471
Kaynak: İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü			

EK: 20

Hıdiv Abbas Hilmi Paşa'nın Çubuklu'daki arazisinin 1904'te çizilen krokisi (TOPBAŞ K., 1997).

Hıdiv Korusu'nda ahır binası ile çoban evi yapımı için Mimar Delfo Seminati ile Abbas Hilmi Paşa arasında imzalanmış anlaşmalar (TOPBAŞ K., 1997).

Je soussigné Delfo Seminati Architecte Entrepreneur
déclare avoir construit en l'année 1907 et pour compte
de la Daira Khassa Khédiviale les dépendances du
Chalet Suisse (Ferme dite Sahib Kallah sis à Tchiboukli)
en un seul corps de bâtiment à deux étages ainsi
distribués: écuries, remise, grenier et maison d'habitation
ouvrière. La bâtisse a été construite en maçonnerie de
moellons et briques, solivage en fer poutrelles et béton armé
et son coût s'est élevé à Dix mille cinq cents Livres Sterling
(£ 10.500). —

Constantinople, le 7 juillet 1919.

Delfo Seminati

EK:22

Hıdiv Korusu'nun 1936 yılı tapu kaydıyla ilgili belgeler (TOPBAŞ K., 1997).

T.C.
ÜSKÜDAR KAZASI
TAPU SİCİL MUHAFAZLIĞI

Sayı: 3020 varide.

Istanbul Belediyesi Hesap İşleri
Müdürlüğüne

5/10/936 tarih ve 7586 emlak şubesi No.lu yazılan karşılığıdır:
Eski Mısır Hıdivi Abbas Hilmi Paşa'ya ait olup, tapu kayıt suretleri istenilen gayrimenkul hakkında yapılan araştırmada:

Boğaz içinde Kanlıca'da Çubuklu caddesinde kâin bezmi âlem valde sultan vakfından icâreli ve eski[59]elli dokuz kapı No.lu (bir tarafı: Hıdiv Abbas Hilmi Paşa sahilhanesi ve bir tarafı: müşarîniyle) koruluğu ve tarik ve bir tarafı Halil bey efendi ve zevcesi Saliha hanım sahilhanesi ve bir tarafı: lebi derya ile mahdut dört bin yediyüz kırk dört buçuk zira murabba bahçe bir bap sahilhanenin tamamı 19/T.sani/323 tarih ile.

Ve yine aynı mahalle ve caddede eski 61 kapı No. ile murakkam yine bezmi âlem valde sultan vakfından icâreli (bir tarafı: Ayşe hanım men bir tarafı: Mahmut paşa menzili ve bir tarafı: lebi derya ve bir tarafı: Refik paşa vereseleri ile tüccarandan islâmbollu oğlu Avakım efendi bağı ile Fuat paşa konusu ve Çubukluya giden yol ile mahdut kırk dört bin ikiyüz on dokuz buçuk zira murabba harem ve selâmlık iki sahilhanenin tamamı 8/Kâ:sani/319 tarih ile.

Ve yine aynı mahalle ve nolarla murakkam (bir tarafı: Kanlıca mer'ası ve bir tarafı: Fatma ve Ayşe hanımların vereseleri sahil hanesi bahçe ve duvarları ve bazen Münif paşa sahilhanesi bahçesi ve bazen Horşit ağa bahçesi ve bir tarafı: sadn esbak Sait paşa bağ ve sairesi ve tarafı rabii Çubukluya giden tarik ve mahdut maa müştemilât tarla ve çayır ve taş ocağı ve bağ mahallinin camii endurun vakfından icâreli dört kat'a temessükle tasarruf olunan muayyen mahalliden bir kat'a temessükle üç buçuk ve üç kat'a temessükle altmış dört buçuk dönüm ki cem'an altmış sekiz dönüm ve kili nazım vakfından icâreli olan onbeş dönüm muayyen mahalli ve berveçhi mülkiyet tasarruf olunan yetmiş dörtün diğer muayyen mahallerin tamamları 8/Kâ:sani/319 ve 1/T.esvel/324 tarihler ile ve işbu 61 ve 6 ve 7 No.lu mahallere cari üç masura sipahiler ağası ve iki masurası bezmi âlem valde sultan vakıflarından olan beş masura mai ezizin tamamı 18/Ağustos/324 tarih ile.

Ve yine Kanlıca mahallesi kır sokak eski II no. ile murakkambir tarafı: Sait paşa tarlası ve tarafeyni kariye mer'ası ve tarafı rabii bağı mezkûre

giren tarik ile mahdut sekiz buçuk dönüm maa müştemilât bir kat'a bağı keza tamamı 30/Temmuz/324 tarih ile bir tarafı Refik Paşa vereseleri ile tüccarandan Islâmbollu oğlu Avakım efendi bağı ile Fuat paşa konusu ve Çubukluya giden yol ile mahdut kırk dört bin ikiyüz on dokuz buçuk zira murabba harem ve selâmlık iki sahilhanenin tamamı 8/Kâ:sani/319 tarihile.

Ve yine aynı mahalle ve No.larla murakkam (bir tarafı: Kanlıca mer'ası ve bir tarafı: Fatma ve Ayşe hanımların vereseleri sahilhanesi bahçe ve duvarları ve bazen Münif paşa sahilhanesi bahçesi ve bazen Horşit ağa bahçesi ve bir tarafı: Sadn esbak Sait paşa bağ ve sairesi ve tarafı rabii Çubukluya giden tarik ve mahdut maa müştemilât tarla ve çayır ve taş ocağı ve bağ mahallinin camii vakfından icâreli dört kat'a temessükle tasarruf olunan muayyen mahallinden bir kat'a temessükle üç buçuk ve üç kat'a temessükle altmış dört buçuk dönüm ki cem'an altmış sekiz dönüm ve kili nazım vakfından icâreli olan onbeş dönüm muayyen mahalli ve berveçhi mülkiyet tasarruf olunan yetmiş dönüm diğer muayyen mahallerin tamamları 8/Kâ:sani/319 ve 1/T.esvel/324 tarihlerle ve işbu 61 ve 6 ve 7 No.lu mahallere cari üç masura Sipahiler Ağası ve iki masurası Bezmi Alem Valde Sultan vakıflarından olan beş masura malezizin tamamı 18/Ağustos 324 tarihile.

Ve yine Kanlıca mahallesi kır sokağı eski II No. ile murakkam, bir tarafı: Sait Paşa tarlası ve tarafeyni kariye mer'ası ve tarafı rabii bağı mezkûre giden tarik ve mahdut sekiz buçuk dönüm, maa müştemilât bir kat'a bağı, keza tamamı 30/Temmuz/324 tarihile Hıdiv Mısır Abbas Hilmi Paşa üzerinde kayıtlı iken faizi nizamisi peşinen tediye olunarak bir sene vade ve müddeti zarfında tediye deyin olunmadığı takdirde bilmüzayede satılarak istifayı maklup etmek ve bilcümle masarifi borçluya ait olmak şartile istikraz eylediği evrakı nakdiye olarak ikiyüz bin lira mukabilinde Fransa devleti tebaasından madmazel Jorjon Meni uhtesine 28/Eylül/337 tarihinde vefaen ferağ ve terhin eylemiş olup eylevm vefanın fekkine dair kayıtlarında bir meşruhat olmadığı ve gayrimenkullerin haritası olduğuna dair bir malûmatı kaydiyeye tesadüf olunamadığı saygılarla bildirilir.

Üsküdar muntakası tapu sicil
muhafızı.N.

Umum.	sahife.	sıra.	muamele.
4372	42	131	238
4370	97	179	220
4373	67	59	350
4373	51	1	268
4373	41	172	236
cilt.	sahife.	sıra.	muamele.
67	52	108	3945
		109	3946

İstanbul Belediyesi Hesap İşleri
Müdürlüğüne

5/10/936 tarih ve 7586 emlak şubesi NO.lu yazıları karşılığıdır.
Eski misir hıdivi abbas Hilmi paşa'ya ait olup tapu kayıt suretleri işte-
nilen gayrimenkul hakkında yapılan araştırmada Boğaz içinde kanlıca çu-
buklu caddesinde kain bezmi âlem valde sultan vakfından icâreli ve eski 59
elli dokuz kapı NO.lu (bir tarafı: Hıdiv Abbas Hilmi paşa sahilhanesi ve
diğer tarafı: müsarunileyh koruluğu ve tarik ve bir tarafı Halil bey efendi
ve seveesi Saliha hanım sahilhanesi ve bir tarafı: lebi derya ile mahdut
dört bin yediyüz kırk dört buçuk zira murabba bahçe bir bap sahilhanenin tama-
mı 19/12/323 tarihile.

Ve yine aynı mahalle ve caddede eski 61 kapı NO. ile murakkam
yine bezmi âlem valde sultan vakfından icâreli (bir tarafı: Ayşe hanım men-
zili ve bir tarafı: Mahmut paşa manzili ve bir tarafı lebi derya ve bir tar-
fı: Refik paşa vereseleri ile tüccarandan İsmailoğlu Özalp Avakim efendi
bağı ile Rust paşa korusu ve Çubukluya giden yol ile mahdut kırk dört bin
ikiyüz on dokuz buçuk zira murabba bahçe ve selâlık iki bap sahilhanenin
tamamı 6/12/323 tarihile.
Ve yine aynı mahalle ve caddede eski 62 kapı NO. ile murakkam (bir tarafı: Kanlıca Har'ası ve bir tarafı: Fatma ve Ayşe hanım
vereseleri sahilhanesi bahçe ve duvarları ve bazen kain paşa sahilhanesi bahçesi ve bazen Horşit ağa bahçesi ve bir tarafı: andriye bap sahilhanesi bahçesi ve seveesi ve tarafı rabii Çubukluya giden tarik ile mahdut
Sait paşa bahçe ve seveesi ve tarafı rabii Çubukluya giden tarik ile mahdut

maa müstemilat tarla ve çayır ve tay ocağı ve bağ mahallinin çamla endurun vakfından icareli dört kıt'a temessükle tasarruf olunan muayyen mahallin- den bir kıt'a temessükle üç buçuk ve üç kıt'a temessükle altmış dört buçuk dönüm ki cem'an altmış sekiz dönüm ve kili nazarı vakfından icareli olan onbeş dönüm muayyen mahalli ve berveçhi mülkiyet tasarruf olunan vetmie 28- nüm diğer muayyen mahallerin tamamları 8/Kasani/319 ve 1/T.ervel/324 tarih lerile ve igbu 61 ve 6 ve 7 NO.lu mahallere cari üç masura siphiler ekası ve iki masurası bezmi âlem valde sultan vakıflarından olan bir masura mai lesinin tamamı 18/Ağustos/324 tarihile ve yine Kanlıca mahallesi kar sokak eeki II NO. ile murakkam bir tarafı: Sait paşa tarlası ve tarafıymı Kariye mer'ası ve tarafı rabii bağı mezkûre giden tarik ile mahdud sekiz buçuk do- nüm maa müstemilat bir kıt'a bağın keza tamamı 30/ Temmuz/324 tarihile hadiv olunarak bir sene vade ve müddeti zarfında kayıtlı iken faizi nizamisı peşinen tediye de bildürülmüş satılarak istifayı matlup etmek ve bilcümle masarif borçlu- ya ait olmak şartile istikraz eylediği evrakı nakdiye olarak ikiyüz bin li- ra mukabilinde fransa devleti tebaasından madmazel jorjon menı uhtesine 25/Syul/337 tarihinde vefaan ferag ve torhin eylemiş olup aliyem vefanın ferkine dair kayıtlarında bir mesruhat olmadığı ve gayrimenkullerin mirita- sı olduğuna dair bir malumatı kaydiyeye tesaduf olunmadığı saygılarla bil- dirilir.

Umum.	sayfa.	sıra.	muamele.
4372	42	131	258
4370	97	178	220
4373	67	59	350
4373	51	1	268
4373	41	172	236
cilt.	sayfa.	sıra.	muamele.
7	52	108	3945
		109	3946

Üsküdar mntakası bepu sicil
muhafız.

Cemal Gencin

EK:23

Hıdiv Korusu'nun İstanbul Belediyesi tarafından satın ve teslim alınmasına dair resmi belgeler (TOPBAŞ K., 1997).

İstanbul Vali ve Belediye Reisliği namına Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Üstünoğlu ile işbu mukaveleye merbut vekâletname veçhile Nidiv Abbas Hilmi paşa vekili sıfatıyla hareket eden İstanbulda Boğaz içinde Smirgânda mukim Bayan Şevket Muhtar arasında aşağıdaki şartlar dairesinde mukavele aktolunmuştur.

1- İstanbul Belediye Umumi Meclisinin 1/9/937 tarihli kararı veçhile Abbas Hilmi paşanın şubukluda mutasarrıf olduğu kuleli kışık ile diğer binaları ve bahçede bulunan elektrik fabrikası binası ve hayvan ahırları ve bunların etrafında bulunup sahilden itibaren garbs doğru imtidat eden korunun müntehasındaki iki hanenin önünden geçen Kanlıca yolu ile muhat olmak üzere hududu malûm ve muayyen koruyun Abbas Hilmi paşa vekili Bayan Şevket Muhtar altmış bin lira bedel mukabilinde Belediyeye satmış ve Belediye de o suretle satın almıştır. Bu arazinin bir tarafında hudut teşkil eden Kanlıca çöşası nın yukarı kısmında kelen İnekhane arazisi ve kuleli kışığın zemini katındaki iki odada mevcut motör, dimano ve teferrüatı ve cam kavanoz ve bukların merbutlarından mürekkep eşya ile fırtınadan tahribata uğramış bulunan 48 adet eşya bu satıştan haricidir.

Bu mukavele tarihinden itibaren nihseyet bir ay zarfında bu satışın tahrir ve tescil muamelesini iki taraf yapması taahhüt eylemişlerdir. Satıcı emlakinin bu gün mevcut ilişkilerini kaldırarak

2- Bu satış bedelinin yirmi bin lirası tahrir ve tescil muamelesi ile beraber tediye olacak ve üst tarafının on sekiz bin lirası 937 senesi Haziranının onuna kadar ve yirmi iki bin lirası da 938 senesi Haziranının onunda tediye eylediği senenin Belediye bütçelerine usulen konulacak tahsisattan tesviye edilecektir.

3- Tahrir ve tescil ile beraber tesviyesi meşrut olan yirmi bin liradan bakiye kırk bin lira için Belediyeden Abbas Hilmi paşanın emrine muharrer ve yukarıda yazılı tarihlerde ödenmek üzere on sekiz ve yirmi iki bin liralık birer bono verilecek ve bu senetler fersah ile beraber yukulüne teslim olunacaktır. Bu taksitlerin tediye suretini taraflar tahrir sırasında tescil ettirebileceklerdir.

4- Fersah tarihine kadar bu emlakın bütün vergi ve resimleri ve mükellefiyeti satıcıya aittir.

5- Taraflardan her hangi biri bu mukavele hükümlerine riayet etmediği takdirde riayete mecbur tutulmakla beraber borçlar kanununa göre hakları dairesinde diğer tarafın zararını verecektir.

6- Bu mülkün vakıf tavizi iki tarafca yarı yarıya tesviye olunacaktır.

7- Bu mukavelelerin Noter masrafı ilk tesviye olunacak beşe iden mahsup edilmek üzere Belediyece tesviye olunacaktır.

Pul :
3/Şubat/1937

MuH.Üstündağ ve Şevket Katarcioğlu

No: 1944-227

Mahallinde alınan işbu Satış mukavelesi altındaki imzalar İstanbul Belediyesine izafeten İstanbul Valisi ve Belediye Reisi Muhittin - Üstündağ ile Hidiwi sbık Abbas Hilmi paşa vekili Şevket Muhtsarin- imzaları olduğu tasdik kılınır. 4/Şubat/1937

Resmi mühür ve imza
Beyoğlu Beğinci Noteri
H.Halim Karcioğlu

esline uygundur

2.3.1937

Halim

T.C.
İSTANBUL BELEDİYESİ
Mesaf İleri Müdürlüğü

Şube: Emlak
Sayı

1/12

9/13/1937
10

Beşiktaş Kaymakamlığı ve B.Ş. Müdürlüğüne

Öz:

Mısır Eski Hidivi Abbas
Hâlimi Paşaya ait Çubuk-
luda Kuleli köşk ve müş-
temilâtının muhafazası-
temini hakkında:

Mısır eski Hidivi Abbas Hâlimi Paşaya ait
olup Çubukluda bulunan Kuleli köşk ile ahır ve di-
ğer köşk ile Elektrik çaiseleri ve bu binaların -
etrafında bulunan hududu malûm ve muayyen koru ve
arazi teferrûatı edilmiş ve dün tahrir muamelesi ya-
pılmış ve bu gayri menkullerin satın alınması hak-
kındaki mukavelelerin bir sureti de bağlı olarak gö-
nderilmiştir. Mezkûr köşklarle müstemilâtına hâmen
kal konarak muhafazasının temini ve hiç bir şeyinin
ziyana meydan verilmemesini ehemmiyetle isterim.

Vali ve B. Reisi

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

na. m. temsilcisi: P. K.
ve F. m. temsilcisi: *[Handwritten name]*
ile tesellim *[Handwritten name]*
[Handwritten name] Komisyon
ve Sonu m.

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans çalışma süresince beni yönlendiren, her türlü desteğini ve yardımını esirgemeyen Yüksek Lisans Tez Danışmanım Sayın Prof.Dr.Ahmet EYÜCE'ye sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek Lisans çalışmalarımı sürdürmemde büyük emekleri olan Bahçeşehir Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi'nden Sayın Prof.Dr.Erhan BALKAN'a, Doç.Dr. Sema SOYGENİŞ'e ve Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nden Sayın Doç.Dr.Tülin GÖRGÜLÜ'ye sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum. Tez çalışmalarımda mesleki destekleri olan Sayın Yük. Müh. Deniz ARSLAN'a, Sayın Yük. Mim. Ayber YEŞİLYURT'a, Sayın Müh. Rıfat KELEŞ'e Sayın Müh. Hüseyin AKSOY'a, Sayın. Yük. Müh.Ömer ÇEBİ'ye, Sayın Müh.İrfan ONAT'a, Sayın Müh.Yüksel TUTAK'a, Sayın Müh. Nuray AYBAY'a, Osmanlı Arşivleri Daire Başkanlığı'ndan Sayın Vahdettin ATİK'e, Genç Ofis Kırtasiye'den Sayın Yasemin NAİR'e teşekkürlerimi sunuyorum. Her şeyden önce; yüksek lisans çalışmalarımda beni destekleyen ve yardımlarını esirgemeyen aileme sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

ÖZGEÇMİŞ

08/02/1974 tarihinde Gümüşhane’de doğdu. İlköğrenimini Ambarlı İlkokulunda tamamladı. Orta ve Lise öğrenimini Avcılar 50. Yıl İnsa Lisesi’nde tamamladı. 1996 yılında İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü’nden mezun oldu. 1997 yılından itibaren İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü’nde çalışmaktadır. Halen İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park ve Bahçeler Müdürlüğü Florya Bölge Şefi olarak görev yapmaktadır.